

Stjórnarráð Íslands
Innviðaráðuneytið

Skýrsla um samráð Frumvarp til nýrra sveitarstjórnarlaga.

Í september 2025 voru drög að frumvarpi til laga um breytingu á sveitarstjórnarlögum kynnt í samráðsgátt stjórnvalda. Frumvarpsdrögin voru kynnt sem viðamikið breytingalagafrumvarp sem fól í sér tillögu um að 87 af 138 greinum sveitarstjórnarlaga yrði breytt, 18 nýjum ákvæðum bætt við lögin og þrjú felld brott. Eftir yfirferð skrifstofu löggjafarmála, sem benti á að þær viðamiklu breytingar sem fælust í frumvarpinu kynnu að auka flækjustig og villuhættu, var fallið frá breytingalagafrumvarpinu og unnið frumvarp um ný heildarlög um sveitarstjórnir. Þrátt fyrir það eru ekki lagðar til aðrar efnislegar breytingar frá gildandi sveitarstjórnarlögum en þær sem kynntar voru í samráðsgátt stjórnvalda, nema til að koma til móts við athugasemdir sem bárust í samráðsgátt stjórnvalda. Uppsetning frumvarpsins og orðalag ákvæða og skýringa hefur einnig víða verið uppfært í þeim tilgangi að auka aðgengileika og skýrleika þeirra.

Frumvarpið er afrakstur víðtæks samráðs og samvinnu ráðuneytisins, Sambands íslenskra sveitarfélaga og annarra ráðuneyta og hafa fjölmargir starfs- og vinnuhópar komið að undirbúningi þess. Þrír starfshópar hafa fjallað um breytingar á fjármálakafla laganna og tveir stærri verkefnahópar tóku fyrir annars vegar starfshætti kjörinna fulltrúa og hins vegar málefni landshlutasamtaka. Þá vann sérstakur starfshópur úr tillögum hinna hópanna, en fulltrúar sveitarfélaga hafa átt setu í öllum framangreindum hópum. Ýmsar tillögur frumvarpsins eru líka afrakstur samstarfs við háskólasamfélagið. Þannig eru tillögur um eflingu sveitarstjórnarstigsins studdar fjórum rannsóknum frá háskólasamfélaginu og ein rannsókn liggur að baki tillögum um heimastjórnir. Loks er rétt að geta þeirrar víðtæku samvinnu sem fram fór við gerð þingsályktunartillagna um stefnumótandi áætlanir í málefnum sveitarfélaga, en frumvarpið tekur mið af þeim.

Áform um endurskoðun sveitarstjórnarlaga voru birt í samráðsgátt stjórnvalda 14. maí – 23. júní 2025 (mál nr. S-88/2025). Samhliða var birt glærukynning þar sem helstu atriði til endurskoðunar á lögunum voru kynnt, minnisblað vinnuhóps um fjármálakafla sveitarfélaga, minnisblað Trausta Fannars Valssonar, dósent í stjórnsýslurétti við lagadeild Háskóla Íslands, vegna atvinnupátttöku sveitarfélaga og aðild þeirra að einkaréttarlegum félögum, minnisblað ráðuneytisins um almennar úrbætur og eftirlitskafla laganna, ásamt skýrslu vinnuhóps sem fjallaði um upplýsingamiðlun og íbúasamráð, birtingu reglna og stjórnvaldsfyrirmæla, fjölda og starfskjör kjörinna fulltrúa og aðgang þeirra að gögnum. Alls bárust 19 umsagnir, þar af 13 frá sveitarfélögum og samtökum þeirra, þ.mt. Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Nánar er fjallar um umsagnir um áformin og viðbrögð ráðuneytisins við þeim í 5. kafla greinargerðar með frumvarpinu.

Drög að frumvarpi til laga um breytingar á sveitarstjórnarlögum voru birt í samráðsgátt stjórnvalda 22. september – 13. október 2025. Samhliða var birt uppfærð glærukynning um helstu atriði endurskoðunarinnar og yfirlitsskjal yfir allar breytingar á ákvæðum laganna ásamt skýringum á þeim. Einnig var birt skýrsla vinnuhóps um endurskoðun fjármálakafla laganna, niðurstöður athugunar Rannsóknamiðstöðvar Háskólans á Akureyri um fjölkjarna sveitarfélög og samantekt úr niðurstöðum vinnustofa um samvinnu sveitarfélaga. Alls bárust 45 umsagnir í samráðsgáttina, þar af 28 frá sveitarfélögum og samtökum þeirra. Rétt er að nefna að Samband íslenskra sveitarfélaga skilaði yfirgripsmikilli umsögn um helstu atriði frumvarpsins sem mörg sveitarfélaganna taka undir og vísa til í sínum umsögnum.

Helstu ábendingar eða gagnrýni á frumvarpsdrögin sneru að ákvæðum þess sem varðar frumkvæði ráðherra að sameiningu sveitarfélaga og fjármálakafla. Töluverðs misskilningsins gætti um tillögur frumvarpsins sem snúa að heimastjórnnum og bætt hefur verið við skýringar í greinargerð frumvarpsins vegna þeirra. Þá voru gerðar athugasemdir við breytingar á samvinnukafla laganna sem komið hefur verið til móts við. Helstu breytingar sem gerðar hafa verið á frumvarpsdrögunum að loknu samráði eru eftirfarandi:

Fjármálakafla:

- Reglan um skuldahlutfall A-hluta hækkuð úr 110% í 130%.
- Gert er ráð fyrir heimild ráðherra til að undanskilja tiltekna skuldir eða skuldbindingar þannig að þær hafi engin eða aðeins hlutfallsleg áhrif við útreikning á skuldaviðmiði og einnig jafnvægisreglu en regluna er að finna í 72. gr. frumvarpsins. Í skýringum við ákvæðið kemur einnig fram að miða eigi við heildartekjur sveitarfélaga.
- Bætt við skýringar í greinargerð hvað falli undir áhættulitla fjárfestingarkosti og opnað á mögulega fleiri kosti til fjármögnunar.
- Fjallað er nánar í greinargerðinni um auglýsingaskyldu sveitarfélaga vegna ráðstöfunar takmarkaðra gæða.

Samvinna sveitarfélaga:

- Gerðar voru breytingar á þeirri grein frumvarpsins sem fjallaði um byggðasamlög og henni skipt í sjö greinar til að auka skýrleika. Gerðar voru ýmsar breytingar á ákvæðum frumvarpsins og skýringum við þau þar sem mælt er nánar fyrir um ákvörðunarvald í byggðasamlögum.
- Lagt er til að vísað verði til samþykktar byggðasamlags í staðinn fyrir stofnsamning eða samning.
- Orðalagsbreytingar hafa verið gerðar á ákvæði um atkvæðavægi innan byggðasamlags og áréttað að atkvæðavægi geti farið eftir hlutlægum mælikvörðum án þess að tiltaka það nánar eða innbyrðis ábyrgðarhlutfall. Í skýringum eru nefnd dæmi um hvernig útreikningur á atkvæðavægi getur farið fram.
- Lögð er til breyting á heimild aðildarsveitarfélaga í byggðasamlögum til að fara fram á að óháður sérfræðingur verði fenginn til að meta raunkostnað byggðasamlags í hverju sveitarfélagi. Breytingin felst í því að niðurstaða sérfræðingsins verður tillaga sem aðildarsveitarfélög þurfa að samþykkja á sveitarstjórnarfundi.
- Ákvæði um úrgöngu úr byggðasamlagi hefur verið breytt þannig að heimilt sé að ljúka skiptum byggðasamlags án skipunar skiptastjórnar en þá skuli aðalfundur fela stjórn eða framkvæmdastjóra að bera ábyrgð á uppgjöri.
- Fallið frá skylduaðild að landshlutasamtökum sveitarfélaga.
- Lagfæringar gerðar á ákvæði um Samband íslenskra sveitarfélaga.
- Lagt er til að staðfestingarhlutverk félags- og húsnæðismálaráðuneytisins falli niður vegna samvinnusamninga sveitarfélaga.

Sameiningar sveitarfélaga:

- Fallið var frá ákvæði um að ráðherra hafi frumkvæði að sameiningu sveitarfélaga sem hefur færri en 250 íbúa.
- Bætt við ákvæði um frumkvæði 10% kosningabærra íbúa í sveitarfélögum með færri íbúa en 1.000 að sameiningarviðræðum við nágrannasveitarfélög. Hafi 10% kosningabærra íbúa sveitarfélags með færri en 1.000 íbúa krafist viðræðna um sameiningu við annað sveitarfélag skuli sveitarstjórn þess sveitarfélags taka ákvörðun um hvort viðræður verði hafnar. Ef sveitarstjórn synjar kröfunni um að hefja sameiningarviðræður geti 10% kosningabærra íbúa þess sveitarfélags jafnframt krafist þess að sveitarstjórn verði við kröfu hins fámenna sveitarfélags um sameiningarviðræður, eigi síðar en þremur mánuðum frá ákvörðun sveitarstjórnar.

Önnur atriði:

- Lögð til heimild til að afgreiða mál á fundi sveitarstjórnar sem boðaður er með sólarhringsfyrirvara, að því gefnu að allir fundarmenn samþykki það.
- Bætt við skýringum við ákvæði um vanhæfi um að rétt sé að bóka í fundargerð á grundvelli hvaða lagaákvæðis sveitarstjórnarfulltrúi er vanhæfur og er þá vísað til viðeigandi töluliðar í 3. gr. stjórnsýslulaga, 2. mgr. 21. gr. frumvarpsins eða óskráðrar meginreglu um hæfi.
- Breytingar gerðar á ákvæði um heimild sveitarstjórnarfulltrúa til að leggja inn kvörtun til ráðherra vegna ákvörðunar sveitarstjórnar um vanhæfi viðkomandi. Viðbót gerð við ákvæðið um að ráðherra skuli hraða meðferð þeirra.
- Skýrt að í að í framsali á heimild til fullnaðarafgreiðslu mála felist einnig framsal á heimild til afturköllunar á sömu ákvörðunum.
- Orðalagsbreytingar og vísanir milli ákvæða lagfærðar.
- Miðað er við að sveitarfélög geti ákveðið við íbúakosningar sem fram fara á vegum þeirra að hægt sé að miða kosningaaldur við 16 ára á fæðingarári í stað fæðingardags.

Í næstu köflum er fjallað um helstu og algengustu atriði í þeim umsögnum sem bárust um frumvarpið. Röðun kafla fer eftir kaflaskiptingu í greinargerð með frumvarpinu.

Texti með viðbrögðum ráðuneytisins við athugasemdunum er skáletraður.

1. Almennar stjórnsýsluumbætur og starfsaðstæður kjörinna fulltrúa

Boðun og auglýsing funda

Bent er á að ágreiningur geti orðið um hvað telst viðamikið mál og óljóst af hverju þarf að breyta ákvæðinu.

Breytingin sem lögð er til í frumvarpinu um boðun funda byggir á því sjónarmiði að nauðsynlegt sé að tryggja að minnihluti sveitarstjórnar hafi möguleika á að kynna sér mál sem eru til meðferðar á sveitarstjórnarfundi. Núgildandi ákvæði er hins vegar unnt að túlka á þann veg að ávallt sé heimilt að boða til sveitarstjórnarfundar með sólarhrings fyrirvara, jafnvel þegar umfangsmikil mál eru á dagskrá. Dæmi eru um að sveitarfélög hafi skilið ákvæðið með þessum hætti og boðað til funda með skömmum fyrirvara gegn vilja minnihlutans.

Nauðsynlegt er því að setja ramma um undantekningu frá tveggja sólarhringa boðunarfresti. Þó að í greinargerð frumvarpsins séu nefnd dæmi um þau viðmið sem hægt er að leggja til

grundvallar við mat á því hvenær mál teljist viðamikið, verður slík upptalning aldrei tæmandi og því verður beiting ákvæðisins óhjákvæmilega háð mati. Hlutlæg skilyrði sem gætu komið til greina væru að heimila sveitarstjórn að afgreiða mál sem tekin eru fyrir á fundi sem boðaður er með sólarhringsfyrirvara af allir eða aukinn meirihluti er því samþykktur.

Með hliðsjón af framangreindum athugasemdum er lögð til sú breyting á ákvæðinu að ásamt því að heimilt sé að boða til sveitarstjórnarfundar ef ekki er um umfangsmikil mál sé að ræða, verði einnig heimilt að afgreiða mál á fundi sem boðaður er með sólarhrings fyrirvara, að því gefnu að allir fundarmenn samþykki það.

Athugasemdir um breytingar á 20. gr. sveitarstjórnarlaga - málsmeðferð hæfisákvæðana

Gerðar eru athugasemdir við að aðkoma sveitarstjórnarmanna að hæfismati sé ekki skilgreind nægilega og það geti valdið vafa.

Aðkoman er skilgreind með nokkuð ítarlegum hætti í greinargerð frumvarpsins. Horft er til þess að það sé hluti af vönduðum vinnubrögðum að ef vinna á lögfræðilegt mat á hæfi sveitarstjórnarmanns, þá fái hann aðkomu að þeirri vinnu, þ.e. fái upplýsingar um vinnslu slíks álits og honum veittur möguleiki á að koma að sínum sjónarmiðum. Með lagaákvæðinu er því verið að styrkja rétt sveitarstjórnarmanna til að taka þátt í meðferð mála sem þeir eru lýðræðislega kjörnir til að sinna.

Er ákvæðið því óbreytt í frumvarpsdrögunum.

Gerðar eru athugasemdir við að sveitarstjórnarmenn þurfi að gera grein fyrir möguleikanum á vanhæfi þeirra og bent er á að óþarfa tími kunni að fara í umræður um hæfi. Þá kunni að koma upp óþægileg staða ef sveitarstjórn kemst að því að viðkomandi sé ekki vanhæfur þótt hann telji sig sjálfur vera það.

Samkvæmt sveitarstjórnarlögum er það sveitarstjórn sem tekur ákvörðun um hæfi en ekki viðkomandi sveitarstjórnarmaður. Eðlilegt er að gerðar séu þær lágmarkskröfur að sveitarstjórn sé upplýst um það í hverju vanhæfið felst. Ekki er um að ræða breytingu á þeirri meginreglu að það er sveitarstjórn sem tekur ákvörðun um hæfi sveitarstjórnarmanna og getur sú staða því komið upp að sveitarstjórn telji sveitarstjórnarmanna ekki vanhæfan þótt hann telji sig sjálfur vera það, óháð því hvort að ferlið verði gert gagnsærra eins og hér er lagt til. Er því ekki lögð til breyting á þessu ákvæði frumvarpsins.

Settar eru fram ábendingar um að ekki komi nægilega skýrt fram hvernig skuli bóka um vanhæfi sveitarstjórnarmanna.

Bætt hefur verið skýringum við ákvæðið þar sem kemur fram að rétt sé að bóka á grundvelli hvaða lagaákvæðis viðkomandi er vanhæfur og er þá vísað til viðeigandi tölulíðar í 3. gr. stjórnsýslulaga, 2. mgr. 20. gr. sveitarstjórnarlaga eða óskráðrar meginreglu um hæfi.

Bent er á að það kunni að vera mjög íþyngjandi að ráðuneytið þurfi að taka kvartanir sveitarstjórnarmanna til afgreiðslu og það kunni að valda töfum á meðferð mála.

Í sveitarstjórnarlögum er gert ráð fyrir því að fulltrúar geti almennt leitað til ráðuneytisins með kvörtun. Ferlið er þannig að ráðuneytið metur hvort tilefni er til að fjalla formlega um stjórnsýslu sveitarfélags og getur tekið ákvörðun um að fjalla ekki um ákvörðun sveitarstjórnar um hæfi sveitarstjórnarmanns. Breytingin felst í því að kvörtunarheimildin er gerð skýrari og að ráðuneytið verði að gefa út álit eða leiðbeiningar um niðurstöðu

sveitarstjórnar. Með því að leggja þessi mál í skýrari farveg kann málsmeðferð ráðuneytisins að verða fljótari en ella.

Með vísan til athugasemda í samráðsgátt eru gerðar þær breytingar á ákvæðinu að ráðuneytið skuli veita slíkum málum forgang og hraða málsmeðferð þeirra.

Bent er á að við breytingu á 42. gr. laganna um fullnaðarafgreiðslu einstakra mála væri til bóta að tekið væri fram að í framsali á heimild til fullnaðarafgreiðslu felist einnig framsal á heimild til afturköllunar á sömu ákvörðunum.

Gerðar hafa verið breytingar á skýringum við ákvæðið í samræmi við tillöguna.

Aðrar ábendingar

Í samráðsferlinu bárust ráðuneytinu eftirfarandi ábendingar sem taka ætti tillit til við endurskoðun sveitarstjórnarlaga í samræmi við markmiðið um að skýra stjórnskipulag sveitarfélaga og auka traust á stjórnsýslu þeirra:

- Að sveitarstjórn verði skylt að gefa út erindisbréf fyrir störf byggðaráðs eins og annarra nefnda sveitarfélaga til að skýra hvernig byggðaráð gegni hlutverki sínu sem framkvæmdastjórn sveitarfélags. Ráðuneytið skuli gefa út fyrirmynd að samþykkt fyrir byggðaráð og staðfesta efni hennar og framsetningu ef sveitarfélag óskar þess.
- Að sveitarstjórn eða byggðaráð verði skylt að gefa út starfslýsingu fyrir starf framkvæmdastjóra til að skýra hæfniskröfur og verkefni framkvæmdastjóra og hvernig ber að skila þeim. Ráðuneytið gefi fyrirmynd að starfslýsingu og staðfesti framsetningu hjá einstökum sveitarfélögum ef þess er óskað
- Framkvæmdastjóri geti ekki verið fulltrúi eins flokks í sveitarstjórn. Kjósi sveitarstjórn að ráða kjörinn fulltrúa skuli sá fulltrúi segja af sér starfi sveitarstjórnarmanns og varamaður taka við.

Þessa ábendingar voru teknar til ítarlegrar skoðunar. Varðandi tillögur um að skylda sveitarstjórnir til að gefa út erindisbréf fyrir byggðaráð og starfslýsingu fyrir framkvæmdastjóra, var litið til þess að í gildandi sveitarstjórnarlögum er þegar gert ráð fyrir því að sveitarstjórn móti starfsumhverfi byggðaráðs og ákveði verksemi framkvæmdastjóra. Sveitarfélög á Íslandi eru mjög mismunandi að stærð, eðli og aðstæðum og heppilegast verður að telja að það verði fyrst og fremst í höndum hverrar sveitarstjórnar að ákveða starfsumhverfi og verksemi byggðaráðs og framkvæmdastjóra. Tekið skal þó fram að í tillögu að nýrri 4 mgr. 127. gr. er gert ráð fyrir að ráðherra geti gefið út almennar leiðbeiningar til sveitarfélaga. Verði ákvæðið að lögum væri því ekkert til fyrirstöðu að ráðherra gæfi út almennar leiðbeiningar í formi fyrirmyndar um verksemi byggðaráðs eða framkvæmdastjóra teldi hann tilefni til.

Varðandi þá tillögu að takmarka hver geti gegnt starfi framkvæmdastjóra með því að útiloka kjörna fulltrúa verður að telja ólíklegt að almennur áhugi sé fyrir því á sveitarstjórnarstiginu að ganga þannig á sjálfstjórnarrétt sveitarfélaga og þrengja að þeim möguleikum sem þau hafa til að ráða til sín framkvæmdastjóra.

Í ljósi framangreinds leiddu tillögurnar ekki til breytinga á frumvarpinu.

Að skýra þurfi 56. gr. sveitarstjórnarlaga og tilgreina nánar hvað felst í starfsmannavaldi sveitarstjórnar.

Gerðar hafa breytingar á ákvæðinu og skýringum við það í samræmi við ábendinguna.

2. Fjármálakafli

Í umsögn Sambandsins kemur fram að frekari skýringu vanti á hlutaskiptingu starfsemi sveitarfélaga í reikningsskilum þeirra og þá sérstaklega hvernig flokka skuli ólögsmælt starfsemi sem fjármögnuð er af tekjustofnum sveitarfélaga og lýtur jafnframt beinni stjórn þess. Þá séu mörkin milli A- og B- hluta óskýr og ekki augljóst að gagnlegt sé að þeir hlutar lúti ólíkum fjármálareglum. Byggðasamlög sinni oft grunnstarfsemi sveitarfélaga sem fjármögnuð er með skatttekjum sveitarfélags og þannig geti færsla lögbundinna verkefna milli A- og B- hluta haft áhrif á hvort sveitarfélag framfylgi fjármálareglunum, þótt eina breytingin á starfseminni sé að hún sé í félagiformi. Þá hefur sveitarstjórn litla stjórn á innheimtum tekjum, breytingum í lífeyrisskuldbindingum og þróun fjármagnsliða, sem séu sveiflukenndir liðir og fylgja hagstærðum sem lúta ekki beinni stjórn sveitarfélaga. Þá þurfi jafnframt að skýra betur hvaða fyrirtæki sveitarfélaga falli undir C-hluta.

Með hliðsjón af umsögn Sambandsins var gerð breyting á mörkun skiptingar á A- og B-hluta frá því frumvarpi sem lagt var fram í samráðsgátt. Í nýju ákvæði ræður fjármögnun alfarið skiptingunni og viðmiðið um beina stjórn er felld út. Er breytingin gerð í nánú samráði við Sambandið. Gert er ráð fyrir að nánari skýring á því hvaða fyrirtæki flokkist í C- hluta verði í reglugerð. Líkt og fram kemur í frumvarpinu er nýjum C- hluta fyrst og fremst ætlað fyrir markaðsrekstur sveitarfélaga með takmarkaða ábyrgð.

Bent er á að eðlilegt sé að bíða með breytingar á núverandi 61. gr. (68. gr. frumvarpsins), þar sem starfshópur um endurskoðun er snýr að færslu bókhalds og framsetningu á ársreikningum og fjárhagsáætlunum sveitarfélaga hefur ekki lokið störfum.

Umrædd breyting felur í sér lögfestingu á rótgróinni framkvæmd við skil á ársreikningum sveitarfélaga. Þá er breytingin sérstaklega gerð að ósk fulltrúa sveitarfélaganna/Sambandsins; í starfshóp um fjármálakafla laganna frá 2022, í reikningsskila- og upplýsinganefnd og vinnuhóp um endurskoðun fjármálakafla laganna frá 2025. Ekki er því talin ástæða til að bíða með lögfestingu á framkvæmdinni.

110% hámark skuldaviðmiðs sé varhugavert þar sem það geti leitt til minni fjárfestingu sveitarfélaga. Stór sveitarfélög séu skuldsettari en þau smærri og hafa stærri sveitarfélög gjarnan minni afgang af rekstrinum, sérstaklega í þeim sveitarfélögum þar sem íbúafjölgun hefur verið ör sem kallar á mikla innviðafjárfestingu.

Reglan um A-hluta hefur verið hækkuð í 130% til að koma til móts við framangreind sjónarmið.

Bent er á að jafnvægisreglan á A-hluta sé ströng miðað við núverandi rekstrarskilyrði sveitarfélaga. Erfitt geti verið að framfylgja henni þar sem fjárheimildir séu ákvarðaðar út frá tekjuáætlun þar sem tekjur séu hagsveiflutengdar og erfitt sé að spá fyrir um niðurstöðu fjármagnsliða sem séu háðir verðbólguþróun eða breytingum í lífeyrisskuldbindingum. Þá sé óskýrt hvað sé átt við með reglulegum tekjum og leggur Sambandið til að notast verði við heildartekjur sveitarfélaga.

Í frumvarpsdrögunum hafði fallið út tillaga að breytttri 3. mgr. 64. gr., nú 72. gr, sem gerir ráð fyrir heimild ráðherra til að undanskilja tiltekna skuldir eða skuldbindingar þannig að þær hafi engin eða aðeins hlutfallsleg áhrif og taki ekki einungis til útreiknings skuldaviðmiðs skv.

2. tl. 2. mgr., heldur einnig til jafnvægisreglu skv. 1. tl. 2. mgr. Hefur breyttri 3. mgr. 64. gr. (nú 72. gr.) verið bætt við frumvarpið og í skýringum við ákvæðið að miða eigi við heildartekjur sveitarfélaga, bæði við breyttar 64. og 66. gr.

Bent er á að ekki sé nauðsynlegt að lögfesta að fram fari faglegt mat á áhrifum fjárfestinga undir 10%. Eðli málsins samkvæmt fer slíkt mat fram þegar sveitarstjórn afgreiðir fjárhagsáætlun til fimm ára.

Ákvæðið kveður á um að stærri fjárhagslegar ákvarðanir þurfi sérgreint greiningarferli. Með slíku ferli er hvoru tveggja tryggt að ákvörðunin sé undirbyggð nægilega vel en einnig að viðeigandi gögn verði til innan sveitarfélagsins um verkefnið. Tilgangur ákvæðisins er því einmitt að draga stærri ákvarðanir út úr almennum ferlum fjárhagsáætlanagerðar (hér eftir fjármálaáætlunargerðar) þannig að þær fái þá athygli og skoðun sem nauðsynleg er. Með hliðsjón af framangreindu leiddi tillagan ekki til breytinga á frumvarpinu.

Þörf er á að skýra betur hvað falli undir áhættulitla fjárfestingarkosti, enda standi fleiri slíkir kostir sveitarfélögum til boða en þeir sem taldir séu upp í ákvæðinu, m.a. víxlar útgefnir af fjármálastofnunum og peningamarkaðsinnlánum fjármálastofnana eða skammtímasjóðum sem fjárfesta eingöngu í þeim eignum.

Í skýringum við ákvæðið er bætt við að slíkir kostir séu mögulegir.

Í umsögnum er því fagnað að sveitarfélögum sé veitt heimild til að veita lán til eigin félaga sem sinna lögbundnum verkefnum en minnt er á mikilvægi þess að fjármagnstekjuskattur verði lagður af hjá sveitarfélögum.

Afnám fjármagnstekjuskatts á sveitarfélög krefðist breytinga á lögum um tekjuskatt sem heyrir undir fjármála- og efnahagsráðuneytið. Því eru ekki lagðar til breytingar en bæði fjármála- og efnahagsráðherra og innviðaráðherra hafa lýst yfir vilja til samtals um framangreint.

Bent er á að lögfesting ákvæðis um auglýsingaskyldu við úthlutun takmarkaðra gæða sé óskýr, þá sérstaklega í hvaða tilvikum undanþágan eigi við. Fyrir sveitarfélög á landsbyggðinni geti verið krefjandi að fá aðila til að koma að uppbyggingu í sveitarfélaginu og telur Sambandið að á grundvelli sjálfstjórnarréttar síns hafi sveitarfélög svigrúm við mat á því hvort heimilt sé að víkja frá auglýsingaskyldu.

Gerðar breytingar á skýringum við ákvæðið og undanþága frá auglýsingaskyldu skýrð nánar.

Ákvæði um nauðasamninga

Í mörgum athugasemdum var lagt til að gerð yrði breyting á 89. gr. laganna og felld út heimild fjárhaldsstjórnar sveitarfélags um að ákveða einhliða gerð nauðasamnings ef það liggur fyrir um ófyrirséða framtíð að sveitarfélag er ófært um að standa í skilum við skuldbindingar sínar. Bent er á að þessi heimild hafi ekki verið nýtt en hún hafi áhrif á vaxtakjör sveitarfélaga.

Í sveitarstjórnarlögum hefur lengi verið til staðar ákvæði sem mælir fyrir um að hægt sé að leita nauðasamninga vegna skulda sveitarfélaga eða a.m.k. síðan 1961. Sveitarstjórnarlög mæla fyrir um að sveitarfélög verði ekki tekin til gjaldþrotaskipta og þá verður ekki gerð aðför

Í þeim eignum sveitarfélaga sem nauðsynlegar eru til framkvæmda á lögbundnum verkefnum. Nauðasamningar eru því ígildi gjaldþrotameðferðar sveitarfélaga.

Mikilvægt er að hafa í huga að ríkið ber ekki beina ábyrgð á skuldum sveitarfélaga ef þau geta ekki staðið við skuldbindingar, sbr. 78. gr. stjórnarskrárinnar og 1. gr. sveitarstjórnarlaga. Hins vegar hvíla á ríkinu skyldur á grundvelli stjórnarskrárinnar og mannréttindasamninga að tryggja borgurum landsins ákveðna grundvallarþjónustu sem sveitarfélög veita, þ.m.t. rétt til menntunar og ýmsar aðrar félagslegar skyldur. Ríkið kemst því almennt ekki hjá því að grípa inn í skuldavanda sveitarfélaga til að verja a.m.k. slíka grunnþjónustu. Ráðuneytið lagði ítarlegt mat á hver áhrifin kynnu að vera ef ákvæðið yrði felld niður og ljóst er að ýmis sjónarmið mæla gegn því. Hér má nefna:

- a. Það yrði erfiðara að ná heildstæðri lausn á fjárhagslegum vanda sveitarfélags. Þrátt fyrir að ekki séu mörg dæmi um að ákvæðinu hafi verið beitt þá hefur áhrifa þess gætt við samningaferli fjárhaldsstjórnar sveitarfélags við kröfuhafa þess.
- b. Ef ekki er til staðar ferli til að leysa úr skuldavanda sveitarfélags gæti fjárhagsleg staða skuldsett sveitarfélags versnað með tímanum. Skuldir yrðu ekki greiddar, sem hefði þær afleiðingar að verðmæti þeirra myndi rýrna og mögulega kæmi til afskrifta krafna í heild sinni vegna fyrningar, í stað þess að kröfuhafar fái kröfur greiddar að hluta með nauðasamningi. Lánveitendur kynnu því að líta svo á að það væri meiri áhætta að lána sveitarfélögum ef ákvæðið yrði tekið út og því er óvíst að lántökukostnaður sveitarfélaga myndi lækka.
- c. Ef sveitarfélag er fast í skuldavanda án heimildar til skuldaniðurfærslu, væri eina úrræðið langvarandi niðurskurður á allri þjónustu. Líklegt er að íbúum myndi fækka sem myndi minnka tekjustofna sveitarfélags enn frekar. Sveitarfélag gæti orðið fast í langvarandi greiðsluvanda, ófært um að fjárfesta í grunnþjónustu og innviðum.
- d. Ef ekki er til staðar leið fyrir skuldaniðurfærslu sveitarfélaga, og ljóst að ríkið kemst ekki hjá því að grípa inn í skuldavanda sveitarfélags sbr. ofangreint, þá gæti afnám ákvæðisins falið í sér að ríkið þyrfti almennt að ganga lengra til að leysa úr fjárhagserfiðleikum sveitarfélags til að grunnþjónustu yrði sinnt fyrir viðkomandi svæði.
- e. Lánveitendur ríkisins gætu litið svo á að ríkið bæri í raun ábyrgð á skuldum allra sveitarfélaga eftir afnám ákvæðisins, eða a.m.k. mun meiri ábyrgð en meðan ákvæðið er í gildi.
- f. Við vinnslu frumvarps sem varð að núgildandi sveitarstjórnarlögum var leitað eftir afstöðu réttarfarsnefndar um ákvæðið og tengingu þess við lög um gjaldþrotaskipti. Réttarfarsnefnd gerði ekki athugasemd við ákvæðið.

Með vísan til framangreindra sjónarmiða var ekki talin ástæða til að gera breytingar á frumvarpsdrögunum og fella niður umrætt ákvæði að svo stöddu. Innviðaráðherra hefur þó lýst yfir vilja til frekara samtals um mögulegar lausnir til að lækka lánakjör sveitarfélaga.

Í umsögn er bent á að heimild reikningskila- og upplýsinganefndar til að gefa út leiðbeiningar um bókhald hafi verið felld út.

Ákvæðið er í frumvarpinu og er því ekki tilefni til breytinga.

3. Áhrifamat lagasetningar á sveitarfélög

Tillögu frumvarpsins um breytingar á ákvæðum 129. gr. laganna um kostnaðarmat er fagnað í mörgum umsögnum og talið að það muni bæta verulega verklag við mat ráðuneyta á kostnaðaráhrifum. Þó megi benda á að í ákvæðinu sé ekki kveðið á um skyldu til þess að meta áhrif breytinga sem gerðar eru á frumvarpi í meðförum Alþingis eða þingmálum sem ekki koma frá ráðuneytum. Þá sé tilefni til að í ákvæðið verði bætt við skyldu til þess að gera sérstaklega grein fyrir kostnaðaráhrifum lagafyrirmæla sem kveða á um innleiðingu EES-löggjafar, að því leyti sem gengið er lengra við innleiðingu en beinlínis er kveðið á um í viðkomandi gerð.

Varðandi þá athugasemd að í ákvæðinu sé ekki kveðið á um skyldu til að meta áhrif breytinga sem gerðar eru á frumvarpi í meðförum Alþingis, eða á þingmálum sem ekki koma frá ráðuneytum, er á það bent að eftir að frumvarp er komið inn á þing fer um þinglega meðferð þess skv. lögum um þingsköp Alþingis. Er því ekki lagt til að slíkt ákvæði komi fram hér.

Að því er varðar tillögu um að meta sérstaklega kostnaðaráhrif vegna innleiðingar EES-löggjafar, þá er almennt gert ráð fyrir því að öll frumvörp séu metin með hliðsjón af evrópurétti við samningu þeirra. Slík krafa á því ekki sérstaklega við þetta ákvæði, sem snýr fyrst og fremst að því að meta áhrif frumvarpa og reglugerða á sveitarfélög.

Að þessu virtu leiddu framangreindar ábendingar ekki til breytinga á frumvarpinu.

4. Samvinna sveitarfélaga

Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga og nokkurra sveitarfélaga er fjallað um ákvæði sem snúa að samvinnu sveitarfélaga, einkum um byggðasamlög og landshlutasamtök sveitarfélaga.

Byggðasamlög

Nokkrir umsagnaraðilar lýsa yfir áhyggjum af því að tillögur um breytingar á byggðasamlögum muni leiða til aukins skrifræðis og kostnaðar fyrir sveitarfélögin. Þessara sjónarmiða gætir meðal annars í umsögn Sambands sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu (SSH). Af umsögnunum verður ráðið að þar sé fyrst og fremst átt við tillögu frumvarpsins um að auka aðkomu kjörinna fulltrúa sveitarfélaga að starfsemi byggðasamlaga með því að gera aðalfund að æðsta valdi byggðasamlaga. Jafnframt kom fram gagnrýni á þá tillögu frumvarpsins að kostnaðarskipting aðildarsveitarfélaga í byggðasamlögum skuli að meginefni til byggja á raunkostnaði starfseminnar í hverju sveitarfélagi.

Mikilvægt er að hafa í huga að samstarf sveitarfélaga hefur ávallt í för með sér ákveðna annmarka. Kjörnir fulltrúar missa bein áhrif á veitingu þeirrar þjónustu sem unnin er í samvinnu sveitarfélaga og umboð þeirra veikist vegna slíkra verkefna. Aðrir óhjákvæmilegir ókostir snúa að því að erfitt er að samræma fjármál byggðasamlaga við fjármál aðildarsveitarfélaga og minnihluti hefur litla eða enga aðkomu að starfsemi byggðasamlaga. Auk þess sem slíkt samstarf leiðir til flóknari boðleiða og jafnvel aukins kostnaðar. Er því ákjósanlega að sveitarfélög séu í stakk búin til að sinna lögbundnum verkefnum sínum sjálf, þó sannarlega séu sum verkefni sveitarfélaga þess eðlis að samstarf um þau leiði til betri og hagkvæmari þjónustu.

Við mat á því hvort að tilefni sé til að falla frá framangreindum tillögum frumvarpsins var horft til þess að breytingartillögurnar eru fyrst og fremst svar við ákalli kjörinna sveitarstjórnarfulltrúa um að draga úr lýðræðishalla í starfsemi byggðasamlaga. Markmiðið er að tryggja öllum kjörnum fulltrúum, þar með töldum fulltrúum minnihluta, tryggja aðkomu að starfseminni. Jafnframt miða tillögurnar að því að byggðasamlög standi ekki í vegi fyrir framþróun sveitarstjórnarstigsins. Bent hefur verið á að þröskuldur sveitarfélaga að því að stofna til samstarfs kunni að vera of lágur, þrátt fyrir þá annmarka sem raktir eru að ofan á slíkri samvinnu."

Þá er það áréttað að þrátt fyrir að þær reglur sem lagt er til að gildi um byggðasamlög geri auknar kröfur til stjórnsýslu byggðasamlaga, eru þær einnig útfærðar þannig að sveitarfélög hafa verulegan sveigjanleika til að ákveða stjórnskipulag byggðasamlaga. Til dæmis er hægt að skipa sérstakt fulltrúaráð til að fara með vald aðalfundar og takmarka þannig fjölda fundarmanna með atkvæðarétt. Þá geta aðildarsveitarfélög ákveðið að byggja kostnaðarskiptingu á öðrum hlutlægum mælikvörðum. Því er árleg greining á raunkostnaði í hverju sveitarfélagi aðeins nauðsynleg ef eitt sveitarfélag fer fram á það. Breytingarnar fela því ekki í sér jafnmikið skrifræði eða kostnaðarauka og ætla mætti við fyrstu sýn.

Í umsögn SSH er lýst áhyggjum af því að tillögurnar muni torvelda samstarf sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu og auka kostnað. Vandlega var farið yfir áhyggjur SSH og gerðar breytingar á þeim ákvæðum sem snúa að byggðasamlögum með það að markmiði að skýra nánar hvað formfesting aðalfundar hefur í för með sér og undanþágur frá því að aðalfundur verði æðsta vald byggðasamlags.

Í ljósi framangreinds eru ekki lagðar til breytingar á frumvarpsdrögunum um að falla frá þeim tveimur meginreglum sem lagðar eru til, þ.e. að aðalfundur skuli vera æðsta vald byggðasamlaga og að raunkostnaður við starfsemi byggðasamlags í hverju sveitarfélagi skuli vera meginreglan við kostnaðarskiptingu aðildarsveitarfélaga byggðasamlaga. Hins vegar hafa verið gerðar breytingar á frumvarpinu sem snúa að útfærslu á þessum meginreglum og undantekningum frá þeim.

Lagt er til að bæta megi við ítarlegri umfjöllun um hvernig fjárhagsáætlun byggðasamlags skilar sér í fjárhagsáætlanir aðildarsveitarfélaga og hvort sveitarstjórn beri að samþykkja þær í sínar fjárhagsáætlanir á grundvelli framsals á fjárstjórnarvaldi.

Gerðar hafa verið breytingar á skýringum við ákvæðið og skýrt nánar hvernig fjárhagsáætlanir byggðasamlags skila sér í áætlanir aðildarsveitarfélaga.

Lagt er til að lögfesta megi aðrar forsendur við atkvæðavægi en íbúafjölda og innbyrðis ábyrgðarhlutfall, t.d. fjölda barna í sveitarfélagi eða nemendafjölda.

Ákvæðið hefur verið lagað og áréttað að atkvæðavægi geti farið eftir hlutlægum mælikvörðum án þess að tiltaka það nánar eða innbyrðis ábyrgðarhlutfall.

Bent á að setja megi í greinargerð dæmi um útreikning á atkvæðavægi.

Greinargerð breytt og lögð til dæmi.

Bent á að lagfæra þurfi orðanotkun um stofnsamning, samþykkt eða samning og aðalfund/ ársfund.

Ákvæðinu hefur verið breytt og orðanotkun lögð.

Lagt til að vísa skuli beint í 28. gr. laganna til að tryggja samræmda túlkun varðandi aðgang að gögnum.

Ákvæðinu hefur verið breytt og vísað til 28. gr. laganna.

Lagt til að hægt verið að miða við aðra hlutlæga mælikvarða en nemendafjölda við kostnaðarskiptingu vegna reksturs byggðasamlaga, t.d. barnafjölda, nemendafjölda og gera betri dæmi í greinargerð.

Ákvæðið býður upp slíka kostnaðarskiptingu og er því ekki tilefni til breytinga. Dæmi í greinargerð eru lögð.

Sú heimild sem gert er ráð fyrir að verði lögfest varðandi almenna atkvæðagreiðslu í aðildarsveitarfélögum um kjör fulltrúa í fulltrúaráð þarfnast nánari skýringa. Ekki verður séð af gögnum málsins hvort gert er ráð fyrir að aðrir en sveitarstjórnarfulltrúar séu kjörgengir í slíkri almennri atkvæðagreiðslu.

Breytingar gerðar í greinargerð til að skýra þetta nánar.

Bent á að 96. gr. um samninga um að sveitarfélag taki yfir verkefni fyrir önnur sveitarfélög nái ekki markmiði sínu um að skýra hvernig fer með starfsmenn sveitarfélags sem sinnir ekki lengur verkefnum.

Ákvæðinu hefur verið breytt í samræmi við ábendingu.

Úrganga úr byggðasamlagi. Lagt til að skýra að heimilt sé að ljúka skiptum án skipunar skiptastjórna en þá skuli aðalfundur fela stjórn eða framkvæmdastjóra að bera ábyrgð á uppgjöri.

Orðalagi ákvæðisins breytt í samræmi við tillöguna.

Gerðar eru athugasemdir við þá tillögu frumvarpsins að ef sveitarfélag annast verkefni annars sveitarfélags þá skuli kostnaðarskipting samstarfsins ávallt byggja á raunkostnaði starfsemi í hverju sveitarfélagi fyrir sig. Bent er á að ákvæðið setur sveitarfélögum of þröngar skorður og mun fela í sér aukinn kostnað fyrir sveitarfélög.

Í samræmi við þau sjónarmið sem rakin eru að ofan, um að samstarf sveitarfélaga hamli framþróun sveitarstjórnarstigins, er ekki gerð breyting á þessu ákvæði frumvarpsdraganna.

Fram koma í nokkrum umsögnum efasemdir gagnvart því að skylda eigi öll sveitarfélög til að vera í landshlutasamtökum. Með því sé gengið gegn sjálfsákvörðunarrétti þeirra. Einnig varað við því að sú tillaga kunni að stangast á við félagafrelsi sem varið er af 74. gr. Stjórnarskrárinnar.

Fallið hefur verið frá því að kveða á um skylduaðild sveitarfélaga að landshlutasamtökum.

Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga er lagt til að við 98. gr. laganna sem fjallar um Sambandið verði bætt við e. lið sem nái utan um stafrænt samstarf sveitarfélaga. Einnig hvatt til að þess að 5. mgr. ákvæðisins verði endurorðuð til að ná betur utan um vinnslu persónuupplýsinga.

Ákvæðinu hefur verið breytt til samræmis við tillögur Sambandsins.

5. Íbúalýðræði

Almennt

Í nokkrum umsögnum er því fagnað að skerpt hafi verið á hlutverki heimastjórnar og rétti byggðakjarna til skipunar nefndar til að fara með málefni þess, þó fram komi að viðmið um 250 íbúa sé of hátt. Þá er því fagnað að sveitarfélögum sé gert að skilgreina samráðsferla þar sem fram komi m.a. upplýsingar um hvernig upplýsingamiðlun verði háttáð, svigrúm og möguleikar íbúa og þjónustunotenda til áhrifa í einstökum samráðsleiðum og að hvaða leyti verði tekið mið af þátttöku þeirra í samráðinu.

Heimastjórnir

Í umsögnum nokkurra sveitarfélaga kemur fram að óeðlilegt sé að skilyrða nefndir um afmörkuð málefni byggðakjarna við 250 íbúa lágmark og að svæðið sem um ræðir sé þéttbýliskjarni. Þannig sé víðfeðmt dreifbýli útilokað frá því að geta kosið í nefnd sem fer með afmörkuð málefni þess, byggðarlög sem eru e.t.v. líklegust til að þurfa á slíkum nefndum að halda, samanber Brothættar byggðir og staðbundin verkefni til eflingar dreifbýlis. Einnig að svigrúm verði fyrir viðkomandi sveitarstjórnir að ákvarða hlutverk heimastjórnar. Taka megi af með skýrari hætti vafa um heimild sveitafélags til að stofna heimastjórn eftir sínu höfði.

Í umsögnum sveitarfélaga gætti misskilnings um þær tillögur sem er að finna í frumvarpinu um nefndir fyrir hluta sveitarfélags. Er því áréttað hér að ekki stendur til að takmarka heimild sveitarstjórnar í hverju sveitarfélagi til að stofna nefnd fyrir hluta sveitarfélags og útfæra slíkt fyrirkomulag í samræmi við eigin aðstæður. Hafa skýringar í greinargerð frumvarpsins verið lagfærðar með það að markmiði að taka af vafa hvað það varðar. Tillögur frumvarpsins sem snúa að nefndum fyrir hluta sveitarfélags, og þ.m.t. svokölluðum heimastjórnnum eru eftirfarandi:

1. Með frumvarpinu er lagt til nýtt ákvæði þar sem heimastjórn er skilgreind og heitið heimastjórn verði eingöngu notað um nefndir sem starfa fyrir hluta sveitarfélags og hafa ákveðnar lágmarksvaldheimildir til að nefndin geti talist sem heimastjórn. Er það m.a. lagt til í þeim tilgangi að einfalda sveitarfélögum að koma á fót heimastjórnnum og festa í sessi skýra merkingu hugtaksins. Ráðherra skal setja fyrirmynd af heimastjórn og ákveða þar þær lágmarksheimildir sem heimastjórn þarf að hafa.

3. Íbúar í byggðakjörnum innan sveitarfélaga sem hafa 250 íbúa og eru a.m.k. 10 km. frá stærsta byggðakjarna sveitarfélagsins, geta farið fram á að nefnd verði skipuð til að fara með málefni þeirra. Það verður þó í höndum sveitarstjórnar að ákveða valdheimildir slíkrar nefndar og þar með hvort nefndin uppfylli skilyrði til að teljast heimastjórn.

Áréttað er að réttur íbúa í ákveðnum byggðalögum til að krefjast nefndar á grundvelli ákvæðisins, hefur ekki áhrif á almenna heimild sveitarstjórnar til að stofna heimastjórnir. Munurinn felst í því að íbúar í framangreindum byggðarlögum geta krafist nefndar á grundvelli ákvæðisins en skipun nefndar á grundvelli almennu heimildarinnar fer eftir ákvörðun sveitarstjórnar. Sveitarstjórn er því áfram frjálst að skipa slíkar stjórnir fyrir hvaða svæði sem er innan sveitarfélagsins, án tillits til stærðar, landfræðilegrar legu eða íbúafjölda.

Lýðræðisleg þátttaka ungmenna

Í umsögn Barnaheilla – Save the Children á Íslandi eru settar fram ábendingar varðandi atriði sem snúa að lýðræðislegri þátttöku ungmenna. Í umsögninni er ráðuneytið hvatt til þess að taka saman upplýsingar um reynslu sveitarfélaga af íbúakosningum þar sem miðað hefur

verið við 16 ára kosningaaldur, sér í lagi hvaða aðferðir hafi nýst best til að ná til yngsta hópsins og hvernig hefur gengið að virkja hann. Einnig að skoða möguleikann á að miðað sé við fæðingarár frekar en fæðingardag við kosningarrétt í íbúakosningum og þá hvort breyta þurfi 133. gr. laganna eða hvort nægjanlegt sé að útfærslan komi fram í reglugerð um íbúakosningar sveitarfélaga. Loks kemur fram að mikilvægt sé að halda áfram vinnu við að styrkja lagagrundvöll ungmennaráða sveitarfélaga og samræma framkvæmd þeirra á landsvísu. Er ráðuneytið hvatt til að skoða að stofna starfshóp með mennta- og barnamálaráðuneytinu til að festa starf ungmennaráða í sveitarstjórnarlögum og auka þannig lýðræðislega þátttöku ungs fólks.

133. gr. laganna hefur verið breytt í samræmi við framangreinda tillögu og miðar nú við að sveitarstjórnnum verði heimilt að veita þeim íbúum kosningarétt í íbúakosningum sem verða 16 ára á kosningarári. Aðrir þættir umsagnarinnar tengjast þeirri endurskoðun á lögum sem nú fer fram ekki sérstaklega en verða teknir til skoðunar í ráðuneytinu.

6. Almennt eftirlit með stjórnsýslu sveitarfélaga

Í umsögn Sambandsins eru gerðar ýmsar athugasemdir við atriði varðandi eftirlit ráðherra með stjórnsýslu sveitarfélaga, m.a.:

Gerð var athugasemd við heimild ráðherra til að kalla eftir upplýsingum vegna stefnumótunar eða rannsókna.

Fallið hefur verið frá þeirri tillögu frumvarpsins.

Bent er á að áriðandi sé að gerðar verði breytingar á lögum sem áskilja staðfestingu annarra ráðuneyta.

Í frumvarpinu hafa verið gerðar þær breytingar að fallið er frá staðfestingarhlutverki félags- og húsnæðismálaráðuneytisins á samningum um samvinnu sveitarfélaga.

Bent er á að ekki sé þörf á heimild ráðherra til að leggja á stjórnvaldssektir enda hafi ráðherra nú þegar heimildir til álagningar dagsekta eða stöðvun greiðslna úr Jöfnunarsjóði til að koma á lögmætu ástandi.

Í frumvarpinu er gert ráð fyrir því heimild til stjórnvaldssekta verði eingöngu beitt í undantekningartilvikum. Það á t.d. við þegar ólögmætt ástand er liðið undir lok, en niðurstaða ráðuneytisins er sú að stjórnsýsla sveitarfélags hafi verið haldin alvarlegum vanköntum. Í slíkum tilvikum er ljóst að fyrrnefnd úrræði ráðherra séu haldslaus. Dæmi eru um að ráðuneytið þurfi að láta mál falla niður í slíkum tilvikum og er því full þörf á umræddri heimild ráðherra.

7. Sameiningar sveitarfélaga

Frumkvæði ráðherra að sameiningum

Í fjölmörgum umsögnum sveitarfélaga og einstaklinga kemur fram andstaða við lögfestingu á lágmarksíbúafjölda sveitarfélaga við töluna 250. Heppilegra sé að sameiningar byggi á vilja íbúa og að til staðar verði öflugir hvatar fyrir sveitarfélög til að sameinast. Raunverulegur vilji

sveitarfélaga ásamt öflugum hvötum séu líklegri til að skila farsælum sameiningum. Þá megi benda á að þó að það séu ekki mörg sveitarfélög sem eru undir 250 íbúa markinu þá hafi ákvæðið víðtækari áhrif en bara á þau enda gert ráð fyrir að aðliggjandi sveitarfélög verði einnig að hlíta ákvörðun ráðherra um sameiningar.

Í mörgum umsögnum er þó ekki tekin afstaða til ákvæðisins og kemur m.a. fram í umsögn sveitarfélags að flókin rök séu með og á móti slíkri lagagrein og er því ekki tekin bein afstaða til ákvæðisins.

Stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga barst erindi frá 19 sveitarfélögum sem hafa færri en 1.000 íbúa þar sem skorað er á stjórn að hafna tillögum í frumvarpi til breytinga á sveitarstjórnarlögum og varða þvingaðar sameiningar sveitarfélaga. Af þessum 19 sveitarfélögum taka nokkur í umsögnum sínum undir áskorun til innviðaráðherra og stjórnar Sambandsins.

Í umsögnum kemur jafnframt fram að frumvarpið feli í sér skerðingu á lýðræðislegum réttindum íbúa fámennra sveitarfélaga. Ákvæði sem feli í sér að ráðherra geti haft frumkvæði að sameiningu með færri en 250 íbúa og ákveðið slíka sameiningu með stjórnvaldsákvörðun sé í beinni andstöðu við 78. gr. Stjórnarskrárinnar og Evrópusáttmála um sjálfstjórn sveitarfélaga. Slíkt væri inngríp í lýðræðislegan rétt íbúa og sjálfsforræði sveitarstjórnar og geti skapað hættu á mismunun sveitarfélaga eftir stærð og farið gegn jafnræðisreglu stjórnsýslulaga.

Ákveðið var að falla frá ákvæði um 250 íbúa lágmark í sveitarfélögum en ráðuneytið telur þó rétt að bregðast við framangreindum athugasemdum.

Við undirbúning frumvarpsins var horft til þeirra sjónarmiða að með ákvæðinu væri lýðræðislegur grundvöllur sveitarstjórnarstigsins efldur með því að draga úr nauðsyn þess að fámennari sveitarfélög þurfi að framselja vald til annarra stjórnsýslueininga sem íbúar viðkomandi sveitarfélaga hafa engin eða takmörkuð áhrif á, svo sem annarra sveitarfélaga eða byggðasamlaga, eins og á við um stóran hluta af þjónustu fámennari sveitarfélaga. Sem dæmi má nefna að ekkert af fámennustu sveitarfélögum á landinu sér um velferðarþjónustu við íbúa upp á eigin spýtur og aðeins þrjú þeirra reka sjálf grunnskóla. Því er mun algengara að viðkomandi sveitarstjórn hafi samið við sveitarstjórn annars sveitarfélags um veitingu þjónustunnar eða tekið sig saman með öðrum sveitarstjórnnum um veitingu hennar í gegnum byggðasamlag. Að sama skapi eru öflugri sveitarfélög betur í stakk búin til að taka við fleiri verkefnum frá ríkisvaldinu og þannig er vald þeirra og ábyrgð aukin og þar með sjálfstjórn þeirra.

Ráðuneytið tekur ekki undir sjónarmið um að frumkvæði ráðherra að sameiningum brjóti gegn sjálfstjórnarrétti sveitarfélaga skv. 78. gr. stjórnarskrárinnar. Þrátt fyrir að sameining sveitarfélaga hafi að meginstefnu til farið fram að undangengnum kosningum meðal íbúa sveitarfélaga koma reglur um frjálsar sameiningar sveitarfélaga þó ekki í veg fyrir að sameiningar yrðu ákveðnar með lögum. Í því samhengi er það ítrekað að ákvæði um lágmarksfjölda íbúa hefur að grunni til verið að finna í lögunum undanfarna áratugi. Slíkt ákvæði var að finna í 6. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 8/1998 og í 5. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 8/1986, en í þeirri grein var lágmarksíbúafjöldi sveitarfélaga 100 íbúar, sem væri í dag 220 manns ef tekið er tillit til íbúapróunar.

Loks er rétt að nefna að þrátt fyrir að ákvæði um lágmarksíbúafjölda sé ekki að finna í frumvarpi til nýrra sveitarstjórnarlaga mun ráðuneytið áfram leitast við að setja fram öfluga hvata fyrir sveitarfélög til að sameinast. Sem dæmi má nefna frumvarp um afnám undanþágu

orkumannvirkja frá fasteignamati sem hefur það að markmiði að tryggja sanngjarnari hlutdeild nærsamfélaga í ávinningi af raforkuframleiðslu. Auk þess er horft til þess í samgönguáætlun að mæta nýjum eða breyttum samgöngubörfum sem skapast kunna vegna sameiningar sveitarfélaga, hvort sem litið er til framkvæmda, þjónustu eða almenningssamgangna.

Frumkvæði íbúa að sameiningarviðræðum og íbúakosningu um niðurstöður þeirra

Í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga kemur fram að það að aðeins 10% kosningabærra íbúa í sveitarfélögum sem eru með færri en 1.000 íbúa geti krafist þess að bæði sveitarfélagið sem þau búa í og annað sveitarfélag fari í sameiningarviðræður sé afar íþyngjandi. Sama eigi við það ákvæði að 10% kosningabærra íbúa í sveitarfélagi með fleiri en 1.000 íbúa geti krafist þess að unnið sé álit um stöðu þess og í kjölfarið farið fram á formlegar sameiningarviðræður. Sérstaklega sé það íþyngjandi að íbúar eins sveitarfélags geti þannig bundið hendur sveitarstjórnar í öðru sveitarfélagi. Lýðræðisleg skipan sveitarfélaga byggir á því að það séu íbúar þess sem kjósi sér sveitarstjórn til að fara með stjórn sveitarfélagsins og það sé sérstakt að íbúar annarra sveitarfélaga geti haft svo afdrifarík áhrif á stjórn annarra sveitarfélaga.

Til að koma til móts við framangreind sjónarmið hefur verið lögð til sú viðbót við ákvæðið að hafi 10% kosningabærra íbúa sveitarfélags með færri en 1.000 íbúa krafist viðræðna um sameiningu við annað sveitarfélag, skuli sveitarstjórn þess sveitarfélags taka ákvörðun um hvort viðræður verði hafnar. Synji sveitarstjórn kröfunni um að hefja sameiningarviðræður geta 10% kosningabærra íbúa þess sveitarfélags jafnframt krafist þess að sveitarstjórn verði við kröfu hins fámenna sveitarfélags um sameiningarviðræður, eigi síðar en þremur mánuðum frá ákvörðun sveitarstjórnar. Þannig verði það í höndum íbúa hlutaðeigandi sveitarfélaga hvort hefja eigi sameiningarviðræður.

8. Annað

Sérstakar ívilnanir til íbúa

Fram kemur í umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga að ákall sé á sveitarstjórnarstiginu eftir ákvæði um heimild til að veita íbúum sérstakar ívilnanir í gjaldskrá vegna þjónustu sem sveitarfélög veita t.d. vegna frístunda, safna, aðgangs að sundlaug o.s.frv. Mikilvægt sé að slíkt ákvæði komi inn í frumvarpið áður en það verði lagt fram á Alþingi.

Horft var til þess að sveitarfélögum er þegar heimilt, innan ramma sjálfstjórnar sinnar, að veita eigin íbúum ívilnanir, til dæmis með sérstökum styrkjum. Talið var því heppilegra að slíkar ákvarðanir mótist áfram af almennum reglum stjórnsýsluréttar og er því ekki lagt til að slíku ákvæði verði bætt við lögin.

Réttindi fatlaðs fólks og eftirlit ráðherra

Landssamtökin Þroskahjálp fagna áformum um endurskoðun á sveitarstjórnarlögum. Minnt er á að sveitarfélög gegni mikilvægu hlutverki skv. lögum við að veita fötluðu fólki þjónustu sem sé oft algjör forsenda þess að það hafi tækifæri til að njóta margvíslegra mannréttinda. Samtökin áréttu þær miklu efasemdir sem þau hafa um að rétt hafi verið að falla frá kröfu í lögum um lágmarksfjölda fólks á hverju þjónustusvæði fyrir fatlað fólk, eins og gert var með lögum um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018. Í þessu sambandi benda samtökin á að mjög vandséð sé að fámenn sveitarfélög hafi burði og aðstæður til að bjóða upp á margbreytilega og stundum mjög sérhæfða þjónustu fyrir fatlað

fólk, sem það á rétt á skv. lögnum og þarf að fá til að hafa raunhæf tækifæri til að njóta mannréttinda til jafns við aðra íbúa sveitarfélaga. Með því að falla frá kröfu í lögum um þjónustusvæði með lágmarksfjölda íbúa hafi einnig orðið örðugara fyrir ríkið að standa við þá lagalegu skyldu sína að tryggja jafnræði og samræmi milli búsetusvæða fatlaðs fólks hvað varðar aðgang að lögbundinni þjónustu. Í þessu sambandi verði einnig að líta til þess að ósamræmi og/eða ójafnræði á milli búsetusvæða að þessu leyti vegi einnig mjög alvarlega að tækifærum fatlaðs fólks og oft aðstandenda þess líka, einkum þegar um fötluð börn er að ræða, til að ráða búsetu sinni og hafa í raun frelsi til að flytjast eða flytjast ekki á milli sveitarfélaga eða landsvæða.

Að mati þroskahjálpar skorti mikið á að ríkið hafi fullnægjandi eftirlit með því að fatlað fólk njóti í raun þeirrar þjónustu og stuðnings í öllum sveitarfélögum, sem það þarf á að halda og á rétt á samkvæmt lögum og samningi Sp um réttindi fatlaðs fólks og öðrum fjölþjóðlegum mannréttindasamningum, sem íslenska ríkið hefur skuldbundið sig til að framfylgja og þá skorti mjög virk lagaleg úrræði til að bregðast við þegar fyrir liggur að sveitarfélög uppfylla ekki lagalegar skyldur sínar hvað varðar þjónustu og stuðning við fatlað fólk. Samtökin ítreka jafnframt áskorun sína til ríkis og sveitarfélaga um að leiða án tafar til lykta langvarandi togstreitu sína varðandi kostnað af því að tryggja fötluðu fólki mannréttindi og tækifæri til sjálfstæðs lífs og þátttöku í samfélaginu.

Ráðuneytið tekur undir framangreind sjónarmið um að erfitt geti verið fyrir fámenn sveitarfélög að bjóða upp á margbreytilega og stundum mjög sérhæfða þjónustu fyrir fatlað fólk, sem það á rétt á skv. lögnum. Meginástæða þess að stjórnvöld leggja svo ríka áherslu á eflingu sveitarstjórnarstigsins, m.a. með sameiningum sveitarfélaga, er að tryggja að sveitarfélög hafi nægilega burði til að standa undir lögbundinni þjónustu, þ.m.t. þjónustu við fatlað fólk. Áfram er stefnt að því að ekkert sveitarfélag hafi færri íbúa en 1.000, sbr. 4. gr. a. núgildandi sveitarstjórnarlaga um lágmarksíbúafjölda í sveitarfélögum, sem ekki er lögð til breyting á. Rétt er að áréttta að framangreint ákvæði er eingöngu hugsað sem skref í þá átt að auka sjálfbærni sveitarfélaga og efla sveitarstjórnarstigið í heild þannig að sveitarfélögin verði betur í stakk búin til að sinna lögbundnum verkefnum sínum. Ber því á engan hátt að líta á þá lágmarksíbúatölu sem sérstakt viðmið um heppilega lágmarksstærð sveitarfélags. Ekki er tekið á öðrum atriðum umsagnarinnar í þessu frumvarpi en ráðuneytið mun áfram leitast við að tryggja sátt um kostnaðarskiptingu milli ríkis og sveitarfélaga vegna lögbundinna verkefna sveitarfélaga, þ.m.t. þjónustu við fatlað fólk.

Í umsögn ÖBÍ kemur fram að samráð á sveitarstjórnarstigi sé almennt ómarkvisst og misjafnt um þjónustu við fatlað fólk. Myndi ein miðlæg samráðsgátt, þar sem allar reglugerðir, samþykktir, þjónustu- og verklagsreglur sem snúa að reglum um þjónustu við fatlað fólk yrðu birtar til samráðs fyrir gildistöku, skapa samræmda og gagnsæja ferla. Þá er jafnframt vikið að því að sveitarfélög skorti grundvallarreglur og uppfærðar verklagsheimildir um stoð- og stuðningsþjónustu og mikilvægt sé að eftirlit sé viðhaft með reglum sveitarfélaga og samræmi þeirra við lögbundnar skyldur á sviði félagsþjónustu og þjónustu við fatlað fólk. Þá er óskað eftir upplýsingum um hvernig það verði tryggt að almennt eftirlit verði framkvæmt reglubundið með þjónustureglum sveitarfélaga og samræmi þeirra við lög nr. 38/2018 og nr. 40/1991, hvernig eftirfylgnin með því eftirliti og aðkoma samtaka fatlaðs fólks að því verði og hvaða úrræði standi einstaklingum til boða þegar alvarleg frávik verði.

Við undirbúning frumvarpsins var skipaður vinnuhópur sem hafði það hlutverk að fjalla um birtingu á stjórnvaldsfyrirmælum sveitarfélaga. Skýrsla vinnuhópsins var birt samhliða birtingu áforma um endurskoðun sveitarstjórnarlaga í samráðsgátt stjórnvalda (mál nr. S88-

2025). Þar kemur fram að með hliðsjón af því hversu reglur um birtingu stjórnvaldsfyrirmæla eru ólíkar og að ekki er enn til staðar rafrænn vettvangur fyrir sveitarfélögin til að birta stjórnvaldsfyrirmæli er ekki lögð til lagabreyting varðandi birtingu stjórnvaldsfyrirmæla sveitarfélaga að sinni. Vinnuhópurinn óskaði þó eftir því að unnið verði kostnaðarmat við uppsetningu á svæði fyrir stjórnvaldsfyrirmæli sveitarfélaga á Ísland.is, með svipuðu sniði og það svæði innan vefsins sem reglugerðir eru birtar á. Framangreint verður áfram til skoðunar í samstarfi við hlutaðeigandi aðila.

Hvað varðar eftirlit ráðherra með sveitarfélögum þá hefur ráðherra eftirlit með því að þau gegni skyldum sínum samkvæmt sveitarstjórnarlögum og öðrum löglegum fyrirmælum, sbr. 1. mgr. 109. gr. sveitarstjórnarlaga. Eftirlit ráðherra tekur hins vegar ekki til stjórnsýslu sem fram fer á vegum sveitarfélaganna og öðrum stjórnvöldum á vegum ríkisins er með beinum hætti falið eftirlit með, sbr. 2. mgr. 109. gr. Framfylgd laga nr. 40/1991 og nr. 38/2018 heyrir undir félags- og húsnæðismálaráðuneytið og mennta- og barnamálaráðuneytið skv. forsetaúrskurði nr. 5/2025. Telji ráðuneyti vera vankanta á stjórnsýslu sveitarfélaga við framfylgd eftirlits á grundvelli þeirra laga, getur viðkomandi ráðuneyti leitað atbeina innviðaráðuneytisins við eftirfylgni þess eftirlits. Felur frumvarpið ekki í sér breytingu á því hlutverki ráðherra.

Málefni grunnskóla

Ein umsögn barst sem fjallar sérstaklega um málefni grunnskóla en þar er áhyggjum lýst af því að verði frumvarpið að lögum og fyrirhugaðar sameiningar gangi eftir verði hætta á að grunnskólaþjónusta við börn í dreifðum byggðum landsins beri verulegan skaða af og að mörg sveitarfélög hafi misst skólann sinn vegna sameininga. Í frumvarpinu sé ekkert sem bendi til þess að horft sé til nýrra möguleika sem t.d. tækniframfarir hafa skapað. Sé markmið stjórnvalda að efla jafnan rétt allra barna til náms þurfa lög um rekstur sveitarfélaga og lög um grunnskóla að vera í takt við tímann og styðja við öfluga byggð um land allt.

Ráðuneytið bendir á að af tíu fámennustu sveitarfélögum landsins reka einungis þrjú þeirra grunnskóla sjálf innan marka sveitarfélagsins. Líkt og áður hefur komið fram eru þau ákvæði sem lögð eru til í frumvarpinu einmitt hugsuð sem skref í þá átt að færa sveitarstjórnarstigið í nútímalegra horf og auka almennt sjálfbærni sveitarfélaga og getu þeirra til að sinna lögbundnum verkefnum sínum. Til að geta tekist á við verkefni þurfa ákveðnir innviðir að vera til staðar í sveitarfélagi eins og viss mannfjöldi, aldurssamsetning þarf að vera sjálfbær, þekking, stjórnsýsla og fleira. Það er því mat ráðuneytisins að fjölmennari sveitarfélög séu betur í stakk búin til að sinna lögbundinni þjónustu við íbúa sína, þ.m.t. grunnskólaþjónustu. Ekki er fjallað sérstaklega um framkvæmd þjónustunnar sem slíkrar í sveitarstjórnarlögum og eru því ekki gerðar neinar breytingar hvað það varðar.

Samspil við Jöfnunarsjóð sveitarfélaga

Minnst er á Jöfnunarsjóð sveitarfélaga og nýsamþykkt lög um sjóðinn. Fram kemur að álag til fjölkjarna sveitarfélaga vegna fleiri kjarna en þriggja rími ekki við hugmyndir ráðuneytisins um sameiningar í dreifðum byggðum með lágmarksíbúafjölda. Til verði stærðarhagkvæmni með fleiri byggðakjörnum, en eftir því sem flatarmál stækki og vegalengdir lengist, minnki stærðarhagkvæmni vegna þess að halda þurfi úti sjálfstæðri þjónustu á hverju þjónustusvæði, auk þess sem kröfur um almenningssamgöngur og aðra þjónustu aukist. Eðlilegt sé að samhliða breytingunum verði gerðar breytingar á reikniverki Jöfnunarsjóðs þannig að ekki verði þak á byggðakjarnaálagi, eða að greiðslur aukist ólínulega með auknu fjölda byggðakjarna.

Ráðuneytið bendir á að lög um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga eru nýendurskoðuð með hliðsjón af núverandi stöðu sveitarstjórnarstigsins. Þar var verulega komið til móts við stór fjölkjarna sveitarfélög með miklar útgjaldaþarfir. Ekki er reiknað með að breytingar á sveitarstjórnarlögum nú hafi slík áhrif á sveitarstjórnarstigið að þau viðmið sem þar voru lögð til grundvallar þurfi að taka til endurskoðunar samhliða endurskoðun sveitarstjórnarlaga.

Eftirlit vegna starfsloka og 57. gr. um réttindi og skyldur starfsmanna

Það sjónarmið kom fram að endurskoða hefði mátt 57. gr. sveitarstjórnarlaga, sérstaklega hvað varðar réttindi og skyldur starfsmanna. Óheppilegt sé að réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fari eingöngu eftir ákvæðum kjara- og ráðningarsamninga hverju sinni. Slík fyrirkomulag geti leitt til mismunandi réttarstöðu starfsmanna eftir stéttarfélögum og samningsaðilum, sem getur skapað óvissu og ójafnræði innan sveitarfélagsins. Betra væri að grundvallarreglur um réttindi og skyldur starfsmanna væru skýrðar í lögum, t.d. með því að sveitarfélög lúti sömu meginreglum og gilda um ríkisstarfsmenn samkvæmt starfsmannalögum. Slíkt myndi stuðla að auknu jafnræði, fyrirsjáanleika og faglegri stjórnsýslu.

Ljóst er að sú breyting sem lögð er til á 57. gr. sveitarstjórnarlaga, um að færa réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga undir starfsmannalög, væri veruleg. Slík vinna var ekki hluti af því verkefni eða þeim markmiðum sem lágu til grundvallar þeirri endurskoðun sem frumvarp þetta byggir á og kom því ekki til skoðunar í þessari umferð. Um er að ræða mál sem varðar stöðu sveitarfélaga sem vinnuveitenda og hefði veruleg áhrif á framkvæmd kjarasamninga á sveitarstjórnarstiginu. Tillaga af þessu tagi krefst því ítarlegrar greiningar og víðtæks samráðs, ekki síst á vettvangi Sambands íslenskra sveitarfélaga. Að þessu virtu voru ekki lagðar til breytingar á ákvæðinu að þessu sinni.

Sveitarstjórnarlög **Frumvarp**

Tilefni frumvarpsins

- Stefnumótandi áætlanir í málefnum sveitarfélaga frá 19. janúar 2020 fyrir 2019-2033 og aðgerðaráætlanir fyrir 2019-2033 og annars vegar frá 5. desember 2023 fyrir árin 2024-2033 og aðgerðaráætlanir fyrir 2024-2038
 - Lágmarksíbúafjöldi sveitarfélaga
 - Endurskoðun fjármálakafla
 - Skýra stöðu landshlutasamtaka og samvinnu sveitarfélaga
 - Bættir starfshættir kjörinna fulltrúa
 - Ferill kostnaðarmats á sveitarfélög
 - Aukin lýðræðispáttaka

Tilefni frumvarps

- Álit umboðsmanns Alþingis, meðal annars:
 - Mál nr. 5117/2007 - Hvatt til að setja reglur um atvinnuþáttöku sveitarfélaga
 - Mál nr. 9561/ - framsal á ráðningarvaldi (almenn fyrirmæli)
 - Ýmis álit um kröfur um valdframsal til að fullnaðarafgreiða mál
- Ákvæði laganna gera ráð fyrir endurskoðun fjármálakaflans fyrir árið 2017
- Almennar lagfæringar vegna ábendinga og reynslu liðinna ára

Afrakstur

- Þrír starfshópar um fjármálakaflann
- Verkefnahópar um Landshlutasamtök og starfsaðstæður kjörinna fulltrúa
- Starfshópur til að vinna úr tillögu verkefnahópa
- Vinnufundir með öllum landshlutasamtökunum og aðildarsveitarfélögum um samvinnu sveitarfélaga – um 150 manns
- Fjórar rannsóknir um sameiningar sveitarfélaga og ein um heimastjórnir
- Kynningarfundir með öllum lögfræðingum sveitarfélaga á Helli og öllum sveitarfélögum

Atriði í frumvarpsdrögum

Almenn stjórnsýsla sveitarfélaga	Samvinna sveitarfélaga	Traust á stjórnsýslu sveitarfélaga
Fjármál- og reikningsskil	Starfshættir kjörinna fulltrúa	Almennt stjórnsýslueftirlit
Samráð og íbúalýðræði		Sameining sveitarfélaga

Fjármál sveitarfélaga

- Breytt flokkun í reikningsskilum, A-, B- og C- hluti, til samræmis við lög um opinber fjármál
- Jafnvægis- og skuldaregla ná einnig sérstaklega til A-hluta
 - Undanþága nái einnig til jafnvægisreglu – 130% A-hluti og 150% a og b hluti
- Staða sveitarstjórnarlaga sem sérlaga gagnvart lögum um ársreikninga og lögum um bókhald lögfest
- Fjármálastefna
- Fjármálaáætlun til fimm ára og fjárheimild næstkomandi árs í stað fjárhagsáætlunar
- Reikningsskila- og upplýsinganefnd sameinuð eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga
- Lögfesting á heimild til að ávaxta fjármuni með áhættulitlum fjárfestingarkostum
- Mat á fjárhagslegum áhrifum

Stjórnsýsla sveitarfélaga

- Skýr ákvæði um hvernig sveitarstjórnarfulltrúum er fjölgað eða fækkað.
- Skýrari ákvæði um boðun aukafundar sveitarstjórnar (eingöngu undantekningartilvik).
- Skýrari ákvæði um framkvæmd sveitarstjórnarfundar ef oddviti nýtur ekki lengur trausts.
- Heimild sveitarstjórnar til að gera aðalmann að varamanni.
- Skýrari reglur um hver tekur við fundarstjórn byggðaráðs/fastanefnda ef formaður og varaformaður boðar forföll.
- Skýrari heimildir um framsal á ráðningarvaldi.

Framsal á valdi sveitarstjórnar

- Framsal á valdi sveitarstjórnar til byggðaráðs á þremur stöðum í sveitarstjórnarlögum
 - Hægt að fela byggðaráði að taka ákvarðanir sem ekki varðar verulega fjárhag sveitarfélagsins og ekki er ágreiningur um
 - Í sumarleyfi getur byggðaráð tekið ákvarðanir sem varða verulega fjárhag sveitarfélagsins ef ekki er ágreiningur um það
- Óljóst hvaða kröfur skulu gerðar til framsal á valdi til fastanefnda eða starfsmanna – leiðrétt í nýju lögunum

Aukið traust á stjórnsýslu sveitarfélaga

- Skýrari ákvæði um hvernig ákvörðun um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa fer fram.
- Víkkun á gildissviði siðareglna þar sem gert er ráð fyrir að þær nái einnig til framkvæmdastjóra og æðstu stjórnendur sveitarfélaga
- Skylda sveitarfélaga til að setja reglur um hagsmunaskráningar kjörinna fulltrúa, nefndarmanna, framkvæmdastjóra og æðstu stjórnenda
- Skylda fyrir kjörna fulltrúa að geta um greiðslur frá sveitarfélagi, nema þeir séu launþegar.
- Auglýsingaskylda við ráðstöfun á takmörkuðum gæðum sveitarfélaga, nema sérstök rök standi til annars

Samvinnukafli

Byggðasamlög	Sveitarfélag annast verkefni annars sveitarfélags	Landshlutasamtök
• Byggðasamlög skulu halda aðalfund sem verði æðsta valdið í málefnum byggðasamlaga • Ítarlegri reglur um kostnaðarskiptingu • Ítarlegri reglur um samþykktir • Heimild til kosningar fulltrúaráðs • Skýrari ákvæði um slit byggðasamlaga • Aðkoma kjörinna fulltrúa aukin og skýrð • Reglugerðarheimild fyrir ráðherra til að útfæra nánar formskilyrði	• Fullt framsal á verkefni • Boðvald yfir starfsmönnum fylgir • Meginregla um raunkostnaðarskiptingu • Heimild til að leggja á álag • Reglugerðarheimild fyrir ráðherra til að útfæra nánar formskilyrði	• Skylduaðild • Félagasamtök • Sveitarstjórn óheimilt að framselja vald til töku stjórnvaldsákvarðana til landshlutasamtaka

Samráð og íbúalýðræði

Markvissara samráð með skilgreiningu á samráðsferlum	Skylda til að upplýsa veigamikil mál og áætlanir með hæfilegum fyrirvara	Niðurfelling ákvæðis um borgarafund og íbúáþing
Skerpt á ákvæðum um íbúakosningar	Heimastjórnir	Heimild íbúa í sveitarfélögum yfir 250 íbúa að fara fram á að nefnd sem fari með þeirra málefni verði skipuð

Heimastjórnir

- Skv. sveitarstjórnarlögum er sveitarfélögum heimilt að setja á laggirnar nefnd fyrir hluta sveitarfélags
- Ráðherra setur fyrirmynd að "Heimastjórn,, sem er nefnd fyrir hluta sveitarfélags, nema með ákveðnar valdheimildir sem ákveðnar eru í fyrirmyndinni.
 - Heitið heimastjórn verði eingöngu notað um nefndir sem hafa slíkar lágmarksvaldheimildir.

Nefnd fyrir byggðakjarna yfir 250

- Íbúar í byggðakjörnum yfir 250 geta farið fram á að nefnd verði skipuð til að fara með málefni þeirra
- Það er sveitarstjórnar að ákveða hvort að um sé að ræða nefnd sem hafi umsagnarhlutverk eða verði heimastjórn með tiltekna valdheimildir.

Eftirlitskaflir

Greinarmunur á ábendingum og kvörtunum	Eftirlitshlutverk ráðuneytisins afmarkað nánar	Almenn eftirlitsmál
Uppsögn starfsmanns ekki kæranleg til ráðherra	Uppljóstraravernd	Stjórnvaldssektir
Málsmeðferð dagsekta og annarra þvingunarúrræða skýrð	Fallið frá staðfestingarhlutverki ráðuneytis á samvinnu-samningum og samþykktum	

Sameiningar sveitarfélaga – Vald 10% íbúa

- 10% íbúar sveitarfélaga með færri en 1000 geta farið fram á sameiningarviðræður og atkvæðagreiðslu um sameiningu sveitarfélagsins við aðliggjandi sveitarfélög. 10% íbúa aðliggjandi sveitarfélaga geta farið fram á sameiningarviðræður ef sveitarstjórnar neitar sameiningarviðræðum. Þá fer af stað sameiningarferli sem endar með íbúakosningu sveitarfélaganna.
- 10% íbúa sveitarfélaga með fleiri en 1000 geta farið fram á að sveitarstjórn vinni álit um stöðu sveitarfélags og mögulega sameiningarkosti.- fer þá um álit með sama hætti og sveitarfélag með færri en 1.000, þ.e. 10 % íbúa sveitarfélagsins, og aðliggjandi sveitarfélaga geta farið fram á sameiningarviðræður sem enda með íbúakosningu

Aðrir sameiningarhvatar

- Skýrari reglur um heimastjórnir og ráðherra gerir fyrirmynd að heimastjórn til að auðvelda sveitarfélögum að koma slíkum stjórnnum á laggirnar
- Ítarlegri kröfur gerðar til samvinnu sveitarfélaga –
 - Aðalfundur byggðasamlaga sem allir kjörnir fulltrúar hafa málfrelsi og tillögurétt
 - Samvinna sveitarfélaga skal byggja á greiningu á raunkostnaði verkefnis í hverju sveitarfélaga – stærri sveitarfélög eiga ekki að greiða þjónustu í þeim minn

I. Almenn ákvæði um sveitarfélög.

Núgildandi ákvæði	Ný lög	Skýringar
1. gr. <i>Íjá.fs.jörn sveitarfélaga.</i> ☐ Landið skiptist í sveitarfélög sem sjálf ráða málefnum sínum á eigin ábyrgð. ☐ Með stjórn sveitarfélaga fara sveitarstjórnir sem kjörnar eru lýðræðislegri kosningu af íbúum þeirra samkvæmt lögum um kosningar . ☐ Hver maður telst íbúi sveitarfélags þar sem hann á lögheimili. ☐ Sveitarfélög eru lögaðilar.	1. gr. <i>Íjá.fs.jörn sveitarfélaga.</i> ☐ Landið skiptist í sveitarfélög sem sjálf ráða málefnum sínum á eigin ábyrgð. ☐ Með stjórn sveitarfélaga fara sveitarstjórnir sem kjörnar eru lýðræðislegri kosningu af íbúum þeirra samkvæmt lögum um kosningar . ☐ Hver maður telst íbúi sveitarfélags þar sem hann á lögheimili. ☐ Sveitarfélög eru lögaðilar.	Samhljóða núgildandi ákvæði.
2. gr. <i>Ífirs.jörn sveitars.jörnarmála.</i> ☐ Ráðuneyti sveitarstjórnarmála fer með málefni sveitarfélaga. ☐ Ráðherra sveitarstjórnarmála skal gæta að og virða sjálfstjórn sveitarfélaganna, verkefni þeirra og fjárhag. ☐ Engu málefni sem varðar sérstaklega hagsmuni sveitarfélags skal ráðið til lykta án umfjöllunar sveitarstjórnarinnar. ☐ [[Ráðherra leggur fram á Alþingi á hverju kjörtímabili tillögu til þingsályktunar um stefnu ríkisins um málefni sveitarfélaga ásamt aðgerðaáætlun. Í henni skal mörkuð stefna fyrir næstu fimmtán ár og jafnframt tilgreindar sérstaklega þær aðgerðir sem ráðast skal í á fyrstu fimm árum gildistíma hennar. Ef forsendur stefnunnar breytast eða ef tilefni er til að öðru leyti leggur ráðherra fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um breytingu á stefnunni.] ¹⁾ ☐ Við gerð tillagna að stefnumótandi áætlun og aðgerðaáætlun skv. 4. mgr. skal haft samráð við ráðuneyti, Samband íslenskra sveitarfélaga og sveitarfélög. Þá skal haft samráð við hagsmunaaðila eftir þörfum. Horfa skal einnig til þeirrar stefnumörkunar sem fram kemur í byggðaáætlun og sóknaráætlunum ... ¹⁾. Loks skal almenningi gefinn kostur á að koma að sjónarmiðum sínum og athugasemdum í opnu samráðsferli. ☐ Ráðherra skal í reglugerð ²⁾ setja nánari ákvæði um gerð stefnumótandi áætlunar og aðgerðaáætlunar, sbr. 4. og 5. mgr.] ³⁾	2. gr. <i>Markmið laganna og forsendur.</i> ☐ Með lögum þessum er markaður almennur grundvöllur að starfsemi og stjórnskipulagi sveitarfélaga. ☐ Lögin byggjast á þeim forsendum að: 1. sveitarfélög séu sjálfstæð stjórnvöld sem er stjórnað af lýðræðislega kjörnum sveitarstjórnnum í umboði sveitarfélagsins, 2. skipulag og starfsaðstæður sveitarfélaga séu þannig að þau geti sjálf borið ábyrgð á framkvæmd verkefna sem þeim er falið að sinna, 3. sveitarfélög geti haft samvinnu sín á milli um starfrækslu þeirra verkefna sem þau telja hagkvæmara að leysa með þeim hætti, 4. afskipti annarra stjórnvalda af málefnum sveitarfélaga taki ávallt mið af sjálfstjórn sveitarfélaga samkvæmt stjórnarskrá og sáttmála Evrópuráðsins um sjálfstjórn sveitarfélaga, 5. sveitarfélög hafi sjálfstæða tekjustofna og sjálfsforræði á gjaldskrá sem þeim er heimilt að setja.	Ákvæðið er samhljóða 3. gr. gildandi laga.

3. gr. <i>Markmið laganna og forsendur.</i> ☐ Með lögum þessum er markaður almennur grundvöllur að starfsemi og stjórnskipulagi sveitarfélaga. Lögin byggjast á þeim forsendum að: 1. sveitarfélög séu sjálfstæð stjórnvöld sem er stjórnað af lýðræðislega kjörnum sveitarstjórnnum í umboði íbúa sveitarfélagsins, 2. skipulag og starfsaðstæður sveitarfélaga séu þannig að þau geti sjálf borið ábyrgð á framkvæmd verkefna sem þeim er falið að sinna, 3. sveitarfélög geti haft samvinnu sín á milli um starfrækslu þeirra verkefna sem þau geta ekki leyst af hendi á eigin vegum eða þau telja hagkvæmara að leysa með þeim hætti, 4. afskipti annarra stjórnvalda af málefnum sveitarfélaga taki ávallt mið af sjálfstjórn sveitarfélaga samkvæmt stjórnarskrá og sáttmála Evrópuráðsins um sjálfstjórn sveitarfélaga, 5. sveitarfélög hafi sjálfstæða tekjustofna og sjálfsforræði á gjaldskrá sem þeim er heimilt að setja.	3. gr. <i>Almennar skyldur sveitarfélaga.</i> ☐ Sveitarfélög skulu sinna sameiginlegum velferðarmálum íbúanna eftir því sem fært þykir á hverjum tíma. ☐ Sveitarfélögum er skylt að annast þau verkefni sem þeim eru falin í lögum. Ráðherra gefur árlega út leiðbeinandi yfirlit um lögmælt verkefni sveitarfélaga, flokkuð eftir því hvort verkefnið eru skyldubundin eða ekki. ☐ Sveitarfélög geta tekið að sér hvert það verkefni sem varðar íbúa þeirra, enda sé það ekki falið öðrum úrlausnar að lögum.	Samhljóða 7. gr. gildandi laga.
4. gr. <i>Staðarmörk sveitarfélaga.</i> ☐ Sveitarfélög hafa ákveðin staðarmörk sem ráðast af útmerkjum þeirra fasteigna, þ.m.t. þjóðlendna, sem innan þeirra liggja. ☐ Óheimilt er að breyta mörkum sveitarfélaga nema með lögum. ☐ Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. getur ráðherra breytt mörkum sveitarfélaga í tengslum við sameiningu þeirra eða til staðfestingar á samkomulagi milli sveitarfélaga. Birta skal staðfestingu ráðherra á breytingum staðarmarka sveitarfélags í Stjórnartíðindum. ☐ Réttur sveitarfélaga til ákvarðana eða umsagna um nýtingu sjávarbotns eða sjávar innan íslenskrar lögsögu en utan marka sveitarfélags fer að ákvæðum sérлага hverju sinni.	4. gr. <i>Yfirsjórn sveitarsjórnarmála.</i> ☐ Ráðuneyti sveitarstjórnarmála fer með málefni sveitarfélaga. ☐ Ráðherra sveitarstjórnarmála skal gæta að og virða sjálfstjórn sveitarfélaganna, verkefni þeirra og fjárhag. ☐ Engu málefni sem varðar sérstaklega hagsmuni sveitarfélags skal ráðið til lykta án umfjöllunar sveitarstjórnarinnar. ☐ Ráðherra leggur fram á Alþingi á hverju kjörtímabili tillögu til þingsályktunar um stefnu ríkisins um málefni sveitarfélaga ásamt aðgerðaáætlun. Í henni skal mörkuð stefna fyrir næstu fimmtán ár og jafnframt tilgreindar sérstaklega þær aðgerðir sem ráðast skal í á fyrstu fimm árum gildistíma hennar. Ef forsendur stefnunnar breytast eða ef tilefni er til að öðru leyti leggur ráðherra fram á Alþingi tillögu til þingsályktunar um breytingu á stefnunni. ☐ Við gerð tillagna að stefnumótandi áætlun og aðgerðaáætlun skv. 4. mgr. skal haft samráð við ráðuneyti, Samband íslenskra sveitarfélaga og sveitarfélög. Þá skal haft samráð við hagsmunaaðila eftir þörfum. Horfa skal einnig til þeirrar stefnumörkunar sem fram kemur í byggðaáætlun og sóknaráætlunum. Loks skal almenningi	Samhljóða 2. gr. gildandi laga.

	gefinn kostur á að koma að sjónarmiðum sínum og athugasemdum í opnu samráðsferli. ☐ Ráðherra skal í reglugerð setja nánari ákvæði um gerð stefnumótandi áætlunar og aðgerðaáætlunar, sbr. 4. og 5. mgr.	
☐ 4. gr. a. Lágmarksíbúafjöldi sveitarfélags. ☐ Í því skyni að auka sjálfbærni sveitarfélaga og tryggja getu þeirra til að annast lögbundin verkefni skal stefna að því að lágmarksíbúafjöldi sveitarfélags sé ekki undir 1.000. ☐ Ef íbúafjöldi sveitarfélags er undir 1.000 við almennar sveitarstjórnarkosningar skal sveitarstjórn þess, innan árs frá þeim sveitarstjórnarkosningum, leitast við að ná markmiðum skv. 1. mgr. með því að: a. hefja formlegar sameiningarviðræður á grundvelli 119. gr. eða b. vinna álit um stöðu sveitarfélagsins, getu þess til að sinna lögbundnum verkefnum, sbr. 1. mgr., og um þau tækifæri sem felast í mögulegum kostum sameiningar sveitarfélagsins við annað eða önnur sveitarfélög. ☐ Ráðherra setur með auglýsingu ¹⁾ leiðbeiningar um þau atriði sem fram þurfa að koma í álit skv. b-lið 2. mgr. en þar skal m.a. fjallað um fjárhagslega og félagslega þætti sveitarfélagsins, íbúapróun, þjónustu sveitarfélagsins og aðrar samfélagslegar aðstæður. Ráðherra getur að ósk sveitarstjórnar veitt henni lengri tíma til afgreiðslu álitsins ef ástæða þykir til. ☐ Álit skv. b-lið 2. mgr. skal sent ráðuneytinu til umsagnar og síðan kynnt íbúum sveitarfélagsins með fullnægjandi hætti ásamt umsögn ráðuneytisins. Að því loknu skal sveitarstjórn taka ákvörðun um hvort hefja eigi sameiningarviðræður á grundvelli 119. gr. og hafa um það tvær umræður skv. 1. mgr. 18. gr. ☐ Taki sveitarstjórn ákvörðun um að hefja ekki sameiningarviðræður skv. 4. mgr. geta minnst 10% af þeim sem kosningarrétt eiga í sveitarfélagi óskað almennrar atkvæðagreiðslu um ákvörðun sveitarstjórnar hafi slík atkvæðagreiðsla ekki þegar farið fram. Sveitarstjórn skal verða við ósk íbúa eigi síðar en innan sex mánaða frá því að hún berst og skal niðurstaða atkvæðagreiðslunnar vera bindandi fyrir sveitarstjórn. Að öðru leyti fer um atkvæðagreiðsluna skv. 107. og 108. gr.] ²⁾	Fellur brott	Verður ný 8. gr.

5. gr. Heiti sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórn ákveður heiti sveitarfélags að fenginni umsögn örnefnanefndar. Skal það samrýmast íslenskri málfræði og málvenju. Ef könnun er gerð meðal íbúa á viðhorfi til breytingar á nafni sveitarfélags eða á nafni nýs sveitarfélags skal leita umsagnar örnefnanefndar um þau nöfn sem um ræðir. ☐ Ekki má breyta nafni sveitarfélags eða gefa nýju sveitarfélagi nafn nema með staðfestingu ráðuneytisins. Þegar nýtt heiti sveitarfélags hefur verið ákveðið skal samþykkt um stjórn sveitarfélagsins, sbr. 9. gr., breytt til samræmis og tekur nýtt heiti gildi við gildistöku hennar.	5. gr. Staðarmörk sveitarfélaga. ☐ Sveitarfélög hafa ákveðin staðarmörk sem ráðast af útmerkjum þeirra fasteigna, þ.m.t. þjóðlendna, sem innan þeirra liggja. ☐ Óheimilt er að breyta mörkum sveitarfélaga nema með lögum. ☐ Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. getur ráðherra breytt mörkum sveitarfélaga í tengslum við sameiningu þeirra eða til staðfestingar á samkomulagi milli sveitarfélaga. Birta skal staðfestingu ráðherra á breytingum staðarmarka sveitarfélags í Stjórnartíðindum. ☐ Réttur sveitarfélaga til ákvarðana eða umsagna um nýtingu sjávarbotns eða sjávar innan íslenskrar lögsögu en utan marka sveitarfélags fer að ákvæðum sérlaga hverju sinni.	Samhljóða 4. gr. gildandi laga.
6. gr. Byggðarmerki. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að ákveða byggðarmerki fyrir sveitarfélag. Skráning byggðarmerkis veitir sveitarfélagi einkarétt á notkun þess. ☐ Byggðarmerki skulu skráð hjá [Hugverkastofunni] ¹⁾ sem veitir umsóknum viðtöku og kannar skráningarhæfi merkjanna. ☐ Viðkomandi ráðherra setur nánari reglur um skráningu byggðarmerkja, m.a. varðandi umsóknir og meðferð þeirra, skilyrði fyrir skráningu, ógildingu, birtingu og gjöld fyrir umsóknir og vottorð úr byggðarmerkjaskrá.	6. gr. Heiti sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórn ákveður heiti sveitarfélags að fenginni umsögn örnefnanefndar. Skal það samrýmast íslenskri málfræði og málvenju. Ef könnun er gerð meðal íbúa á viðhorfi til breytingar á nafni sveitarfélags eða á nafni nýs sveitarfélags skal leita umsagnar örnefnanefndar um þau nöfn sem um ræðir. ☐ Ekki má breyta nafni sveitarfélags eða gefa nýju sveitarfélagi nafn nema með staðfestingu ráðherra. Þegar nýtt heiti sveitarfélags hefur verið ákveðið skal samþykkt um stjórn sveitarfélagsins breytt til samræmis og tekur nýtt heiti gildi við gildistöku hennar.	Samhljóða 5. gr. gildandi laga.
7. gr. Almennar skyldur sveitarfélaga. ☐ Skylt er sveitarfélögum að annast þau verkefni sem þeim eru falin í lögum. Ráðuneytið gefur árlega út leiðbeinandi yfirlit yfir lögmælt verkefni sveitarfélaga, flokkuð eftir því hvort verkefni eru skyldubundin eða ekki. ☐ Sveitarfélög skulu vinna að sameiginlegum velferðarmálum íbúanna eftir því sem fært þykir á hverjum tíma. ☐ Sveitarfélög geta tekið að sér hvert það verkefni sem varðar íbúa þeirra, enda sé það ekki falið öðrum til úrlausnar að lögum.	7. gr. Byggðarmerki. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að ákveða byggðarmerki fyrir sveitarfélag. Skráning byggðarmerkis veitir sveitarfélagi einkarétt á notkun þess. ☐ Viðkomandi ráðherra setur nánari reglur um skráningu byggðarmerkja, m.a. varðandi umsóknir og meðferð þeirra, skilyrði fyrir skráningu, ógildingu, birtingu og gjöld fyrir umsóknir og vottorð úr byggðarmerkjaskrá.	Samhljóða 6. gr. gildandi laga en 2. mgr. þeirrar greinar fellur brott.
	8. gr. Aukin sjálfbærni sveitarfélaga. ☐ Í því skyni að auka sjálfbærni sveitarfélaga og tryggja getu þeirra til að annast lögbundin verkefni skal stefna að því að lágmarksíbúafjöldi sveitarfélags sé ekki undir 1.000.	Breytingar á ákvæðinu sem lagðar eru til í frumvarpi þessu felast í því að lagt er til að 5. mgr. 4. gr. a gildandi laga verði felld brott og í stað þess komi þrjár nýjar málsgreinar.

	☐ Ef íbúafjöldi sveitarfélags er undir 1.000 við almennar sveitarstjórnarkosningar skal sveitarstjórn þess, innan árs frá þeim sveitarstjórnarkosningum, leitast við að ná markmiðum skv. 1. mgr. með því að: - hefja formlegar sameiningarviðræður á grundvelli 134. gr. eða, - vinna álit um stöðu sveitarfélagsins, getu þess til að sinna lögbundnum verkefnum, sbr. 1. mgr., og um þau tækifæri sem felast í mögulegum kostum sameiningar sveitarfélagsins við annað eða önnur sveitarfélög. ☐ Ráðherra setur með auglýsingu leiðbeiningar um þau atriði sem fram þurfa að koma í áliti skv. b-lið 2. mgr. en þar skal m.a. fjallað um fjárhagslega og félagslega þætti sveitarfélagsins, íbúapróun, þjónustu sveitarfélagsins og aðrar samfélagslegar aðstæður. Ráðherra getur að ósk sveitarfélagsins veitt henni lengri tíma til afgreiðslu álitsins ef ástæða þykir til. ☐ Álit skv. b-lið 2. mgr. skal sent ráðherra til umsagnar og síðan kynnt íbúum sveitarfélagsins ásamt umsögn ráðherra. Að því loknu skal sveitarstjórn taka ákvörðun um hvort hefja eigi sameiningarviðræður á grundvelli 134. gr. og hafa um það tvær umræður skv. 1. mgr. 19. gr. ☐ Ákveði sveitarstjórn að hefja ekki sameiningarviðræður við önnur sveitarfélög skv. 4. mgr. geta að lágmarki 10% kosningabærra íbúa viðkomandi sveitarfélags farið fram á að það verði gert með söfnun undirskrifa skv. 4. mgr. 121. gr. Slík krafa skal koma fram innan þriggja mánaða frá ákvörðun sveitarstjórnar og beinast að nágrannasveitarfélögum. ☐ Þegar krafa um sameiningarviðræður skv. 5. mgr. berst nágrannasveitarfélagi skal sveitarstjórn þess taka ákvörðun um hvort viðræður verði hafnar. Ef beiðninni er synjað geta 10% kosningabærra íbúa þess sveitarfélags farið fram á það með sama hætti og sama fresti og í 5. mgr. að viðræður verði hafnar. Verði sú krafa samþykkt skulu sveitarfélögin hefja sameiningarviðræður sín á milli skv. 134. gr. ☐ Ef íbúafjöldi sveitarfélags er yfir 1.000 við almennar sveitarstjórnarkosningar geta 10% kosningabærra íbúa sveitarfélagsins samkvæmt kosningalögum farið fram á með söfnun undirskrifa skv. 3. og 4. mgr. 121. gr. að sveitarfélagið vinni álit um stöðu þess innan árs frá þeim	Markmið breytinganna er að veita íbúum beinan rétt til að knýja á um að sameiningarviðræður og síðan íbúakosningar um niðurstöðu þeirra.
--	---	---

	sveitarstjórnarkosningum og skal þá fara um álitid skv. b-lið 2. mgr. og 3.–6. mgr.	
--	---	--

II. Um sveitarstjórn

8. gr. <i>Hlutverk sveitarsjórnar.</i> ☐ Sveitarstjórn fer með stjórn sveitarfélagsins samkvæmt ákvæðum laga þessara og annarra laga. Starfsemi sveitarfélags fer fram á einu stjórnsýslustigi leiði annað ekki með beinum hætti af lögum. ☐ Sveitarstjórn hefur ákvörðunarvald um nýtingu tekjustofna, lántökur og ráðstöfun eigna og um framkvæmd verkefna sveitarfélagsins. Sveitarstjórn skal sjá um að lögbundnar skyldur séu ræktar og hafa eftirlit með því að fylgt sé viðeigandi reglum í störfum sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórn getur ályktað um hvert það málefni sem hún telur að varði sveitarfélagið.	9. gr. <i>Hlutverk sveitarsjórnar.</i> ☐ Sveitarstjórn fer með æðstu stjórn sveitarfélagsins samkvæmt ákvæðum laga þessara og annarra laga. ☐ Starfsemi sveitarfélags fer fram á einu stjórnsýslustigi leiði annað ekki með beinum hætti af lögum. ☐ Sveitarstjórn hefur ákvörðunarvald um nýtingu tekjustofna, lántökur og ráðstöfun eigna og um framkvæmd verkefna sveitarfélagsins. ☐ Sveitarstjórn skal sjá um að lögbundnar skyldur séu ræktar og hafa eftirlit með því að fylgt sé viðeigandi reglum í störfum sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórn getur ályktað um hvert það málefni sem hún telur að varði sveitarfélagið.	Greinin er samhljóða 8. gr. gildandi laga.
9. gr. <i>Samþykkt um s.jörn, s.jórnsýslu og fundarskóp.</i> ☐ Sveitarstjórnir skulu gera sérstaka samþykkt um stjórn og stjórnsýslu sveitarfélagsins og um meðferð þeirra málefna sem sveitarfélagið annast. Þar skal einnig kveðið á um fundarskóp sveitarstjórnarinnar og nefnda hennar. Samþykktin nefnist samþykkt um stjórn sveitarfélagsins og skal send ráðuneytinu til staðfestingar. ☐ Ráðuneytið semur fyrirmynd að samþykkt skv. 1. mgr. og birtir hana í Stjórnartíðindum. ¹⁾ Gildir fyrirmyndin þar til sérstök samþykkt hefur verið gerð fyrir sveitarfélagið.	10. gr. <i>Samþykkt um s.jörn, s.jórnsýslu og fundarskóp.</i> ☐ Sveitarstjórn skal gera sérstaka samþykkt um stjórn og stjórnsýslu sveitarfélagsins og um meðferð þeirra málefna sem sveitarfélagið annast. Þar skal einnig kveðið á um fundarskóp sveitarstjórnarinnar og nefnda hennar. Samþykktin nefnist samþykkt um stjórn sveitarfélags og öðlast gildi við birtingu hennar í Stjórnartíðindum. ☐ Ráðherra semur fyrirmynd að samþykkt skv. 1. mgr. og birtir hana í Stjórnartíðindum.	Með ákvæðinu er staðfestingarhlutverk ráðuneytis sveitarstjórnarmála gagnvart samþykktum sveitarfélaga afnumið. Í þess stað munu samþykktir sveitarfélaga og breytingar á þeim öðlast gildi við birtingu í Stjórnartíðindum, sem einfaldar og flýtir fyrir málsmeðferð vegna samþykktar sveitarfélaga og breytinga á þeim.
10. gr. <i>Heiti sveitarsjórnar o.fl.</i> ☐ Yfirstjórn hvers sveitarfélags nefnist sveitarstjórn. Heimilt er sveitarstjórn að nota heitið hreppsnefnd eða bæjarstjórn, enda styðjist slík málnotkun við hefð. Byggðarráð má á sama hátt nefna hreppsráð eða bæjarráð, framkvæmdastjóra má nefna bæjarstjóra eða sveitarstjóra og oddvita má nefna forseta bæjarstjórnar eða forseta sveitarstjórnar. ☐ Reykjavík er höfuðborg Íslands. Í Reykjavíkurborg nefnist sveitarstjórnin borgarstjórn, byggðarráð nefnist borgarráð, framkvæmdastjóri nefnist borgarstjóri og oddviti nefnist forseti borgarstjórnar.	11. gr. <i>Heiti sveitarsjórnar o.fl.</i> ☐ Yfirstjórn hver sveitarfélags nefnist sveitarstjórn. Sveitarstjórn er heimilt að nota heitið hreppsnefnd eða bæjarstjórn, enda styðjist slík málnotkun við hefð. Byggðarráð má á sama hátt nefna hreppsráðs eða bæjarráð, framkvæmdastjóra má nefna bæjarstjóra eða sveitarstjóra og oddvita má nefna forseta bæjarstjórnar eða forseta sveitarstjórnar. ☐ Reykjavík er höfuðborg Íslands. Í Reykjavíkurborg nefnist sveitarstjórnin borgarstjórn, byggðaráð nefnist borgarráð, framkvæmdastjóri nefnist borgarstjóri og oddviti nefnist forseti borgarstjórnar.	Ákvæðið er samhljóða 10. gr. gildandi laga.
11. gr. <i>Fjöldi fulltrúa í sveitarsjórn.</i> ☐ Í sveitarstjórn skal fjöldi fulltrúa standa á oddatölu. Fjöldi fulltrúa í sveitarstjórn skal ákveðinn í samþykkt skv.	12. gr. <i>Fjöldi fulltrúa í sveitarsjórn.</i> ☐ Við reglubundnar sveitarstjórnarkosningar skal kjósa þann fjölda fulltrúa í sveitarstjórn sem kveðið er á um í	Ákvæðið tekur mið af 11. gr. gildandi laga en þó er lagt til að því sé breytt að því leyti að lögfest verði skýr

9. gr. og skal vera innan þeirra marka sem hér segir: 1. Þar sem íbúar eru undir 2.000: 5–7 aðalmenn. 2. Þar sem íbúar eru 2.000–9.999: 7–11 aðalmenn. 3. Þar sem íbúar eru 10.000–49.999: 11–15 aðalmenn. 4. Þar sem íbúar eru 50.000–99.999: 15–23 aðalmenn. 5. Þar sem íbúar eru 100.000 eða fleiri: 23–31 aðalmenn. ☐ Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er ekki skylt að fækka eða fjölga aðalmönnum í sveitarstjórn fyrr en íbúatala hefur verið hærri eða lægri en viðmiðunarmörkin í fjögur ár samfelld, talið frá næstu áramótum fyrir almennar kosningar til sveitarstjórna. Íbúatala grundvallast á íbúaskrá þjóðskrár.	samþykkt um stjórn sveitarfélagsins skv. 10. gr. Ákvörðun um breytingu á þeim fjölda skal hafa verið birt í samþykktinni eigi síðar en einum mánuði fyrir viðmiðunardag kjörskrár samkvæmt kosningalögum. Ákvörðunin skerðir ekki umboð sitjandi sveitarstjórnarfulltrúa. ☐ Fjöldi fulltrúa í sveitarstjórn skal standa á oddatölu og vera innan þeirra marka sem hér segir: 1. Þar sem íbúar eru undir 2.000: 5–7 aðalfulltrúar. 2. Þar sem íbúar eru 2.000–9.999: 7–11 aðalfulltrúar. 3. Þar sem íbúar eru 10.000–49.999: 11–15 aðalfulltrúar. 4. Þar sem íbúar eru 50.000–99.999: 15–23 aðalfulltrúar. 5. Þar sem íbúar eru 100.000 eða fleiri: 23–31 aðalfulltrúar. ☐ Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. er ekki skylt að fækka eða fjölga aðalfulltrúum í sveitarstjórn fyrr en íbúatala, skv. tölum Hagstofu Íslands, hefur verið hærri eða lægri en viðmiðunarmörkin í fjögur ár samfelld, talið frá næstu áramótum fyrir almennar kosningar til sveitarstjórna.	málsmeðferð sem sveitarstjórnnum ber að fylgja þegar teknar eru ákvarðanir um að breyta fjölda fulltrúa í sveitarstjórn.
12. gr. <i>Ný sveitarstjórn tekur til starfa.</i> ☐ Nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum 15 dögum eftir kjördag. Jafnlengi heldur fráfarandi sveitarstjórn umboði sínu, með þeim takmörkunum sem leiðir af lögum um kosningar ... ¹⁾. Áður en nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum hefur hún ekki umboð til töku ákvarðana um málefni sveitarstjórnarinnar eða sveitarfélagsins. ☐ Sá fulltrúi í nýkjörinni sveitarstjórn sem á að baki lengsta setu í sveitarstjórninni boðar til fyrsta fundar ekki síðar en 15 dögum eftir að hún tekur við störfum eftir kosningar. Hann stýrir fundi þar til oddviti hefur verið kjörinn. Hafi tveir eða fleiri fulltrúar átt jafnlengi setu í sveitarstjórninni fer aldursforseti þeirra með verkefni samkvæmt þessari málsgrein. Fyrsta fund skal boða með a.m.k. fjögurra daga fyrirvara.	13. gr. <i>Ný sveitarstjórn tekur til starfa</i> ☐ Nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum 15 dögum eftir kjördag. Jafnlengi heldur fráfarandi sveitarstjórn umboði sínu, með þeim takmörkunum sem leiðir af lögum um kosningar. Áður en nýkjörin sveitarstjórn tekur við störfum hefur hún ekki umboð til töku ákvarðana um málefni sveitarstjórnarinnar eða sveitarfélagsins. ☐ Sá fulltrúi í nýkjörinni sveitarstjórn sem á að baki lengsta setu í sveitarstjórninni boðar til fyrsta fundar ekki síðar en 15 dögum eftir að hún tekur við störfum eftir kosningar. Hann stýrir fundi þar til oddviti hefur verið kjörinn. Hafi tveir eða fleiri fulltrúar átt jafnlengi setu í sveitarstjórninni fer aldursforseti þeirra með verkefni samkvæmt þessari málsgrein. Fyrsta fund skal boða með a.m.k. fjögurra daga fyrirvara.	Er ákvæðið samhljóða 12. gr. gildandi laga.
13. gr. <i>Kjör oddvita og varaoddvita.</i> ☐ Á fyrsta fundi kys sveitarstjórn oddvita og einn eða fleiri varaoddvita. ☐ Sá telst rétt kjörinn oddviti sem fær atkvæði meiri hluta þeirra sem sæti eiga í sveitarstjórn. Verði þeim atkvæðafjöldi ekki náð skal kjósa að nýju. Við aðra umferð telst sá rétt kjörinn sem fær meiri hluta atkvæða	14. gr. <i>Kjör oddvita og varaoddvita.</i> ☐ Á fyrsta fundi kys sveitarstjórn oddvita og einn eða fleiri varaoddvita. ☐ Sá telst rétt kjörinn oddviti sem fær atkvæði meiri hluta þeirra sem eiga sæti í sveitarstjórn. Verði þeim atkvæðafjöldi ekki náð skal kjósa að nýju. Við aðra umferð telst sá rétt kjörinn sem fær meiri hluta atkvæða þeirra	Í ákvæðinu eru lagðar til nákvæmari reglur um kjör oddvita og varaoddvita en er að finna í gildandi lögum. Þá er lögð til sú breyting á 7. mgr. gildandi ákvæðis, sem í nýjum lögum er 6. mgr., að kveðið er skýrar á um málsmeðferð við framlagningu vantrauststillögu á oddvita eða varaoddvita.

þeirra fulltrúa sem sitja fundinn eða ef viðkomandi er sá eini sem fær atkvæði. ☐ Fáist ekki niðurstaða við aðra umferð skal kosið þriðja sinni en nú á milli þeirra tveggja sem flest atkvæði fengu við aðra umferð. Ef nauðsynlegt reynist skal varpa hlutkesti um það milli hverra tveggja verður kosið. Verður þá sá rétt kjörinn sem fleiri atkvæði fær. Verði atkvæði jöfn ræður hlutkesti. ☐ Þegar að lokinni kosningu oddvita skal kjósa varaoddvita. Kosning varaoddvita fer fram með sama hætti og oddvita, enda fari ekki um kosningu hans skv. 5. mgr. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags má ákveða að kjósa skuli fyrsta og annan varaoddvita til að gegna, í þeirri röð, störfum oddvita í forföllum hans. Skal kosning þeirra vera hlutfallskosning, enda sé ekki full samstaða um annað innan sveitarstjórnar. ☐ Tilkynna skal kosningu oddvita og varaoddvita til ráðuneytis þegar að því loknu. ☐ Kjörtímabil oddvita og varaoddvita er hið sama og sveitarstjórnar nema sveitarstjórn ákveði annað. Njóti oddviti eða varaoddviti ekki lengur stuðnings sveitarstjórnar skal kjósa í þau embætti að nýju. Hið sama á við ef oddviti eða varaoddviti forfallast varanlega eða fær lausn frá starfi.	fulltrúa sem sitja fundinn eða ef viðkomandi er sá eini sem fær atkvæði. ☐ Fáist ekki niðurstaða við aðra umferð skal kosið í þriðja sinn en á milli þeirra tveggja sem flest atkvæði fengu við aðra umferð. Ef nauðsynlegt reynist skal varpa hlutkesti um það milli hverra tveggja verður kosið. Verður þá sá rétt kjörinn sem fleiri atkvæði fær. Verði atkvæði jöfn ræður hlutkesti. ☐ Að lokinni kosningu oddvita skal kjósa varaoddvita. Kosning varaoddvita fer fram með sama hætti og oddvita, enda fari ekki um kosningu hans skv. 5. mgr. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags má ákveða að kjósa skuli fyrsta og annan varaoddvita til að gegna, í þeirri röð, störfum oddvita í forföllum hans. Skal kosning þeirra vera hlutfallskosning, enda sé ekki full samstaða um annað innan sveitarstjórnar. ☐ Kjörtímabil oddvita og varaoddvita er hið sama og sveitarstjórnar nema sveitarstjórn ákveði annað. Njóti oddviti eða varaoddviti ekki lengur stuðnings sveitarstjórnar skal kjósa í þau embætti að nýju. Sá fulltrúi sem á að baki lengsta setu í sveitarstjórn eða aldursforseti skv. 2. mgr. 13. gr., að undanskildum oddvita eða varaoddvita, skal stýra kosningu um vantraust oddvita eða varaoddvita. ☐ Ef oddviti og varaoddviti eru forfallaðir, eða varamenn sitja fyrir, felur oddviti öðrum sveitarstjórnarfulltrúa að undirbúa fund sveitarstjórnar og gegna oddvitastörfum til bráðabirgða.	Í 7. mgr., sem er nýmæli, er tekið á því með skýrum hætti hver stýrir fundi sveitarstjórnar þegar bæði formaður og varaformaður eru forfallaðir.
--	--	---

III. Sveitarstjórnarfundir.

14. gr. <i>Skylda til að halda fundi.</i>	15. gr. <i>Skylda til að halda fundi.</i>	
☐ Sveitarstjórn skal halda reglulega fundi á þeim stað og tíma sem ákveðið er fyrir fram eða mælt er fyrir um í samþykkt um stjórn sveitarfélags. Aukafundi skal halda þegar oddviti eða framkvæmdastjóri telur það nauðsynlegt eða ef þriðjungur sveitarstjórnarfulltrúa óskar þess. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að fella niður reglulegan fund sinn, enda sé tillaga um slíkt samþykkt mótatkvæðalaust á næsta fundi sveitarstjórnar á undan.	☐ Sveitarstjórn skal halda reglulega fundi á þeim stað og tíma sem ákveðið er fyrir fram eða mælt er fyrir um í samþykkt um stjórn sveitarfélags. Fundi sveitarstjórnar skal halda innan staðarmarka sveitarfélags nema óviðráðanlegar aðstæður geri fundahald innan sveitarfélagsins ómögulegt. ☐ Aukafundi skal halda þegar oddviti eða framkvæmdastjóri telur það nauðsynlegt eða ef þriðjungur sveitarstjórnarfulltrúa óskar þess. Aukafund skal boða ekki síðar en tveimur sólarhringum eftir að ósk þar um barst þeim sem boðar fund skv. 1. mgr. 16. gr.	Lögð er til sú breyting á 1. mgr. ákvæðisins að lögfest verði sú meginregla að vettvangur funda sveitarstjórnar skuli vera innan landfræðilegra marka sveitarfélagsins eins og framkvæmdin er nú þegar í reynd. Í ákvæðinu segir að aukafundi skuli halda þegar oddviti telur það nauðsynlegt eða þriðjungur sveitarstjórnarfulltrúa óskar þess. Frá þeim tíma að fullnægjandi ósk um aukafund berst til þess sem sér um boðun fundar skv. 15. gr. gildandi laga og 16. gr. frumvarpsins skal tryggt að fundur sé haldinn eigi síðar en innan tveggja virkra daga.

	☐ Sveitarstjórn er heimilt að fella niður reglulegan fund sinn, enda sé tillaga um slíkt samþykkt mótatkvæðalaust á næsta fundi sveitarstjórnar á undan.	
15. gr. <i>Boðun og auglýsing funda.</i>	16. gr. <i>Boðun, frestur og auglýsing funda.</i>	
☐ Framkvæmdastjóri eða oddviti, eftir ákvörðun sveitarstjórnar, boðar fundi. Fundarboð skal berast sveitarstjórnarmönnum ekki síðar en tveimur sólarhringum fyrir fund. Fundarboð vegna aukafunda skal berast sveitarstjórnarmönnum svo fljótt sem auðið er og ekki síðar en sólarhring fyrir fund. Aukafund skal boða ekki síðar en tveimur virkum dögum eftir að ósk þar um barst þeim er boða skal fund. Nánari fyrirmæli um boðun funda er unnt að setja í samþykkt um stjórn sveitarfélags. ☐ Fundarboði skal fylgja dagskrá fundarins og þau gögn sem eru nauðsynleg til að sveitarstjórnarmenn geti tekið upplýsta afstöðu til mála sem þar eru tilgreind. ☐ Íbúum sveitarfélags skal kunnert með opinberri auglýsingu hvar og hvenær sveitarstjórn heldur fundi. Einnig skal sveitarstjórn birta opinberlega innan sömu tímafresta og við á um sveitarstjórnarmenn fundarboð og dagskrá fundar, enda standi reglur um þagnarskyldu því ekki í vegi. Auglýsing á vefsíðu sveitarfélags telst fullnægjandi.	☐ Framkvæmdastjóri eða oddviti, eftir ákvörðun sveitarstjórnar, boðar fundi og skal fundarboð berast sveitarstjórnarfulltrúum ekki síðar en tveimur sólarhringum fyrir fund. ☐ Heimilt er að víkja frá fresti skv. 1. mgr. við boðun aukafundar sveitarstjórnar ef á dagskrártillögu fundar eru ekki viðamikil mál og skal það rökstutt í fundarboði. Þó er heimilt að afgreiða mál á slíkum fundi ef samþykki allra fundarmanna liggur fyrir um slíka afgreiðslu. Fund skal þó aldrei boða með styttri fyrirvara en sólarhring. ☐ Nánari fyrirmæli um boðun funda er unnt að setja í samþykkt um stjórn sveitarfélags, þ.m.t. um hvenær fundarboð telst hafa verið sent með sannanlegum hætti. ☐ Fundarboði skal fylgja tillaga að dagskrá fundarins og þau gögn sem eru nauðsynleg til að sveitarstjórnarfulltrúar geti tekið upplýsta afstöðu til mála sem þar eru tilgreind. ☐ Íbúum sveitarfélags skal kunnert með opinberri auglýsingu hvar og hvenær sveitarstjórn heldur fundi. Einnig skal sveitarstjórn birta opinberlega innan sömu tímafresta og við á um sveitarstjórnarfulltrúa fundarboð og tillögu að dagskrá fundar, enda standi reglur um þagnarskyldu því ekki í vegi. Auglýsing á vefsíðu sveitarfélags telst fullnægjandi.	Helsta efnislega breytingin frá gildandi 15. gr. sveitarstjórnarlaga felst í því að heimild til að boða aukafundi sveitarstjórnar með sólarhringsfyrirvara er takmörkuð. Samkvæmt gildandi lögum er almennt heimilt að boða slíka fundi með minnst sólarhringsfyrirvara, en samkvæmt frumvarpinu verður það aðeins heimilt við tiltekna aðstæður. Annars vegar ef mál telst ekki viðamikið og sveitarstjórnarfulltrúar hafa raunhæft svigrúm til að kynna sér gögn og undirbúa afstöðu sína þrátt fyrir styttri fyrirvara, og hins vegar ef allir sveitarstjórnarfulltrúar samþykkja að taka málið til afgreiðslu þrátt fyrir styttri boðunarfrest. Þá eru í frumvarpinu sett fram nánari sjónarmið um mat á því hvort mál teljist viðamikið og tekið fram að þegar um er að ræða afdrifaríkar ákvarðanir, svo sem um verulegar fjárhagslegar skuldbindingar eða sölu eigna, skuli almennt viðhafa tveggja sólarhringa boðunarfrest. Að öðru leyti eru reglur ákvæðisins að efni til óbreyttar frá gildandi lögum.
16. gr. <i>Opnir fundir.</i>	17. gr. <i>Opnir fundir.</i>	
☐ Fundir sveitarstjórna eru opnir. Sveitarstjórn getur ákveðið að einstök mál skuli rædd fyrir luktum dyrum þegar það telst nauðsynlegt vegna eðlis máls. Oddviti eða sveitarstjórn getur jafnframt ákveðið að ræða fyrir luktum dyrum tillögu um lokun fundar. ☐ Þrátt fyrir að fundi sé lokað er heimilt að ákveða að tilteknir starfsmenn sveitarfélags séu viðstaddir.	☐ Fundir sveitarstjórna eru opnir. Sveitarstjórn getur ákveðið að einstök mál skuli rædd fyrir luktum dyrum þegar það telst nauðsynlegt vegna eðlis máls. Oddviti eða sveitarstjórn getur jafnframt ákveðið að ræða fyrir luktum dyrum tillögu um lokun fundar. ☐ Þrátt fyrir að fundi sé lokað er heimilt að ákveða að tilteknir starfsmenn sveitarfélags séu viðstaddir.	Samhljóða núgildandi ákvæði.
17. gr. <i>Ályktunarhafi og atkvæðagreiðsla.</i>	18. gr. <i>Ályktunarhafi og atkvæðagreiðsla.</i>	
☐ Sveitarstjórn getur enga ályktun gert nema meira en helmingur sveitarstjórnarmanna sé viðstaddur á fundi. ☐ Á sveitarstjórnarfundum ræður afl atkvæða úrslitum mála. Hjáseta telst þátttaka í atkvæðagreiðslu. Ef jafnmörg atkvæði eru með málefni og á móti fellur það en við kosningar ræður hlutkesti. ☐ [Mæla skal fyrir um heimild sveitarstjórnarmanna til að	☐ Sveitarstjórn getur enga ályktun gert nema meira en helmingur sveitarstjórnarfulltrúa sé viðstaddur á fundi. ☐ Á sveitarstjórnarfundum ræður afl atkvæða úrslitum mála. Hjáseta telst þátttaka í atkvæðagreiðslu. Ef jafnmörg atkvæði eru með málefni og á móti fellur það en við kosningar ræður hlutkesti.	Efnislega samhljóða núgildandi ákvæði.

taka þátt með rafrænum hætti í fundum sveitarstjórnar og nefnda og ráða á vegum sveitarfélagsins í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins. ☐ Þegar nefndarmaður tekur þátt í fundi með rafrænum hætti skv. 3. mgr. skal hann vera staddur í viðkomandi sveitarfélagi eða í erindagjörðum innan lands á vegum þess. Þá skal tryggja jafna möguleika allra fundarmanna til þátttöku á fundi og í atkvæðagreiðslu, óskerta möguleika þeirra til að fylgjast með því sem þar fer fram, sbr. 1. mgr. 16. gr., og öryggi samskipta milli fundarmanna.] ¹⁾	☐ Mæla skal fyrir um heimild sveitarstjórnarfulltrúa til að taka þátt með rafrænum hætti í fundum sveitarstjórnar og nefnda og ráða á vegum sveitarfélagsins í samþykkt um stjórn þess. ☐ Þegar sveitarstjórnarfulltrúi tekur þátt í fundi með rafrænum hætti skv. 3. mgr. skal hann var staddur í viðkomandi sveitarfélagi eða í erindagjörðum innan lands á vegum þess. Þá skal tryggja jafna möguleika allra fundarmanna til þátttöku á fundi og í atkvæðagreiðslu, óskerta möguleika þeirra til að fylgjast með því sem þar fer fram, sbr. 1. mgr. 17. gr. og öryggi samskipta milli fundarmanna.	
18. gr. <i>Tvær umræður í sveitarsjórn.</i> ☐ Sveitarstjórn skal hafa tvær umræður, með a.m.k. einnar viku millibili, um: 1. samþykktir og aðrar reglur sem samkvæmt lögum eiga að hljóta staðfestingu ráðherra, 2. staðfestingu ársreiknings, 3. stefnumarkandi áætlanir sem gilda eiga til lengri tíma og taka til sveitarfélags í heild eða meiri hluta þess, 4. [tillögu um að kjósa samstarfsnefnd vegna sameiningar sveitarfélaga skv. 1. mgr. 119. gr.] ¹⁾ ☐ Sveitarstjórn skal hafa tvær umræður, með a.m.k. tveggja vikna millibili, um fjárhagsáætlanir sveitarfélagsins skv. 62. gr. Ákvæði þetta gildir þó ekki um samþykkt viðauka við fjárhagsáætlanir.	19. gr. <i>Tvær umræður í sveitarsjórn.</i> ☐ Sveitarstjórn skal hafa tvær umræður, með a.m.k. einnar viku millibili, um: 1. samþykktir um stjórn og fundarsköp sveitarfélagsins skv. 10. gr., 2. stefnumarkandi áætlanir sem gilda eiga til lengri tíma og taka til sveitarfélags í heild eða meiri hluta þess, 3. tillögu um að kjósa samstarfsnefnd vegna sameiningar sveitarfélaga skv. 1. mgr. 134. gr. 4. samþykktir og samninga um samvinnu við önnur sveitarfélög. ☐ Sveitarstjórn skal hafa tvær umræður, með a.m.k. tveggja vikna millibili, um fjármálastefnu skv. 69. gr., fjármálaáætlun skv. 70. gr. og fjárheimild skv. 71. gr. ☐ Ákvæði þetta gildir þó ekki um samþykkt viðauka við fjárheimild.	Efnislega sambærilegt, fyrir utan að ekki er lengur krafist tveggja umræðna um staðfestingu ársreiknings, enda felur staðfestingin ekki í sér breytingu á almennum stjórnvaldsfyrirmælum eða töku veigamikillar ákvörðunar.
19. gr. <i>Fundarsjórn og fundargerðir.</i> ☐ Oddviti stjórnar fundum sveitarstjórnar. Hann sér um að fundargerðir séu færðar og að fundir fari að öðru leyti fram í samræmi við lög, samþykktir sveitarfélagsins og almenn fundarsköp. ☐ Ráðherra setur með auglýsingu ¹⁾ leiðbeiningar um ritun fundargerða sveitarstjórna, m.a. um hvað þar er skylt að bóka, um staðfestingu þeirra þegar að loknum fundi og skráningu og meðferð rafrænna fundargerða. Þar skal einnig setja nánari viðmið um framkvæmd fjarfunda [skv. 3. og 4. mgr. 17. gr.]	20. gr. <i>Fundarsjórn og fundargerðir.</i> ☐ Oddviti stjórnar fundum sveitarstjórnar. Hann sér um að fundargerðir séu færðar og að fundir fari að öðru leyti fram í samræmi við lög, samþykktir sveitarfélagsins og almenn fundarsköp. ☐ Ráðherra setur með auglýsinga leiðbeiningar um ritun fundargerða sveitarstjórnar, m.a. um hvað þar er skylt að bóka, um staðfestingu þeirra þegar að loknum fundi og skráningu og meðferð rafrænna fundargerða. Þar skal einnig setja nánari viðmið um framkvæmd fjarfunda skv. 3. og 4. mgr. 18. gr.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

20. gr. <i>Hafi til þátttöku í meðferð og afgreiðslu einstakra mála.</i>	21. gr. <i>Hafi til þátttöku í meðferð og afgreiðslu einstakra mála.</i>	
☐ Um hæfi sveitarstjórnarmanna, nefndarfulltrúa og starfsmanna sveitarfélaga til þátttöku í meðferð eða afgreiðslu mála þar sem á, eða til greina kemur, að taka stjórnvaldsákvörðun skv. 2. mgr. 1. gr. stjórnsýslulaga, nr. 37/1993, gilda ákvæði stjórnsýslulaga sé ekki öðruvísi ákvæðið í lögum þessum. Viðkomandi telst þó aðeins vanhæfur sé hann eða hafi verið maki aðila, skyldur eða mæðgur aðila í beinan legg eða að einum lið til hliðar eða tengdur aðila með sama hætti vegna ættleiðingar, nema strangari regla sé sett í samþykkt um stjórn og fundarsköp. Þá verður starfsmaður sveitarfélags ekki vanhæfur vegna vanhæfis yfirmanns ef eðli máls eða uppbygging stjórnkerfis sveitarfélagsins þykir ekki gefa tilefni til slíks. ☐ Í öðrum tilvikum en skv. 1. mgr. ber sveitarstjórnarmanni, nefndarfulltrúa eða starfsmanni sveitarfélags að víkja sæti við meðferð og afgreiðslu máls þegar það varðar hann eða nána venslamenn hans svo sérstaklega að almennt má ætla að viljaafstaða hans mótist að einhverju leyti þar af. Þessi regla tekur einnig til gerðar samninga fyrir hönd sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórnarmenn eru ekki vanhæfir þegar verið er að velja fulltrúa til trúnaðarstarfa á vegum sveitarstjórnar eða ákveða þóknun fyrir slík störf. ☐ Sveitarstjórnarmenn eða nefndarmenn sem jafnframt eru starfsmenn sveitarfélagsins og hafa sem slíkir átt þátt í að undirbúa eða taka ákvörðun í tilteknu máli sem lagt er fyrir sveitarstjórn eða nefnd eru alltaf vanhæfir þegar sveitarstjórnin eða nefndin fjallar um málið. Þetta á þó ekki við um framkvæmdastjóra. ☐ Ákvæði 4. mgr. á ekki við þegar sveitarstjórn eða viðkomandi nefnd fjallar um og afgreiðir ársreikninga, fjárhagsáætlanir, skipulagsáætlanir og aðrar almennar áætlanir sveitarfélagsins, enda eigi sveitarstjórnarmaður eða nefndarmaður ekki sérstakra og verulegra hagsmuna að gæta umfram aðra við afgreiðslu viðkomandi málefnis. ☐ Sveitarstjórnarmaður, nefndarfulltrúi eða starfsmaður sveitarfélags sem veit hæfi sitt eða annars orka tvímælis skal án tafar vekja athygli oddvita, formanns nefndar eða næsta yfirmanns á því. ☐ Sveitarstjórn tekur ákvörðun um hæfi sveitarstjórnarmanns til meðferðar og afgreiðslu einstakra	☐ Um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa, nefndarfulltrúa og starfsmanna sveitarfélaga til þátttöku í meðferð eða afgreiðslu mála þar sem á, eða til greina kemur, að taka stjórnvaldsákvörðun skv. 2. mgr. 1. gr. stjórnsýslulaga, gilda ákvæði stjórnsýslulaga sé ekki öðruvísi ákvæðið í lögum þessum. Viðkomandi telst þó aðeins vanhæfur nema strangari regla sé sett í samþykkt um stjórn sveitarfélags, sé hann: - maki aðila eða hafi verið maki aðila, - hafi verið maki aðila, - skyldur aðila í beinan legg - skyldur aðila í einum lið til hliðar, - mæðgur aðila í beinan legg, - mæðgur aðila í einum lið til hliðar, - tengdur aðila með sama hætti og mælt er fyrir um í c- til f-lið vegna ættleiðingar ☐ Starfsmaður sveitarfélags verður ekki vanhæfur vegna vanhæfis yfirmanns ef eðli máls eða uppbygging stjórnkerfis sveitarfélagsins þykir ekki gefa tilefni til slíks. ☐ Í öðrum tilvikum en skv. 1. og 2. mgr. ber sveitarstjórnarfulltrúa, nefndarfulltrúa eða starfsmanni sveitarfélags að víkja sæti við meðferð og afgreiðslu máls þegar það varðar hann eða nána venslamenn hans svo sérstaklega að almennt má ætla að viljaafstaða hans mótist að einhverju leyti þar af. Þessi regla tekur einnig til gerðar samninga fyrir hönd sveitarfélags. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúar eru ekki vanhæfir þegar verið er að velja fulltrúa til trúnaðarstarfa á vegum sveitarstjórnar eða ákveða þóknun fyrir slík störf. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúar eða nefndarfulltrúar sem jafnframt eru starfsmenn sveitarfélagsins og hafa sem slíkir átt þátt í að undirbúa eða taka ákvörðun í tilteknu máli sem lagt er fyrir sveitarstjórn eða nefnd eru alltaf vanhæfir þegar sveitarstjórnin eða nefndin fjallar um málið. Þetta á þó ekki við um framkvæmdastjóra. ☐ Ákvæði 4. mgr. á ekki við þegar sveitarstjórn eða viðkomandi nefnd fjallar um og afgreiðir ársreikninga, fjármálaáætlanir, skipulagsáætlanir og aðrar almennar áætlanir sveitarfélagsins, enda eigi sveitarstjórnarfulltrúi eða nefndarfulltrúi ekki sérstakra og verulegra hagsmuni að gæta umfram aðra við afgreiðslu viðkomandi málefnis.	Efnislega er ákvæðið í samræmi við þá hæfisreglu sem fram kemur í 20. gr. gildandi laga en lögð er til breyting á uppbyggingu ákvæðisins auk þess sem lagt er til að þær reglur sem mæla fyrir um málsmeðferð við töku ákvörðunar um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa verði færðar í sérstakt ákvæði, sjá 22. gr. og skýringar við hana. Þó er ekki stefnt að efnislegum breytingum á gildandi lögum með tillögu þessari um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa.

mála. Sveitarstjórnarmaður sem hlut á að máli má taka þátt í atkvæðagreiðslu um hæfi sitt. Nefnd tekur ákvörðun um hæfi nefndarmanns. Nefndarmaður sem hlut á að máli má taka þátt í atkvæðagreiðslu um hæfi sitt. ☐ Sveitarstjórnarmaður eða nefndarmaður sem er vanhæfur til meðferðar máls má ekki taka þátt í meðferð þess eða hafa áhrif á það með öðrum hætti og skal ávallt yfirgefa fundarsal við meðferð þess og afgreiðslu.		
21. gr. <i>Varamenn.</i> ☐ Þegar kosið hefur verið til sveitarstjórnar óbundinni kosningu taka varamenn sæti í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir. ☐ Þegar kosið hefur verið til sveitarstjórnar hlutbundinni listakosningu, eða listi hefur verið sjálfkjörinn, taka varamenn af lista aðalfulltrúa sæti í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir. ☐ Ef framboðslisti hefur verið borinn fram af tveimur eða fleiri stjórnmalaflokkum eða samtökum geta aðalmenn listans komið sér saman um að varamenn listans, sem eru úr sama stjórnmalaflokki eða samtökum og aðalmaður, taki sæti hans í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir án tillits til þess hvar þeir annars eru í röð varamanna. Sé enginn varamaður af viðkomandi lista í sama stjórnmalaflokki eða samtökum og sá aðalfulltrúi sem í hlut á taka varamenn listans sæti samkvæmt venjulegum reglum. Hér skal ávallt miðað við stöðu viðkomandi á þeim tíma er kjör til sveitarstjórnar fór fram. ☐ Yfirlýsingu um samkomulag skv. 3. mgr. skal leggja fram á fyrsta eða öðrum fundi sveitarstjórnar að loknum sveitarstjórnarkosningum og gildir hún til loka kjörtímabils.	22. gr. <i>Málsmeðferð vegna haði sveitarsjórnarfulltrúa.</i> ☐ Sveitarstjórnarfulltrúi, nefndarfulltrúi eða starfsmaður sveitarfélags sem veit að hæfi sitt eða annars kann að orka tvímælis skal án tafar vekja athygli oddvita, formanns nefndar eða næsta yfirmanns á því. Ef leitað er sérstaks álits um hæfi sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúa skal viðkomandi veittur kostur á aðkomu við vinnslu þess. ☐ Sveitarstjórn eða nefnd tekur ákvörðun um hæfi sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúa til meðferðar og afgreiðslu einstakra mála. Áður en ákvörðun er tekin um hæfi sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúa skal gera grein fyrir þeim atvikum sem kunna að valda vafa um hæfi viðkomandi. Sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúi sem hlut á að máli má taka þátt í atkvæðagreiðslu um hæfi sitt. ☐ Sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúi sem er vanhæfur til meðferðar máls má ekki taka þátt í meðferð þess eða hafa áhrif á það með öðrum hætti og skal ávallt yfirgefa fundarsal við meðferð þess og afgreiðslu. ☐ Sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúi sem hlut á að máli getur borið ákvörðun sveitarstjórnar skv. 1. mgr. undir ráðherra skv. 126. gr. Ráðherra skal þá að taka málið til formlegrar umfjöllunar skv. 127. gr. og skal hraða afgreiðslu þess eins og kostur er. Hið sama á við ef um er að ræða sérstakt mat sveitarfélags á hæfi sveitarstjórnarmanns sveitarstjórnarfulltrúa eða nefndarfulltrúa sem ekki kemur til ákvörðunar sveitarstjórnar eða fastanefndar. Við mat ráðherra á ákvörðun sveitarfélags um hæfi sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúa skal taka tillit til þess svigrúms sem sveitarstjórn hefur til að tryggja og viðhalda trausti íbúa á stjórnsýslu sveitarfélagsins.	Lagt er til nýtt ákvæði þar sem fjallað er um þær reglur sem mæla fyrir um hvernig ákvörðun er tekin um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa. Um er að ræða sambærilegar reglur og nú er að finna í 6.–8. mgr. 20. gr. gildandi laga. Lagt er til að ef leitað er sérstaks álits sérfræðings um hæfi fulltrúa skuli viðkomandi fulltrúi fá tækifæri til að koma að vinnslu álitsins, m.a. með því að fá upplýsingar um efni álitsins og færi á að koma sjónarmiðum sínum og gögnum á framfæri áður en endanleg niðurstaða liggur fyrir. Einnig er lagt til það nýmæli að áður en sveitarstjórn eða nefnd tekur ákvörðun um hæfi fulltrúa skuli gera grein fyrir þeim atvikum sem kunna að valda vafa um hæfi hans. Með því er leitast við að tryggja að ákvörðun um hæfi sé tekin af sveitarstjórn eða nefnd á grundvelli skýrra og lögmætra forsendna en ekki með því að fulltrúi lýsi sig sjálfur vanhæfan án umræðu. Þá er lagt til nýtt úrræði sem felur í sér að hægt verði að bera ákvarðanir sveitarstjórna og nefnda um hæfi fulltrúa undir ráðherra. Sá sem á hlut að máli getur lagt fram kvörtun og ber ráðherra þá að veita álit sitt eða leiðbeiningar um niðurstöðu sveitarfélagsins. Við slíka umfjöllun skal ráðherra þó virða það svigrúm sem sveitarstjórnir hafa við mat á hæfi, enda byggjast slíkar ákvarðanir oft á matskenndum atriðum. Meginmarkmið breytinga á umræddum reglum er að styrkja lýðræðislegt umboð og jafnframt þátttökuskyldu kjörinna fulltrúa. Þá er þeim ætlað að tryggja vandaðri málsmeðferð sveitarfélags við mat á hæfi sveitarstjórnarfulltrúa og lögfesta skýra leið fyrir þá sveitarstjórnarfulltrúa og nefndarfulltrúa sem hlut eiga að máli til að hera ákvörðun sveitarstjórnar eða fastanefndar undir annað stjórnvald.
	23. gr. <i>Varcfulltrúar.</i>	

	☐ Þegar kosið hefur verið til sveitarstjórnar óbundinni kosningu taka varafulltrúar sæti í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir. ☐ Þegar kosið hefur verið til sveitarstjórnar hlutbundinni listakosningu, eða listi hefur verið sjálfkjörinn, taka varafulltrúar af lista aðalfulltrúa sæti í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir. ☐ Ef framboðslisti hefur verið borinn fram af tveimur eða fleiri stjórnarmálaflokkum eða samtökum geta aðalfulltrúar listans komið sér saman um að varafulltrúar listans, sem eru úr sama stjórnarmálaflokki eða samtökum og aðalfulltrúi, taki sæti hans í sveitarstjórn í þeirri röð sem þeir voru kosnir án tillits til þess hvar þeir annars eru í röð varafulltrúa. Sé enginn varafulltrúi af viðkomandi lista í sama stjórnarmálaflokki eða samtökum og sá aðalfulltrúi sem í hlut á taka varafulltrúar listans samkvæmt venjulegum reglum. Hér skal ávallt miða við stöðu viðkomandi á þeim tíma er kjör til sveitarstjórnar fór fram. ☐ Yfirlýsingu um samkomulag skv. 3. mgr. skal leggja fram á fyrsta eða öðrum fundi sveitarstjórnar að loknum sveitarstjórnarkosningum og gildir hún til loka kjörtímabils.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
--	--	--

IV. Réttindi og skyldur sveitarstjórnarfulltrúa.

22. gr. <i>Mætingarskylda.</i>	24. gr. <i>Mætingarskylda</i>	
☐ Sveitarstjórnarmanni ber skylda til að taka þátt í öllum sveitarstjórnarfundum og fundum í nefndum og ráðum sem hann hefur verið kjörinn til nema lögmæt forföll hamli, sbr. 31. gr.	☐ Sveitarstjórnarfulltrúa ber skylda til að taka þátt í öllum sveitarstjórnarfundum, aðalfundum byggðasamlaga og fundum í nefndum og ráðum sem hann hefur verið kjörinn til nema lögmæt forföll hamli, sbr. 35 gr.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
23. gr. <i>Skylda til að taka kjöri.</i>	25. gr. <i>Skylda til að taka kjöri</i>	
☐ Aðal- og varamönnum í sveitarstjórn er skylt að taka kjöri í nefnd, ráð eða stjórn á vegum sveitarfélagsins, sem og til annarra trúnaðarstarfa á vegum sveitarfélagsins. ☐ Sá sem verið hefur oddviti heilt kjörtímabil eða lengur eða gegnt ákveðnu starfi innan sveitarstjórnar jafnlangan tíma eða lengur getur skorast undan kosningu til þess starfs jafnlangan tíma og hann hefur haft starfið með höndum. Ósk um undanþágu skal sett fram áður en kjör í viðkomandi starf fer fram.	☐ Aðal- og varafulltrúum í sveitarstjórn er skylt að taka kjöri í nefnd, ráð eða stjórn á vegum sveitarfélagsins, sem og til annarra trúnaðarstarfa á vegum sveitarfélagsins. ☐ Sá sem verið hefur oddviti heilt kjörtímabil eða lengur eða gegnt ákveðnu starfi innan sveitarstjórnar jafnlangan tíma eða lengur getur skorast undan kosningu til þess starfs jafnlangan tíma og hann hefur haft starfið með höndum. Ósk um undanþágu skal sett fram áður en kjör í viðkomandi starf fer fram.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
24. gr. <i>Aðrar almennar skyldur sveitarsjórnarmanna.</i>	26. gr. <i>Aðrar almennar skyldur sveitarstjórnarfulltrúa.</i>	
☐ Hverjum sveitarstjórnarmanni er skylt að inna af hendi störf sem sveitarstjórn felur honum og varða verkefni sveitarstjórnarinnar.	☐ Hverjum sveitarstjórnarfulltrúa er skylt að inna af hendi störf sem sveitarstjórn felur honum og varða verkefni sveitarstjórnarinnar.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

☐ Sveitarstjórnarmönnum ber að gegna starfi sínu af alúð og samviskusemi. Sveitarstjórnarmönnum ber í hvívetna að gæta að almennum hagsmunum íbúa sveitarfélagsins sem og öðrum almannahagsmunum.	☐ Sveitarstjórnarfulltrúum ber að gegna starfi sínu af alúð og samviskusemi. Sveitarstjórnarfulltrúum ber í hvívetna að gæta að almennum hagsmunum íbúa sveitarfélagsins sem og öðrum almannahagsmunum.	
25. gr. <i>Sjáfstæði í starfi.</i>	27. gr. <i>Sjáfstæði í starfi.</i>	
☐ Sveitarstjórnarmenn eru sjálfstæðir í störfum sínum. Þeir eru einungis bundnir af lögum og eigin sannfæringu um afstöðu til einstakra mála.	☐ Sveitarstjórnarfulltrúar eru sjálfstæðir í störfum sínum. Þeir eru einungis bundnir af lögum og eigin sannfæringu um afstöðu til einstakra mála.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
26. gr. <i>Má, frelsi, tillöguréttur og atkvæðisréttur.</i>	28. gr. <i>Má, frelsi, tillöguréttur og atkvæðisréttur.</i>	
☐ Sveitarstjórnarmenn hafa málfrelsi á fundum sveitarstjórnar eftir því sem nánar er ákveðið í fundarsköpum. Þeir hafa tillögurétt og atkvæðisrétt á fundum sveitarstjórnar. ☐ Þeir sem hafa rétt til að taka þátt í umræðum í sveitarstjórn eiga rétt á að fá bókaðar í fundargerð stuttar athugasemdir um afstöðu til þeirra mála sem til umræðu eru. ☐ Vilji sveitarstjórnarmaður ekki una úrskurði oddvita um stjórn fundar og fundarsköp getur hann skotið úrskurðinum til sveitarstjórnar sem sker úr án umræðna.	☐ Sveitarstjórnarfulltrúar hafa málfrelsi, tillögurétt og atkvæðisrétt á fundum sveitarstjórnar. Í samþykkt um stjórn sveitarfélags má setja reglur um ræðutíma til að tryggja eðlilega framvindu funda. Slíkar reglur skulu byggjast á jafnræði og gæta að því að réttur allra fulltrúa til að tjá sig sé virtur. ☐ Þeir sem hafa rétt til að taka þátt í umræðum í sveitarstjórn eiga rétt á að fá bókaðar í fundargerð stuttar athugasemdir um afstöðu til þeirra mála sem til umræðu eru. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags er heimilt að mæla fyrir um hámarks lengd athugasemda skv. 2. mgr. ☐ Vilji sveitarstjórnarfulltrúi ekki una úrskurði oddvita um stjórn fundar og fundarsköp getur hann skotið úrskurðinum til sveitarstjórnar sem sker úr án umræðna.	Með ákvæðinu er lögð til breyting á 26. gr. lagannasem fjallar um málfrelsi sveitarstjórnarmanna. Í núverandi ákvæði er mælt fyrir um að sveitarstjórnarmenn hafa málfrelsi á fundum sveitarstjórnar eftir því sem nánar er kveðið á um í fundarsköpum. Lagt til að orðalaginu verði breytt á þann veg að sveitarstjórn verði heimilt að setja reglur um ræðutíma til að tryggja eðlilega framvindu mála. Markmiðið er að veita sveitarstjórnnum skýran lagagrundvöll til að setja reglur sem kunna að takmarka ræðutíma á fundum til að uppfylla betur þær kröfur sem stjórnskipunar- og mannréttindareglur gera til takmörkunar á tjáningarfrelsi kjörinna fulltrúa. Auk þess eru áréttuð þau grundvallarskilyrði fyrir reglum sem fela í sér takmörkun á ræðutíma, að þær skulu byggja á jafnræði og að ávallt verði gætt að því að réttur allra fulltrúa til að tjá sig sé virtur.
27. gr. <i>Réttur til að bera upp mál.</i>	29. gr. <i>Réttur til að bera upp mál.</i>	
☐ Sveitarstjórnarmaður á rétt á að tekið verði á dagskrá sveitarstjórnarfundar hvert það málefni sem sérstaklega varðar hagsmuni sveitarfélagsins eða verkefni þess. ☐ Mál sem ekki er tilgreint á útsendri dagskrá sveitarstjórnarfundar verður þó ekki tekið til afgreiðslu á viðkomandi fundi án samþykkis ² / 3 hluta fundarmanna.	☐ Sveitarstjórnarfulltrúi á rétt á að hvert það málefni sem sérstaklega varðar hagsmuni sveitarfélagsins eða verkefni þess verði sett á tillögu að dagskrá sveitarstjórnarfundar. Beiðni þess skal vera skrifleg og berast framkvæmdastjóra eða oddvita sveitarstjórnar með hæfilegum fyrirvara. ☐ Mál sem ekki er tilgreint á tillögu að dagskrá sveitarstjórnarfundar verður þó ekki tekið til afgreiðslu á viðkomandi fundi án samþykkis 2/3 hluta fundarmanna.	Meginmarkmiðið með þeirri breytingu sem lögð er til á ákvæðinu er að taka allan vafa um rétt sveitarstjórnarmanna til að fá mál tekin á dagskrá og koma í veg fyrir ágreining um túlkun ákvæðisins. Reynslan af framkvæmd ákvæðisins hefur sýnt fram á að þeir sem boða fundi sveitarstjórnar hafi stundum talið sig hafa heimild til að hafna beiðni sveitarstjórnarmanns um að setja mál á útsenda dagskrá sveitarstjórnarfundar. Með þessari breytingu er verið að lögfesta þá framkvæmd með skýrum hætti að réttur sveitarstjórnarmanna til að setja mál á útsenda dagskrá sveitarstjórnarfundar er mjög rúmur og sá sem boðar fundi sveitarstjórnar getur ekki einhliða ákveðið að taka mál ekki á dagskrá. Slíkt vald er í höndum sveitarstjórnarinnar sjálfar sem getur í upphafi fundar ákveðið hvort mál, sem sett hefur verið á útsenda dagskrá, verði tekið til efnislegrar meðferðar eða hvort afgreiðslu þess verði frestað.

28. gr. <i>Aðgangur að gögnum og þagnarskylda.</i> ☐ Vegna starfa sinna í sveitarstjórn á sérhver sveitarstjórnarmaður rétt á að kynna sér gögn og upplýsingar sem fyrir liggja í stjórnsýslu sveitarfélags og varða málefni sem komið geta til umfjöllunar í sveitarstjórn. ☐ Sveitarstjórnarmaður skal eiga eðlilegan aðgang að skrifstofu og stofnunum sveitarfélagsins í þeim tilgangi að kynna sér starfsemi sveitarfélagsins og rekstur. ☐ Sveitarstjórn skal í samþykkt um stjórn sveitarfélags mæla nánar fyrir um rétt sveitarstjórnarmanna til að fá afhent afrit gagna sem falla undir 1. mgr. og um fyrirkomulag og framkvæmd aðgangs að skrifstofu og stofnunum sveitarfélags skv. 2. mgr. ☐ Sveitarstjórnarmenn skulu gæta trúnaðar um það sem þeir verða áskynja í starfi sínu og leynt á að fara samkvæmt ákvæðum X. kafla stjórnsýslulaga.	30. gr. <i>Aðgangur að gögnum og þagnarskylda.</i> ☐ Vegna starfa sinna í sveitarstjórn á sérhver sveitarstjórnarfulltrúi rétt á að kynna sér gögn og upplýsingar sem fyrir liggja í stjórnsýslu sveitarfélags og varða málefni sem komið geta til umfjöllunar í sveitarstjórn. ☐ Sveitarstjórn skal í samþykkt um stjórn sveitarfélags mæla nánar fyrir um rétt sveitarstjórnarfulltrúa til að fá afhent afrit gagna sem falla undir 1. mgr. Við ákvörðun um afhendingu afriti gagna skal gæta jafnræðis milli sveitarstjórnarfulltrúar. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúar skulu gæta trúnaðar um það sem þeir verða áskynja í starfi sínu og leynt á að fara samkvæmt ákvæðum X. kafla stjórnsýslulaga.	Breytingar á 28. gr. laganna eru lagðar til með hliðsjón af því að nú til dags eru gögn að mestu leyti rafræn og tengist því ekki lengur með jafn beinum hætti og áður aðgangi að skrifstofum og stofnunum. Í 2. mgr. 28. gr. laganna er mælt fyrir um að sveitarstjórnarmenn skuli hafa eðlilegan aðgang að stofnunum sveitarfélagsins. Ákvæðið byggir á grunni eldri ákvæða sveitarstjórnarlaga þegar gögn voru geymd á skrifstofum og stofnunum sveitarfélags. Aðgangur að gögnum er nú að jafnaði stafrænn en ekki bundinn við tiltekið húsnæði eða skrifstofur og er því talið rétt að fella það niður. Þó er rétt að áréttu að mikilvægt er að gögn séu afhent sveitarstjórnarmanni á því formi sem er honum aðgengilegt en í því kann að felast að veita þurfi sveitarstjórnarmanni aðgang að gagnakerfum sveitarfélags tímabundið. Auk þess er rétt að taka fram að þrátt fyrir að 2. mgr. 28. gr. sé felld brott, geta kjörnir fulltrúar sem fyrr óskað eftir að kynna sér starfsstöðvar sveitarfélagsins í samráði við stjórnendur. Breytingin á ákvæðinu hefur því ekki í för með sér efnislegar breytingar á upplýsingarétti sveitarstjórnarmanna frá núgildandi 28. gr. sveitarstjórnarlaga.
29. gr. <i>Siðareglur og góðir starfshættir.</i> ☐ Sveitarstjórn skal setja sér siðareglur sem sendar skulu ráðuneytinu til staðfestingar. Ef siðareglur eru í gildi skal ný sveitarstjórn meta hvort ástæða sé til endurskoðunar þeirra. Ef niðurstaðan er sú að siðareglur þarfnist ekki endurskoðunar halda þær gildi sínu. Tilkynna skal ráðuneytinu um þá niðurstöðu. ☐ Siðareglur sveitarstjórnar skulu birtar opinberlega á vefsíðu sveitarfélagsins eða á sambærilegan hátt. ☐ Öllum kjörnum fulltrúum í sveitarstjórn og nefndum og ráðum sem sveitarstjórn skipar ber að haga störfum sínum í samræmi við settar siðareglur. ☐ Samband íslenskra sveitarfélaga skipar nefnd sem veitt getur álit um siðareglur og um ætluð brot á þeim. Ráðuneytið getur borið tillögur sveitarstjórna um siðareglur undir nefndina áður en það tekur þær til staðfestingar.	31. gr. <i>Siðareglur.</i> ☐ Sveitarstjórn skal setja siðareglur sem gilda fyrir kjörna fulltrúa og nefndarfulltrúa annars vegar og hins vegar siðareglur sem taka til framkvæmdastjóra og æðstu stjórnenda sveitarfélagsins sem sveitarstjórn skilgreinir nánar. ☐ Siðareglur sveitarstjórnar skv. 1. mgr. skulu birtar á vefsíðu sveitarfélagsins eða á annan sambærilegan hátt. ☐ Samband íslenskra sveitarfélaga skipar nefnd sem veitt getur álit um siðareglur og um ætluð brot á þeim.	Breytingar á 29. gr. laganna hafa það markmið að auka traust á stjórnsýslu sveitarfélaga. Þær efnislegu breytingar sem lagðar eru til á ákvæðinu eru tvíþættar. Annars vegar er lagt til að sveitarstjórn setji sérstakar siðareglur sem taka til framkvæmdastjóra og æðstu stjórnenda sveitarfélagsins sem sveitarstjórn skilgreinir nánar í reglunum. Hins vegar er lagt til að fallið verði frá því að ráðuneytið staðfesti siðareglur sveitarfélaga en horft er meðal annars til þess að nefnd sem Sambandi íslenskra sveitarfélaga skipar skv. ákvæðinu er falið að hafa gefa álit um siðareglur og um ætluð brot á þeim. Aðrar breytingar á ákvæðinu snúa ekki að efnislegum þáttum. Sveitarstjórn mun ávallt hafa heimild til að endurskoða siðareglur sveitarfélagsins og eðli málsins samkvæmt er gert ráð fyrir því að þeir sem falli undir gildissvið siðareglanna hagi störfum sínum í samræmi við þær. Er því ekki talin ástæða til að geta þess sérstaklega í lagaákvæðinu.
	32. gr. <i>Reglur um varnir gegn hagsmunaárekstrum og hagsmunaskráningu.</i>	

	☐ Sveitarstjórn skal setja reglur um varnir gegn hagsmunaárekstrum og skráningu hagsmuna sem gilda um kjörna fulltrúa, framkvæmdastjóra sveitarfélagsins og aðra æðstu stjórnendur þess sem sveitarstjórn skilgreinir nánar. ☐ Í reglunum skal mælt fyrir um skyldur aðila skv. 1. mgr. til að tilkynna um stjórnarsetur í félögum eða fyrirtækjum og önnur launuð störf, eignir, skuldir, sjálfskuldaábyrgðir og aðrar ábyrgðir sínar hérlandis og erlendis auk sömu upplýsinga um maka. Einnig skal mæla fyrir um skyldur kjörinna fulltrúa að skrá í hagsmunaskrá allar greiðslur sem hann þiggur frá sveitarfélaginu, stofnunum þess eða fyrirtækjum í meirihlutaeigu þess að undanskildum föstum mánaðarlegum launagreiðslum ef fulltrúinn er jafnframt fastráðinn launþegi hjá sveitarfélaginu. ☐ Í reglunum er heimilt að mæla fyrir um eignir, skuldir og ábyrgðir sem ekki er skylt að tilkynna um. Reglur sveitarfélags um varnir gegn hagsmunaárekstrum og hagsmunaskráningu skulu birtar á vefsíðu sveitarfélagsins.	Ákvæði þetta er nýmæli og eitt af mörgum nýjum ákvæðum frumvarpsins sem miða að því að auka traust íbúa á stjórnsýslu sveitarfélaga. Lagt er til að öllum sveitarstjórnnum beri að setja sér skýrar reglur um varnir gegn hagsmunaárekstrum. Reglurnar skulu gilda um kjörna fulltrúa og æðstu stjórnendur og skylda þá til að skrá og gera opinbera fjárhagslega hagsmuni sína og maka, svo sem eignir, skuldir, stjórnarsetu og aðrar greiðslur frá sveitarfélaginu. Þá ber sveitarfélögum að birta bæði reglurnar og sjálfa hagsmunaskráninguna á vef sveitarfélagsins. Ákvæðið veitir sveitarstjórnnum sveigjanleika til að útfæra reglurnar þannig að þær þjóni markmiðum sínum sem best. Helsta dæmið um þennan sveigjanleika er heimild til að skilgreina eðlilegar undanþágur frá skráningarskyldu, t.d. vegna minni háttar eigna eða skulda. Leita má fyrirmynda um slíkar undanþágur í lögum um varnir gegn hagsmunaárekstrum í Stjórnarráði Íslands, nr. 64/2020. Lögð er þó rík áhersla á að sveitarfélög gæti hófs við setningu undanþága. Svigrúmið til að veita undanþágur er ekki fortakslaust og mega þær aldrei ganga svo langt að markmið frumvarpsins um aukið gagnsæi og varnir gegn hagsmunaárekstrum náist ekki.
29. gr. a. <i>Kjörgengi.</i> ☐ Sveitarstjórn úrskurðar hvort sveitarstjórnarmaður hafi misst kjörgengi. ☐ Skjóta má úrskurði sveitarstjórnar til úrskurðarnefndar kosningamála og úrskurði hennar má skjóta til dómstóla.]	33. gr. <i>Kjörgengi.</i> ☐ Sveitarstjórn úrskurðar hvort sveitarstjórnarfulltrúi hafi misst kjörgengi. ☐ Skjóta má úrskurði sveitarstjórnar til úrskurðarnefndar kosningamála og úrskurði hennar má skjóta til dómstóla.	Samhljóða nógildandi ákvæði.
30. gr. <i>Lausn frá störfum.</i> ☐ Missi fulltrúi í sveitarstjórn kjörgengi skal hann víkja úr sveitarstjórn. ☐ Telji sveitarstjórnarmaður sig ekki geta gegnt skyldum í sveitarstjórn án óhæfilegs álags, svo sem vegna veikinda eða annarrar vinnu, getur sveitarstjórn létt af honum störfum eða veitt honum lausn úr sveitarstjórn, að hans ósk, um tiltekinn fyrir fram ákveðinn tíma eða til loka kjörtímabils. ☐ Þegar sveitarstjórnarmaður flytur úr sveitarfélagi um stundarsakir má sveitarstjórn ákveða, að ósk hans, að hann skuli víkja úr sveitarstjórn þar til hann tekur aftur búsetu í sveitarfélaginu. Slík ákvörðun skal tekin áður en sveitarstjórnarmaður flytur um stundarsakir. Sé ekki tekin ákvörðun samkvæmt þessari málsgrein missir	34. gr. <i>Lausn frá störfum.</i> ☐ Missi fulltrúi í sveitarstjórn kjörgengi skal hann víkja úr sveitarstjórn. ☐ Telji sveitarstjórnarfulltrúi sig ekki geta gegnt skyldum í sveitarstjórn án óhæfilegs álags, svo sem vegna veikinda eða annarrar vinnu, getur sveitarstjórn létt af honum störfum, heimilað honum að taka sæti fyrsta varafulltrúa skv. 34. gr. eða veitt honum lausn úr sveitarstjórn, að hans ósk, um tiltekinn fyrir fram ákveðinn tíma eða til loka kjörtímabils. ☐ Þegar sveitarstjórnarfulltrúi flytur úr sveitarfélagi um stundarsakir má sveitarstjórn ákveða, að ósk hans, að hann skuli víkja úr sveitarstjórn þar til hann tekur aftur búsetu í sveitarfélaginu. Slík ákvörðun skal tekin áður en sveitarstjórnarfulltrúi flytur um stundarsakir. Sé ekki tekin ákvörðun samkvæmt þessari málsgrein missir	Í 30. gr. sveitarstjórnarlaga er kveðið á um að sveitarstjórn geti veitt kjörnum fulltrúa lausn frá störfum tímabundið eða til loka kjörtímabils ef hann verður fyrir óhæfilegu álagi. Með breytingunni sem mælt er fyrir um í ákvæðinu er lögð til sú viðbót að sveitarstjórn geti, að ósk viðkomandi fulltrúa, einnig heimilað honum að láta af störfum sem aðalmaður en taka þess í stað sæti sem fyrsti varamaður. Markmiðið er að skapa aukinn sveigjanleika fyrir kjörna fulltrúa sem þurfa að draga úr starfsskyldum sínum en vilja og geta áfram tekið þátt í störfum sveitarstjórnar sem varamenn.

sveitarstjórnarmaður kjörgengi samkvæmt hefðbundnum reglum. ☐ Ef sveitarstjórnarmaður missir fjárforræði skal sveitarstjórn veita honum lausn frá störfum þann tíma er sviptingin gildir.	sveitarstjórnarfulltrúi kjörgengi samkvæmt hefðbundnum reglum. ☐ Ef sveitarstjórnarfulltrúi missir fjárforræði skal sveitarstjórn veita honum lausn frá störfum þann tíma er sviptingin gildi.	
31. gr. <i>Boðun varamanna.</i> ☐ Þegar aðalmaður er vanhæfur til meðferðar máls í sveitarstjórn skal boða varamann hans til meðferðar þess og afgreiðslu. Að afgreiðslu máls lokinni tekur aðalmaður sæti sitt á viðkomandi fundi á ný. Verði innköllun varamanns ekki við komið getur vanhæfur sveitarstjórnarmaður krafist þess að umræðu og afgreiðslu máls verði frestað til næsta fundar. Frestun nær þó ekki fram að ganga ef ²/ 3 hlutar viðstaddra sveitarstjórnarfulltrúa greiða atkvæði gegn frestun eða ef frestun hefði í för með sér að gengið væri gegn lögbundnum afgreiðslutíma máls. ☐ Þegar aðalmaður getur ekki mætt til fundar eða þarf að víkja af fundi af heilbrigðisástæðum eða af öðrum óviðráðanlegum ástæðum tekur varamaður hans sæti í sveitarstjórn á þeim fundi. Aðalmaður skal tilkynna forföll eins fljótt og auðið er og óska eftir því að varamaður verði boðaður. Forföll samkvæmt þessari málsgrein taka ávallt til viðkomandi fundar í heild, eða til loka fundar sé um það að ræða. ☐ Þegar fyrirséð er að aðalmaður í sveitarstjórn mun taka hlé frá störfum vegna atvika sem greinir í 2. mgr. í a.m.k. einn mánuð skal varamaður hans taka sæti í sveitarstjórninni frá og með næsta fundi, enda séu þá ástæður forfalla enn til staðar. Þegar forföllum lýkur tekur aðalmaður sæti sitt að nýju frá og með næsta fundi. ☐ Þegar aðalmaður fellur frá, missir kjörgengi eða fær lausn frá starfi í sveitarstjórn skal varamaður hans taka sæti í sveitarstjórn frá og með næsta fundi.	35. gr. <i>Boðun varafulltrúa.</i> ☐ Þegar aðalfulltrúi er vanhæfur til meðferðar máls í sveitarstjórn skal boða varafulltrúa hans til meðferðar þess og afgreiðslu. Að afgreiðslu máls lokinni tekur aðalfulltrúi sæti sitt á viðkomandi fundi á ný. Verði innköllun varafulltrúa ekki við komið getur vanhæfur sveitarstjórnarfulltrúi krafist þess að umræðu og afgreiðslu máls verði frestað til næsta fundar. Frestun nær þó ekki fram að ganga ef 2/3 hlutar viðstaddra sveitarstjórnarfulltrúa greiða atkvæði gegn frestun eða ef frestun hefði í för með sér að gengið væri gegn lögbundnum afgreiðslutíma máls. ☐ Þegar aðalfulltrúi getur ekki mætt til fundar eða þarf að víkja af fundi af heilbrigðisástæðum eða af öðrum óviðráðanlegum ástæðum tekur varafulltrúi hans sæti í sveitarstjórn á þeim fundi. Aðalfulltrúi skal tilkynna forföll eins fljótt og auðið er og óska eftir því að varafulltrúi verði boðaður. Forföll samkvæmt þessari málsgrein taka ávallt til viðkomandi fundar í heild, eða til loka fundar sé um það að ræða. ☐ Þegar fyrirséð er að aðalfulltrúi í sveitarstjórn mun taka hlé frá störfum vegna atvika sem greinir í 2. mgr. í a.m.k. einn mánuð skal varafulltrúi hans taka sæti í sveitarstjórninni frá og með næsta fundi, enda séu þá ástæður forfalla enn til staðar. Þegar forföllum lýkur tekur aðalmaður sæti sitt að nýju frá og með næsta fundi. ☐ Þegar aðalfulltrúi fellur frá, missir kjörgengi, tekur stöðu varamanns varafulltrúa skv. 2. mgr. 34. gr., missir kjörgengi eða fær lausn frá starfi í sveitarstjórn skal varamaður varafulltrúi hans taka sæti í sveitarstjórn frá og með næsta fundi.	Breyting á ákvæðinu er lögð til í samræmi við þær breytingar sem mælt er fyrir um X. gr. frumvarpsins.
32. gr. <i>Réttur til þóknunar o.fl.</i> ☐ Skylt er sveitarstjórn að ákveða hæfilega þóknun til sveitarstjórnarmanna fyrir störf þeirra. Sé um langan veg að fara milli heimilis sveitarstjórnarmanns og fundarstaðar sveitarstjórnar skal einnig ákveða hæfilega greiðslu ferða- og dvalarkostnaðar sé um hann að ræða. ☐ Nú tekst sveitarstjórnarmaður ferð á hendur í þágu sveitarfélagsins samkvæmt ákvörðun sveitarstjórnar og á	36. gr. <i>Réttur til þóknunar o.fl.</i> ☐ Skylt er sveitarstjórn að ákveða hæfilega þóknun til sveitarstjórnarfulltrúa fyrir störf þeirra með hliðsjón af álagi og ábyrgð í starfi. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúi á rétt til greiðslu hæfileg ferða- og dvalarkostnaðar sem nauðsynlegur er vegna starfa hans í þágu sveitarfélagsins samkvæmt reglum sveitarstjórnar.	Í stað þess að kveðið verði á um greiðslu ferða- og dvalarkostnaðar líkt og gert er í nágildandi 1. og 2. mgr. ákvæðisins, er lagt til að mælt verði fyrir um að sveitarstjórnarmaður eigi rétt til greiðslu hæfilegs ferða- og dvalarkostnaðar sem nauðsynlegur sé vegna starfa hans í þágu sveitarfélags, samkvæmt reglum sveitarstjórnar.

hann þá rétt til greiðslu hæfilegs ferða- og dvalarkostnaðar. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að setja nánari reglur um réttindi sveitarstjórnarmanna samkvæmt þessari grein, svo sem varðandi lífeyrissjóði, fæðingarorlof og biðlaun. ☐ Sveitarstjórnarmaður má ekki afsala sér greiðslum sem honum eru ákveðnar á grundvelli þessarar greinar.	☐ Sveitarstjórn er heimilt að setja nánar reglur um réttindi sveitarstjórnarfulltrúa samkvæmt þessari grein, svo sem um endurgreiðslu útlags kostnaðar og tapaðra launatekna. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúi má ekki afsala sér greiðslum sem honum eru ákveðnar á grundvelli þessarar greinar.	Breytingin er til samræmis rýmri heimild sveitarstjórnarfulltrúa til þátttöku í fundum með rafrænum hætti sem lögfest var með lögum nr. 96/2021 en girðir þó ekki fyrir að greiddur sé ferðakostnaður kjörins fulltrúa þegar um langan veg sé að fara, enda geti sveitarstjórn ákveðið að slíkt sé nauðsynlegt í þágu starfa hans fyrir sveitarfélagið. Jafnframt er sveitarstjórn heimilt að setja nánari reglur um réttindi sveitarstjórnarfulltrúa skv. þessari grein, svo sem um endurgreiðslu útlagðs kostnaðar og tapaðra launatekjur. Breytingin kemur þó ekki í veg fyrir að sveitarstjórn geti sett sér reglur sem mæla fyrir um aukinn rétt sveitarstjórnarfulltrúa til tiltekinna réttinda, umfram það sem lögbundið er.
33. gr. <i>Réttur til þátttöku í sveitarsjórnarstöfum.</i> ☐ Atvinnuveitanda er óheimilt að segja starfsmanni upp störfum af þeirri ástæðu að hann hafi boðið sig fram til sveitarstjórnar eða verið kjörinn í sveitarstjórn. ☐ Sé starfsmanni sem hefur boðið sig fram til sveitarstjórnar eða verið kjörinn í sveitarstjórn sagt upp starfi skal vinnuveitandi hans sýna fram á að ástæður uppsagnar sé ekki að rekja til þeirra atriða. ☐ Sveitarstjórnarmaður á rétt á fjarveru úr starfi að því leyti sem honum er nauðsynlegt til að sinna lögbundinni mætingarskyldu á fundi í sveitarstjórn, hjá nefndum sveitarfélagsins og á aðra fundi sem hann hefur verið kjörinn til að sækja fyrir hönd sveitarstjórnar. Teljist viðvera starfsmanns nauðsynleg vegna sérstakra og rökstuddra atvika getur atvinnuveitandi þó hafnað ósk starfsmanns um fjarveru.	37. gr. <i>Réttur til þátttöku í sveitarsjórnarstöfum.</i> ☐ Atvinnuveitenda er óheimilt að segja starfsmanni upp störfum af þeirri ástæðu að hann hafi boðið sig fram til sveitarstjórnar eða verið kjörinn í sveitarstjórn. ☐ Sé starfsmanni sem hefur boðið sig fram til sveitarstjórnar eða verið kjörinn í sveitarstjórn sagt upp starfi skal vinnuveitandi hans sýna fram á að ástæður uppsagnar sé ekki að rekja til þeirra atriða. ☐ Sveitarstjórnarfulltrúi á rétt á fjarveru úr starfi að því leyti sem honum er nauðsynlegt til að sinna lögbundinni mætingarskyldu á fundi í sveitarstjórn, nefndum sveitarfélagsins og aðra fundi sem hann hefur verið kjörinn til að sækja fyrir hönd sveitarstjórnar. Teljist viðvera starfsmanns nauðsynleg vegna sérstakra og rökstuddra atvika getur atvinnuveitandi þó hafnað ósk starfsmanns um fjarveru.	Samhljóða nógildandi ákvæði
34. gr. <i>Réttindi og skyldur varamanna.</i> Ákvæði þessa kafla, um réttindi og skyldur sveitarstjórnarmanna, eiga einnig við um varamenn þegar þeir taka sæti í sveitarstjórn.	38. gr. <i>Réttindi og skyldur varafulltrúa.</i> ☐ Ákvæði þessa kafla, um réttindi og skyldur sveitarstjórnarfulltrúa, eiga einnig við um varafulltrúa þegar þeir taka sæti í sveitarstjórn.	Samhljóða nógildandi ákvæði

V. Nefndir, ráð og stjórnir.

35. gr. <i>Byggðarráð.</i> ☐ Sveitarstjórn getur ákveðið í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins að kosið skuli byggðarráð. Í sveitarstjórnnum sem eru skipaðar fimm aðalfulltrúum er þó ekki heimilt að kjósa byggðarráð. ☐ Byggðarráð telst til fastanefnda sveitarstjórnar, sbr. 37.	39. gr. <i>Byggðarráð.</i> ☐ Sveitarstjórn getur ákveðið í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins að kosið skuli byggðaráð. Í sveitarstjórnnum sem eru skipaðar fimm aðalfulltrúum er þó ekki heimilt að kjósa byggðaráð.	Breytingin felst í því að ekki verður fjallað um framsalsheimildir til byggðarráðs í greininni, heldur í nýrri 40. gr.
--	---	---

gr. Ákvæði þessa kafla, þar á meðal um framsal á valdi til fullnaðarafgreiðslu mála, eiga við um byggðarráð að því leyti sem annað er ekki sérstaklega tekið fram. ☐ Byggðarráð fer ásamt framkvæmdastjóra með framkvæmdastjórn og fjármálastjórn sveitarfélagsins að því leyti sem þessi mál eru ekki öðrum falin. Byggðarráð hefur eftirlit með stjórnsýslu sveitarfélagsins og fjármálastjórn þess, semur drög að fjárhagsáætlun og viðaukum við hana og leggur þau fyrir sveitarstjórn. Þá sér byggðarráð um að ársreikningar sveitarfélagsins séu samdir reglum samkvæmt og lagðir fyrir sveitarstjórn til meðferðar og afgreiðslu. ☐ Heimilt er að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélags að byggðarráð taki að meira eða minna leyti við starfi annarra fastanefnda sveitarstjórnar. Þá er heimilt að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélags að ályktanir, tillögur og fundargerðir annarra nefnda megi leggja fyrir byggðarráð til umfjöllunar áður en þær eru lagðar fyrir sveitarstjórn til kynningar eða endanlegrar afgreiðslu. ☐ Byggðarráði er heimil fullnaðarákvörðun mála sem eigi varða verulega fjárhag sveitarsjóðs eða stofnana hans, enda sé eigi ágreiningur innan ráðsins eða við framkvæmdastjóra um ákvörðunina, en meðan sveitarstjórn er í sumarleyfi fer byggðarráð með sömu heimildir og sveitarstjórn hefur ella. Þá er heimilt að fela byggðarráði fullnaðarafgreiðslu einstakra mála sem samkvæmt samþykktum sveitarfélags hafa áður komið til umfjöllunar annarra nefnda sveitarstjórnar.	☐ Byggðarráð telst til fastanefnda sveitarstjórnar, sbr. 42. gr. Ákvæði þessa kafla, fyrir utan ákvæði 1. mgr. 49. gr., eiga við um byggðarráð að því leyti sem annað er ekki sérstaklega tekið fram. ☐ Byggðarráð fer ásamt framkvæmdastjóra með framkvæmdastjórn og fjármálastjórn sveitarfélagsins að því leyti sem þessi mál eru ekki öðrum falin. Byggðarráð hefur eftirlit með stjórnsýslu sveitarfélagsins og fjármálastjórn þess, semur drög að fjármálaáætlun og viðaukum við fjárheimildir hana og leggur þau fyrir sveitarstjórn. Þá sér byggðarráð um að ársreikningar sveitarfélagsins séu samdir reglum samkvæmt og lagðar fyrir sveitarstjórn til meðferðar og afgreiðslu. ☐ Heimilt er að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélags að byggðarráð taki að meira eða minna leyti við starfi annarra fastanefnda sveitarstjórnar. Þá er heimilt að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélags að ályktanir, tillögur og fundargerðir annarra nefnda megi leggja fyrir byggðarráð til umfjöllunar áður en þær eru lagðar fyrir sveitarstjórn til kynningar eða endanlegrar afgreiðslu.	
	40. gr. <i>Framsal á valdi sveitarsjórnar til byggðarráðs.</i> ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags er heimilt að fela byggðarráði fullnaðarafgreiðslu mála, þ.m.t. þeirra sem tilgreind eru í 5. og 6. tölul. 1. mgr. 65. gr., sem eigi varða verulega fjárhag sveitarsjóðs eða stofnana hans og sem rúmast innan fjármálaáætlunar, eigi hún við. ☐ Á meðan sveitarstjórn er í sumarleyfi fer byggðarráð með sömu heimildir og sveitarstjórn hefur ella. ☐ Heimild byggðarráðs til að taka fullnaðarákvörðun í málum eða taka ákvarðanir í sumarleyfi sveitarstjórnar skv. 1. og 2. mgr. er bundin því skilyrði að ekki sé ágreiningur innan ráðsins eða við framkvæmdastjóra um ákvörðunina. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags er heimilt að fela byggðarráði fullnaðarafgreiðslu einstakra mála sem	Nýtt ákvæði sameinar 2. mgr. 35. gr., 5. mgr. 35. gr. og 2. mgr. 58. gr. gildandi sveitarstjórnarlaga sem fjalla allar um valdframsal sveitarstjórnar til byggðarráðs. Ný 40. gr. felur fyrst og fremst í sér að skýrt er nánar hvaða skilyrði þurfa að liggja að baki því að byggðarráð geti fullnaðarafgreitt mál og að veita slíku framsali traustan lagagrundvöll. Í ákvæðinu er nánar kveðið á um að sveitarstjórn geti falið byggðarráði að fullnaðarafgreiða mál að því tilskildu að ákvarðanirnar varði ekki verulega fjárhag sveitarsjóðs eða stofnana hans og að þær rúmist innan gildandi fjármálaáætlunar. Þá er áréttað að byggðarráð geti einungis fullnaðarafgreitt mál ef ekki er ágreiningur innan ráðsins eða við framkvæmdastjóra sveitarfélagsins. Þetta skilyrði á einnig

	samkvæmt samþykktum sveitarfélags hafa áður komið til umfjöllunnar annara nefnda sveitarstjórnar.	við þegar byggðarráð fer með vald sveitarstjórnar í sumarleyfi hennar. Sú regla er þó ekki efnisleg breyting heldur lögfesting á þeirri framkvæmd sem þegar hefur verið talin gilda samkvæmt túlkun ráðuneytis og dómstóla. Að öðru leyti eru reglur ákvæðisins að meginstefnu í samræmi við gildandi rétt.
36. gr. <i>Kosning í byggðarráð.</i> ☐ Byggðarráð skal kosið til eins árs í senn nema annað sé ákveðið í samþykkt um stjórn sveitarfélags. ☐ Fjöldi aðalmanna í byggðarráði skal standa á oddatölu. Aðalmenn í byggðarráði skulu ekki vera fleiri en nemur helmingi af aðalfulltrúum í sveitarstjórn, þó mest níu. Kjósa skal jafnmarga aðal- og varamenn. ☐ Aðalmenn í byggðarráði skulu koma úr hópi aðalmanna í sveitarstjórn. Varamenn skal einnig velja úr hópi aðalfulltrúa í sveitarstjórninni. Heimilt er þó að ákveða að aðalfulltrúar og varafulltrúar af sama framboðslista og hinn kjörni byggðarráðsmaður verði varamenn hans í þeirri röð sem þeir skipuðu listann þegar kosið var til sveitarstjórnar. ☐ Sveitarstjórn kýs formann og varaformann byggðarráðs úr hópi kjörinna byggðarráðsmanna.	41. gr. <i>Kosning í byggðarráð.</i> ☐ Byggðarráð skal kosið til eins ár í senn nema annað sé ákveðið í samþykkt um stjórn sveitarfélags. ☐ Fjöldi aðalfulltrúa í byggðarráði skal standa á oddatölu. Aðalfulltrúar í byggðarráði skulu ekki vera fleiri en sem nemur helmingi af aðalfulltrúum í sveitarstjórn, þó mest níu. Kjósa skal jafnmarga aðal- og varafulltrúa. ☐ Aðalfulltrúar í byggðarráði skulu koma úr hópi aðalfulltrúa í sveitarstjórn. Varafulltrúa skal einnig velja úr hópi aðalfulltrúa í sveitarstjórninni. Heimilt er þó að ákveða að aðalfulltrúar og varafulltrúar af sama framboðslista og hinn kjörni byggðarráðsfulltrúi verði varafulltrúar hans í þeirri röð sem þeir skipuðu listann þegar kosið var til sveitarstjórnar. ☐ Sveitarstjórn kýs formann og varaformann byggðarráðs úr hópi kjörinna byggðarráðs fulltrúa. Ef formaður og varaformaður eru forfallaðir eða varafulltrúar sitja fyrir þá, felur formaður öðrum nefndarfulltrúa að undirbúa fund nefndar og gegna hlutverki formanns á viðkomandi fundi.	Efnislega samhljóða gildandi ákvæði en við 4. mgr. er lagt til það nýmæli að ef formaður og varaformaður eru forfallaðir eða varafulltrúar sitja fyrir þá, feli formaður öðrum fulltrúa í byggðarráði að undirbúa fund þess og gegna hlutverki formanns á viðkomandi fundi og með því verður þessum vafa eytt.
37. gr. <i>Fastanefndir sveitarstjórnar.</i> ☐ Sveitarstjórn kýs fulltrúa í nefndir eftir því sem fyrir er mælt í lögum og samþykkt um stjórn sveitarfélags. Slíkar nefndir teljast fastanefndir sveitarstjórnar. ☐ Kjörtímabil fastanefnda er hið sama og sveitarstjórnarinnar, nema annað leiði af lögum eða samþykktum um stjórn sveitarfélagsins. Að loknum sveitarstjórnarkosningum halda fastanefndir þó umboði sínu þar til nýkjörin sveitarstjórn hefur kjörið nýja nefnd í þeirra stað en með sömu takmörkunum valdheimilda og fyrri sveitarstjórn sætti að afloknum kosningum, sbr. 12. gr. ☐ Heimilt er sveitarstjórn að sameina nefndir þannig að ein nefnd fari með verkefni á fleiri en einu sviði þó að svo sé kveðið á í lögum að kjósa skuli sérstaka nefnd til að fara með tiltekin verkefni. ☐ Í sveitarfélögum þar sem erfiðlega horfir með að manna nefndir er sveitarstjórn heimilt að fara sjálf með verkefni	42. gr. <i>Fastanefndir sveitarstjórnar.</i> ☐ Sveitarstjórn kýs fulltrúa í nefndir eftir því sem fyrir er mælt í lögum og samþykkt um stjórn sveitarfélags. Slíkar nefndir teljast fastanefndir sveitarstjórnar. ☐ Kjörtímabil fastanefnda er hið sama og sveitarstjórnarinnar, nema annað leiði af lögum eða samþykktum um stjórn sveitarfélagsins. Að loknum sveitarstjórnarkosningum halda fastanefndir þó umboði sínu þar til nýkjörin sveitarstjórn hefur kjörið nýja nefnd í þeirra stað en með sömu takmörkunum valdheimilda og fyrri sveitarstjórn sætti að afloknum kosningum, sbr. 13. gr. ☐ Heimilt er sveitarstjórn að sameina nefndir þannig að ein nefnd fari með verkefni á fleiri en einu sviði þó að svo sé kveðið á í lögum að kjósa skuli sérstaka nefnd til að fara með tiltekin verkefni. ☐ Í sveitarfélögum þar sem erfiðlega horfir með að manna nefndir er sveitarstjórn heimilt að fara sjálf með verkefni	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði

lögskipaðrar nefndar nema verkefni hennar sé ósamrýmanlegt störfum sveitarstjórnar að mati ráðuneytisins.	lögskipaðrar nefndar nema verkefni hennar sé ósamrýmanlegt störfum sveitarstjórnar.	
38. gr. <i>Nefnd fyrir hluta sveitarfélags.</i>	43. gr. <i>Nefnd fyrir hluta sveitarfélags.</i>	
☐ Sveitarstjórn getur kosið nefnd til að fara með afmörkuð málefni eða málaflokka í hluta sveitarfélags. ☐ Ef mælt er fyrir um kosningu slíkrar nefndar í lögum eða samþykkt um stjórn sveitarfélags telst hún til fastanefnda sveitarstjórnar. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags má ákveða að nefnd samkvæmt þessari grein skuli kosin af íbúum viðkomandi hluta sveitarfélags sem hafa kosningarrétt í íbúakosningum sveitarfélagsins, sbr. 2. og 3. mgr. 133. gr. ☐ Ákvörðun skv. 3. mgr. er háð samþykki ráðuneytisins og er m.a. háð því skilyrði að hægt sé að gefa út kjörskrá fyrir þann hluta sveitarfélagsins sem um ræðir. Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir 133. gr. og reglum sem sveitarstjórn setur sér um íbúakosningar. ☐ Ákvæði 44., 45. og 49. gr. gilda ekki um skipun nefndar sem er kosin skv. 3. mgr. Að öðru leyti gilda um störf slíkrar nefndar, kjörgengi, réttindi og skyldur nefndarmanna og aðra þætti ákvæði þessara laga eftir því sem við getur átt.	☐ Sveitarstjórn getur kosið nefnd til að fara með afmörkuð málefni eða málaflokka í hluta sveitarfélags. ☐ Ef mælt er fyrir um kosningu slíkrar nefndar í lögum eða samþykkt um stjórn sveitarfélags telst hún til fastanefnda sveitarstjórnar. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags má ákveða að nefnd samkvæmt þessari grein skuli kosin af íbúum viðkomandi hluta sveitarfélags sem hafa kosningarrétt í íbúakosningum sveitarfélagsins sbr. 144. gr. ☐ Ákvörðun skv. 3. mgr. er háð samþykki ráðherra og er m.a. háð því skilyrði að hægt sé að gefa út kjörskrá fyrir þann hluta sveitarfélagsins sem um ræðir. Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir 144. gr. ☐ Ákvæði 51., 52. og 56. gr. gilda ekki um skipun nefndar sem er kosin skv. 3. mgr. Að öðru leyti gilda um störf slíkrar nefndar, kjörgengi, réttindi og skyldur nefndarfulltrúa og aðra þætti ákvæði þessara laga eftir því sem við getur átt.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði
	44. gr. <i>Heimasjórnir.</i>	
	☐ Ráðherra skal semja og birta í Stjórnartíðindum fyrirmynd að skipan, hlutverki og valdheimildum nefndar sem í lögum þessum telst vera heimastjórn. ☐ Heimastjórn, skv. 1. mgr., skal fara með afmörkuð málefni eða málaflokka í hluta sveitarfélags skv. 1. mgr. 43. gr., kosin af íbúum viðkomandi hluta sveitarfélags skv. 3. mgr. 43. gr. og veittar afmarkaðar valdheimildir sem ráðherra skal skilgreina í fyrirmynd skv. 1. mgr. Heimastjórn telst til fastanefnda sveitarfélags og gilda um störf hennar, réttindi og skyldur nefndarfulltrúa og aðra þætti ákvæði þessara laga eftir því sem við getur átt. ☐ Sveitarstjórn er heimilt, í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins, að ákvarða skipan og valdheimildir heimastjórnar með vísan til fyrirmyndar skv. 1. mgr. ☐ Sveitarfélagi er óheimilt að nota heitið heimastjórn yfir nefnd nema hún uppfylli skilyrði 2. mgr.	Samkvæmt ákvæðinu skal ráðherra semja og gefa út fyrirmynd að nefnd sem telst heimastjórn. Markmið ákvæðisins er að skapa skýrari ramma um skipan, hlutverk og valdheimildir slíkra nefnda, einkum í ljósi þess að þróunin hefur verið í átt að stærri sveitarfélögum með fleiri byggðarkjörnum. Með fyrirmyndinni er leitast við að auðvelda sveitarfélögum að koma á fót heimastjórnnum og tryggja að hugtakið vísi ávallt til nefndar sem hefur raunverulegar, framseldar valdheimildir en sé ekki einungis umsagnaraðili. Gert er ráð fyrir að í fyrirmynd ráðherra verði skilgreindar ákveðnar lágmarksvaldheimildir sem nefnd þarf að hafa til að teljast heimastjórn, en jafnframt verði heimilt að aðlaga aðra þætti að þörfum einstakra sveitarfélaga. Endanlegt ákvörðunarvald um skipan og valdheimildir heimastjórna verður þó áfram hjá sveitarstjórn.
	45. gr. <i>Réttur byggðakjarna til skipan nefndar til að fara með málefni hans.</i>	

	☐ Íbúar í byggðakjarna sem uppfyllir skilyrði 2. mgr. eiga rétt á því að skipuð verði nefnd sem fer með afmörkuð málefni byggðakjarnans skv. 43. gr. í a.m.k. tvö kjörtímabil og að meiri hluti nefndarinnar eigi þar lögheimili. ☐ Skilyrði fyrir byggðakjarna skv. 1. mgr. eru að: - Íbúar í byggðakjarnanum séu 250 eða fleiri hinn 1. janúar á því ári sem krafa um skipan nefndar er sett fram samkvæmt tölum Hagstofu Íslands. - Byggðakjarninn sé samfelldt byggt svæði innan sveitarfélags þar sem fjarlægð milli íbúðarhúsa sé ekki meiri en 200 metrar. - Byggðakjarninn sé staðsettur í að minnsta kosti 10 km fjarlægð frá stærsta byggðakjarna sveitarfélagsins. ☐ Íbúar geta knúið fram skipun nefndar skv. 1. mgr.: - með söfnun undirskrifta 51% kosningabærra íbúa samkvæmt kosningalögum í byggðakjarnanum í samræmi við 121. gr. laga þessara eða - með því að lágmarki 20% kosningabærra íbúa samkvæmt kosningalögum krefjist atkvæðagreiðslu skv. 120. gr. um skipun nefndarinnar og tillagan verði samþykkt í atkvæðagreiðslunni. ☐ Séu skilyrði 2. og 3. mgr. uppfyllt ber sveitarstjórn að gera þegar í stað nauðsynlegar ráðstafanir til að koma nefndinni á fót. Í því felst að aðlaga samþykktir sveitarfélagsins, kjósa fulltrúa nefndarinnar skv. 50. gr. eða sjá um framkvæmd atkvæðagreiðslu skv. 3. mgr. 43. gr. ☐ Sveitarstjórn tekur ákvörðun um hlutverk, skipan og valdheimildir nefndarinnar.	Ákvæðið er nýmæli en í því er fjallað um rétt íbúa í byggðarkjörnum til að fá skipaða nefnd sem fer með afmörkuð málefni þeirra innan stærra sveitarfélags. Meginmarkmið ákvæðisins er að veita íbúum í minni byggðarkjörnum færi á að sérstök nefnd innan sveitarfélagsins fjalli um málefni sem varða þeirra nærsamfélag. Í ákvæðinu eru sett fram skýr og hlutlæg skilyrði fyrir því hvenær þessi réttur er virkur og hvernig íbúar geta formlega virkjað hann. Lögð er áhersla á þá lýðræðislegu skyldu sveitarstjórnar að virða þennan rétt sem og að leiðbeina íbúum um tilvist hans og hvernig þeir geta beitt honum. Veitir greinin íbúum tiltekinna byggðarkjarna rétt til að knýja fram skipun nefndar sem fer með afmörkuð málefni þeirra innan sveitarfélags. Rétturinn er bundinn við byggðarkjarna sem uppfylla skilyrði a – c liðar 2. mgr. Íbúar geta virkjað þennan rétt með þeim hætti sem mælt er fyrir um í 3. mgr. Þegar vilji íbúa hefur verið staðfestur með þessum hætti ber sveitarstjórn að gera nauðsynlegar ráðstafanir til að koma nefndinni á fót. Sveitarstjórn ákveður þó sjálf skipan nefndarinnar, hlutverk hennar og valdheimildir, þar á meðal hvort um verði að ræða heimastjórn eða aðra nefnd fyrir hluta sveitarfélags.
39. gr. <i>Nefnd til að fara með einstök verkefni eða mál flokka.</i>	46. gr. <i>Nefnd til að fara með einstök verkefni eða mál flokka.</i>	
☐ Sveitarstjórn getur kosið nefndir til að fjalla um og undirbúa einstök mál, málaflokka eða verkefni. Umboð slíkra nefnda getur sveitarstjórn afturkallað hvenær sem er og fellur það sjálfkrafa niður við lok kjörtímabils sveitarstjórnar. ☐ Í nefndir samkvæmt þessari grein má kjósa einstaklinga sem ekki hafa náð aldri til að njóta kosningarréttar í sveitarfélagi og einstaklinga sem ekki eiga þar lögheimili.	☐ Sveitarstjórn getur kosið nefndir til að fjalla um undirbúa einstök mál, málaflokka eða verkefni. Umboð slíkra nefnda getur sveitarstjórn afturkallað hvenær sem er og fellur það sjálfkrafa niður við lok kjörtímabils sveitarstjórnar. ☐ Í nefndir samkvæmt þessari grein má kjósa einstaklinga sem ekki hafa náð aldri til að njóta kosningarréttar við kosningar til sveitarstjórnar í sveitarfélaginu og einstaklinga sem ekki eiga þar lögheimili.	Samhljóða núgilandi ákvæði
40. gr. <i>Valdsvið nefnda.</i>	47. gr. <i>Valdsvið nefnda.</i>	
☐ Sveitarstjórn ákveður valdsvið nefnda, ráða og stjórna sem hún kys nema slíkt sé ákveðið í lögum.	☐ Sveitarstjórn ákveður valdsvið nefnda, ráða og stjórna sem hún kys nema slíkt sé ákveðið í lögum.	Samhljóða núgilandi ákvæði

☐ Hafi nefnd ekki verið falin fullnaðarafgreiðsla máls samkvæmt lögum eða samþykkt um stjórn sveitarfélagsins teljast ályktanir hennar tillögur til sveitarstjórnar enda þótt þær séu orðaðar sem ákvarðanir eða samþykktir nefndar.	☐ Hafi nefnd ekki verið falin fullnaðarafgreiðsla máls samkvæmt lögum eða samþykkt um stjórn sveitarfélagsins teljast ályktanir hennar tillögur til sveitarstjórnar enda þótt þær séu orðaðar sem ákvarðanir eða samþykktir nefndar.	
41. gr. <i>Afgreiðsla á fundargerðum.</i>	48. gr. <i>Afgreiðsla á fundargerðum.</i>	
☐ Fundargerðir nefnda, ráða og stjórna skulu lagðar fyrir byggðarráð eða sveitarstjórn eftir því hver háttur er hafður á fullnaðarafgreiðslu í viðkomandi málaflokk. Ef fundargerðir nefnda innihalda ályktanir eða tillögur sem þarfnast staðfestingar byggðarráðs eða sveitarstjórnar ber að taka viðkomandi ályktanir og tillögur fyrir sem sérstök mál og afgreiða þau með formlegum hætti. Ef fundargerðir nefnda innihalda hins vegar ekki slíkar ályktanir eða tillögur er nægjanlegt að þær séu lagðar fram til kynningar. ☐ Ályktun nefndar sem hefur fjárútlát í för með sér skal lögð fyrir sveitarstjórn eða byggðarráð eftir því sem fyrir er mælt í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins. ☐ Eftir því sem við á gildir ákvæði þetta einnig um afgreiðslu sveitarstjórnar á fundargerðum byggðarráðs.	☐ Fundargerðir nefnda, ráða og stjórna skulu lagðar fyrir byggðarráð eða sveitarstjórn eftir því hver háttur er hafður á fullnaðarafgreiðslu í viðkomandi málaflokk. Ef fundargerðir nefnda innihalda ályktanir og tillögur sem þarfnast staðfestingar byggðarráðs eða sveitarstjórnar ber að taka viðkomandi ályktanir og tillögur fyrir sem sérstök mál og afgreiða þau með formlegum hætti. Ef fundargerðir nefnda innihalda hins vegar ekki slíkar ályktanir eða tillögur er nægjanlegt að þær séu lagðar fram til kynningar. ☐ Ályktun nefndar sem hefur fjárútlát í för með sér skal lögð fyrir sveitarstjórn eða byggðarráð eftir því sem fyrir er mælt í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins. ☐ Eftir því sem við á gildir ákvæði þetta einnig um afgreiðslu sveitarstjórnar á fundargerðum byggðarráðs.	Samhljóða núgílandi ákvæði
42. gr. <i>Framsal sveitarsjórnar á valdi til fullnaðaravgreiðslu mála.</i>	49. gr. <i>Framsal sveitarsjórnar á valdi til fullnaðaravgreiðslu mála.</i>	
☐ Í því skyni að stuðla að hagræðingu, skilvirkni og hraðari málsmeðferð getur sveitarstjórn ákveðið í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins að fela fastanefnd fullnaðaravgreiðslu einstakra mála sem ekki varða verulega fjárhag sveitarfélagsins, nema lög eða eðli máls mæli sérstaklega gegn því. Ef fastanefnd er falið vald samkvæmt þessari málsgrein skal fjöldi nefndarmanna standa á oddatölu. ☐ Á sama hátt og með sömu skilyrðum er sveitarstjórn heimilt að fela einstökum starfsmönnum sveitarfélags fullnaðaravgreiðslu mála. Sveitarstjórn, byggðarráð eða hlutaðeigandi fastanefnd skal hafa eftirlit með afgreiðslu mála samkvæmt þessari málsgrein og kalla eftir reglulegum skýrslum um ákvarðanir sem eru teknar á grundvelli hennar. Þessi málsgrein hefur þó ekki áhrif á almennar heimildir starfsmanna sveitarfélags til töku ákvarðana sem varða daglegan rekstur og þjónustu sveitarfélags og teljast leiða af stöðuumboði þeirra. ☐ Sá starfsmaður sem fengið hefur framselt vald til fullnaðaravgreiðslu mála skv. 2. mgr., eða þriðjungur hlutaðeigandi fastanefndar skv. 1. mgr., getur ávallt óskað eftir því að sveitarstjórn, byggðarráð eða viðkomandi	☐ Í því skyni að stuðla að hagræðingu, skilvirkni og hraðari málsmeðferð, eða til að vinna að málefnum eða málum fyrir hluta sveitarfélags skv. 43. og 44., gr. getur sveitarstjórn ákveðið að fela fastanefnd fullnaðaravgreiðslu einstakra mála sem ekki varða verulega fjárhag sveitarfélagsins nema lögð eða eðli máls mæli sérstaklega gegn því. Í samþykkt um stjórn sveitarfélags skal getið um þær ákvarðanir sem lögboðnum nefndum eða öðrum aðilum sveitarfélagsins er falið að afgreiða með lögum. Ef fastanefnd er falið vald samkvæmt þessari málsgrein skal fjöldi nefndarfulltrúa standa á oddatölu. ☐ Á sama hátt og með sömu skilyrðum er sveitarstjórn heimilt að fela einstökum starfsmönnum sveitarfélags fullnaðaravgreiðslu mála. Sveitarstjórn byggðarráð eða hlutaðeigandi fastanefnd skal hafa eftirlit með afgreiðslu mála samkvæmt þessari málsgrein og kalla eftir reglulegum skýrslum um ákvarðanir sem teknar eru á grundvelli hennar. Þessi málsgrein ☐ Sá starfsmaður sem fengið hefur framselt vald til fullnaðaravgreiðslu mála skv. 2. mgr., eða þriðjungur hlutaðeigandi fastanefndar skv. 1. mgr., getur ávallt óskað eftir því að sveitarstjórn, byggðarráð eða viðkomandi	Í ákvæðinu er lögð til sambærileg regla og er að finna í núgílandi ákvæði en þó eru lagðar til nokkrar breytingar á 1. mgr. ákvæðisins. Í fyrsta lagi er lagt til að áfram verði mælt fyrir um að heimilt verði að fela fastanefnd fullnaðaravgreiðslu mála í því skyni að hún vinni að málefnum eða málum fyrir hluta sveitarfélags skv. 43. gr. og á það einnig við um heimastjórnir skv. 44. gr. Um er að ræða áréttingu á því að sveitarstjórn sé heimilt að fela nefnd skv. 43. gr. verkefni, þótt það sé ekki í því skyni að stuðla að hagræðingu, skilvirkni eða hraðari málsmeðferð. Tilgangurinn er að skerpa á heimild sveitarstjórnar til að fela nefnd fyrir hluta sveitarfélags vald til að fullnaðaravgreiða mál. Er sveitarstjórn því almennt heimilt að fela nefnd fyrir hluta sveitarfélags vald til að afgreiða þau mál sem sveitarstjórn er falið að því skilyrði uppfylltu að þau varði ekki verulega fjárhag sveitarfélagsins. Í öðru lagi er lagt til að skýrt verði kveðið á um að geta skuli um ákvarðanir sem sveitarstjórn felur fastanefnd að fullnaðaravgreiða í samþykkt um stjórn sveitarfélags en ákvæðið hefur verið túlkað með þeim hætti. Tekið er því af skarið um að í samþykkt um stjórn sveitarfélags þurfi að

fastanefnd samkvæmt samþykktum sveitarfélagsins taki ákvörðun í máli. ☐ Þegar sveitarstjórn nýtir heimildir skv. 1. eða 2. mgr. skal jafnframt kveða á um það í samþykkt sveitarfélagsins hver skuli taka fullnaðarákvörðun í máli skv. 3. mgr. og hvernig skuli fara með endurupptöku mála sem hljóta afgreiðslu samkvæmt þessum ákvæðum.	fastanefnd samkvæmt samþykktum sveitarfélagsins taki ákvörðun í máli. ☐ Þegar sveitarstjórn nýtiur heimildir skv. 1. eða 2. mgr. skal jafnframt kveða á um það í samþykkt sveitarfélagsins hver skuli taka fullnaðarákvörðun í máli skv. 3. mgr. og hvernig skuli fara með endurupptöku mála sem hljóta afgreiðslu samkvæmt þessum ákvæðum.	mæla fyrir um þær ákvarðanir sem fastanefnd má afgreiða endanlega fyrir hönd sveitarstjórnar. Það er því ekki nægilegt að framselja slíkt vald með almennum hætti til fastanefndar. Í þriðja lagi er lagt til að skýrt verði kveðið á um að sveitarstjórn þurfi ekki að mæla fyrir um í samþykkt um stjórn sveitarfélags þær ákvarðanir sem lögboðnum nefndum eða öðrum aðilum sveitarfélagsins er falið að afgreiða með lögum. Er þá horft til þess að nægilegt sé að vísað sé til þess í sérlögum að ákvörðunin falli undir aðila innan sveitarfélags og því sé ekki þörf á að geta um það í samþykkt um stjórn sveitarfélags. Það á jafnframt sérstaklega við ef kveðið er skýrt á um það í sérlögum að aðili innan sveitarfélags skuli vera sjálfstæður í störfum sínum og standi utan við almenna stjórnsýslu sveitarfélags.
43. gr. <i>Kosningar og kjörgengi.</i> ☐ Kosningar í fastanefndir sveitarstjórnar, nefndir fyrir hluta sveitarfélags, nefndir til að fara með einstök verkefni eða málaflokka, byggðarráð og aðrar nefndir og stjórnir sem sveitarfélag á aðild að skulu vera leynilegar og bundnar hlutfallskosningar ef þess er óskað. ☐ Þeir einir eru kjörgengir í nefndir, ráð og stjórnir sem hafa kosningarrétt í sveitarfélaginu, nema annað leiði af lögum, sbr. m.a. 2. mgr. 39. gr. ☐ Starfsmenn fyrirtækja og stofnana sveitarfélags eru ekki kjörgengir í nefndir, ráð og stjórnir þeirra fyrirtækja eða stofnana sem þeir starfa hjá. Sveitarstjórn getur þó ákveðið að víkja frá þessu ef málefni vinnuveitanda eru óverulegur þáttur í starfi viðkomandi nefndar og starfið er ekki þess eðlis að hætta sé á hagsmunaárekstrum þrátt fyrir nefndarsetu.	50. gr. <i>Kosningar og kjörgengi.</i> ☐ Kosningar í fastanefndir sveitarstjórnar og nefndir til að fara með einstök verkefni eða málaflokka, byggðarráð og aðrar nefndir og stjórnir sem sveitarfélög á aðild að skulu vera leynilegar og bundnar hlutfallskosningu ef þess er óskað. ☐ Þeir einir eru kjörgengir í nefndir, ráð og stjórnir sem hafa kosningarrétt við kosningar til sveitarstjórnar í sveitarfélaginu, nema annað leiði af lögum, sbr. m.a. 2. mgr. 46. gr. ☐ Starfsmenn fyrirtækja og stofnana sveitarfélags eru ekki kjörgengir í nefndir, ráð og stjórnir þeirra fyrirtækja eða stofnana sem þeir starfa hjá. Sveitarstjórn getur þó ákveðið að víkja frá þessu ef málefni vinnuveitanda eru óverulegur þáttur í starfi viðkomandi nefndar og starfið er ekki þess eðlis að hætta sé á hagsmunaárekstrum þrátt fyrir nefndarsetu.	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði
44. gr. <i>Framlagning lista við hlu.fallskosningu.</i> ☐ Við bundna hlutfallskosningu í nefndir skal framlagning lista fara fram með eftirfarandi hætti: 1. Leggja skal fram lista þar sem fram koma tillögur um fulltrúa í viðkomandi nefnd. Hver sveitarstjórnarmaður getur aðeins staðið að tillögu um einn lista í hverja nefnd. Listi getur innihaldið allt að tvöföldum þeim fulltrúafjölda sem kjósa skal til nefndarinnar. Nafn sveitarstjórnarmanns má aðeins setja á þann lista sem hann sjálfur stendur að tillögu um. 2. Ef velja á tvo eða þrjá fulltrúa í nefnd skal a.m.k. einn	51. gr. <i>Framlagning lista við hlu.fallskosningu.</i> ☐ Við bundna hlutfallskosning í nefndir skal framlagning lista fara fram með eftirfarandi hætti: 1. Leggja skal fram lista þar sem fram koma tillögur um fulltrúa í viðkomandi nefnd. Hver sveitarstjórnarfulltrúi getur aðeins staðið að tillögu um einn lista í hverja nefnd. Listi getur innihaldið allt að tvöföldum þeim fulltrúafjölda sem kjósa skal til nefndarinnar. Nafn sveitarstjórnarfulltrúa má aðeins setja á þann lista sem hann sjálfur stendur tillögu um.	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði

af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á fjóra eða fimm fulltrúa skulu a.m.k. tveir af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á sex til átta í nefnd skulu a.m.k. þrír af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á níu fulltrúa skulu a.m.k. fjórir af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á fleiri í nefnd skulu a.m.k. 40% af hvoru kyni vera á lista. Ef kjörgengi í nefnd er bundið við sveitarstjórnarmenn eða varamenn þeirra á þessi regla þó ekki við. Hið sama á við ef kjörgengi í nefnd er bundið með þeim hætti að ekki er fært að fullnægja kröfum samkvæmt þessum lið. 3. Tillaga um lista skal lögð fram skriflega og undirrituð af a.m.k. einum þeirra sveitarstjórnarmanna sem standa að henni. Ef gerð er tillaga um fulltrúa sem ekki er skylt að taka kjöri í viðkomandi nefnd skal liggja fyrir samþykki hans fyrir tilnefningunni.	2. Ef velja á tvo eða þrjá fulltrúa í nefnd skal a.m.k. einn af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á fjóra eða fimm fulltrúa skulu a.m.k. tveir af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á sex til átta í nefnd skulu a.m.k. þrír af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á níu fulltrúa skulu a.m.k. fjórir af hvoru kyni vera á lista. Ef velja á fleiri í nefnd skulu a.m.k. 40% af hvoru kyni vera á lista. Ef kjörgengi í nefnd er bundið við sveitarstjórnarfulltrúa eða varafulltrúa þeirra á þessi regla þó ekki við. Hið sama á við ef kjörgengi í nefnd er bundið með þeim hætti að ekki er fært að fullnægja kröfum samkvæmt þessum lið. 3. Tillaga um lista skal lögð fram skriflega og undirrituð af a.m.k. einum þeirra sveitarstjórnarfulltrúa sem standa að henni. Ef gerð er tillaga um fulltrúa sem ekki er skylt að taka kjöri í viðkomandi nefnd skal liggja fyrir samþykki hans fyrir tilnefningunni.	
45. gr. <i>Kosning á milli lista.</i>	52. gr. <i>Kosning á milli lista.</i>	
☐ Kosning á milli lista skal fara fram á eftirfarandi hátt: 1. Nefndarsætum er deilt á viðkomandi lista í hlutfalli við þau atkvæði sem hver listi fær á grundvelli eftirfarandi reglu: Deila skal atkvæðatölum listanna með tölunum 1, 2, 3, 4 o.s.frv. Útkomutölur eru skráðar fyrir hvern lista. 2. Þegar ákveðnar hafa verið útkomutölur fyrir hvern lista skal ákvarða hvaða fulltrúar hafa fengið kosningu í nefnd. Það er gert á eftirfarandi hátt: Fyrsta fulltrúa fær sá listi sem hefur hæsta útkomutölu. Sú tala er síðan felld niður. Annan fulltrúa fær sá listi sem nú hefur hæsta útkomutölu. Þessu skal fram haldið þar til úthlutað hefur verið jafnmörgum fulltrúum og kjósa á. 3. Ef of fá nöfn eru á lista þegar til úthlutunar kemur skal ganga fram hjá þeim lista við frekari úthlutun. Ef tvær eða fleiri útkomutölur eru jafnháar skal varpa hlutkesti. 4. Ef í ljós kemur að þessu loknu að annað kynið hefur ekki eins marga fulltrúa af hverjum lista fyrir sig og krafist er í 2. tölul. 44. gr. skal færa einstaklinga af því kyni sem fulltrúa vantar svo langt upp listann sem þarf þannig að tilskilið hlutfall náist. ☐ Ef ekki er kosið hlutfallskosningu til nefndar, sbr. 1. mgr. 43. gr., skal sveitarstjórn gæta þess að fullnægja kröfum um kynjahlutfall skv. 2. tölul. 44. gr. við skipun í viðkomandi nefnd.	☐ Kosning á milli lista skal fara fram á eftirfarandi hátt: 1. Nefndarsætum er deilt á viðkomandi lista í hlutfall við þau atkvæði sem hver listi fær á grundvelli eftirfarandi reglu: Deila skal atkvæðatölum listanna með tölunum 1, 2, 3, 4 o.s.frv. Útkomutölur eru skráðar fyrir hvern lista. 2. Þegar ákveðnar hafa verið útkomutölur fyrir hvern lista skal ákvarða hvaða fulltrúar hafa fengið kosningu í nefnd. Það er gert á eftirfarandi hátt: Fyrsta fulltrúa fær sá listi sem hefur hæsta útkomutölu. Sú tala er síðan felld niður. Annan fulltrúa fær sá listi sem nú hefur hæsta útkomutölu. Þessu skal fram haldið þar til úthlutað hefur verið jafnmörgum fulltrúum og kjósa á. 3. Ef of fá nöfn eru á lista þegar til úthlutunar kemur skal ganga fram hjá þeim lista við frekari úthlutun. Ef tvær eða fleiri útkomutölur eru jafnháar skal varpa hlutkesti. 4. Ef í ljós kemur að þessu loknu að annað kynið hefur ekki eins marga fulltrúa af hverjum lista fyrir sig og krafist er í 2. tölul. 51. gr. skal færa einstaklinga af því kyni sem fulltrúa vantar svo langt upp listann sem þarf þannig að tilskilið hlutfall náist.	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði

	☐ Ef ekki er kosið hlutfallskosningu til nefndar, sbr. 1. mgr. 50. gr., skal sveitarstjórn gæta þess að fullnægja kröfum um kynjahlutfall skv. 2. tölul. 51. gr. við skipun í viðkomandi nefnd.	
46. gr. <i>Fundir nefnda og ályktunarhafi.</i>	53. gr. <i>Fundir nefnda og ályktunarhafi.</i>	
☐ Fundir nefnda skulu almennt haldnir fyrir luktum dyrum. Nefnd er heimilt að opna fundi sína komi fram ósk um slíkt svo fremi sem lög eða eðli máls hamli því ekki. Sveitarstjórn skal setja reglur um meðferð óska um opna fundi nefnda þar sem fram komi skilyrði opunar. Um fundi nefnda, ályktunarhaði og atkvæðagreiðslur gilda ákvæði III. kafla eftir því sem við getur átt.	☐ Fundir nefnda skulu almennt haldnir fyrir luktum dyrum. Nefnd er heimilt að opna fundi sína komi fram ósk um slíkt svo fremi sem lög eða eðli máls hamli því ekki. Sveitarstjórn skal setja reglur um meðferð óska um opna fundi nefnda þar sem fram komi skilyrði opunar. Um fundi nefnda, ályktunarhaði og atkvæðagreiðslur gilda ákvæði III. kafla eftir því sem við getur átt.	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði
47. gr. <i>Varamenn.</i>	54. gr. <i>Varafulltrúar.</i>	
☐ Varamenn taka sæti í nefndum í þeirri röð sem þeir eru kosnir. ☐ Þegar kosið er til nefndar hlutbundinni listakosningu eða listi hefur verið sjálfkjörinn, og aðalmaður í nefnd er forfallaður taka varamenn af þeim lista sem aðalmaður er kjörinn af sæti í nefnd í þeirri röð sem þeir skipa listann eftir að endurröðun á hann hefur farið fram skv. 4. tölul. 1. mgr. 45. gr. ☐ Ef tveir eða fleiri flokkar eða framboðslistar til sveitarstjórnar leggja í sameiningu fram tillögu að lista við hlutbundna kosningu í nefnd sveitarstjórnar geta þeir komið sér saman um að varamenn á listanum vegna nefndarkosningarinnar, sem eru þar fulltrúar sama flokks eða framboðslista og sá aðalmaður í nefnd sem um ræðir, taki sæti hans í nefndinni í þeirri röð sem þeir voru kosnir án tillits til þess hvar þeir annars eru í röð varamanna. Sé enginn úr hópi varamanna viðkomandi lista í sama flokki eða tilheyri sama framboðslista og aðalmaður tilheyrði þegar kosning í nefnd fór fram taka varamenn af listanum sæti eftir venjulegum reglum. ☐ Yfirlýsingu um samkomulag skv. 3. mgr. skal leggja fram á fyrsta sveitarstjórnarfundi eftir að nefndarkosning fór fram og gildir hún til loka kjörtímabils eða þar til kjörið er í nefnd að nýju.	☐ Varafulltrúar taka sæti í nefndum í þeirri röð sem þeir eru kosnir. ☐ Þegar kosið er til nefndar hlutbundinni listakosningu eða listi hefur verið sjálfkjörin, og aðalfulltrúi í nefnd er forfallaður taka varafulltrúar af þeim lista sem aðalfulltrúar er kjörinn af sæti í nefnd í þeirri röð sem þeir skipa listann eftir að endurröðun á hann hefur farið fram skv. 4. tölul. 1. mgr. 52. gr. ☐ Ef tveir flokkar eða framboðslistar til sveitarstjórnar leggja í sameiningu fram tillögu að lista við hlutbundna kosningu í nefnd sveitarstjórnar geta þeir komið sér saman um að varafulltrúar á listanum vegna nefndarkosningarinnar, sem eru þar fulltrúar sama flokks eða framboðslista og sá aðalfulltrúi í nefnd sem um ræðir taki sæti hans í nefndinni í þeirri röð sem þeir voru kosnir án tillits til þess hvar þeir annars er í röð varafulltrúa. Sé enginn í hópi varafulltrúa viðkomandi lista í sama flokki eða tilheyri sama framboðslista og aðalfulltrúi tilheyrði þegar kosning í nefnd fór fram taka varafulltrúar af listanum sæti eftir venjulegum reglum. ☐ Yfirlýsingu um samkomulag skv. 3. mgr. skal leggja fram á fyrsta sveitarstjórnarfundi eftir að nefndarkosning fór fram og gildir hún til loka kjörtímabils eða þar til kjörið er í nefnd að nýju.	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði
48. gr. <i>Boðun varamanna.</i>	55. gr. <i>Boðun varafulltrúa.</i>	
☐ Um boðun varamanna í nefndir gilda ákvæði 31. gr. eftir því sem við getur átt. ☐ Þegar aðalmaður í nefnd fellur frá, missir kjörgengi, fær lausn frá nefndarstarfi eða forfallast varanlega frá því að sitja í nefnd tekur varamaður hans sæti í nefndinni nema	☐ Um boðun varafulltrúa í nefndir gilda ákvæði 35. gr. eftir því sem við getur átt. ☐ Þegar aðalfulltrúi í nefnd fellur frá, missir kjörgengi, fær lausn frá nefndarstarfi eða forfallast varanlega frá því að sitja í nefnd tekur varafulltrúi hans sæti í nefndinni nema	Efnisleg samhljóða nógildandi ákvæði en 3. mgr. færð yfir í nýja 57. gr.

sveitarstjórn ákveði að kjósa aðalmann að nýju. Ella skipar sveitarstjórn nýjan varamann til setu í nefndinni. ☐ Ákvæði þessa kafla um varamenn eiga einnig við um varaáheyrnarfulltrúa eftir því sem við getur átt.	sveitarstjórn ákveði að kjósa aðalfulltrúa að nýju. Ella skipar sveitarstjórna nýjan varafulltrúa til setu í nefndinni.	
49. gr. <i>Lausn frá nefndarsetu og endurskipun.</i> ☐ Fulltrúum í nefndum, ráðum og stjórnum sveitarfélags, sem ekki eru aðal- eða varamenn í sveitarstjórn, er heimilt að segja af sér nefndastörfum hvenær sem er á kjörtímabili. Aðrir fulltrúar geta óskað eftir því við sveitarstjórn að þeim verði veitt lausn tímabundið eða út kjörtímabilið og metur hún þá hvort skilyrði til þess séu fyrir hendi. ☐ Sveitarstjórn getur hvenær sem er á kjörtímabili ákveðið að skipta um fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórnum sem hún kys eða skipar ef ekki er um það ágreiningur innan sveitarstjórnar eða málefnalegar ástæður mæla með slíkri breytingu, svo sem ef nefndarmaður, án lögmætra forfalla, mætir ekki á fundi nefndar eða brýtur gegn þagnarskyldu. Enn fremur getur sveitarstjórnarmaður krafist þess að nefnd verði endurskipuð telji hann ástæðu til. Sveitarstjórn er þó heimilt að hafna slíkri beiðni ef hún er bersýnilega tilefnislaus að því tilskildu að ^{2/3} fundarmanna greiði atkvæði með tillögu um höfnun. Við framangreindar breytingar á skipan fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórnum sveitarfélags skal kjósa alla fulltrúa að nýju og fer þá um kjör þeirra skv. 1. mgr. 43. gr. nema enginn ágreiningur sé innan sveitarstjórnar um breytingarnar. ☐ Breytingar á nefndaskipan samkvæmt þessari grein skulu fullnægja skilyrðum 2. tölul. 44. gr. og 4. tölul. 1. mgr. 45. gr. um kynjahlutföll.	56. gr. <i>Lausn frá nefndarsetu og endurskipun.</i> ☐ Fulltrúum í nefndum, ráðum og stjórnnum sveitarfélags, sem ekki eru aðal- eða varafulltrúar í sveitarstjórn, er heimilt að segja af sér nefndarstörfum hvenær sem er á kjörtímabili. Aðrir fulltrúar geta óskað eftir því við sveitarstjórn að þeim verði veitt lausn tímabundið eða út kjörtímabilið og metur hún þá hvort skilyrði til þess séu fyrir hendi. ☐ Sveitarstjórn getur hvenær sem er á kjörtímabili ákveðið að skipta um fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórnnum sem hún kys eða skipar ef ekki er um það ágreiningur innan sveitarstjórnar eða málefnalegar ástæður mæla með slíkri breytingu, svo sem ef nefndarfulltrúi, án lögmætra forfalla, mætir ekki á fundi nefndar eða brýtur gegn þagnarskyldu. Enn fremur getur sveitarstjórnarfulltrúi krafist þess að nefnd verði endurskipuð telji hann ástæðu til. Sveitarstjórn er þó heimilt að hafna slíkri beiðni ef hún er bersýnilega tilefnislaus að því tilskildu að ^{2/3} fundarmanna greiði atkvæði með tillögu um höfnun. Við framangreindar breytingar á skipan fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórn sveitarfélags skal kjósa alla fulltrúa að nýju og fer þá um kjör þeirra skv. 1. mgr. 50. gr. nema enginn ágreiningur sé innan sveitarstjórnar um breytingarnar. ☐ Breytingar á nefndaskipan samkvæmt þessari grein skulu fullnægja skilyrðum 2. tölul. 50. gr. og 4. tölul. 1. mgr. 51. gr. um kynjahlutföll.	Samhljóða núgildandi ákvæði.
50. gr. <i>Áheyrnar fulltrúar.</i> ☐ Hafi sveitarstjórn verið kjörin bundinni hlutfallskosningu og einhver framboðsaðili sem fulltrúa á í sveitarstjórn nær ekki kjöri í byggðarráð er fulltrúum þessa aðila heimilt að tilnefna áheyrnarfulltrúa til þátttöku í fundum nefndarinnar. Hið sama á við um fastanefndir sem falið hefur verið fullnaðarákvörðunarvald í málum. Sveitarstjórn er enn fremur heimilt að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins að sama regla gildi um aðrar fastanefndir. ☐ ... ¹⁾ Um áheyrnarfulltrúa á fundum nefnda gilda sömu þagnarskylduákvæði laga og eiga við um aðra nefndarmenn.	57. gr. <i>Áheyrnar fulltrúar.</i> ☐ Hafi sveitarstjórn verið kjörin bundinni hlutfallskosningu og einhver framboðsaðili sem fulltrúa á í sveitarstjórn nær ekki kjöri í byggðarráð er fulltrúum þessa aðila heimilt að tilnefna áheyrnarfulltrúa til þátttöku í fundum nefndarinnar. Hið sama á við um fastanefndir sem falið hefur verið fullnaðarákvörðunarvald í málum. Sveitarstjórn er enn fremur heimilt að ákveða í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins að sama regla gildi um aðrar fastanefndir. ☐ Um áheyrnarfulltrúa á fundum nefnda gilda sömu þagnarskylduákvæði laga og eiga við um aðra nefndarmenn. ☐ Áheyrnarfulltrúi og varaáheyrnarfulltrúi skv. 1. mgr. skulu fullnægja kjörgengisskilyrðum í viðkomandi nefnd.	Efnisleg samhljóða núgildandi ákvæði, en ný 4. mgr. er samhljóða 3. mgr. 48. gr. gildandi laga. Talið var skýrara að hafa það í grein sem fjallar um áheyrnarfulltrúa.

☐ Áheyrnarfulltrúi og varaáheyrnarfulltrúi skv. 1. mgr. skulu fullnægja kjörgengisskilyrðum í viðkomandi nefnd.	☐ Ákvæði þessa kafla um varafulltrúa eiga einnig við um varaáheyrnarfulltrúa eftir því sem við getur átt	
51. gr. <i>Þóknun.</i>	58. gr. <i>Þóknun.</i>	
☐ Sveitarstjórn er skyld að ákveða kjörnum fulltrúum í nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum sveitarfélags hæfilega þóknun fyrir þau störf samkvæmt mati sveitarstjórnar í samræmi við reglur sem hún setur. Sveitarstjórn er með sama hætti heimilt að ákveða að greiða áheyrnarfulltrúum þóknun fyrir störf þeirra í nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum sveitarfélags.	☐ Sveitarstjórn er skyld að ákveða kjörnum fulltrúum í nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum sveitarfélags hæfilega þóknun fyrir þau störf samkvæmt mati sveitarstjórnar í samræmi við reglur sem hún setur. Sveitarstjórn er með sama hætti heimilt að ákveða að greiða áheyrnarfulltrúum þóknun fyrir störf þeirra í nefndum, ráðum og stjórnnum á vegum sveitarfélags.	Samhljóða nógildandi ákvæði.
52. gr. <i>Önnur réttindi og skyldur.</i>	59. gr. <i>Önnur réttindi og skyldur.</i>	
☐ Nefndarmönnum er skyld að sækja fundi nefndar. ☐ Ákvæði III. og IV. kafla gilda að öðru leyti um fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórnnum sveitarfélaga eftir því sem við á. Réttindi takmarkast þó eftir eðli máls við það sem viðkomandi fulltrúum er þörf á vegna starfa í viðkomandi nefnd.	☐ Nefndarfulltrúum er skyld að sækja fundi nefndar. ☐ Ákvæði III. og IV. kafla gilda að öðru leyti um fulltrúa í nefndum, ráðum og stjórnnum sveitarfélaga eftir því sem við á. Réttindi takmarkast þó eftir eðli máls við það sem viðkomandi fulltrúum er þörf á vegna starfa í viðkomandi nefnd.	Samhljóða nógildandi ákvæði.
53. gr. <i>Aðrar nefndir, ráð og stjórnir sem sveitarfélag á aðild að.</i>	60. gr. <i>Aðrar nefndir, ráð og stjórnir sem sveitarfélag á aðild að.</i>	
☐ Sveitarstjórn kýs fulltrúa í nefndir, ráð og stjórnir sem sveitarfélagið á aðild að samkvæmt viðkomandi lögum eða samþykktum. Ákvæði þessa kafla eiga við um slíka fulltrúa eftir því sem við getur átt. ☐ Að því leyti sem nefnd, ráð eða stjórn lögaðila, sem sveitarstjórn kýs fulltrúa til skv. 1. mgr., fer með framkvæmd eða ábyrgð á verkefni sem sveitarfélagi væri ekki sjálfu heimilt að sinna, þá er fulltrúi sveitarfélags í viðkomandi nefnd, ráði eða stjórn ekki bundinn af fyrirmælum sveitarstjórnarinnar um þau störf. Hið sama á við að því leyti sem það leiðir af lögum sem gilda um rekstur og starfsemi viðkomandi lögaðila.	☐ Sveitarstjórn kýs fulltrúa í nefndir, ráð og stjórnir sem sveitarfélagið á aðild að samkvæmt viðkomandi lögum eða samþykktum. Ákvæði þessa kafla eiga við um slíka fulltrúa eftir því sem við getur átt. ☐ Að því leyti sem nefnd, ráð eða stjórn lögaðila, sem sveitarstjórn kýs fulltrúa til skv. 1. mgr., fer með framkvæmd eða ábyrgð á verkefni sem sveitarfélagi væri ekki sjálfu heimilt að sinna, þá er fulltrúi sveitarfélags í viðkomandi nefnd, ráði eða stjórn ekki bundinn af fyrirmælum sveitarstjórnarinnar um þau störf. Hið sama á við að því leyti sem það leiðir af lögum sem gilda um rekstur og starfsemi viðkomandi lögaðila.	Samhljóða nógildandi ákvæði.

VI. Framkvæmdastjóri og aðrir starfsmenn sveitarfélaga

54. gr. <i>Ráðning framkvæmdastjóra.</i>	61. gr. <i>Ráðning framkvæmdastjóra.</i>	
☐ Sveitarstjórn ræður framkvæmdastjóra til þess að annast framkvæmd ákvarðana sveitarstjórnar og verkefni sveitarfélags. Heimilt er tveimur sveitarfélögum eða fleiri að ráða sameiginlegan framkvæmdastjóra. ☐ Sveitarstjórn skal gera skriflegan ráðningarsamning við framkvæmdastjóra þar sem starfskjör hans eru ákveðin. Ráðningartími framkvæmdastjóra skal að jafnaði vera sá	☐ Sveitarstjórn ræður framkvæmdastjóra til þess að annast framkvæmd ákvarðana sveitarstjórnar og verkefni sveitarfélags. Heimilt er tveimur sveitarfélögum eða fleiri að ráða sameiginlegan framkvæmdastjóra. ☐ Sveitarstjórn skal gera skriflegan ráðningarsamning við framkvæmdastjóra þar sem starfskjör hans eru ákveðin. Ráðningartími framkvæmdastjóra skal að jafnaði vera sá	Samhljóða nógildandi ákvæði.

sami og kjörtímabil sveitarstjórnar. Heimilt er að semja um gagnkvæman uppsagnarfrest innan ráðningartíma.	sami og kjörtímabil sveitarstjórnar. Heimilt er að semja um gagnkvæman uppsagnarfrest innan ráðningartíma.	
55. gr. <i>Hlutverk framkvæmdasjóra.</i>	62. gr. <i>Hlutverk framkvæmdasjóra.</i>	
☐ Framkvæmdastjóri er æðsti yfirmaður annars starfsliðs sveitarfélagsins. Hann skal sjá um að stjórnýsla sveitarfélagsins samræmist lögum, samþykktum og viðeigandi fyrirmælum yfirmanna. ☐ Framkvæmdastjóri skal sitja fundi sveitarstjórnar. Þar hefur hann málfrelsi og tillögurétt en ekki atkvæðisrétt nema hann sé jafnframt kjörinn fulltrúi í sveitarstjórninni. Hann hefur jafnframt rétt til setu á fundum nefnda sveitarstjórnar. ☐ Framkvæmdastjóri skal sjá um að fundir sveitarstjórnar, byggðarráðs og annarra nefnda sveitarstjórnar séu vel undirbúnir, m.a. í þeim tilgangi að mál sem þar eru afgreidd séu vel upplýst. Hann sér einnig um að ákvarðanir þær sem teknar eru af hálfu sveitarstjórnar og annarra nefnda komist til framkvæmda, hafi sveitarstjórn ekki falið það öðrum. ☐ Framkvæmdastjóri er prókúruhafi sveitarfélags. Honum er heimilt að veita öðrum starfsmanni sveitarfélagsins prókúru að fengnu samþykki sveitarstjórnar. Prókúruhafar skulu vera fjár síns ráðandi. ☐ Framkvæmdastjóri undirritar skjöl varðandi kaup og sölu fasteigna sveitarfélagsins, lántökur og ábyrgðir, svo og önnur skjöl sem fela í sér skuldbindingar eða ráðstafanir sem samþykki sveitarstjórnar þarf til. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags skal setja nánari ákvæði um verksvið framkvæmdastjóra og mörk milli þess og ákvörðunarvalds sveitarstjórnar og byggðarráðs.	☐ Framkvæmdastjóri er æðsti yfirmaður annars starfsliðs sveitarfélagsins. Hann skal sjá um að stjórnýsla sveitarfélagsins samræmist lögum, samþykktum og viðeigandi fyrirmælum yfirmanna. ☐ Framkvæmdastjóri skal sitja fundi sveitarstjórnar. Þar hefur hann málfrelsi og tillögurétt en ekki atkvæðisrétt nema hann sé jafnframt kjörinn fulltrúi í sveitarstjórninni. Hann hefur jafnframt rétt til setu á fundum nefnda sveitarstjórnar. ☐ Framkvæmdastjóri skal sjá um að fundir sveitarstjórnar, byggðarráðs og annarra nefnda sveitarstjórnar séu vel undirbúnir, m.a. í þeim tilgangi að mál sem þar eru afgreidd séu vel upplýst. Hann sér einnig um að ákvarðanir þær sem teknar eru af hálfu sveitarstjórnar og annarra nefnda komist til framkvæmda, hafi sveitarstjórn ekki falið það öðrum. ☐ Framkvæmdastjóri er prókúruhafi sveitarfélags. Honum er heimilt að veita öðrum starfsmanni sveitarfélagsins prókúru að fengnu samþykki sveitarstjórnar. Prókúruhafar skulu vera fjár síns ráðandi. ☐ Framkvæmdastjóri undirritar skjöl varðandi kaup og sölu fasteigna sveitarfélagsins, lántökur og ábyrgðir, svo og önnur skjöl sem fela í sér skuldbindingar eða ráðstafanir sem samþykki sveitarstjórnar þarf til. ☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags skal setja nánari ákvæði um verksvið framkvæmdastjóra og mörk milli þess og ákvörðunarvalds sveitarstjórnar og byggðarráðs.	Samhljóða nógildandi ákvæði.
56. gr. <i>Ráðning annarra starfsmanna.</i>	63. gr. <i>Ráðning annarra starfsmanna.</i>	
☐ Sveitarstjórn ræður starfsmenn í æðstu stjórnunarstöður hjá sveitarfélagi og veitir þeim lausn frá starfi. Um ráðningu annarra starfsmanna annast framkvæmdastjóri, enda hafi sveitarstjórn ekki ákveðið annað í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins eða með almennum fyrirmælum.	☐ Sveitarstjórn ræður starfsmenn í æðstu stjórnunarstöður hjá sveitarfélagi sem skilgreindar skulu í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins. Jafnframt tekur sveitarstjórn ákvarðanir sem varða rétt og skyldur slíkra starfsmanna á grundvelli starfsmannaréttar og veitir þeim lausn frá starfi. ☐ Framkvæmdastjóri fer með sömu heimildir og mælt er fyrir um í 1. mgr. gagnvart öðrum starfsmönnum nema sveitarstjórn ákveðið annað í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins eða með almennum fyrirmælum sem birt skulu á vefsíðu sveitarfélagsins.	Ákvæðið er sambærilegt 56. gr. gildandi laga en á því hafa þó verið gerðar nokkrar breytingar. Ákvæðið fjallar um að sveitarstjórnin ráði starfsmenn í æðstu stjórnunarstöður hjá sveitarfélagi og veiti þeim lausn frá störfum. Hér er aðeins átt við þá starfsmenn sveitarfélagsins sem raðast í æðstu stöður stjórnkerfisins og almennt myndi í hverju sveitarfélagi aðeins vera um að ræða framkvæmdastjórana og svo eftir atvikum fáa aðra lykilstjórnendur. Það er þó misjafnt eftir stærð og stjórnskipulagi sveitarfélaganna hvaða aðilar teljast til æðstu stjórnenda. Í allra minnstu sveitarfélögunum gæti þannig verið að í þann flokk félli framkvæmdastjórinn og skólastjóri grunnskóla, en ekki

		aðrir. Í flestum sveitarfélögum myndi þó skólastjóri grunnskóla ekki falla í flokk æðstu stjórnenda. Til að auka skýrleika ákvæðisins er þó lögð til sú breyting að það sé í höndum sveitarstjórnar hvers sveitarfélags að skilgreina í samþykkt um stjórn sveitarfélagsins hvaða starfsmenn falla hér undir. Í öðru lagi er lagt til að almenn fyrirmæli sveitarstjórnar um störf þessara starfsmanna skuli birt á vef sveitarfélags. Með því er brugðist við ábendingum umboðsmanns Alþingis um að skýra þurfi betur hvernig slík fyrirmæli séu gerð opinber. Loks er með ákvæðinu skýrt að ráðningarvald sveitarstjórnar og framkvæmdastjóra taki ekki aðeins til ákvarðana um ráðningu og lausn frá störfum heldur einnig til annarra starfsmannaréttarákvarðana sem varða rétt og skyldur starfsmanna, svo sem áminninga, agaviðurlaga eða verulegra breytinga á starfskjörum eða starfshlutfalli.
57. gr. <i>Starfskjör, réttindi og skyldur.</i>	64. gr. <i>Starfskjör, réttindi og skyldur.</i>	
☐ Um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fer eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og ákvæðum ráðningarsamninga. ☐ [Starfsmenn sveitarfélaga og aðrir sem sveitarfélög ráða til vinnu við ákveðin verkefni eru bundnir þagnarskyldu samkvæmt ákvæðum X. kafla stjórnsýslulaga.] ¹⁾	☐ Um starfskjör, réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga fer eftir ákvæðum kjarasamninga hverju sinni og ákvæðum ráðningarsamninga. ☐ Starfsmenn sveitarfélaga og aðrir sem sveitarfélög ráða til vinnu við ákveðin verkefni eru bundnir þagnarskyldu samkvæmt ákvæðum X. kafla stjórnsýslulaga.	Samhljóða núgildandi ákvæði.

VII. Fjármál sveitarfélaga.

58. gr. <i>Fjársjórnarvald sveitarsjórnar.</i>	65. gr. <i>Fjársjórnarvald sveitarsjórnar.</i>	
☐ Einvörðungu sveitarstjórn getur tekið ákvarðanir um málefni sem varða verulega fjármál sveitarfélagsins. Til slíkra málefna teljast m.a. ákvarðanir um eftirtalin atriði séu ekki gerðar beinar undantekningar þar á með lögum: 1. staðfestingu ársreiknings, 2. fjárhagsáætlun næstkomandi árs, 3. fjárhagsáætlun til fjögurra ára, 4. viðauka við fjárhagsáætlanir skv. 2. og 3. tölul., 5. lán, ábyrgðir eða aðrar fjárhagslegar skuldbindingar sveitarfélags, 6. sölu eigna sveitarfélagsins og annarra réttinda þess, 7. álagningu skatta og gjalda, 8. ráðningu eða uppsögn endurskoðanda.	☐ Einvörðungu sveitarstjórn getur tekið ákvarðanir um málefni sem varða verulega fjármuni sveitarfélagsins. Til slíkra málefna teljast m.a. eftirfarandi: 1. staðfesting ársreiknings, 2. fjármálastefna til fimm ára, 3. fjárheimildir næstkomandi árs, 4. fjármálaáætlun til fimm ára, 5. viðauka við fjárheimildir skv. 3. tölul., 6. lán, ábyrgðir eða aðrar fjárhagslegar skuldbindingar sveitarfélags, 7. sala eigna sveitarfélagsins og annarra réttinda þess, 8. álagning skatta og gjalda, ráðning eða uppsögn endurskoðanda.	Ákvæðið er sambærilegt núgildandi ákvæði en gerðar hafa verið orðalagsbreytingar til samræmis við breytingar á gildandi 62. og 63. gr. laganna, sbr. 70.–72. gr. frumvarpsins. Þá verði 2. mgr. 58. gr. laganna fundinn staður í 40. gr. frumvarpsins sem fjallar um framsal á valdi sveitarstjórnar til byggðarráðs.

☐ Í samþykkt um stjórn sveitarfélags er heimilt að fela byggðarráði að taka fullnaðarákvarðanir í þeim málefnum sem tilgreind eru í 5. og 6. tölul. 1. mgr., enda sé ekki um verulega fjárhagslega hagsmuni að ræða og ákvörðun rúmist innan fjárhagsáætlunar til eins árs og áætlunar til fjögurra ára, eigi hún við.		
59. gr. Reikningsárið og bókhaldsskylda. ☐ Reikningsár sveitarfélaga er almanaksárið. Sveitarfélög, stofnanir þeirra og fyrirtæki eru bókhaldsskyld og gilda ákvæði laga um bókhald og laga um ársreikninga, svo og aðrar góðar bókhalds- og reikningsskilavenjur, um bókhald og reikningsskil sveitarfélaga. Bókhaldi sveitarfélags skal hagað á skýran og aðgengilegan hátt og skulu reikningsskil gefa glögga mynd af rekstri, efnahag og sjóðstreymi.	66. gr. Reikningsárið og bókhaldsskylda. ☐ Reikningsár sveitarfélaga er almanaksárið. Sveitarfélög, stofnanir þeirra og fyrirtæki eru bókhaldsskyld og gilda ákvæði laga um bókhald og laga um ársreikninga, svo og aðrar góðar bókhalds- og reikningsskilavenjur, um bókhald og reikningsskil sveitarfélaga <i>nema um annað sé mælt í lögum þessum eða reglum sem sett eru á grundvelli laga þessara</i> . Bókhaldi sveitarfélags skal hagað á skýran og aðgengilegan hátt og skulu reikningsskil gefa glögga mynd af rekstri, efnahag og sjóðstreymi.	Lögð er til sú breyting á ákvæðinu að skýrt verði kveðið á um stöðu sveitarstjórnarlaga sem sérlega við gerð ársreikninga sveitarfélaga. Um bókhald og reikningsskil sveitarfélaga skal því fyrst og fremst fara eftir ákvæðum sveitarstjórnarlaga og reglugerða settra samkvæmt þeim. Að því leyti sem ekki er sérstaklega mælt fyrir um tiltekin atriði í þeim lögum eða reglugerðum, gilda ákvæði laga um bókhald og laga um ársreikninga til fyllingar.
60. gr. Flokkun í bókhaldi og reikningsskilum. ☐ Í reikningsskilum sveitarfélaga skal skipta starfsemi þeirra þannig: 1. A-hluti, sem í lögum þessum merkir aðalsjóð sveitarfélags auk annarra sjóða og stofnana sem sinna starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð af skatttekjum. 2. B-hluti, sem í falla stofnanir sveitarfélaga, fyrirtæki og aðrar rekstrareiningar sem að hálfu eða meiri hluta eru í eigu sveitarfélaga og eru reknar sem fjárhagslega sjálfstæðar einingar. ☐ Sveitarfélögum er heimilt eftir því sem leiðir af viðkomandi lagareglum að ákveða sér eðlilegan afrakstur af því fjármagni sem er bundið í rekstri stofnana þeirra og fyrirtækja.	67. gr. Flokkun í bókhaldi og reikningsskilum. ☐ Í reikningsskilum sveitarfélaga skal skipta starfsemi þeirra þannig: 1. A-hluti, Starfsemi sem telst til lögmæltra verkefna sveitarfélaga, er fjármögnuð af tekjustofnum sveitarfélags og lýtur beinni stjórn sveitarfélags. 2. B-hluti. Starfsemi sveitarfélaga sem er að hálfu leyti eða að meirihluta í eigu sveitarfélaga en flokkast ekki í A-hluta. Bygðasamlög skal flokka í B-hluta í samræmi við hlutdeild sveitarfélags. Önnur félög með ótakmarkaðri ábyrgð sveitarfélags, eða félög sem sveitarfélag er í ábyrgð fyrir þannig að þau geti ekki flokkast í C-hluta sbr. 3. tl. skal flokka í B-hluta. 3. C-hluti. Félög sem ekki falla í A- eða B- hluta, eru með takmarkaða ábyrgð og starfa á markaði. Ráðherra setur í reglugerð skilyrði til þess að félög geti fallið undir C-hluta. ☐ Sveitarfélögum er heimilt eftir því sem leiðir af viðkomandi lagareglum að ákveða sér eðlilegan afrakstur af því fjármagni sem er bundið í rekstri stofnana þeirra og fyrirtækja.	Helsta breytingin felst í því að skilgreining á A-hluta er breytt þannig að hann taki til starfsemi sem að meirihluta er fjármögnuð af tekjustofnum sveitarfélags. Önnur starfsemi skal færð í B-hluta eða í nýjan C-hluta eftir því hversu viðtæk fjárhagsleg ábyrgð sveitarfélagsins er á viðkomandi rekstri. B-hluti tekur þannig áfram til starfsemi sem að meirihluta er fjármögnuð með þjónustutekjum eða rekin í félögum sem sveitarfélag ber fjárhagslega ábyrgð á. Nýmæli í ákvæðinu er innleiðing svonefnds C-hluta sem tekur til markaðsrekstrar sveitarfélaga í félögum með takmarkaða ábyrgð sem fjármögnuð eru með tekjum af viðskiptum á markaði. Gert er ráð fyrir að slík starfsemi standi utan fjármálareglna laganna, en nánari reglur um flokkun og skilyrði þess að starfsemi falli undir C-hluta verða settar í reglugerð.
61. gr. Ársreikningur. ☐ Gera skal ársreikning fyrir sveitarsjóð, stofnanir sveitarfélagsins og fyrirtæki þess. Jafnframt skal gera samstæðureikning fyrir sveitarfélagið, þ.e. sveitarsjóð, stofnanir þess og fyrirtæki með sjálfstætt reikningshald,	68. gr. Ársreikningur. ☐ Gera skal ársreikning fyrir sveitarsjóð, stofnanir sveitarfélagsins og fyrirtæki þess. Jafnframt skal gera <i>samantekin reikningsskil</i> fyrir sveitarfélagið, þ.e. sveitarsjóð, stofnanir þess og fyrirtæki með sjálfstætt	Gerð er sú breyting á ákvæðinu að lagt er til að mælt verði fyrir um gerð samantekinna reikningsskila fyrir sveitarfélagið, þ.e. sveitarsjóð, stofnanir þess og fyrirtæki með sjálfstætt reikningshald, í stað samstæðureiknings í

sbr. 60. gr. Ársreikningur skal gerður samkvæmt lögum um ársreikninga, reglum settum samkvæmt þeim lögum og lögum þessum, sem og góðri reikningsskilavenju. ☐ Í ársreikningi skal koma fram samanburður við - ársreikning undanfarins árs, - upphaflega fjárhagsáætlun ársins, - fjárhagsáætlun ársins ásamt viðaukum. ☐ Ársreikningur sveitarfélags skal fullgerður og samþykktur af byggðarráði eða framkvæmdastjóra sveitarfélags þar sem ekki er byggðarráð og tilbúinn til endurskoðunar og afgreiðslu í sveitarstjórn fyrir 15. apríl ár hvert. ☐ Sveitarstjórn skal hafa lokið staðfestingu ársreiknings sveitarfélags, stofnana sveitarfélags og fyrirtækja þess eigi síðar en 15. maí ár hvert.	reikningshald, sbr. 67. gr. Ársreikningur skal gerður samkvæmt lögum um ársreikninga og reglum settum samkvæmt þeim lögum, <i>sé ekki kveðið á um annað í lögum þessum eða reglum settum samkvæmt þeim</i>, sem og góðri reikningsskilavenju. ☐ Í ársreikningi skal koma fram samanburður við - ársreikning undanfarins árs, - upphaflegar fjárheimildir ársins, - fjárheimildir ársins ásamt viðaukum. ☐ Ársreikningur sveitarfélags skal fullgerður og samþykktur af byggðarráði eða framkvæmdastjóra sveitarfélags þar sem ekki er byggðarráð og tilbúinn til endurskoðunar og afgreiðslu í sveitarstjórn fyrir 15. apríl ár hvert. ☐ Sveitarstjórn skal hafa lokið staðfestingu ársreiknings sveitarfélags, stofnana sveitarfélags og fyrirtækja þess eigi síðar en 15. maí ár hvert. Ráðherra getur að ósk sveitarstjórnar veitt henni lengri tíma til staðfestingar ársreiknings ef brýn nauðsyn krefur.	samræmi við þá reikningsskilaaðferð sem viðtekin er og viðurkennd venja er fyrir. Hefur sú aðferð mótast af eðli sveitarfélaga sem opinberra þjónustuaðila. Þá er jafnframt mælt fyrir um stöðu sveitarstjórnarlaga sem sérлага við gerð ársreiknings sem tekur á þeirri óvissu sem skapast hefur vegna áreksturs sérreglna og hefða sem gilda um reikningsskil sveitarfélaga og almennra ákvæða í lögum um ársreikninga. Auk þess er lagt til að kveðið verði á um í ákvæðinu að ráðherra hafi heimild til veita sveitarstjórn frest til skila á ársreikningi sveitarfélags en eingöngu ef brýn nauðsyn krefur. Eru aðrar breytingar á ákvæðinu til samræmis við breytta hugtakanotkun sem lögð er til í frumvarpinu.
	69. gr. <i>Fjármálastefna.</i>	
	☐ Sveitarstjórn skal eigi síðar en 1. nóvember á því ári sem haldnar eru sveitarstjórnarkosningar leggja fram fjármálastefnu fyrir A-hluta ásamt áhrifum B- og C-hluta á A-hluta til fimm ára. Sveitarstjórn skal í fjármálastefnu setja fram markmið sveitarfélagsins til næstu fimm ára um rekstur, eignir, skuldir og langtímaskuldbindingar. ☐ Skylt er sveitarstjórn að endurskoða fjármálastefnu innan fimm ára tímabilsins ef grundvallarforsendur hennar breyta eða ef upp koma aðstæður sem ógerlegt er að bregðast við með tiltækum úrræðum innan gildandi fjármálastefnu. Endurskoðuð fjármálastefna skal ná til a.m.k. fimm ára.	Lagt er til nýtt ákvæði um fjármálastefnu sveitarfélaga, þar sem mælt er fyrir um að sveitarstjórn skuli í upphafi kjörtímabils setja sér fjármálastefnu þar sem sett skuli fram markmið um rekstur, eignir, skuldir og langtímaskuldbindingar til næstu fimm ára og á sér fordæmi í þeirri fjármálastefnu sem gerð er fyrir rikissjóð samkvæmt lögum um opinber fjármál. Er stefnan yfirlýsing um þau meginmarkmið og grunnildir sem fjármálastjórn sveitarstjórnarinnar mun byggjast á og meginvilgangur hennar er að lagður verði grunnur að skipulegu, þekktu og fyrirsjáanlegu verklagi við stefnumörkun í opinberum fjármálum og um leið skapa traustari forsendur fyrir markvissri hagstjórn. Stefnan er ekki hugsuð sem bindandi regla um allar fjárhagslegar ráðstafanir sveitarfélagsins, heldur sem mikilvægt stjórnþæki fyrir kjörna fulltrúa, stjórnendur og starfsfólk. Sveitarstjórn er skyld að endurskoða fjármálastefnu innan fimm ára tímabilsins ef grundvallarforsendur hennar breyta eða ef upp koma aðstæður sem ógerlegt er að bregðast við með tiltækum úrræðum innan gildandi fjármálastefnu. Þær aðstæður sem réttlæta eða eftir atvikum krefjast endurskoðunar fjármálastefnu geta t.d. verið alvarleg skakkaföll í atvinnustarfsemi, náttúruhamfarir eða þegar

		meirihlutaskipti verða í sveitarstjórn. Í ljósi þess veigamikla hlutverks sem fjármálastefnunni er ætlað að gegna skal samþykkt hennar og breytingar á henni krefjast tveggja umræðna í sveitarstjórn, sbr. 19. gr.
62. gr. <i>Fjárhagsáætlanir.</i>	70. gr. <i>Fjármálaáætlun til fimm ára.</i>	
☐ Sveitarstjórn skal á hverju ári afgreiða fjárhagsáætlun fyrir komandi ár og næstu þrjú ár þar á eftir. Saman mynda þessar áætlanir fjögurra ára áætlun fyrir sveitarfélagið sem felur í sér heildaráætlun um fjármál sveitarfélagsins á tímabilinu, bæði A- og B-hluta skv. 60. gr. Skal fjárhagsáætlun næsta árs fela í sér bindandi ákvörðun um allar fjárhagslegar ráðstafanir sveitarfélagsins á því ári sem hún tekur til, sbr. nánari fyrirmæli í 63. gr. ☐ Fjárhagsáætlanir skulu gefa glögga mynd af rekstri sveitarfélagsins, efnahag og breytingum á handbæru fé. Einnig skal þar koma fram greinargott yfirlit um tekjuöflun, ráðstöfun fjármuna og fjárheimildir sveitarfélagsins. Við gerð fjárhagsáætlana skal hafa hliðsjón af fjárhagslegri stöðu sveitarsjóðs og stofnana sveitarfélagsins við upphaf áætlunartímabilsins. ☐ Byggðarráð eða framkvæmdastjóri, eftir því sem kveðið er á um í samþykkt um stjórn sveitarfélags, leggur tillögu um fjárhagsáætlun skv. 1. mgr. fyrir sveitarstjórn eigi síðar en 1. nóvember ár hvert. Sveitarstjórn skal fjalla um þær á tveimur fundum sem fram skulu fara með minnst tveggja vikna millibili. Að lokinni umræðu sveitarstjórnar skal afgreiða þær, þó ekki síðar en 15. desember. Ráðherra getur að ósk sveitarstjórnar veitt henni lengri tíma til afgreiðslu fjárhagsáætlunar ef brýn nauðsyn krefur. ☐ Tillögum skv. 3. mgr. skulu fylgja upplýsingar um þær forsendur sem byggt er á. Tillögunum skal fylgja lýsing helstu framkvæmda og skuldbindinga sem gert er ráð fyrir.	☐ Sveitarstjórn skal á hverju ári afgreiða fjárheimildir fyrir næstkomandi ár og fjármálaáætlun til næstu fjögurra ára þar á eftir. Saman mynda þessar áætlanir fimm ára fjármálaáætlun fyrir sveitarfélagið sem felur í sér heildaráætlun um fjármál sveitarfélagsins á tímabilinu, bæði fyrir A- og B-hluta, og C-hluta ef við á, skv. 67. gr. Fjárheimildir næsta árs skulu fela í sér bindandi ákvörðun um allar fjárhagslegar ráðstafanir sveitarfélagsins á því ári sem hún tekur til, sbr. 71. gr. ☐ Fjármálaáætlun skal gefa glögga mynd af rekstri sveitarfélagsins, efnahag og breytingum á handbæru fé. Einnig skal þar koma fram greinargott yfirlit um tekjuöflun, ráðstöfun fjármuna og fjárheimildir sveitarfélagsins. Við gerð fjármálaáætlunar skal hafa hliðsjón af fjárhagslegri stöðu A-, B- og C- hluta við upphaf áætlunartímabilsins. Upphaf áætlunartímabilsins er útkomuspá yfirstandandi árs. ☐ Byggðarráð eða framkvæmdastjóri, eftir því sem kveðið er á um í samþykkt um stjórn sveitarfélags, leggur tillögu um fjármálaáætlun skv. 1. mgr. fyrir sveitarstjórn eigi síðar en 1. nóvember ár hvert. Sveitarstjórn skal fjalla um fjármálaáætlun á tveimur fundum sem fram skulu fara með minnst tveggja vikna millibili. Að lokinni umræðu sveitarstjórnar skal afgreiða fjármálaáætlun, þó ekki síðar en 15. desember. Ráðherra getur að ósk sveitarstjórnar veitt henni lengri tíma til afgreiðslu fjármálaáætlunar ef brýn nauðsyn krefur. ☐ Tillögum skv. 3. mgr. skulu fylgja upplýsingar um þær forsendur sem byggt er á. Tillögunum skal fylgja lýsing helstu framkvæmda og skuldbindinga sem gert er ráð fyrir.	Ákvæðið er sambærilegt 62. gr. gildandi laga en lagt er til að fjármálaáætlun til fimm ára, með hliðsjón af timalengd fjármálastefnu, sbr. 69. gr. frumvarpsins, komi í stað núverandi fjárhagsáætlunar komandi árs og næstu þriggja ára þar á eftir. Með því er átt við að fjármálaáætlun á að innihalda hvoru tveggja eins árs tímabilið sem nú verði vísað til sem fjárheimildar og líka áætlunartímabilið á eftir. Er áætluninni ætlað að taka til útfærslu á hvernig markmiðum fjármálastefnunnar verði náði í rekstri og til fjárfestinga á komandi árum og bindandi fjárheimildar fyrir næstkomandi ár. Er því ekki um að ræða efnislega breytingu frá gildandi 62. gr. um fjárhagsáætlanir sveitarfélaga nema að því leyti að fjármálaætlunin skal taka mið af nýrri fjármálastefnu, sbr. 69. gr. frumvarpsins. Þá er kveðið á um að upphaf áætlunartímabilsins skv. 2. mgr. sé útkomuspá yfirstandandi árs. Með útkomuspá er átt við áætlaða útkomu yfirstandandi árs, en ráðherra er falið að útfæra formkröfur um útkomuspár nánar í reglugerð, sbr. 83. gr.
63. gr. <i>Bindandi áhr.f ákvörðunar um fjárhagsáætlun ársins.</i>	71. gr. <i>Fjárheimild næstkomandi árs.</i>	
☐ Ákvörðun sem sveitarstjórn tekur skv. 1. mgr. 62. gr. um fjárhagsáætlun næstkomandi árs er bindandi regla um allar fjárhagslegar ráðstafanir af hálfu sveitarfélagsins. Aðrir geta þó ekki byggt sjálfstæðan rétt til fjárframlaga eða annarrar fyrirgreiðslu sveitarfélags á fjárhagsáætlunum. ☐ Óheimilt er að víkja frá fjárhagsáætlun skv. 1. mgr.	☐ Ákvörðun sem sveitarstjórn tekur skv. 1. mgr. 70. gr. um fjárheimildir næstkomandi árs er bindandi regla um allar fjárhagslegar ráðstafanir A-hluta og samantekinna fjárheimilda A- og B-hluta sveitarfélagsins. Aðrir geta þó ekki byggt sjálfstæðan rétt til fjárframlaga eða annarrar fyrirgreiðslu sveitarfélags á fjárheimildum eða fjármálaáætlun.	Ákvæði þetta er efnislega sambærilegt 63. gr. gildandi laga en lagt er til að hugtakinu „fjárhagsáætlun“ verði breytt í hugtakið „fjárheimild“ m.a. vegna breytingar á 62. gr. gildandi laga með 70. gr. frumvarpsins. Ástæðan fyrir breytingunni er sú að hugtakið fjárheimild þykir meira skýrandi um eðli ákvörðunar sveitarstjórnar en hugtakið fjárhagsáætlun þegar um er að ræða ákvarðanir

nema sveitarstjórn hafi áður samþykkt viðauka við áætlunina. Á þetta við um hvers kyns ákvarðanir, samninga eða aðrar fjárhagslegar ráðstafanir sem hafa í för með sér breytingar á tekjum, útgjöldum, skuldbindingum eða tilfærslur milli liða í fjárhagsáætlun í þegar samþykkttri áætlun. Viðauki er ekki gildur nema hann feli einnig í sér útfærða ákvörðun um það hvernig þeim útgjöldum eða tekjulækkun sem gert er ráð fyrir verði mætt. Á það einnig við þótt heildarútgjöld eða heildartekjur breytist ekki vegna samþykktar hans. ☐ Þrátt fyrir 2. mgr. má í undantekningartilvikum gera þær ráðstafanir sem skylt er samkvæmt lögum eða öðrum bindandi réttarreglum án þess að sveitarstjórn hafi áður samþykkt viðauka, enda þoli þær ekki bið. Viðhlítandi heimildar sveitarstjórnar skal þá afla svo fljótt sem auðið er. Skal erindi um slíka heimild lagt fyrir þegar á næsta fundi sveitarstjórnarinnar. ☐ Í reglugerð sem sett er á grundvelli 75. gr. er heimilt að skilgreina þau tilvik þar sem tilfærslur innan málaflokka eru heimilaðar án þess að fyrir liggi samþykktur viðauki, sbr. 1. málsl. 2. mgr. Þó skulu allar slíkar breytingar færðar í viðauka við fyrsta tækifæri.	☐ Óheimilt er að víkja frá fjárheimildum næstkomandi árs skv. 1. mgr. nema sveitarstjórn hafi áður samþykkt viðauka við fjárheimildirnar. Á þetta við um hvers kyns ákvarðanir, samninga eða aðrar fjárhagslegar ráðstafanir sem hafa í för með sér breytingar á tekjum, útgjöldum, skuldbindingum eða tilfærslur milli liða í þegar samþykktum fjárheimildum. Viðauki er ekki gildur nema hann feli einnig í sér útfærða ákvörðun um það hvernig þeim útgjöldum eða tekjulækkun sem gert er ráð fyrir verði mætt. Á það einnig við þótt heildarútgjöld eða heildartekjur breytist ekki vegna samþykktar hans. ☐ Þrátt fyrir 2. mgr. má í undantekningartilvikum gera þær ráðstafanir sem skylt er samkvæmt lögum eða öðrum bindandi réttarreglum án þess að sveitarstjórn hafi áður samþykkt viðauka, enda þoli þær ekki bið. Viðhlítandi heimildar sveitarstjórnar skal þá afla svo fljótt sem auðið er. Skal erindi um slíka heimild lagt fyrir þegar á næsta fundi sveitarstjórnarinnar. ☐ Í reglugerð sem sett er á grundvelli 83. gr. er heimilt að skilgreina þau tilvik þar sem tilfærslur innan málaflokka eru heimilaðar án þess að fyrir liggi samþykktur viðauki, sbr. 1. málsl. 2. mgr. Þó skulu allar slíkar breytingar færðar í viðauka við fyrsta tækifæri.	næstkomandi árs. Breytingin er einungis fólgin í orðalagi og felur ekki í sér efnisbreytingu.
64. gr. <i>Viðmiðanir um fjökomu og fjárhagsstöðu sveitarfélaga.</i> ☐ Sveitarstjórn ber að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. ☐ Skyldu skv. 1. mgr. skal sveitarstjórn fullnægja m.a. með því að: 1. samanlögð heildarútgjöld til rekstrar vegna A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærri en nemur samanlögðum reglulegum tekjum, og 2. heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 60. gr. séu ekki hærri en nemur 150% af reglulegum tekjum. ☐ Ráðherra skilgreinir í reglugerð ¹⁾ nánar þau viðmið sem lögð eru til grundvallar skv. 2. mgr., þar á meðal um útgjöld, tekjur, eignir, skuldir og skuldbindingar og aðlögun sveitarfélaga að þeim. Þar skal jafnframt heimilt að undanþiggja nánar tilgreindar skuldir eða	72. gr. <i>Viðmiðanir um fjökomu og fjárhagsstöðu sveitarfélaga.</i> ☐ Sveitarstjórn ber að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum. ☐ Sveitarstjórn uppfyllir skyldu sína skv. 1. mgr. m.a. með því að fylgja eftirfarandi reglum: 1. Jafnvægisreglu: a. Samanlögð heildarútgjöld til rekstrar vegna A-hluta í reikningsskilum skv. 67. gr. séu á hverjum þremur samliggjandi reikningsárum ekki hærri en sem nemur samanlögðum heildartekjum á sama tímabili. b. Samanlögð heildarútgjöld til rekstrar vegna A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 67. gr. séu á hverjum þremur samliggjandi reikningsárum ekki hærri en sem nemur samanlögðum heildartekjum á sama tímabili. 2. Skuldareglu:	Með nýju ákvæði eru gerðar nokkrar breytingar á svonefndum fjármálareglum sveitarfélaga. Áfram er gert ráð fyrir tveimur meginfjármálareglum sem sveitarfélög þurfa að fylgja. Annars vegar er svonefnd jafnvægisregla sem felur í sér að rekstur sveitarfélags eigi að vera í jafnvægi yfir þriggja ára tímabil, þ.e. að tekjur og gjöld vegna rekstrar standist á þegar litið er til tímabilsins í heild. Hins vegar er svonefnd skuldaregla sem setur viðmið um hversu miklar skuldir sveitarfélag má hafa í hlutfalli við reglulegar tekjur þess. Helsta efnislega breytingin felst í því að þessar fjármálareglur munu framvegis ná sérstaklega einnig til svonefnds A-hluta í reikningsskilum sveitarfélaga, sem er grunnstarfsemi sveitarfélagsins, en ekki aðeins til samstæðureiknings A- og B-hluta eins og nú. Markmiðið er að tryggja að fjárhagsstaða kjarnastarfsemi sveitarfélagsins sé sjálfstætt nægilega sterk til að standa undir lögbundnum verkefnum þess. Í því samhengi er jafnframt lagt til sérstakt

skuldbindingar einstakra sveitarfélaga þannig að þær hafi engin eða aðeins hlutfallsleg áhrif skv. 2. tölul. 2. mgr.	a. Heildarskuldir og skuldbindingar A-hluta í reikningsskilum skv. 67. gr. séu ekki hærri en sem nemur 130% af heildartekjum. b. Heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum skv. 67. gr. séu ekki hærri en sem nemur 150% af heildartekjum. ☐ Ráðherra skilgreinir í reglugerð nánar þau viðmið sem lögð eru til grundvallar skv. 2. mgr., þar á meðal um útgjöld, tekjur, eignir, kuldir og skuldbindingar og aðlögun sveitarfélaga að þeim. Þar skal jafnframt heimilt að undanþiggja nánar tilgreindar kuldir eða skuldbindingar einstakra sveitarfélaga þannig að þær hafi engin eða aðeins hlutfallsleg áhrif.	skuldaviðmið fyrir A-hluta, sem verður 130% af reglulegum tekjum. Þá er einnig lagt til að heimild ráðherra til að ákveða í reglugerð að tiltekna skuldbindingar skuli undanskildar við útreikning fjármálareglna verði rýmkuð. Samkvæmt gildandi lögum getur slík undanþága aðeins tekið til skuldareglunnar, en samkvæmt frumvarpinu getur hún einnig tekið til jafnvægisreglunnar. Slíkt getur til dæmis átt við þegar um er að ræða skuldbindingar sem falla illa að almennum viðmiðum reglnanna, svo sem vegna sérstakra verkefna eða skuldbindinga sem ríkið ber að lokum ábyrgð á. Markmiðið er að gera reglurnar sveigjanlegri án þess þó að draga úr meginmarkmiði þeirra um að tryggja ábyrgan og sjálfbæran rekstur sveitarfélaga.
65. gr. <i>Ábyrg meðferð fjármuna.</i> ☐ Sveitarstjórn skal gæta ábyrgðar við meðferð fjármuna sveitarfélagsins og varðveita fjármuni með ábyrgum hætti, svo sem á innlánsreikningum fjármálastofnana eða með því að kaupa ríkistryggð verðbréf. Sveitarfélögum er óheimilt að fjárfesta í hagnaðarskyni nema um sé að ræða verkefni sem þeim hefur með lögum verið falið eða heimilað að sinna. Þó er sveitarfélögum heimilt að taka þátt í verkefnum í ljósi brýnna samfélagslegra hagsmuna en þó þannig að áhætta vegna þátttöku í þeim gangi ekki gegn ábyrgri meðferð fjármuna.	73. gr. <i>Ábyrg meðferð fjármuna.</i> ☐ Sveitarstjórn skal gæta ábyrgðar við meðferð fjármuna sveitarfélagsins og varðveita fjármuni með ábyrgum hætti. Sveitarfélögum er heimilt ávaxta fjármuni sína með áhættulitlum fjárfestingakostum, svo sem á innlánsreikningum fjármálastofnana eða með því að kaupa ríkistryggð verðbréf, sértryggð skuldabréf viðskiptabanka eða skuldabréf Lánasjóðs sveitarfélaga. ☐ Sveitarfélagi er óheimilt að takast á hendur áhættufjárfestingar og fjárfestingar í hagnaðarskyni svo sem kaup hlutabréfa nema um sé að ræða verkefni sem þeim hefur með lögum verið falið eða heimilað að sinna. Þó er sveitarfélögum heimilt að taka þátt í verkefnum í ljósi brýnna samfélagslegra hagsmuna en þó þannig að áhætta vegna þátttöku í þeim gangi ekki gegn ábyrgri meðferð fjármuna. ☐ Sveitarstjórn setur sveitarfélaginu reglur um fjárstýringu skv. 1. mgr.	Í 1. mgr. er lögð til heimild sveitarfélaga til að ávaxta fjármuni sína með áhættulitlum fjárfestingarkostum. Þeir kostir sem taldir eru upp í ákvæðinu eru ekki tæmandi og geta m.a. verið víxlar útgefnir af fjármálastofnunum, peningamarkaðsinnlánnum fjármálastofnana eða skammtímasjóðum sem fjárfesta eingöngu í þeim eignum einnig fallið þar undir. Ákvæðið felur ekki í sér breytingu á því sem telst hafa gilt um ábyrga meðferð fjármuna sveitarfélaga eða að gerðar verði minni kröfur til skyldu sveitarfélaga til að varðveita fjármuni á öruggan hátt og forðast áhættu við meðferð á fjármunum og sjóðum sveitarfélags. Sveitarstjórn ber enn að gæta ábyrgðar við meðferð fjármuna sveitarfélagsins og varðveita fjármuni með ábyrgum hætti. Í 2. mgr. er lögð áhersla á að sjóði sveitarfélaga eigi ekki að nota til fjárfestinga sem áhætta fylgir eða fjárfestinga í hagnaðarskyni og útgangspunktur í rekstri sveitarfélaga eigi að vera geta þeirra til að sinna lögbundnum verkefnum með fullnægjandi hætti án þess að auka áhættu umfram það sem ásættanlegt getur talist. Til að tryggja ábyrga meðferð fjármuna skv. 1. mgr. mælir 3. mgr. fyrir um að sveitarstjórn beri að setja sér reglur um fjárstýringu sem leggi grunn að því hvernig fjárstýringu sveitarfélagsins verði háttað og hvernig fjárhagslegri áhættu yrði stýrt, enda mikilvægt að skilgreina og þekkja þær áhættur sem til staðar eru við varðveislu lausafjár. Ættu reglurnar að taka mið af almennu áhættupoli sveitarsjóðs og m.a. skilgreina nánar heimildir einstaka stjórnenda og

		starfsfólks sveitarfélags til samsetningar og vals á fjárfestingarkostum.
66. gr. <i>Miklar fjárfestingar og skuldbindingar.</i> ☐ Áður en sveitarstjórn tekur ákvörðun um fjárfestingu, framkvæmd eða aðrar skuldbindingu sem nemur hærri fjárhæð en 20% af skatttekjum sveitarfélagsins yfirstandandi reikningsár er skylt að gera sérstakt mat á áhrifum hennar á fjárhag sveitarfélagsins. Hér undir falla m.a. framkvæmdir, fjárfestingar í eignum, samningar um þjónustu, sölu og endurleigu fasteigna, fjármögnunarsamningar, rekstrarleigusamningar og því um líkar ráðstafanir. Hér undir falla einnig ákvarðanir um veitingu ábyrgða skv. 69. gr. og þær ákvarðanir fyrirtækja og stofnana sveitarfélags sem leiða til þess að ábyrgðarskuldbindingar sveitarfélags hækka um sem nemur hærri fjárhæð en 20% af skatttekjum viðkomandi ár. ☐ Í mati skal gera grein fyrir kostnaðaráætlun og forsendum hennar, áhrifum á fjárhag sveitarfélags til lengri tíma og áhrifum af rekstrarkostnaði sé um hann að ræða. Í þeim tilvikum sem fjárfestingu, framkvæmd eða skuldbindingu er skipt á fleiri en eitt tímabil eða einingar skal líta á ákvörðunina í heild sinni. Mat skal framkvæmt af sérfróðum aðila sem ekki er tengdur sveitarfélaginu.	74. gr. <i>Miklar fjárfestingar og skuldbindingar.</i> ☐ Áður en sveitarstjórn tekur ákvörðun um einstaka fjárfestingu, framkvæmd, lántöku, veitingu ábyrgða eða aðrar skuldbindingar A-hluta og B-hluta sveitarfélags sem nema hærri fjárhæð en 10% <i>cf heildartekjum</i> sveitarfélagsins á komandi fjárhagsári er sveitarfélaginu skylt að gera mat á áhrifum þeirra á fjárhag sveitarfélagsins til næstu fimm ára. Í þeim tilvikum sem fjárfestingu, framkvæmd eða skuldbindingu er skipt á fleiri en eitt tímabil eða einingar skal líta á ákvörðunina í heild sinni. ☐ Ef ákvörðun skv. 1. mgr. nemur samanlagt 20% eða meira af skatttekjum sveitarfélagsins á komandi fjárhagsári skal fá sérfróðan aðila sem ekki er tengdur sveitarfélaginu til að gera faglegt mat á áhrifum þeirra á fjárhag sveitarfélagsins með sama hætti og greinir í 1. mgr. ☐ Ráðherra setur í reglugerð nánari fyrirmæli um innihald áhrifamats skv. 1. og 2. mgr og undanþágur frá því.	Með nýju ákvæði er innleidd skylda sveitarstjórnar til að láta fara fram mat í tveimur tilvikum, en ekki bara einu líkt og núgildandi ákvæði gerir ráð fyrir. Annars vegar er lækkað það viðmið sem kallar á mat skv. 1. mgr. úr 20% í 10%. Þá er miðað við heildartekjur sveitarfélags en ekki skatttekjur. Er breytingin gerð til samræmis við aðrar breytingar í frumvarpi þessu þar sem í núgildandi og eldri lögum var víða miðað við reglulegar tekjur. Tilgangur breytingarinnar er því aðallega að samræma notkun tekjubreyta og færa til samræmis við nútíma reikningsskilavenju. Í þessu felst einnig að miða á við tekjur þess árs sem framkvæmdir fara fram á eða þess árs sem þær hefjast ef framkvæmdir munu standa yfir í lengri tíma. Einnig er kveðið á um að þegar slík ákvörðun nemur 20% eða meira af heildartekjum sveitarfélags skuli áhrifamatið unnið af sérfróðum aðila sem ekki er tengdur sveitarfélaginu. Með því er leitast við að tryggja aukið sjálfstæði og faglegt mat þegar um sérstaklega umfangsmiklar fjárhagslegar ákvarðanir er að ræða. Loks er lagt til nýmæli um að nánari reglur um framkvæmd áhrifamats og mögulegar undanþágur frá því verði settar í reglugerð. Markmiðið er að skýra betur hvernig slíkt mat skuli fara fram og tryggja samræmda framkvæmd.
67. gr. <i>Yfirlit yfir fasteignum og öðrum eignum.</i> ☐ Sveitarfélag skal tryggja sér viðeigandi nýtingar- eða afnotarétt af fasteignum og mannvirkjum, svo sem veitum, sem nauðsynleg eru til að lögboðin verkefni sveitarfélags verði rækt.	75. gr. <i>Yfirlit yfir fasteignum og öðrum eignum.</i> ☐ Sveitarfélag skal tryggja sér viðeigandi nýtingar- eða afnotarétt af fasteignum og mannvirkjum, svo sem veitum, sem nauðsynleg eru til að lögboðin verkefni sveitarfélags verði rækt.	Samhljóða núgildandi ákvæði.
68. gr. <i>Heimild til veðsetningar.</i> ☐ Sveitarfélag má ekki veðsetja öðrum tekjur sínar. Ekki heldur fasteignir eða aðrar eignir sem það á og eru nauðsynlegar til að lögboðin verkefni sveitarfélags verði rækt, sbr. 67. gr. Aðrar eignir má veðsetja til tryggingar lánum sem sveitarfélag tekur til eigin þarfa og heildareignir sveitarfélags standa til tryggingar skuldbindingum þess. ☐ Þrátt fyrir 1. mgr. getur sveitarfélag veitt Lánasjóði sveitarfélaga ohf. veð í tekjum sínum vegna lána sem það tekur hjá sjóðnum og vegna ábyrgða sem það veitir honum	76. gr. <i>Heimild til veðsetningar.</i> ☐ Sveitarfélag má ekki veðsetja öðrum tekjur sínar. Ekki heldur fasteignir eða aðrar eignir sem það á og eru nauðsynlegar til að lögboðin verkefni sveitarfélags verði rækt, sbr. 75. gr. Aðrar eignir má veðsetja til tryggingar lánum sem sveitarfélag tekur til eigin þarfa og heildareignir sveitarfélags standa til tryggingar skuldbindingum þess. ☐ Þrátt fyrir 1. mgr. getur sveitarfélag veitt Lánasjóði sveitarfélaga ohf. veð í tekjum sínum vegna lána sem það tekur hjá sjóðnum og vegna ábyrgða sem það veitir honum skv. 1. og 2. mgr. 77. gr. Ráðherra setur í reglugerð nánari	Efnislega samhljóða núgildandi ákvæði.

skv. 1. og 2. mgr. 69. gr. Ráðherra setur í reglugerð ¹⁾ nánari ákvæði um tryggingar lánasjóðsins samkvæmt þessari málsgrein.	ákvæði um tryggingar lánasjóðsins samkvæmt þessari málsgrein.	
69. gr. <i>Heimild til að gangast í ábyrgðir.</i>	77. gr. <i>Heimild til að gangast í ábyrgðir.</i>	
☐ Sveitarfélag getur veitt einfalda ábyrgð til tryggingar á lánum stofnana og fyrirtækja sem það á að öllu leyti, enda sinni þær verkefnum sem teljast til lögákveðinna verkefna sveitarfélaga. ☐ Sveitarfélag getur einnig veitt einfalda ábyrgð til tryggingar á lánum stofnana og fyrirtækja sem það á og rekur í samvinnu við önnur sveitarfélög eða aðra opinbera aðila. Innbyrðis skal ábyrgð eigenda skiptast í hlutfalli við eignarhlut. Skilyrði er að viðkomandi lögaðili sé að fullu í eigu opinberra aðila, að trygging sé bundin við lántöku vegna lögákveðins verkefnis sveitarfélaga og að allir eigendur ábyrgist lán í samræmi við eignarhlut sinn. Ábyrgð fellur úr gildi ef lögaðili færir að einhverju leyti í eigu einkaaðila. ☐ Sveitarfélag má ekki ganga í ábyrgðir vegna annarra skuldbindinga en greinir í 1. og 2. mgr. Prókúruhafa sveitarfélags er þó heimilt fyrir þess hönd að ábyrgjast með framsalsáritun greiðslu viðskiptaskjala sem sveitarfélagið hefur eignast á eðlilegan hátt í tengslum við daglegan rekstur þess.	☐ Sveitarstjórn getur veitt lán og gengist í einfalda ábyrgð til tryggingar á lánum vegna félaga sem það á að öllu leyti, enda sinni félagið verkefni sem sveitarfélögum er skylt að sinna með lögum. ☐ Sveitarstjórn getur einnig veitt lán og gengist í hlutfallslega ábyrgð til tryggingar á lánum vegna félaga sem það á hlut í með öðrum opinberum aðilum. Innbyrðis skal lánveiting og ábyrgð eigenda skiptast í hlutfalli við eignarhlut. Skilyrði er að viðkomandi lögaðili sé að fullu í eigu opinberra aðila, að lánveiting eða trygging lánveitingar sé bundin við lögákveðið verkefni sveitarfélaga og að allir eigendur veiti eða ábyrgist lán í samræmi við eignarhlut sinn. Tryggja skal að ábyrgð sveitarfélagsins falli niður ef lögaðili hættir að sinna lögákveðnu verkefni sveitarfélaga eða færir að einhverju leyti í eigu einkaaðila. ☐ Sveitarfélag má ekki veita lán eða gangast í ábyrgðir með öðrum skilyrðum vegna annarra skuldbindinga en greinir í 1. og 2. mgr. Prókúruhafa sveitarfélags er þó heimilt fyrir þess hönd að ábyrgjast með framsalsáritun greiðslu viðskiptaskjala sem sveitarfélagið hefur eignast á eðlilegan hátt í tengslum við daglegan rekstur þess.	Í stað þess að sveitarstjórn geti einungis veitt einfalda ábyrgð til tryggingar á lánum vegna félaga sem það á að öllu leyti eða hlut í með öðrum opinberum aðilum, er lagt opnað verði með skýrum hætti fyrir lánveitingar sveitarfélaga til félaga sem eru að öllu leyti í opinberri eigu vegna verkefna sem þeim er skylt að sinna samkvæmt lögum. Felur breytingin í sér að ef sveitarfélagi bjóðast hagstæðari lánskjör en stofnunum eða fyrirtækjum þess, sem sinna lögákveðnum verkefnum sveitarfélagsins, er sveitarfélaginu heimilt að taka lán og veita það áfram í stað þess að viðkomandi stofnun eða fyrirtæki taki lánið á óhagstæðari kjörum sem sveitarfélagið ber engu að síður ábyrgð á. Áréttað er þó að í 3. mgr. felst að sveitarfélag getur ekki gengist í ábyrgðir vegna ólögbundinni verkefna. Undantekning er þó gerð vegna hefðbundinna framsalsáritana á viðskiptaskjölum. Enn fremur er það skilyrði, sbr. 1. og 2. mgr., að ábyrgð sé til tryggingar á láni sem tekið er af félagi sem sveitarfélagið á sjálft að fullu eða það á með öðrum opinberum aðilum.
	78. gr. <i>Úthlutun takmarkaðra gæða.</i>	
	☐ Þegar sveitarfélag úthlutar takmörkuðum gæðum, þar á meðal við sölu eða leigu fasteigna, úthlutun lóða eða styrkja, skal úthlutunin að jafnaði auglýst opinberlega þar sem fram skulu koma skýrir og gagnsæir skilmálar um úthlutunina. ☐ Heimilt er að víkja frá auglýsingaskyldu skv. 1. mgr. ef sýnt er fram á að slíkt þjóni betur íbúum sveitarfélags, til dæmis vegna atvinnuuppbyggingar eða annarra stefnumarkandi markmiða sveitarfélagsins.	Með nýmæli þessu er lögfest og áréttað meginregla sem þegar er talin gilda í íslenskum sveitarstjórnarrétti um úthlutun og ráðstöfun sveitarfélags á takmörkuðum gæðum. Regluna má leiða af jafnræðisreglu stjórnsýsluréttar og hafa bæði umboðsmaður Alþingis og ráðuneytið byggt úrlausnir sínar og leiðbeiningar á þessum sjónarmiðum. Markmiðið með lögfestingunni er að skapa aukinn skýrleika, festa regluna betur í sessi og tryggja samræmda framkvæmd meðal sveitarfélaga. Í 2. mgr. er lagt til að heimiluð verði undantekning frá auglýsingaskyldunni sem ber að beita af varkárni. Í heimildinni felst þó viðurkenning á því að sveitarfélög þurfa, á grundvelli sjálfstjórnarréttar síns, að hafa ákveðið svigrúm til að bregðast við sérstökum aðstæðum og vinna að stefnumarkandi markmiðum í þágu íbúa sinna. Ákvörðun um auglýsa ekki takmörkuð gæði sveitarfélags þarf því ávallt að byggjast á málefnalegum forsendum. Sem dæmi

		má nefna úthlutun lóðar til tiltekins fyrirtækis gæti verið réttlætanleg ef hún er forsenda mikilvægrar atvinnuuppbyggingar sem ella yrði ekki af. Sama gæti átt við um úthlutun húsnæðis til að tryggja ákveðna grunnþjónustu í sveitarfélaginu. Áréttað er að þótt fallið sé frá auglýsingaskyldu þá er sveitarfélagið að sjálfsögðu ávallt bundið af öðrum meginreglum stjórnsýsluréttar.
70. gr. <i>Skuldcjæfnuður.</i>	79. gr. <i>Skuldcjæfnuður.</i>	
☐ Kröfur á hendur sveitarfélagi má ekki nota til skuldajafnaðar við kröfu sveitarfélags um lögboðin gjöld til sveitarfélagsins eða stofnana þess. ☐ Fjármálastofnun má ekki nýta fjármuni sem sveitarfélag hefur afhent henni til varðveislu skv. 65. gr. til skuldajafnaðar til fullnustu kröfu sem stofnunin kann að eiga á sveitarfélagið.	☐ Kröfur á hendur sveitarfélagi má ekki nota til skuldajafnaðar við kröfu sveitarfélags um lögboðin gjöld til sveitarfélagsins eða stofnana þess. ☐ Fjármálastofnun má ekki nýta fjármuni sem sveitarfélag hefur afhent henni til varðveislu skv. 73. gr. til skuldajafnaðar til fullnustu kröfu sem stofnunin kann að eiga á sveitarfélagið.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
71. gr. <i>Gjaldþrotaskipti og áför.</i>	80. gr. <i>Gjaldþrotaskipti og áför.</i>	
☐ Sveitarfélög verða ekki tekin til gjaldþrotaskipta. Ekki verður gerð aðför í þeim eignum sveitarfélaga sem eru nauðsynlegar til framkvæmda á lögboðnum verkefnum.	☐ Sveitarfélög verða ekki tekin til gjaldþrotaskipta. Ekki verður gerð aðför í þeim eignum sveitarfélaga sem eru nauðsynlegar til framkvæmda á lögboðnum verkefnum	Samhljóða nógildandi ákvæði.
72. gr. <i>Endurskoðun.</i>	81. gr. <i>Endurskoðun.</i>	
☐ Sveitarstjórn ræður löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki sem annast skal endurskoðun ársreikninga hjá sveitarfélaginu. Endurskoðun fer eftir lögum um endurskoðendur, lögum um ársreikninga og alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum, sem og fyrirmælum laga þessara. ☐ Endurskoðandi skal endurskoða ársreikning sveitarfélags skv. 61. gr. í samræmi við 1. mgr. og í því sambandi kanna bókhaldsgögn sveitarfélagsins og aðra þætti er varða rekstur þess og stöðu. Endurskoðandi skal gera grein fyrir álitinu á áritun sinni á ársreikninginn. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal jafnframt kanna hvort fullnægjandi heimildir hafi verið fyrir útgjöldum og hvort almenn stjórnsýsla sveitarfélags og einstakar ákvarðanir af hálfu þess eru í samræmi við reglur um fjármál sveitarfélags, ábyrga fjármálastjórn og upplýsingaskyldu sveitarfélaga. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal skila skriflegri skýrslu til sveitarstjórnar um mikilvæg atriði sem fram hafa komið við endurskoðun ársreiknings og könnun skv. 3. mgr. Í skýrslunni skal sérstaklega, ef við á, geta um veikleika í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila. ☐ Sveitarstjórn skal veita endurskoðanda eða	☐ Sveitarstjórn ræður löggiltan endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki sem annast skal endurskoðun ársreikninga hjá sveitarfélaginu. Endurskoðun fer eftir lögum um endurskoðendur, lögum um ársreikninga og alþjóðlegum endurskoðunarstöðlum, sem og fyrirmælum laga þessara. ☐ Endurskoðandi skal endurskoða ársreikning sveitarfélags skv. 68. gr. í samræmi við 1. mgr. og í því sambandi kanna bókhaldsgögn sveitarfélagsins og aðra þætti er varða rekstur þess og stöðu. Endurskoðandi skal gera grein fyrir álitinu á áritun sinni á ársreikninginn. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal jafnframt kanna hvort fullnægjandi heimildir hafi verið fyrir útgjöldum og hvort almenn stjórnsýsla sveitarfélags og einstakar ákvarðanir af hálfu þess eru í samræmi við reglur um fjármál sveitarfélags, ábyrga fjármálastjórn og upplýsingaskyldu sveitarfélaga. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal skila skriflegri skýrslu til sveitarstjórnar um mikilvæg atriði sem fram hafa komið við endurskoðun ársreiknings og könnun skv. 3. mgr. Í skýrslunni skal sérstaklega, ef við á, geta um veikleika í innra eftirliti í vinnuferli við gerð reikningsskila.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

endurskoðunarfyrirtæki aðgang að öllum þeim upplýsingum og gögnum sem þörf er á vegna endurskoðunar. Reglur um þagnarskyldu takmarka ekki rétt endurskoðenda í þessu efni. ☐ Endurskoðandi sem ber ábyrgð á endurskoðun sveitarfélags skal taka sér hlé frá endurskoðun þess í a.m.k. tvö ár samfelld eigi síðar en sjö árum eftir að hann var ráðinn til verksins. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal vera óháður sveitarfélaginu, bæði í reynd og ásýnd, sbr. lög um endurskoðendur. Endurskoðanda er óheimilt að taka þátt í ákvörðunum sveitarstjórnar eða stjórnenda sveitarfélags sem geta leitt til þess að hlutleysi hans við framkvæmd endurskoðunarstarfa sé stefnt í hættu.	☐ Sveitarstjórn skal veita endurskoðanda eða endurskoðunarfyrirtæki aðgang að öllum þeim upplýsingum og gögnum sem þörf er á vegna endurskoðunar. Reglur um þagnarskyldu takmarka ekki rétt endurskoðenda í þessu efni. ☐ Endurskoðandi sem ber ábyrgð á endurskoðun sveitarfélags skal taka sér hlé frá endurskoðun þess í a.m.k. tvö ár samfelld eigi síðar en sjö árum eftir að hann var ráðinn til verksins. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags skal vera óháður sveitarfélaginu, bæði í reynd og ásýnd, sbr. lög um endurskoðendur. Endurskoðanda er óheimilt að taka þátt í ákvörðunum sveitarstjórnar eða stjórnenda sveitarfélags sem geta leitt til þess að hlutleysi hans við framkvæmd endurskoðunarstarfa sé stefnt í hættu.	
73. gr. <i>Álitsgerðir endurskoðanda og meðferð þeirra.</i> ☐ Verði endurskoðandi var við að reikningsskil og fjármál sveitarfélags séu ekki í samræmi við kröfur laga og reglna skal hann þá þegar, einnig innan ársins ef við á, greina sveitarstjórn og eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga frá því með skriflegri álitsgerð. Þagnarskylda samkvæmt lögum þessum eða öðrum lögum stendur þeirri skyldu ekki í vegi. ☐ Berist sveitarstjórn skriflegt álit endurskoðanda um að reikningsskil eða fjármál sveitarfélags séu ekki í samræmi við kröfur skal oddviti tryggja að álitid hafi borist öllum aðalmönnum í sveitarstjórn ekki síðar en sjö dögum eftir að það liggur fyrir. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags getur krafist þess sérstaklega að álit hans sé tekið til umfjöllunar á fundi sveitarstjórnar. Enn fremur skal taka slíkt álit til umfjöllunar á fundi sveitarstjórnar ef sveitarstjórnarmaður krefst þess.	82. gr. <i>Álitsgerðir endurskoðanda og meðferð þeirra.</i> ☐ Verði endurskoðandi var við að reikningsskil og fjármál sveitarfélags séu ekki í samræmi við kröfur laga og reglna skal hann þá þegar, einnig innan ársins ef við á, greina sveitarstjórn og eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga frá því með skriflegri álitsgerð. Þagnarskylda samkvæmt lögum þessum eða öðrum lögum stendur þeirri skyldu ekki í vegi. ☐ Berist sveitarstjórn skriflegt álit endurskoðanda um að reikningsskil eða fjármál sveitarfélags séu ekki í samræmi við kröfur skal oddviti tryggja að álitid hafi borist öllum aðalfulltrúum í sveitarstjórn ekki síðar en sjö dögum eftir að það liggur fyrir. ☐ Endurskoðandi sveitarfélags getur krafist þess sérstaklega að álit hans sé tekið til umfjöllunar á fundi sveitarstjórnar. Enn fremur skal taka slíkt álit til umfjöllunar á fundi sveitarstjórnar ef sveitarstjórnarfulltrúi krefst þess.	Efnislega samhljóða núgilandi ákvæði.
74. gr. <i>Reikningsskila- og upplýsinganefnd.</i> ☐ Ráðherra skipar fimm manna reikningsskila- og upplýsinganefnd sveitarfélaga til fimm ára í senn. Nefndarmenn skulu hafa þekkingu á reikningsskilum sveitarfélaga. Tvo skal skipa samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga, einn samkvæmt tillögu Hagstofu Íslands og tvo án tilnefningar. Skal annar þeirra vera löggiltur endurskoðandi. Fimm varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Ráðherra skipar formann nefndarinnar.	Fellur brott	Nefndin verður sameinuð eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga.

☐ Nefndin skal í störfum sínum stuðla að samræmingu í reikningsskilum sveitarfélaga og öðrum fjárhagslegum ráðstöfunum þeirra. Þá sinnir hún öðrum verkefnum sem ráðherra felur henni á þessu sviði.		
75. gr. Reglur um bókhald og reikningsskil.	83. gr. Reglur um bókhald og reikningsskil.	
☐ Að fengnum tillögum reikningsskila- og upplýsinganefndar skal ráðherra setja reglugerð ¹⁾ um: 1. bókhald sveitarfélaga, þar á meðal um samræmdan upplýsingalykil, 2. vinnslu, meðferð, form og efni fjárhagsáætlana, 3. vinnslu, meðferð, form og innihald ársreiknings og meðferð á skýrslum endurskoðanda um hann. ☐ Reikningsskila- og upplýsinganefnd getur eftir því sem tilefni er til gefið út nánari leiðbeiningar og álit um bókhald, fjárhagsáætlanir og reikningsskil sveitarfélaga.	☐ Að fengnum tillögum eftirlitsnefndar með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga skal ráðherra setja reglugerð um: 1. bókhald sveitarfélaga, þar á meðal um samræmdan upplýsingalykil, 2. vinnslu, meðferð, form og efni fjármálaáætlana, 3. vinnslu, meðferð, form og innihald ársreiknings og meðferð á skýrslum endurskoðanda um hann.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði. 2. mgr. færð í nýja 87. gr.
76. gr. Skil á upplýsingum um fjármál.	84. gr. Skil á upplýsingum um fjármál.	
☐ Fjárhagsáætlanir skal senda ráðuneytinu innan 15 daga frá afgreiðslu þeirra. Hið sama á við um viðauka sem eru gerðir við slíkar áætlanir. ☐ Ársreikning sveitarfélags, ásamt skýrslu endurskoðanda, skal senda ráðuneytinu og Hagstofu Íslands ekki síðar en 20. maí ár hvert. Álit endurskoðanda skv. 73. gr. skal hann sjálfur senda ráðuneytinu jafnskjótt og það er afhent sveitarfélagi. ☐ Að fengnum tillögum reikningsskila- og upplýsinganefndar skal ráðherra setja reglugerð um árstjórnungsleg skil sveitarfélaga á upplýsingum úr bókhaldi og reikningsskilum til afnota fyrir ráðuneytið, aðra opinbera aðila og Samband íslenskra sveitarfélaga. Í reglugerð skal m.a. mælt fyrir um framsetningu og form slíkra upplýsinga, sem og um rafræn skil þeirra eftir því sem við á. Haft skal samráð við Hagstofu Íslands um setningu reglugerðarinnar.	☐ Fjármálaáætlanir skal senda ráðherra innan 15 daga frá afgreiðslu þeirra. Hið sama á við um viðauka við fjárheimildir sem eru gerðir við slíkar áætlanir. ☐ Ársreikning sveitarfélags, ásamt skýrslu endurskoðanda, skal senda ráðherra og Hagstofu Íslands ekki síðar en 20. maí ár hvert. Álit endurskoðanda skv. 82. gr. skal hann sjálfur senda ráðherra jafnskjótt og það er afhent sveitarfélagi. ☐ Að fengnum tillögum eftirlitsnefndar með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga skal ráðherra setja reglugerð um árstjórnungsleg skil sveitarfélaga á upplýsingum úr bókhaldi og reikningsskilum til afnota fyrir ráðuneytið, aðra opinbera aðila og Samband íslenskra sveitarfélaga. Í reglugerð skal m.a. mælt fyrir um framsetningu og form slíkra upplýsinga, sem og um rafræn skil þeirra eftir því sem við á. Haft skal samráð við Hagstofu Íslands um setningu reglugerðarinnar.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

VIII. Eftirlit með fjármálum sveitarfélaga.

77. gr. Skyldur sveitarsjórnar.	85. gr. Skyldur sveitarsjórnar.	
☐ Sveitarstjórn ber ábyrgð á fjárhag sveitarfélags. Henni ber að tryggja að ákvæðum laga þessara um fjármál sveitarfélaga sé fylgt. ☐ Komist sveitarfélag í fjárþröng þannig að sveitarstjórn telur sér ekki unnt að standa í skilum skal hún tilkynna það til eftirlitsnefndar með fjármálum sveitarfélaga. Á sama	☐ Sveitarstjórn ber ábyrgð á fjárhag sveitarfélags. Henni ber að tryggja að ákvæðum laga þessara um fjármál sveitarfélaga sé fylgt. ☐ Komist sveitarfélag í fjárþröng þannig að sveitarstjórn telur sér ekki unnt að standa í skilum skal hún tilkynna það til eftirlitsnefndar með fjármálum og reikningsskilum	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

hátt skal sveitarstjórn gera eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga viðvart telji hún að fjármál sveitarfélags eða einstakar fjárhagslegar ráðstafanir séu ekki í samræmi við lög þessi eða fjármál sveitarfélags stefni að öðru leyti í óefni. Ef skilyrði 86. gr. eru fyrir hendi skal tilkynning fela í sér ósk um skipun fjárhaldsstjórnar.	sveitarfélaga. Á sama hátt skal sveitarstjórn gera nefndinni viðvart telji hún að fjármál sveitarfélags eða einstakar fjárhagslegar ráðstafanir séu ekki í samræmi við lög þessi eða fjármál sveitarfélags stefni að öðru leyti í óefni. Ef skilyrði 86. gr. eru fyrir hendi skal tilkynning fela í sér ósk um skipun fjárhaldsstjórnar.	
78. gr. <i>Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga</i>	86. gr. <i>Eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga.</i>	
☐ Ráðherra skipar þriggja manna eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga til fimm ára í senn. Nefndarmenn skulu hafa sérstaka þekkingu á fjárhagslegum málefnum sveitarfélaga. Einn fulltrúi í nefndinni skal skipaður samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga og tveir án tilnefningar og skal annar þeirra vera löggiltur endurskoðandi. Þrír varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Ráðherra skipar formann nefndarinnar. ☐ Kostnaður af störfum eftirlitsnefndarinnar, þ.m.t. þóknun nefndarmanna, greiðist úr ríkissjóði. Skal þóknunin ákveðin af ráðherra. ☐ Nefndin er sérstakt stjórnvald sem heyrir undir yfirstjórn ráðherra. Ákvarðanir hennar sæta þó ekki kæru til ráðherra.	☐ Ráðherra skipar þriggja manna eftirlitsnefnd með fjármálum- og reikningsskilum sveitarfélaga til fimm ára í senn. Nefndarmenn skulu hafa sérstaka þekkingu á fjárhagslegum málefnum sveitarfélaga. Einn fulltrúi í nefndinni skal skipaður samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga og tveir án tilnefningar og skal annar þeirra vera löggiltur endurskoðandi og hinn með háskólamenntun í lögfræði. Þrír varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Ráðherra skipar formann nefndarinnar. ☐ Kostnaður af störfum eftirlitsnefndarinnar, þ.m.t. þóknun nefndarmanna, greiðist úr ríkissjóði. Skal þóknunin ákveðin af ráðherra. ☐ Nefndin er sérstakt stjórnvald heyrir undir yfirstjórn ráðherra. Ákvarðanir hennar sæta þó ekki kæru til ráðherra.	Með nýjum lögum verða eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga og reikningsskila- og upplýsinganefnd sameinaðar í eina nefnd, sem mun heita eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga. Tekur nefndin við verkefnum beggja starfandi nefnda. Breytingum á skipan nefndarinnar er ætlað að styðja við eftirlitshlutverk hinnar nýju nefndar, sérstaklega varðandi lögmæti fjárhagslegra ákvarðana, með því að leggja til að einn fulltrúi í nefndinni skuli að hafa háskólamenntun í lögfræði og einn skuli vera löggiltur endurskoðandi. Rétt er að nefna að skilyrðið er opið um það hvort um sé að ræða grunngráðu eða meistaragráðu í lögfræði.
79. gr. <i>Hlutverk eftirlitsnefndar.</i>	87. gr. <i>Hlutverk eftirlitsnefndar.</i>	
☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga skal fylgjast með fjármálum, þ.m.t. reikningsskilum og fjárhagsáætlunum sveitarfélaga, og bera þau saman við viðmiðanir samkvæmt lögum þessum og reglum settum samkvæmt þeim. Nefndin skal hafa almennt eftirlit með því að fjármál og fjármálastjórn sveitarfélaga séu í samræmi við lög og reglur. ☐ Eftirlit nefndarinnar og ákvarðanir hennar skulu byggjast á heildarmati á fjárhagslegri stöðu viðkomandi sveitarfélaga. Nefndinni ber í einstökum málum að velja þau úrræði sem líklegast er að nái því markmiði sem að er stefnt að teknu tilliti til sjálfstjórnar sveitarfélaga.	☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga skal: - fylgjast með fjármálum, þ.m.t. reikningsskilum og áætlanagerð sveitarfélaga, og bera þau saman við viðmiðanir samkvæmt lögum þessum og reglum settum samkvæmt þeim. - hafa almennt eftirlit með því að fjármál, fjármálastjórn og fjárhagslegar ákvarðanir sveitarfélaga séu í samræmi við lög og reglur. - stuðla að samræmingu í reikningsskilum sveitarfélaga og öðrum fjárhagslegum ráðstöfunum þeirra - sinna öðrum verkefnum sem ráðherra felur henni á þessu sviði. ☐ Eftirlit nefndarinnar og ákvarðanir hennar skulu byggjast á heildarmati á fjárhagslegri stöðu viðkomandi sveitarfélaga. Nefndinni ber í einstökum málum að velja þau úrræði sem líklegast er að nái því markmiði sem að er stefnt að teknu tilliti til sjálfstjórnar sveitarfélaga.	Breytingarnar á ákvæðinu leiða af nýju hlutverki sameinaðrar nefndar.

80. gr. <i>Aðgangur eftirlitsnefndar með fjármálum sveitarfélaga að upplýsingum.</i>	88. gr. <i>Aðgangur eftirlitsnefndar með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga að upplýsingum.</i>	
☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga skal hafa aðgang að öllum upplýsingum um fjárhagsleg málefni sveitarfélaga sem berast ráðuneytinu. ☐ Sveitarfélög skulu veita eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga og starfsmönnum hennar aðgang að starfsstöðvum sveitarfélagsins, bókum, fylgiskjöllum og öðrum gögnum sveitarfélags sem henni er þörf á vegna starfs síns auk skýringa um slík atriði innan frests er nefndin tiltekur.	☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga skal hafa aðgang að öllum upplýsingum um fjárhagsleg málefni sveitarfélaga sem berast ráðherra. ☐ Sveitarfélög skulu veita nefndinni og starfsmönnum hennar aðgang að starfsstöðvum sveitarfélagsins, bókum, fylgiskjöllum og öðrum gögnum sveitarfélags sem henni er þörf á vegna starfs síns auk skýringa um slík atriði innan frests er nefndin tiltekur.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
81. gr. <i>Reglur um störf eftirlitsnefndar og viðmið um fjármál sveitarfélaga.</i>	89. gr. <i>Reglur um störf eftirlitsnefndar og viðmið um fjármál sveitarfélaga.</i>	
☐ Ráðherra setur reglugerð um störf eftirlitsnefndar. Þar mælir hann m.a. fyrir um málsmeðferð eftirlitsnefndar og nauðsynlegar viðmiðanir varðandi fjárhagsleg málefni sveitarfélaga, sbr. 64. gr.	☐ Ráðherra setur reglugerð um störf eftirlitsnefndar. Þar mælir hann m.a. fyrir um málsmeðferð eftirlitsnefndar og nauðsynlegar viðmiðanir varðandi fjárhagsleg málefni sveitarfélaga, sbr. 72. gr.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
82. gr. <i>Nánar um úrræði eftirlitsnefndar.</i>	90. gr. <i>Nánar um úrræði eftirlitsnefndar.</i>	
☐ Í því skyni að fullnægja hlutverki sínu samkvæmt lögum þessum getur eftirlitsnefndin: 1. birt reglubundið almenningar grunnupplýsingar um fjárhag sveitarfélaga, 2. sent fyrirspurnir til sveitarstjórna þar sem óskað er skýringa eða gagna innan ákveðins frests, 3. sent skriflegar ábendingar eða tilmæli til sveitarstjórnar vegna fjárhagslegrar stöðu sveitarfélags eða einstakra fjárhagslegra ákvarðana, 4. látið fara fram rannsókn á fjárreiðum og rekstri sveitarfélags og lagt síðan fyrir sveitarstjórn að bæta það sem áfátt kann að reynast innan hæfilegs frests, 5. birt opinberlega tilkynningu eða ályktun um stöðu eða einstakar fjárhagslegar ákvarðanir sveitarfélags, 6. vísað máli til ráðherra, sbr. 83.–85. gr.	☐ Í því skyni að fullnægja hlutverki sínu samkvæmt lögum þessum getur eftirlitsnefndin: 1. birt reglubundið almenningar grunnupplýsingar um fjárhag sveitarfélaga, 2. gefið út nánari leiðbeiningar og álit um bókhald, fjármálaáætlanir, fjárheimildir og reikningsskil sveitarfélaga. 3. sent fyrirspurnir til sveitarstjórna þar sem óskað er skýringa eða gagna innan ákveðins frests, 4. sent skriflegar ábendingar eða tilmæli til sveitarstjórnar vegna fjárhagslegrar stöðu sveitarfélags eða einstakra fjárhagslegra ákvarðana, 5. látið fara fram rannsókn á fjárreiðum og rekstri sveitarfélags og lagt síðan fyrir sveitarstjórn að bæta það sem áfátt kann að reynast innan hæfilegs frests, 6. birt tilkynningu eða álit um stöðu eða einstakar fjárhagslegar ákvarðanir sveitarfélags, 7. vísað máli til ráðherra, sbr. 91.–93. gr. eða XI. kafla.	Í samræmi við sameinað hlutverk nýrrar nefndar, er í nýjum 2. tl., sem er efnislega samhljóða nógildandi 2. mgr. 75. gr., mælt fyrir um að nefndin geti gefið út nánari leiðbeiningar og álit um bókhald, fjármálaáætlanir, fjárheimildir og reikningsskil sveitarfélaga.
83. gr. <i>Samkomulag sveitarsjórnar og ráðherra um fjármál.</i>	91. gr. <i>Samkomulag sveitarsjórnar og ráðherra um fjármál.</i>	
☐ Þegar tilefni er til vegna fjármála eða fjármálastjórnar sveitarfélags skulu ráðherra og viðkomandi sveitarstjórn, á	☐ Þegar fjármál eða fjármálastjórn sveitarfélags gefa tilefni til skulu ráðherra og viðkomandi sveitarstjórn, á grundvelli	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði að undanskildum síðasta málsli. 1. mgr., sem var áður 3. mgr. 84. gr.

grundvelli rökstuddrar tillögu eftirlitsnefndar, gera samkomulag um fjárhagsleg málefni sveitarfélagsins. Í samkomulagi skal fjalla um tilgang þess og viðmið um fjárhagsleg málefni eftir því sem þörf er á, þar á meðal um rekstur, fjárfestingar og álagningu gjalda og skatta. ☐ Ráðherra getur einnig gert samkomulag samkvæmt þessari grein að beiðni viðkomandi sveitarstjórnar. Skal þá leitað umsagnar eftirlitsnefndar áður en samkomulag er gert. ☐ Þegar samkomulag liggur fyrir skal það staðfest af ráðuneytinu annars vegar og viðkomandi sveitarstjórn hins vegar. Ráðuneytið getur gert þá kröfu að ²/ 3 fulltrúa á fundi sveitarstjórnar greiði atkvæði með samkomulaginu til að það öðlist gildi. Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga hefur eftirlit með framkvæmd sveitarfélags á samkomulagi samkvæmt þessari grein.	rökstuddrar tillögu eftirlitsnefndar, gera samkomulag um fjárhagsleg málefni sveitarfélagsins. Í samkomulagi skal fjalla um tilgang þess og viðmið um fjárhagsleg málefni eftir því sem þörf er á, þar á meðal um rekstur, fjárfestingar og álagningu gjalda og skatta. Ef þörf er á getur ráðherra einnig samhlíða samkomulagi beitt úrræðum skv. 1. og 2. tölul. 1. mgr. 92. gr. ☐ Ráðherra getur einnig gert samkomulag samkvæmt þessari grein að beiðni viðkomandi sveitarstjórnar. Skal þá leitað umsagnar eftirlitsnefndar áður en samkomulag er gert. ☐ Þegar samkomulag liggur fyrir skal það staðfest af ráðherra annars vegar og viðkomandi sveitarstjórn hins vegar. Ráðherra getur gert þá kröfu að 2/3 fulltrúa á fundi sveitarstjórnar greiði atkvæði með samkomulaginu til að það öðlist gildi. Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga og reikningsskilum sveitarfélaga hefur eftirlit með framkvæmd sveitarfélags á samkomulagi samkvæmt þessari grein.	
84. gr. Önnur úrræði ráðherra.	92. gr. Önnur úrræði ráðherra.	
☐ Ef samkomulag skv. 83. gr. hefur ekki skilað árangri, samkomulag hefur ekki náðst eða ekki verður talið að gerð samkomulags muni færa fjármál sveitarfélags til betri vegar getur ráðherra að fenginni rökstuddri tillögu eftirlitsnefndar: 1. veitt sveitarfélagi styrk eða lán úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga til þess að koma fjárhag sveitarfélagsins á réttan kjöl, enda sé haft samráð við Samband íslenskra sveitarfélaga og ráðgjafarnefnd skv. lögum um Jöfnunarsjód sveitarfélaga, um þá ráðstöfun, 2. heimilað eða lagt fyrir sveitarstjórn að leggja álag á útsvör og eða fasteignaskatta sem nemi allt að 25% umfram það hámark sem ákveðið er í lögum um tekjustofna sveitarfélaga, 3. sett sveitarfélagi fyrirsmáli um rekstur og stjórnsýslu, sbr. 85. gr. ☐ Ef þörf er á getur ráðherra einnig samhlíða samkomulagi skv. 83. gr. beitt úrræðum skv. 1. og 2. tölul. 1. mgr. ☐ Beiting úrræða samkvæmt kafla þessum útilokar ekki að ráðherra beiti einnig úrræðum skv. XI. kafla. ☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga hefur eftirlit með framkvæmd ákvarðana ráðherra samkvæmt þessari grein.	☐ Ef samkomulag skv. 91. gr. hefur ekki skilað árangri, samkomulag hefur ekki náðst eða ekki verður talið að gerð samkomulags muni færa fjármál sveitarfélags til betri vegar getur ráðherra að fenginni rökstuddri tillögu eftirlitsnefndar: 1. veitt sveitarfélagi styrk eða lán úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga til þess að koma fjárhag sveitarfélagsins á réttan kjöl, enda sé haft samráð við Samband íslenskra sveitarfélaga og ráðgjafarnefnd Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga um þá ráðstöfun, 2. heimilað eða lagt fyrir sveitarstjórn að leggja álag á útsvör og eða fasteignaskatta sem nemi allt að 25% umfram það hámark sem ákveðið er í lögum um tekjustofna sveitarfélaga, 3. sett sveitarfélagi fyrirsmáli um rekstur og stjórnsýslu, sbr. 93. gr. ☐ Beiting úrræða samkvæmt kafla þessum útilokar ekki að ráðherra beiti einnig úrræðum skv. XI. kafla. ☐ Eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga hefur eftirlit með framkvæmd ákvarðana ráðherra samkvæmt þessari grein. ☐ Ákvæði 2. mgr. 87. gr. gildir um ákvarðanir ráðherra eftir því sem við á.	Efnislega samhljóða núgílandi ákvæði, að undanskildri núgílandi 2. mgr. sem hefur verið færður í 1. mgr. 91. gr. Í lokamálsgrein ákvæðisins er mælt fyrir um að ráðherra sé jafnframt heimilt að mæla í reglugerð fyrir um skilyrði styrkja og lána sem veitt eru á grundvelli 92. gr. frumvarpsins og b-liðar 5. gr. laga um Jöfnunarsjód sveitarfélaga, nr. 56/2025. Heimildin bættist við gildandi sveitarstjórnarlög með lögum nr. 56/2025 og byggist á þeim grunni að mikilvægt sé að slík framlög verði veitt á traustum og gagnsæjum grunni og með því er komið til móts við þau sjónarmið að Jöfnunarsjóður sveitarfélaga geti veitt framlög til sveitarfélaga sem glíma við verulegar áskoranir í rekstri, svo sem vegna stóráfalla í atvinnulífi eða náttúruhamfara.

☐ Ákvæði 2. mgr. 79. gr. gildir um ákvarðanir ráðherra eftir því sem við á.	☐ Ráðherra er heimilt að mæla fyrir í reglugerð um nánari viðmið og skilyrði styrks og láns úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga skv. 1. tölul. 1. mgr., sbr. lög um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga.	
85. gr. <i>Nánar um skilyrði sem ráðherra getur sett um s.jórn fjármála sveitarfélags.</i>	93. gr. <i>Nánar um skilyrði sem ráðherra setur um s.jórn sveitarfélags.</i>	
☐ Skilyrði sem ráðherra getur sett sveitarfélagi um rekstur og stjórnsýslu skv. 3. tölul. 1. mgr. 84. gr. geta m.a. kveðið á um að: 1. sveitarfélag skili mánaðarlega upplýsingum úr bókhaldi, sem a.m.k. gefi yfirlit um tekjur, gjöld, handbært fé, eignir og skuldir, 2. sveitarfélag vinni og afgreiði fjárhagsáætlun til allt að 10 ára, þar á meðal um að slík áætlun skuli gerð árlega og fullnægi, eftir því sem við á, reglum um fjögurra ára áætlun, 3. sveitarfélag leiti aðstoðar hjá sérhæfðum ráðgjafa eða öðrum sérfræðingi, 4. fjárhagsáætlanir, þar á meðal áætlun skv. 2. tölul., og starfsemi sveitarfélags að öðru leyti, séu í samræmi við tiltekin viðmið um: a. framlegð af rekstri, b. samdrátt í rekstri eða samdrátt í ákveðnum þætti rekstrar, c. takmarkanir á fjárfestingum, d. takmarkanir á lántökum og öðrum skuldbindingum, þar á meðal um gjaldmiðil sem heimilt er að taka lán í, um endurfjármögnun og önnur lánskjör, e. nýtingu tekjustofna, og f. annað sem telja má þýðingarmikið fyrir fjármál viðkomandi sveitarfélags, 5. mat skv. 66. gr. skuli framkvæmt af tilteknum aðila eða aðila með tiltekna sérfræðikunnáttu um lægri viðmiðun en tilgreind er í 66. gr. og nánari fyrirmæli um það sem leggja skal mat á.	☐ Skilyrði sem ráðherra getur sett sveitarfélagi um rekstur og stjórnsýslu skv. 3. tölul. 1. mgr. 92. gr. geta m.a. kveðið á um að: 1. sveitarfélag skili mánaðarlega upplýsingum úr bókhaldi, sem a.m.k. gefi yfirlit um tekjur, gjöld, handbært fé, eignir og skuldir, 2. sveitarfélag vinni og afgreiði fjármálaáætlun til allt að 10 ára, þar á meðal um að slík áætlun skuli gerð árlega og fullnægi, eftir því sem við á, reglum um fimm ára áætlun, 3. sveitarfélag leiti aðstoðar hjá sérhæfðum ráðgjafa eða öðrum sérfræðingi, 4. fjármálaáætlun, þar á meðal áætlun skv. 2. tölul., og starfsemi sveitarfélags að öðru leyti, séu í samræmi við tiltekin viðmið um: a. framlegð af rekstri, b. samdrátt í rekstri eða samdrátt í ákveðnum þætti rekstrar, c. takmarkanir á fjárfestingum, d. takmarkanir á lántökum og öðrum skuldbindingum, þar á meðal um gjaldmiðil sem heimilt er að taka lán í, um endurfjármögnun og önnur lánskjör, e. nýtingu tekjustofna, og f. annað sem telja má þýðingarmikið fyrir fjármál viðkomandi sveitarfélags, 5. mat skv. 74. gr. skuli framkvæmt af tilteknum aðila eða aðila með tiltekna sérfræðikunnáttu um lægri viðmiðun en tilgreind er í 74. gr. og nánari fyrirmæli um það sem leggja skal mat á.	Efnislega samhljóða núgildandi ákvæði.
86. gr. <i>Ákvörðun um fjárhaldssjórn og svipting fjárforráða.</i>	94. gr. <i>Ákvörðun um fjárhaldssjórn og svipting fjárforráða.</i>	
☐ Hafi sveitarstjórn vanrækt skyldur sínar samkvæmt lögum þessum ítrekað og verulega getur ráðherra að fenginni tillögu eftirlitsnefndar svipt sveitarstjórn fjárforradum sveitarfélags og skipað því fjárhaldsstjórn. ☐ Hið sama á við ef greiðslubyrði sveitarfélags umfram	☐ Ef greiðslubyrði sveitarfélags umfram greiðslugetu er svo mikil að ljóst er að ekki mun úr rætast í bráð getur ráðherra að fenginni tillögu eftirlitsnefndar svipt sveitarstjórn fjárforradum sveitarfélags og skipað því	Lagt til að ákvæðið verði sett upp með öðrum hætti en í gildandi ákvæði. Samkvæmt ákvæðinu verður heimilt að skipa fjárhaldsstjórn ef greiðslubyrði sveitarfélags er orðin svo mikil miðað við greiðslugetu þess að ekki verður úr bætt. Jafnframt er lagt til að ráðherra geti gripið til þessa

greiðslugetu er svo mikil að ljóst er að ekki mun úr rætast í bráð. ☐ Birta skal ákvörðun um sviptingu fjárforræðis og skipun fjárhaldsstjórnar í Lögbirtingablaði.	fjárhaldsstjórn. Hið sama á við hafi sveitarstjórn vanrækt skyldur sínar samkvæmt lögum þessum ítrekað og verulega. ☐ Birta skal ákvörðun um sviptingu fjárforræðis og skipun fjárhaldsstjórnar í Lögbirtingablaði.	úrræðis ef sveitarstjórn hefur ítrekað og verulega vanrækt skyldur sínar samkvæmt sveitarstjórnarlögum. Ólíkt gildandi lögum er því ekki lengur skilyrði að sveitarfélag sé í raun orðið greiðsluþrota. Markmiðið með breytingunni er að gera stjórnvöldum kleift að grípa fyrr inn í þegar fjármál sveitarfélags eru komin í alvarlega hættu, áður en staðan verður svo slæm að sveitarfélagið getur ekki staðið við skuldbindingar sínar. Gert er þó ráð fyrir að slíkt úrræði verði aðeins notað þegar vægari úrræði, svo sem ráðgjöf, eftirlit eða samkomulag um úrbætur, hafa ekki skilað árangri. Þegar fjárhaldsstjórn er skipuð hefur það sambærileg réttaráhrif og greiðslustöðvun og getur slík stjórn starfað í allt að eitt ár.
87. gr. <i>Fjárhaldssjórn.</i>	95. gr. <i>Fjárhaldssjórn.</i>	
☐ Fjárhaldsstjórn sveitarfélags skal skipuð þremur mönnum, þar af einum samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga. Nefndarmenn skulu hafa þekkingu á málefnum sveitarfélaga. Formaður skal skipaður af ráðherra. Hann skal fullnægja skilyrðum til skipunar í embætti héraðsdómara. ☐ Fjárhaldsstjórn skal skipuð til tiltekins tíma og ekki lengur en til eins árs í senn. Þóknun til fjárhaldsmanna skal ákveðin af ráðherra og greiðist úr ríkissjóði.	☐ Fjárhaldsstjórn sveitarfélags skal skipuð þremur mönnum, þar af einum samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga. Nefndarmenn skulu hafa þekkingu á málefnum sveitarfélaga. Formaður skal skipaður af ráðherra. Hann skal fullnægja skilyrðum til skipunar í embætti héraðsdómara. ☐ Fjárhaldsstjórn skal skipuð til tiltekins tíma og ekki lengur en til eins árs í senn. Þóknun til fjárhaldsmanna skal ákveðin af ráðherra og greiðist úr ríkissjóði.	Samhljóða nógildandi ákvæði.
88. gr. <i>Réttaráhr.f skipunar fjárhaldssjórnar.</i>	96. gr. <i>Réttaráhr.f skipunar fjárhaldssjórnar.</i>	
☐ Hafi sveitarfélagi verið skipuð fjárhaldsstjórn skv. 86. gr. má enga greiðslu inna af hendi úr sveitarsjóði nema með samþykki hennar. Ályktanir sveitarstjórnar og annarra sem tilheyra stjórnarsýslu sveitarfélags og hafa útgjöld í för með sér eru ógildar nema til komi samþykki fjárhaldsstjórnar. Að öðru leyti fer sveitarstjórn áfram með málefni sveitarfélagsins. ☐ Eftir að fjárhaldsstjórn hefur verið skipuð skal almennt heimilt að ráðstafa fjármunum sveitarfélagsins vegna: 1. lögbundinnar þjónustu sveitarfélagsins, 2. launa sem sveitarfélaginu ber að greiða og tengdra greiðslna, 3. aðgerða sem telja má víst að séu nauðsynlegar til að koma í veg fyrir verulegt tjón. ☐ Fjárhaldsstjórn ákveður greiðslur skv. 2. mgr. og vegna annarra útgjalda sem hún telur rétt að mæta á meðan á greiðslustöðvun stendur. ☐ Að öðru leyti en að framan greinir leiðir skipun fjárhaldsstjórnar til sömu réttaráhrifa og greiðslustöðvun	☐ Hafi sveitarfélagi verið skipuð fjárhaldsstjórn skv. 95. gr. má enga greiðslu inna af hendi úr sveitarsjóði nema með samþykki hennar. Ályktanir sveitarstjórnar og annarra sem tilheyra stjórnarsýslu sveitarfélags og hafa útgjöld í för með sér eru ógildar nema til komi samþykki fjárhaldsstjórnar. Að öðru leyti fer sveitarstjórn áfram með málefni sveitarfélagsins. ☐ Eftir að fjárhaldsstjórn hefur verið skipuð skal almennt heimilt að ráðstafa fjármunum sveitarfélagsins vegna: 1. lögbundinnar þjónustu sveitarfélagsins, 2. launa sem sveitarfélaginu ber að greiða og tengdra greiðslna, 3. aðgerða sem telja má víst að séu nauðsynlegar til að koma í veg fyrir verulegt tjón. ☐ Fjárhaldsstjórn ákveður greiðslur skv. 2. mgr. og vegna annarra útgjalda sem hún telur rétt að mæta á meðan á greiðslustöðvun stendur. ☐ Að öðru leyti en að framan greinir leiðir skipun fjárhaldsstjórnar til sömu réttaráhrifa og greiðslustöðvun	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

eftir ákvæðum IV. kafla laga um gjaldþrotaskipti o.fl. í allt að eitt ár frá því að fjárhaldsstjórnin var fyrst skipuð.	eftir ákvæðum IV. kafla laga um gjaldþrotaskipti o.fl. í allt að eitt ár frá því að fjárhaldsstjórnin var fyrst skipuð.	
89. gr. <i>Hlutverk og úrræði fjárhaldssjórnar.</i>	97. gr. <i>Hlutverk og úrræði fjárhaldssjórnar.</i>	
☐ Fjárhaldsstjórn skal rannsaka fjárreiður sveitarfélagsins og allan rekstur þess og gera áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins, a.m.k. fyrir næstu fjögur fjárhagsár. Áætlunin skal þannig fram sett að hún geti enn fremur gilt sem fjárhagsáætlun næstkomandi reikningsárs og fjárhagsáætlun til fjögurra ára fyrir sveitarfélagið. Áætlunina skal senda ráðuneytinu til staðfestingar ásamt umsögn sveitarstjórnar. Að lokinni staðfestingu ráðuneytis gildir áætlunin sem fjárhagsáætlun fyrir næstkomandi ár og áætlun til fjögurra ára. ☐ Fjárhaldsstjórn getur með samþykki ráðuneytisins selt eitur sveitarfélagsins til lúkningar skuldum, þó ekki þær sem eru nauðsynlegar til framkvæmda á lögskyldum verkefnum. Með sama móti getur fjárhaldsstjórn ákveðið að færa tiltekna starfsemi sem rekin hefur verið á vegum sveitarfélags í hendur einkaaðila eða leitað samvinnu um rækslu hennar við annað sveitarfélag samkvæmt ákvæðum laga þessara. ☐ Ef sveitarfélagi hefur verið skipuð fjárhaldsstjórn og fyrir liggur að það er og verður um ófyrirséða framtíð ófært um að standa í skilum með skuldbindingar sínar getur fjárhaldsstjórn ákveðið einhliða að leita nauðasamnings fyrir það. Einhliða nauðasamninga skal einungis leita hafi samningar við lánardrottna ekki borið árangur. Um slíkan nauðasamning gilda almennar reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eftir því sem við getur átt en þó þannig að umsýsnarmaður með nauðasamningsumleitunum lætur ekki greiða atkvæði um frumvarp að nauðasamningi.	☐ Fjárhaldsstjórn skal rannsaka fjárreiður sveitarfélagsins og allan rekstur þess og gera áætlun um tekjur og gjöld sveitarfélagsins, a.m.k. fyrir næstu fimm fjárhagsár. Áætlunin skal þannig fram sett að hún geti enn fremur gilt sem fjárheimildir næstkomandi reikningsárs og fjármálaáætlun til fimm ára fyrir sveitarfélagið. Áætlunina skal senda ráðherra til staðfestingar ásamt umsögn sveitarstjórnar. Að lokinni staðfestingu ráðherra gildir áætlunin sem fjárheimildir fyrir næstkomandi ár og fjármálaáætlun til fimm ára. ☐ Fjárhaldsstjórn getur með samþykki ráðherra selt eitur sveitarfélagsins til lúkningar skuldum, þó ekki þær sem eru nauðsynlegar til framkvæmda á lögskyldum verkefnum. Með sama móti getur fjárhaldsstjórn ákveðið að færa tiltekna starfsemi sem rekin hefur verið á vegum sveitarfélags í hendur einkaaðila eða leitað samvinnu um rækslu hennar við annað sveitarfélag samkvæmt ákvæðum laga þessara. ☐ Ef sveitarfélagi hefur verið skipuð fjárhaldsstjórn og fyrir liggur að það er og verður um ófyrirséða framtíð ófært um að standa í skilum með skuldbindingar sínar getur fjárhaldsstjórn ákveðið einhliða að leita nauðasamnings fyrir það. Einhliða nauðasamninga skal einungis leita hafi samningar við lánardrottna ekki borið árangur. Um slíkan nauðasamning gilda almennar reglur laga um gjaldþrotaskipti o.fl. eftir því sem við getur átt en þó þannig að umsýsnarmaður með nauðasamningsumleitunum lætur ekki greiða atkvæði um frumvarp að nauðasamningi.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
90. gr. <i>Sameining við annað sveitarfélag.</i>	98. gr. <i>Sameining við annað sveitarfélag.</i>	
☐ Nú duga framangreindar ráðstafanir ekki til þess að koma fjárhag sveitarfélags og stofnana þess á réttan kjöl og getur þá ráðuneytið einnig ákveðið að leita samninga við nágrannasveitarfélög um sameiningu við það sveitarfélag sem undir fjárhaldsstjórn er eða hluta þess.	☐ Nú duga framangreindar ráðstafanir ekki til þess að koma fjárhag sveitarfélags og stofnana þess á réttan kjöl og getur þá ráðherra einnig ákveðið að leita samninga við nágrannasveitarfélög um sameiningu við það sveitarfélag sem undir fjárhaldsstjórn er eða hluta þess.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
91. gr. <i>Brot, fall á sviptingu jáfrorráða.</i>	99. gr. <i>Brot, fall á sviptingu jáfrorráða.</i>	
☐ Svipting jáfrorræðis og skipun fjárhaldsstjórnar fellur niður eftir ákvörðun ráðherra þegar telja má að fjárhagur sveitarfélagsins sé kominn í viðunandi horf. Auglýsing þar að lútandi skal birt á sama hátt og auglýsing um sviptingu	☐ Svipting jáfrorræðis og skipun fjárhaldsstjórnar fellur niður eftir ákvörðun ráðherra þegar telja má að fjárhagur sveitarfélagsins sé kominn í viðunandi horf. Auglýsing þar	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.

fjárforræðis. ☐ Í eitt ár eftir að svipting fjárforráða fellur brott þarf ávallt samþykki ráðuneytisins á viðaukum við fjárhagsáætlanir sem fjárhaldsstjórn vann og ráðuneytið staðfesti. Á sama tímabili getur ráðuneytið einnig einhliða ákveðið viðauka við umræddar fjárhagsáætlanir sé það nauðsynlegt af tilliti til fjárhags sveitarfélagsins til lengri eða skemmri tíma. Haft skal viðeigandi samráð við sveitarstjórn um slíka ákvörðun.	að lútandi skal birt á sama hátt og auglýsing um sviptingu fjárforræðis. ☐ Í eitt ár eftir að svipting fjárforráða fellur brott þarf ávallt samþykki ráðherra á viðaukum við fjárheimildir sem fjárhaldsstjórn vann og ráðherra staðfesti. Á sama tímabili getur ráðherra einnig einhliða ákveðið viðauka við umræddar fjárheimildir sé það nauðsynlegt af tilliti til fjárhags sveitarfélagsins til lengri eða skemmri tíma. Haft skal viðeigandi samráð við sveitarstjórn um slíka ákvörðun.	
---	---	--

IX. Samvinna sveitarfélaga og samningar um starfrækslu verkefna.

92. gr. <i>Samvinna sveitarfélaga.</i> ☐ Tveimur eða fleiri sveitarfélögum er heimilt að hafa samvinnu sín á milli um framkvæmd afmarkaðra verkefna, enda mæli lög eða eðli máls því ekki í mót. Ef sveitarstjórn er óheimilt að framselja vald til fullnaðarafgreiðslu innan sveitarfélags er einnig óheimilt að framselja til aðila utan sveitarfélags slíkt vald nema fyrir því sé sérstök lagaheimild. ☐ Samvinna sveitarfélaga skal ávallt grundvallast á samningi viðeigandi sveitarfélaga, sem ekki öðlast gildi fyrir en hann hefur fengið staðfestingu viðkomandi sveitarstjórna. Sé ekki ítarlegri ákvæði að finna í lögum skal í samningi um samvinnu að lágmarki kveðið á um form samvinnu, ákvarðanatöku, slit samvinnu og fjárhagsleg atriði. ☐ Ákvarðanir sem eru teknar á grundvelli samnings um samvinnu sveitarfélaga, jafnvel þótt þær byggist á framsali á valdi til töku ákvörðunar um rétt eða skyldu manna, sæta ekki kærui til viðkomandi sveitarfélaga.	100. gr. <i>Samvinna sveitarfélaga.</i> ☐ Tveimur eða fleiri sveitarfélögum er heimilt að hafa samvinnu sín á milli um framkvæmd afmarkaðra verkefna, enda mæli lög eða eðli máls því ekki í mót. Ef sveitarstjórn er óheimilt að framselja vald til fullnaðarafgreiðslu innan sveitarfélags er einnig óheimilt að framselja til aðila utan sveitarfélags slíkt vald nema fyrir því sé sérstök lagaheimild. ☐ Samvinna sveitarfélaga skal ávallt grundvallast á samningi viðeigandi sveitarfélaga, sem ekki öðlast gildi fyrir en hann hefur fengið staðfestingu viðkomandi sveitarstjórna. Sé ekki ítarlegri ákvæði að finna í lögum skal í samningi um samvinnu að lágmarki kveðið á um form samvinnu, ákvarðanatöku, slit samvinnu og fjárhagsleg atriði. Afrit af öllum samningum um samvinnu sveitarfélaga þeirra á milli skal senda ráðherra sem árlega skal gefa út yfirlit yfir samninga sveitarfélaga um samvinnu. ☐ Ákvarðanir sem eru teknar á grundvelli samnings um samvinnu sveitarfélaga, jafnvel þótt þær byggist á framsali á valdi til töku ákvörðunar um rétt eða skyldu manna, sæta ekki kærui til viðkomandi sveitarfélaga.	Með niðurfellingu á staðfestingarhlutverki ráðuneytisins á samningum sveitarfélaga á grundvelli núgildandi 94. og 96. gr. laganna mun ekki vera til neitt yfirlit yfir samninga sveitarfélaga. Er því lagt til að sveitarfélögum verði skylt að senda ráðherra afrit af öllum samvinnusamningum. Ráðherra er í framhaldinu falið að gefa árlega út yfirlit yfir gildandi samninga. Mikilvægt er að ráðherra fylgi þessu eftir þar sem skortur hefur verið á yfirsýn yfir samvinnu sveitarfélaga.
93. gr. <i>Framsal á valdi til töku ákvarðana um rétt eða skyldu manna.</i> ☐ Ef í samningi um samvinnu sveitarfélaga felst framsal á valdi til töku ákvarðana um rétt eða skyldu manna í skilningi stjórnsýslulaga, nr. 37/1993, getur hún aðeins farið fram á vegum byggðasamlags eða á þann hátt að eitt sveitarfélag tekur að sér verkefni fyrir annað eða önnur sveitarfélög nema lög veiti sérstaka heimild fyrir öðru formi samstarfs. Samningar samkvæmt þessari grein öðlast ekki gildi fyrir en að fenginni staðfestingu ráðuneytisins.	101. gr. <i>Framsal á valdi til töku ákvarðana um rétt eða skyldu manna.</i> ☐ Ef í samningi um samvinnu sveitarfélaga felst framsal á valdi til töku ákvarðana um rétt eða skyldu manna í skilningi stjórnsýslulaga, að undanskildum ákvörðunum í starfsmannamálum, getur hún aðeins farið fram á vegum byggðasamlags eða á þann hátt að eitt sveitarfélag tekur að sér verkefni fyrir annað eða önnur sveitarfélög nema lög mæli fyrir um samstarf sveitarfélaga.	Ákvæðið er að meginstefnu sambærilegt gildandi ákvæði og fjallar um samstarf sveitarfélaga um verkefni sem fela í sér töku stjórnvaldsákvarðana, þ.e. ákvarðana um rétt eða skyldu einstaklinga í skilningi stjórnsýslulaga. Vegna þess að slíkar ákvarðanir hafa bein áhrif á réttindi borgaranna er gert ráð fyrir að samstarf sveitarfélaga um þessu verkefni fari fram í skýrum og formlegum farvegi.

	☐ Samningar samkvæmt þessari grein öðlast gildi við birtingu þeirra í Stjórnartíðindum.	Samkvæmt ákvæðinu getur slíkt samstarf almennt aðeins byggst á tveimur formum: annars vegar á stofnun byggðasamlags eða hins vegar á því að eitt sveitarfélag taki að sér verkefni fyrir annað sveitarfélag. Með frumvarpinu eru þó gerðar nokkrar skýringar á því hvenær þessir samstarfsformar eru nauðsynlegir. Í fyrsta lagi er tekið fram að ef samstarf sveitarfélaga felst eingöngu í framsali ákvörðunarvalds í starfsmannamálum, svo sem um ráðningar eða uppsagnir starfsmanna, sé ekki nauðsynlegt að stofna byggðasamlag eða fela öðru sveitarfélagi verkefnið formlega. Að lokum er lagt til að samningar samkvæmt ákvæðinu taki gildi við birtingu í Stjórnartíðindum í stað þess að krefjast staðfestingar ráðuneytisins, eins og nú gildir. Markmiðið er að einfalda málsmeðferð og samræma hana öðrum ákvæðum frumvarpsins.
94. gr. <i>Byggðasamlög.</i> ☐ Sveitarfélögum er heimilt að stofna byggðasamlög sem taka að sér framkvæmd afmarkaðra verkefna þeirra, svo sem rekstur skóla eða brunavarnir. ☐ Byggðasamlögum er einum rétt og skylt að hafa orðið byggðasamlag í heiti sínu eða skammstöfunina bs. ☐ Í samningi um byggðasamlag skulu m.a. vera ákvæði um: 1. heiti byggðasamlags, eignarhluti einstakra sveitarfélaga í byggðasamlaginu, hvaða verkefnum það sinnir og valdheimildir, 2. kjör til stjórnar, fjölda stjórnarmanna, kjörtímabil og varafulltrúa, 3. ályktunarhæfi funda og annað sem máli skiptir í því sambandi, 4. umboð stjórnar til að skuldbinda aðildarsveitarfélög, 5. hvenær þörf er staðfestingar sveitarstjórna á ákvörðunum stjórnar, 6. heimildir til samninga við einkaaðila, sbr. 100. gr., 7. heimildir til samninga við einstök aðildarsveitarfélög um að þau taki að sér afmarkaða þætti í þeirri starfsemi sem falin hefur verið byggðasamlagi, 8. úrgöngu úr byggðasamlagi, þar á meðal um uppgjör aðildarsveitarfélaga, ábyrgð á skuldbindingum og rétt til innlausnar á eignarhlutum. ☐ Tryggt skal að umboð stjórnar byggðasamlags til að skuldbinda aðildarsveitarfélög sé í samræmi við reglur laga	102. gr. <i>Byggðasamlög.</i> ☐ Sveitarfélögum er heimilt að stofna byggðasamlög sem taka að sér framkvæmd afmarkaðra verkefna þeirra. Með samþykkt um byggðasamlag framselja aðildarsveitarfélög til byggðasamlagsins það fjárstjórnunarvald sem lýtur að rekstri þess, sbr. þó 3. mgr. 103. gr. ☐ Byggðasamlögum er einum rétt og skylt að hafa orðið byggðasamlag í heiti sínu eða skammstöfunina bs.	Í ákvæðinu lögð til ákveðin breyting á eðli byggðasamlaga í 2. málsl. 1. mgr., þar sem fram kemur að með samþykkt um byggðasamlag framselji sveitarfélög til byggðasamlags fjárstjórnarvald sem lýtur að rekstri þess. Með þessari breytingu er lögð áhersla á að sveitarfélög geta hagað stjórnskipan byggðasamlaga með þeim hætti að helstu ákvarðanir um starfsemi þeirra, svo sem ákvörðun um fjármálaáætlanir og aðrar veigamiklar ákvarðanir, skuli taka á vettvangi aðalfundar byggðasamlagsins sem nánar er fjallað um í 103. gr. Önnur ákvæði eru færð í nýjar greinar.

þessara um fjármál sveitarfélaga, þ.m.t. bindandi gildi fjárhagsáætlunar næstkomandi árs. ☐ Kjör til stjórnar byggðasamlags getur annaðhvort farið fram á aðalfundi byggðasamlags eða á grundvelli tilnefninga sveitarstjórna einstakra aðildarsveitarfélaga. Ef kjör til stjórnar fer fram á aðalfundi byggðasamlags skulu í samningi um byggðasamlag einnig vera viðeigandi ákvæði um aðalfund þess, þar á meðal um öll þau atriði sem getur í 2.–5. tölul. 3. mgr. ☐ Byggðasamlög lúta að öðru leyti ákvæðum laga þessara um meðferð mála, skyldur og réttindi stjórnarmanna, starfslið, fjármál, fjárhagsáætlanir og endurskoðun ársreikninga og stjórnsýslueftirlit og þeim almennu reglum sem að öðru leyti gilda um störf sveitarfélaga og annarra stjórnvalda. ☐ Einstakar sveitarstjórnir og endurskoðendur aðildarsveitarfélaga eiga rétt á aðgangi að öllum gögnum um stjórnsýslu byggðasamlags. ☐ Sveitarfélög bera einfalda ábyrgð á fjárhagslegum skuldbindingum byggðasamlags sem þau eru aðilar að en innbyrðis skiptist ábyrgðin í hlutfalli við íbúatölu.		
	103. gr. <i>Aðal fundur byggðasamlaga.</i> ☐ Æðsta val í málefnum byggðasamlags er í höndum aðalfundar aðildarsveitarfélaga sem haldinn skal a.m.k. árlega og eigi síðar en 20. október, sbr. þó 3. mgr. Atkvæðavægi aðildarsveitarfélaga og fulltrúa þeirra á aðalfundi, sbr. a- eða b-lið 2. mgr., skal ráðast af innbyrðis ábyrgðarhlutfalli hvers sveitarfélags á starfsárinu á undan skv. 107. gr., eða öðrum hlutlægum mælikvörðum sem aðildarsveitarfélög koma sér saman um í samþykkt byggðasamlags. ☐ Atkvæðisrétt á aðalfundi eiga: a. allir kjörnir fulltrúar aðildarsveitarfélaga eða b. fulltrúaráð, skipað kjörnum fulltrúum aðildarsveitarfélaga, sbr. þó 106. gr. Í samþykkt byggðasamlags skal kveðið á um fjölda fulltrúa hvers aðildarsveitarfélags í fulltrúaráði og atkvæðavægi þeirra. Öllum kjörnum fulltrúum aðildarsveitarfélaga skal þó ávallt vera heimilt að sækja aðalfund með málfrelsi og tillögurétt. ☐ Í samþykkt byggðasamlags skv. 104. gr. skal skilgreina þær ákvarðanir sem eru á forræði aðalfundar og verða ekki	Í ákvæðinu er mælt fyrir um stjórnskipan byggðasamlaga. Markmið ákvæðisins er í heild að styrkja stjórnskipulag byggðasamlaga, gera ábyrgðarskiptingu skýrari og tryggja að mikilvægar ákvarðanir um starfsemi þeirra séu teknar með beinni aðkomu kjörinna fulltrúa sveitarfélaganna. Með því er leitast við að auka gagnsæi, lýðræðislega ábyrgð og skilvirkni í samstarfi sveitarfélaga. Helsta nýmælið felst í því að kveðið á um aðalfund, sem skuli vera æðsta ákvörðunarvald byggðasamlags og að slíkur fundur skuli haldinn að minnsta kosti einu sinni á ári. Með þessari breytingu er leitast við að styrkja lýðræðislega aðkomu aðildarsveitarfélaga að starfsemi byggðasamlaga og skýra betur ábyrgð þeirra á rekstri og ákvörðunum sem teknar eru innan samstarfsins. Til að tryggja að slíkt fyrirkomulag sé framkvæmanlegt, sérstaklega þegar mörg sveitarfélög eiga aðild að byggðasamlagi, er gert ráð fyrir að sveitarfélög geti kosið fulltrúa sína í svonefnt fulltrúaráð sem fari með atkvæðisvald þeirra á aðalfundi. Engar kröfur eru gerðar um lágmarksfjölda fulltrúa í slíku ráði og því geta sveitarfélög ákveðið að hafa einn fulltrúa fyrir hvert sveitarfélag eða

	framseldar til stjórnar eða framkvæmdastjóra. Að lágmarki skal aðalfundur taka ákvörðun um: 1. heildarstefnu og markmið byggðasamlags, 2. fjármálaáætlun til fimm ára og fjárheimild næstkomandi árs, sbr. þó 7. tölul. 104. gr. 3. staðfestingu ársreiknings, 4. óvenjulegar eða meiri háttar ákvarðanir, svo sem fjárfestingar, lántökur, sölu eigna eða veigamiklar breytingar á verkefnum byggðasamlags, 5. veigamiklar breytingar á samþykktum byggðasamlagsins, 6. inngöngu nýrra sveitarfélaga, úrsögn úr samstarfinu og slit byggðasamlagsins. ☐ Heimilt er að ákveða í samþykkt byggðasamlags að tiltekna ákvarðanir aðalfundar séu háðar samþykki aðildarsveitarfélaga og skal þá aðalfundur haldinn eigi síðar en 10. október. Í samþykkt skal þá: a. tilgreint hvaða ákvarðanir eru háðar slíkri staðfestingu, b. lýsa því ferli sem grípa skal til ef ákvörðun aðalfundar er ekki staðfest af öllum aðildarsveitarfélögum. Í samþykkt er heimilt að ákveða að ekki skuli haldinn aukaaðalfundur til að taka nýja ákvörðun í kjölfar slíkrar synjunar.	fleiri eftir því sem hentar. Jafnframt er lögð áhersla á að allir kjörnir sveitarstjórnarfulltrúar aðildarsveitarfélaga eigi rétt á að sækja aðalfund með málfrelsi og tillögurétt, jafnvel þótt þeir fari ekki með atkvæðisvald. Með því er tryggt að kjörnir fulltrúar geti tekið þátt í umræðu og haft áhrif á stefnumótun byggðasamlagsins. Í ákvæðinu er jafnframt gert ráð fyrir að aðildarsveitarfélög ákveði í samþykkt byggðasamlags hvernig atkvæðavægi á aðalfundi skuli vera háttað. Atkvæðavægi getur til dæmis miðast við íbúafjölda aðildarsveitarfélaga, fjárhagslega ábyrgð þeirra á starfsemi byggðasamlagsins eða aðra hlutlæga mælikvarða, svo sem fjölda nemenda eða notenda þjónustu. Markmiðið er að atkvæðavægi endurspegli með sanngjörnum hætti ábyrgð og þátttöku sveitarfélaganna í starfseminni. Í 3. mgr. ákvæðisins er síðan kveðið á um hvaða ákvarðanir skuli að lágmarki teknar á aðalfundi og verði ekki framseldar til stjórnar eða framkvæmdastjóra byggðasamlags. Þar undir falla meðal annars ákvarðanir um heildarstefnu og markmið byggðasamlagsins, samþykkt fjármálaáætlunar til fimm ára og fjárheimild fyrir næsta ár, inngöngu nýrra sveitarfélaga, úrsögn aðildarsveitarfélags, slit byggðasamlags og óvenjulegar eða meiriháttar ákvarðanir um rekstur þess. Einnig þarf aðalfundur að samþykkja veigamiklar breytingar á samþykkt byggðasamlagsins, svo sem breytingar sem snúa að tilgangi samstarfsins, stjórnskipulagi eða kostnaðarskiptingu milli sveitarfélaga. Í 4. mgr. er heimilað að ákveða í samþykkt byggðasamlags að tiltekna ákvarðanir aðalfundar verði háðar staðfestingu aðildarsveitarfélaga. Slíkt fyrirkomulag er algengt í dag en með aukinni áherslu á vald aðalfundar er gert ráð fyrir að það verði fremur undantekning en regla. Ef slíkt fyrirkomulag er haft þarf að halda aðalfund tímanlega, eigi síðar en 10. október ár hvert, þannig að sveitarfélög hafi nægan tíma til að taka afstöðu til ákvarðana aðalfundar áður en þau leggja fram eigin fjármálaáætlanir. Þá er lagt til að í samþykkt byggðasamlags sé kveðið á um hvernig skuli brugðist við ef aðildarsveitarfélag staðfestir ekki ákvörðun aðalfundar, til dæmis með því að leita sátta eða kalla saman nýjan fund.
	104. gr. <i>Samþykkt byggðasamlags.</i>	

	☐ Í samþykkt byggðasamlags skulu m.a. vera ákvæði um: 1. Heiti byggðasamlags og hvaða verkefnum það sinnir. 2. Valdheimildir byggðasamlags og starfsmanna þess, þ.e. þær ákvarðanir sem aðildarsveitarfélög fela stjórn, framkvæmdastjóra eða einstökum starfsmönnum byggðasamlaga að fullnaðarafgreiða. 3. Boðun aðalfunda og framkvæmd þeirra. Heimilt er að setja reglur um tillögurétt kjörinna fulltrúa og ræðutíma, sbr. b-lið 2. mgr. 103. gr., til að tryggja eðlilega framvindu aðalfundar. 4. Kjör til fulltrúaráðs ef við á, fjölda fulltrúaráðsfulltrúa og varafulltrúa, kjörtímabil og atkvæðavægi þeirra. 5. Kjör til stjórnar ef við á, fjölda stjórnarmanna, kjörtímabil og varafulltrúa, 6. Hvort dagleg stjórn byggðasamlags sé í höndum stjórnar eða framkvæmdastjóra sem ráðinn er af stjórn og um umboð stjórnar eða framkvæmdastjóra. 7. Hvernig ákvörðunarvaldi um viðauka við fjárheimild yfirstandandi árs er háttað. Heimilt er að mæla svo fyrir í samþykkt byggðasamlags að ákvörðun um viðauka þurfi ekki að koma til samþykktar á aðalfundi, sbr. þó 4. tölul. 3. mgr. 103. gr. 8. Ályktunarhæfi funda og annað sem máli skiptir í því sambandi. 9. Samráðsvettvang aðildarsveitarfélaga ef við á, svo sem eigendafundur eða stefnuráð. 10. Hvort og hvenær þörf er á staðfestingu sveitarstjórna á ákvörðunum aðalfundar skv. 4. mgr. 103. gr. 11. Heimildir til samninga við einkaaðila ef við á, sbr. 115. gr. 12. Heimildir til samninga við einstök aðildarsveitarfélög um að þau taki að sér afmarkaða þætti í þeirri starfsemi sem falin hefur verið byggðasamlagi ef við á. 13. Skipan og störf sérfræðings skv. 3. mgr. 107. gr. og sáttanefndar skv. 3. mgr. 108. gr.	Samþykkt byggðasamlags er grundvöllurinn að starfsemi byggðasamlags. Ákvæðið á sér hliðstæðu í 3. mgr. 94. gr. gildandi laga, en í frumvarpinu eru lagðar til nokkrar breytingar sem tengjast einkum nýju fyrirkomulagi stjórnskipunar byggðasamlaga, meðal annars aukinni áherslu á hlutverk aðalfundar og skýrari reglum um ábyrgð og kostnaðarskiptingu aðildarsveitarfélaga. Ein mikilvæg breyting felst í því að gerðar eru skýrari kröfur um hvernig sveitarfélög framselja vald til byggðasamlags. Í samþykktinni þarf því að koma fram með skýrum hætti hvaða ákvarðanir stjórn, framkvæmdastjóri eða starfsmenn byggðasamlags hafa heimild til að taka og fullnaðarafgreiða. Þessi regla er sambærileg þeim kröfum sem gilda þegar sveitarstjórn framselur vald til fastanefnda eða starfsmanna innan sveitarfélagsins. Markmiðið er að tryggja skýrari ábyrgðarskiptingu og að það sé ljóst hvaða vald hefur verið fært frá sveitarfélögunum til byggðasamlagsins. Í ákvæðinu er einnig lögð áhersla á að í samþykkt byggðasamlags skuli vera skýrar reglur um boðun og framkvæmd aðalfunda. Þar sem að baki byggðasamlögum geta staðið margir kjörnir fulltrúar frá fleiri sveitarfélögum er talið mikilvægt að setja reglur sem stuðla að bæði skilvirkum og lýðræðislegum fundarstörfum. Því er gert ráð fyrir að heimilt sé að setja reglur um ræðutíma, fjölda ræðna eða heildartíma umræðu um einstök mál. Einnig má setja reglur um hvernig tillögur skuli berast fyrir aðalfund, til dæmis að þær þurfi að berast með ákveðnum fyrirvara. Slíkar reglur eiga þó alltaf að byggjast á jafnræði og tryggja að allir fulltrúar hafi raunhæfan rétt til að taka þátt í umræðu. Í frumvarpinu er jafnframt lögð til sú breyting að sveitarfélög geti ákveðið í samþykkt byggðasamlags hvort dagleg stjórn þess verði í höndum stjórnar eða framkvæmdastjóra. Með þessu er opnað fyrir sveigjanlegra fyrirkomulag en áður. Sveitarfélög geta þannig ákveðið að hafa ekki sérstaka stjórn heldur fela framkvæmdastjóra daglega stjórn rekstrarins. Einnig er mögulegt að aðalfundur skipi faglega stjórn sem annast daglegan rekstur byggðasamlagsins. Markmiðið er að gera sveitarfélögum kleift að velja stjórnskipulag sem hentar best starfsemi og umfangi viðkomandi byggðasamlags. Ákvæðið kveður einnig á um að í samþykkt byggðasamlags skuli tilgreint hvernig farið er með viðauka við fjárheimildir
--	---	---

	14. Úrgöngu úr byggðasamlagi, þar á meðal um uppgjör aðildarsveitarfélaga, ábyrgð á skuldbindingum og rétt til innlausnar á eignarhlutum.
	105. gr. <i>Skýrsla um starfsemi byggðasamlags og upplýsingaréttur.</i>
	☐ Stjórn eða framkvæmdastjóri byggðasamlags skal vinna skýrslu um starfsemi þess á liðnu starfsári. Í skýrslunni skal gera grein fyrir helstu verkefnum og árangri byggðasamlagsins, tillögu að fjármálaáætlun og fjárheimild skv. 2. tölul. 2. mgr. 103. gr. auk annarra atriða sem talin eru mikilvæg fyrir aðildarsveitarfélögin. Skýrslan skal send aðildarsveitarfélögum og birt opinberlega með hæfilegum fyrirvara fyrir ársfund byggðasamlags. ☐ Einstakar sveitarstjórnir og endurskoðendur eiga rétt á aðgangi að öllum gögnum um stjórnsýslu byggðasamlags. Kjörnir fulltrúar eiga vegna starfa sinna rétt á öllum gögnum sem liggja fyrir í stjórnsýslu byggðasamlags og varða málefni sem komið geta til umfjöllunar sveitarstjórnar, sbr. 30. gr.
	106. gr. <i>Bein kosning í fulltrúaráð byggðasamlags.</i>

á yfirstandandi ári. Með öðrum orðum þarf að ákveða hver hafi heimild til að samþykkja breytingar á fjárheimildum. Sú heimild getur verið hjá aðalfundi, en einnig er heimilt að fela hana stjórn, framkvæmdastjóra eða öðrum aðilum ef slíkt er ákveðið í samþykktinni. Þó þarf í slíkum tilvikum að skilgreina skýrt hvaða fjárhæðamörk eða skilyrði gilda, sérstaklega þar sem meiri háttar eða óvenjulegar ákvarðanir eiga samkvæmt frumvarpinu almennt að fara fyrir aðalfund. Að lokum felur ákvæðið í sér nýmæli um að í samþykkt byggðasamlags megi kveða á um sérstakan samráðsvettvang aðildarsveitarfélaga. Slíkur vettvangur gæti til dæmis verið stefnuráð, eigendafundur eða annar sambærilegur vettvangur þar sem sveitarfélög samræma sjónarmið sín, vinna að stefnumótun eða undirbúa mál fyrir aðalfund. Slíkur samráðsvettvangur getur einnig aukið aðkomu kjörinna fulltrúa, þar á meðal fulltrúa minnihluta sveitarstjórna, að starfsemi byggðasamlagsins. Markmiðið er að styrkja samstarf sveitarfélaganna og gera samskipti þeirra innan byggðasamlagsins markvissari og gagnsærri.

Ákvæðið er nýmæli og mælir fyrir um í 1. mgr. að stjórn eða framkvæmdastjóri skuli vinna skýrslu um starfsemi byggðasamlags á liðnu starfsári þar sem gera skal grein fyrir helstu verkefnum og árangri byggðasamlagsins. Auk þess skal í skýrslunni gera grein fyrir tillögu að fjármálaáætlun og fjárheimild næstkomandi árs ásamt öðrum atriðum sem talin eru mikilvæg fyrir aðildarsveitarfélög. Kveðið er á um að skýrsluna skuli senda aðildarsveitarfélögum og birta opinberlega með hæfilegum fyrirvara fyrir aðalfund samlagsins. Markmið reglunnar er tvíþætt, annars vegar að styrkja aðkomu allra kjörinna fulltrúa að málefnum samlagsins og hins vegar að auka gagnsæi í starfsemi þess. Fyrri málslíður 2. mgr. er nánast samhljóða 7. mgr. 94. gr. gildandi laga, en hann mælir fyrir um að einstakar sveitarstjórnir og endurskoðendur eigi rétt á aðgangi að öllum gögnum um stjórnsýslu byggðasamlags. Við ákvæðið er bætt að öllum kjörnum fulltrúum sé einnig heimilt að kalla eftir gögnum. Er það gert til áréttingar við gildandi rétt þar sem slíka heimild má einnig leiða af 30. gr.

	☐ Í samþykkt byggðasamlags er heimilt að mæla fyrir um að fram fari almenn atkvæðagreiðsla í aðildarsveitarfélögum um kjör fulltrúa í fulltrúaráð skv. b-lið 2. mgr. 103. gr. Í samþykktinni skal þá kveðið á um framkvæmd kosningarinnar, þar á meðal um val á kjöraðferð og reglur um úthlutun sæta, svo sem hvort um persónukjör eða listakosningu sé að ræða og hvort fulltrúar séu kosnir sameiginlega fyrir aðildarsveitarfélögin eða fyrir hvert aðildarsveitarfélag fyrir sig. ☐ Í fulltrúaráð byggðasamlags eru þeir kjörgengir í atkvæðagreiðslu skv. 1. mgr. sem hafa kosningarétt í aðildarsveitarfélagi byggðasamlagsins samkvæmt kosningalögum. Í samþykkt byggðasamlags er þó heimilt að ákveða að einstaklingar sem ekki hafa náð aldri til að kjósa samkvæmt kosningalögum séu kjörgengir í slíkri atkvæðagreiðslu. ☐ Heimilt er að ákveða að atkvæðavægi fulltrúa sem kosnir eru samkvæmt þessari grein sé með öðrum hætti en skv. 1. mgr. 103. gr. Að öðru leyti skulu ákvæði 144. gr. eiga við um kosninguna.	Í greininni lagt til það nýmæli að heimilt sé að ákveða að fulltrúaráð sé kosið með íbúakosningum í aðildarsveitarfélögum. Tillagan um að heimila aðildarsveitarfélögum að viðhafa almenna atkvæðagreiðslu um kjör fulltrúa í fulltrúaráð byggðasamlags er liður í því heildarmarkmiði frumvarpsins að styrkja lýðræðislega aðkomu að byggðasamlögum og vinna gegn þeim lýðræðishalla sem bent hefur verið á að einkenni starfsemi þeirra. Mikilvægt er að árétta að hér er um heimildarákvæði að ræða en ekki skyldu. Sveitarfélögin sem standa að byggðasamlagi geta því metið í sameiningu hvort þessi leið henti þeirra aðstæðum, stærð og eðli verkefna. Í samþykkt byggðasamlags er gert ráð fyrir að skilgreina þurfi framkvæmd kosninga, svo sem hvort um persónukjör eða listakosningu sé að ræða. Bent er á að ef þessi leið er farin er það í höndum aðildarsveitarfélaga að ákveða vægi þeirra fulltrúa sem kosnir eru. Gæti því farið fram almenn atkvæðagreiðsla í öllum aðildarsveitarfélögum um tiltekinn fjölda fulltrúa sem allir hafa sama atkvæðavægi. Einnig væri hægt að kjósa fulltrúa fyrir hvert sveitarfélag fyrir sig.
	107. gr. <i>Ábyrgð og kostnaðarskipting byggðasamlaga.</i>	
	☐ Aðildarsveitarfélög byggðasamlags bera einfalda ábyrgð á fjárhagslegum skuldbindingum þess gagnvart þriðja aðila. Innbyrðis skiptist kostnaður og fjárhagsleg ábyrgð á grundvelli þess raunkostnaðar sem rekja má til starfsemi byggðasamlagsins í þágu hvers aðildarsveitarfélags. Stjórn eða framkvæmdastjóri byggðasamlags skal á aðalfundi leggja fram tillögu að kostnaðarskiptingu og fjárhagslegri ábyrgð fyrir komandi starfsár sem byggist á greiningu á þessum kostnaði. ☐ Þrátt fyrir 1. mgr. er heimilt að ákveða kostnaðarskiptingu og fjárhagslega ábyrgð eftir hlutlægum mælikvörðum sem sveitarfélög koma sér saman um í samþykkt byggðasamlagsins. ☐ Hvort sem kostnaðarskipting og fjárhagsleg ábyrgð er ákveðin á grundvelli 1. eða 2. mgr., geta einstök aðildarsveitarfélög farið fram á að fyrir aðalfund verði skipaður óháður sérfræðingur eða sérfræðingar til að greina raunkostnað starfseminnar fyrir hvert sveitarfélag. Beiðni um skipan sérfræðings skal berast stjórn eða framkvæmdastjóra byggðasamlags með þeim fresti fyrir aðalfund sem nánar er kveðið á um í samþykkt byggðasamlags. Niðurstaða sérfræðings skal lögð fram sem	Í 107. gr. frumvarpsins eru lagðar til nýjar reglur um kostnaðarskiptingu milli sveitarfélaga í byggðasamlögum. Um er að ræða töluverða efnislega breytingu frá gildandi fyrirkomulagi, þar sem meginreglan verður sú að kostnaður skuli skiptast eins nálægt raunverulegum kostnaði og unnt er eftir því hversu mikið hvert sveitarfélag nýtir þjónustu byggðasamlagsins. Markmiðið með þessari breytingu er að tryggja sanngjarna skiptingu kostnaðar og koma í veg fyrir að ákveðin sveitarfélög, sérstaklega stærri sveitarfélög, beri hlutfallslega meiri kostnað en samsvarar þeirri þjónustu sem þau fá. Samkvæmt ákvæðinu er gert ráð fyrir að stjórn eða framkvæmdastjóri byggðasamlags leggi árlega fram tillögu að kostnaðarskiptingu á aðalfundi byggðasamlagsins. Sú tillaga á að byggjast á greiningu á raunkostnaði starfseminnar gagnvart hverju aðildarsveitarfélagi. Í framkvæmd getur slíkt mat þó verið flókið, þar sem starfsemi byggðasamlaga er oft sameiginleg og kostnaður ekki alltaf auðveldlega rekjanlegur til eins sveitarfélags. Því er ekki gert ráð fyrir einni ákveðinni aðferð við útreikning raunkostnaðar. Í stað þess er lögð áhersla á gagnsæi og að

	tillaga á aðalfundi og ef hún er samþykkt skal kostnaðarskipting og fjárhagsleg ábyrgð byggjast á tillögunni fyrir komandi starfsár. Kostnaður af störfum sérfræðings skal greiðast af því sveitarfélagi sem óskar eftir skipan hans nema um annað sé samið. Kveða skal nánar á um skipan og störf slíkra sérfræðinga í samþykkt byggðasamlags.	notaðir séu hlutlægir mælikvarðar sem endurspegla sem best þá þjónustu sem hvert sveitarfélag fær. Í 2. mgr. ákvæðisins er jafnframt gert ráð fyrir ákveðnum sveigjanleika. Þar er heimilað að aðildarsveitarfélög komi sér saman um aðra hlutlæga mælikvarða í stað þess að framkvæma nákvæma greiningu á raunkostnaði á hverju ári. Slíkir mælikvarðar gætu til dæmis verið íbúafjöldi, fjöldi nemenda eða brunabótamat fasteigna. Þessi heimild er sérstaklega mikilvæg þar sem nákvæm greining á raunkostnaði getur verið bæði flókin og kostnaðarsöm. Til að tryggja að kostnaðarskipting sé réttmæt og gagnsæ er í 3. mgr. ákvæðisins kveðið á um að í samþykkt byggðasamlags skuli vera heimild fyrir hvert aðildarsveitarfélag til að kalla til óháðan aðila, svo sem endurskoðanda eða annan sérfræðing, til að greina kostnaðarskiptinguna. Slík greining skal síðan lögð fyrir aðalfund byggðasamlagsins sem tillaga að kostnaðarskiptingu fyrir næsta starfsár. Í sumum tilvikum gæti slík úttekt einnig leitt til þess að leiðréttingar verði gerðar á kostnaðarskiptingu fyrri ára, ef aðildarsveitarfélög koma sér saman um það.
95. gr. <i>Úrganga úr byggðasamlagi og slit byggðasamlags.</i> ☐ Í samningi um byggðasamlag skulu vera ákvæði um endurskoðun á samningi, um heimildir til úrsagnar úr byggðasamlagi og um slit þess. ☐ Einstök sveitarfélög geta með tveggja ára fyrirvara sagt upp aðild að byggðasamlagi, hafi ekki verið samið um annan tímafreist. Samhliða getur sveitarfélag krafist innlausnar á nettó eignarhlut sínum í samlaginu núvirðisreiknuðum í samræmi við ákvæði samnings skv. 94. gr. ☐ Ef ósætti rís um úrgöngu sveitarfélags úr byggðasamlagi er hægt að vísa málinu til ráðuneytisins. Ráðuneytið getur ákveðið að viðkomandi sveitarfélagi sé ekki heimilt að ganga úr byggðasamlagi um tilgreindan tíma, þó ekki lengur en í fimm ár að telja frá ákvörðun ráðuneytisins, vegna mikilvægra samfélagslegra hagsmuna eða vegna mikilvægra hagsmuna annarra aðildarsveitarfélaga sem að byggðasamlagi standa. Af sömu ástæðum er ráðuneytinu heimilt að ákveða frestun innlausnar á eignarhlut sveitarfélags. ☐ Tillaga um að starfsemi byggðasamlags sé hætt nær því aðeins fram að ganga að hún sé staðfest af ^{2/} 3 hlutum	108. gr. <i>Úrganga úr byggðasamlagi og slit byggðasamlags.</i> ☐ Í samþykkt byggðasamlags skulu vera ákvæði um endurskoðun á samningi, um heimildir til úrsagnar úr byggðasamlagi og um slit þess. ☐ Einstök sveitarfélög geta með tveggja ára fyrirvara sagt upp aðild að byggðasamlagi, hafi ekki verið samið um annan tímafreist. Samhliða getur sveitarfélag krafist innlausnar á nettó eignarhlut sínum í samlaginu núvirðisreiknuðum í samræmi við ákvæði samþykkt skv. 107. gr. ☐ Ef ágreiningur rís um úrgöngu sveitarfélags úr byggðasamlagi, þ.m.t. um skilmála hennar, innlaun eignarhluta eða tímasetningu, er byggðasamlagi og viðkomandi sveitarfélag heimilt að skipa sáttanefnd til að leysa úr ágreiningi. Nánar skal kveðið á um skipan og störf slíkrar nefndar í samþykkt byggðasamlags. Sáttanefndin skal innan þess frests sem viðkomandi sveitarfélag og byggðasamlagið setja, leggja fram sáttatillögu sem taka skal mið af fjárhagslegum skuldbindingum, mikilvægum samfélagslegum hagsmunum og hagsmunum annarra aðildarsveitarfélaga.	Ákvæðið er að meginstefnu sambærilegt 95. gr. gildandi sveitarstjórnarlaga en í frumvarpinu eru gerðar nokkrar breytingar og viðbætur sem miða að því að skýra ferlið og gera það sveigjanlegra. Bætt er við nýrri 3. mgr. sem kveður á um úrræði til að leysa úr ágreiningi sem kann að koma upp þegar sveitarfélag vill ganga úr byggðasamlagi. Slíkur ágreiningur getur til dæmis snúið að fjárhagslegu uppgjöri, innlaun eignarhluta eða tímasetningu úrgöngu. Samkvæmt ákvæðinu geta aðilar ákveðið að skipa sérstaka sáttanefnd sem fær það hlutverk að leggja fram sáttatillögu um lausn málsins. Markmiðið er að skapa farveg fyrir samkomulag og forðast langvarandi ágreining milli sveitarfélaga. Tillaga nefndarinnar á að taka mið af fleiri sjónarmiðum en einungis fjárhagslegum, til dæmis áhrifum á þjónustu við íbúa og hagsmunum þeirra sveitarfélaga sem eftir standa í samstarfinu. Í 6. – 8. mgr. eru sett fram ítarlegri og einfaldari reglu rum sjálfa slitameðferð byggðasamlaga til að gera ferlið skýrara og sveigjanlegra. Þá er lögð til ný regla um að slitum byggðasamlags skuli formlega lokið með auglýsingu í Stjórnartíðindum. Ef síðar koma í ljós eignir eða kröfur sem

sveitarstjórna aðildarsveitarfélaga eða hún hafi verið samþykkt í almennri atkvæðagreiðslu á starfssvæði byggðasamlagsins. ^{2/3} hlutar stjórnarmanna í byggðasamlagi eða ^{2/3} hlutar fulltrúa á aðalfundi byggðasamlags, sé slíkur fundur haldinn, geta krafist atkvæðagreiðslu í sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaga um slit byggðasamlags. ☐ Nú er ákveðið að hætta starfsemi byggðasamlags eða svo er fyrir mælt í lögum og skal þá skipa því sérstaka skiptastjórn er gerir upp eignir þess og skuldir og slítur rekstri þess. Heimilt er skiptastjórn að auglýsa eftir kröfum á hendur byggðasamlaginu með opinberri innköllun. Eftir að kröfur hafa verið greiddar skal afgangi eigna eða eftirstöðvum skulda jafnað á þau sveitarfélög sem að byggðasamlagi standa í hlutfalli við íbúatölu. Skiptastjórn skal kjörin af stjórn byggðasamlags.	☐ Náist ekki samkomulag á grundvelli sáttatillögu skv. 3. mgr. um úrgöngu sveitarfélags úr byggðasamlagi er hægt að vísa málinu til ráðherra. Ráðherra getur ákveðið að viðkomandi sveitarfélagi sé ekki heimilt að ganga úr byggðasamlagi um tilgreindan tíma, þó ekki lengur en í fimm ár að telja frá ákvörðun ráðuneytisins, vegna mikilvægra samfélagslegra hagsmuna eða vegna mikilvægra hagsmuna annarra aðildarsveitarfélaga sem að byggðasamlagi standa. Af sömu ástæðum er ráðuneytinu heimilt að ákveða frestun innlausnar á eignarhlut sveitarfélags. ☐ Tillaga um að starfsemi byggðasamlags sé hætt nær því aðeins fram að ganga að hún sé staðfest af ^{2/3} hlutum sveitarstjórna aðildarsveitarfélaga eða hún hafi verið samþykkt í almennri atkvæðagreiðslu á starfssvæði byggðasamlagsins. ^{2/3} hlutar stjórnarmanna í byggðasamlagi eða ^{2/3} hlutar fulltrúa á aðalfundi byggðasamlags, sé slíkur fundur haldinn, geta krafist atkvæðagreiðslu í sveitarstjórnnum aðildarsveitarfélaga um slit byggðasamlags. ☐ Ef ákveðið er að hætta starfsemi byggðasamlags eða svo er fyrir mælt í lögum, skal á aðalfundi skipa sérstaka skiptastjórn til að gera upp allar eignir og skuldir byggðasamlagsins. Á aðalfundi er einnig heimilt að ákveða að slitameðferð fari fram án skipaðrar skiptastjórnar. Ábyrgð á uppgjöri eigna og skulda hvílir þá á stjórn eða framkvæmdastjóra byggðasamlagsins. Heimilt er að auglýsa eftir kröfum á hendur byggðasamlaginu með opinberri innköllun sem birt skal í Stjórnartíðindum. ☐ Þegar allar þekktar kröfur á hendur byggðasamlaginu hafa verið greiddar eða trygging sett fyrir greiðslu þeirra, skal þeim eignum sem eftir standa, svo og eftirstöðvum skulda, skipt milli aðildarsveitarfélaganna. Skiptingin skal fara fram í hlutfalli við innbyrðis ábyrgðarhlutdeild aðildarsveitarfélaga á því starfsári þegar slitin fara fram skv. 105. gr. Skiptastjórn, framkvæmdastjóri eða stjórn skulu tilkynna slitin með auglýsingu í Stjórnartíðindum. ☐ Komi fram áður óþekktar eignir eða kröfur eftir að byggðasamlagi hefur verið slitið skv. 7. mgr. hvílir ábyrgðin enn á aðildarsveitarfélögum. Skiptast slíkar eignir eða skuldir milli þeirra á sama grundvelli og lýst er í 7. mgr. og bera sveitarfélögin áfram ábyrgð á skuldbindingum í samræmi við ábyrgðarhlutfall sitt.	ekki voru þekktar þegar slitin fóru fram skulu þær einnig skiptast milli sveitarfélaganna samkvæmt sama ábyrgðarhlutfalli og áður. Markmið þessara breytinga er að gera reglur um úrgöngu og slit byggðasamlaga skýrari, gagnsærri og auðveldari í framkvæmd.
--	--	--

	109. gr. <i>Önnur ákvæði um byggðasamlög.</i> ☐ Ráðherra er heimilt að setja reglugerð þar sem nánar er mælt fyrir um starfsemi byggðasamlaga en segir í ákvæðum 102.–108. gr., m.a. um aðalfund, kjör og umboð stjórna eða framkvæmdastjóra, hvað beri að koma fram í samþykkt byggðasamlags, úrgöngu úr byggðasamlagi, slit byggðasamlags, réttindi og skyldur kjörna fulltrúa sveitarfélaga sem eru aðilar að byggðasamlagi o.s.frv. Við setningu reglugerðar samkvæmt þessari málsgrein skal ráðherra gæta þess að byggðasamlögum sé veittur hæfilegur frestur til að aðlaga starfsemi sína og samþykkt að nýjum reglum. ☐ Að öðru leyti en því sem kveðið er á um í 102.–108 gr. og reglugerð skv. 1. mgr. lúta byggðasamlög ákvæðum laga þessara um meðferð mála, skyldur og réttindi stjórnarmanna, starfslíð, fjármál, fjármálaáætlanir og endurskoðun ársreikninga og stjórnsýslueftirlit og þeim almennu reglum sem að öðru leyti gilda um störf sveitarfélaga og annarra stjórnvalda.	Í greininni er lagt til að ráðherra fái heimild til að setja reglugerð sem útfærir nánar starfsemi byggðasamlaga. Þessi heimild er lögð til í þeim tilgangi að ráðherra geti brugðist við ef þörf er á því að skýra nánar þær reglur sem gilda um starfsemi byggðasamlaga. Þrátt fyrir að með nýjum ákvæðum sé leitast við að setja skýrari og umfangsmeiri reglur um starfsemi byggðasamlaga er óhjákvæmilegt að í framkvæmd kunni að koma upp vafaatriði eða álitamál sem löggjöfin tekur ekki á með beinum hætti. Það stafar m.a. af hinu tvíþætta eðli byggðasamlaga þar sem annars vegar er um að ræða stjórnvöld sem sinna lögbundnum verkefnum og fara með opinbert vald sem til þeirra hefur verið framselt. Hins vegar hefur rekstrarformið ýmis félagaréttarleg einkenni, enda er um að ræða samstarfsvettvang sveitarfélaganna. Vegna þessa tvíþætta eðlis er almennt gert ráð fyrir því að ef ákvæði laga eða samþykkt byggðasamlagsins kveða ekki á um tiltekið atriði, verði unnt að líta til almennra, ólögfesta reglna félagaréttar við úrlausn á álitamáli. Mikilvægt er þó að árétta að slík beiting félagaréttarlegra sjónarmiða verður ávallt að víkja fyrir almennum reglum stjórnsýsluréttar og ákvæðum sveitarstjórnarlaga. Með reglugerðarheimildinni er ráðherra því veitt töluvert svigrúm til að setja reglur til að leysa úr vafaatriðum sem kunna að koma upp. 2. mgr. er. samhljóðandi gildandi 6. mgr. 94. gr.
96. gr. <i>Samningur um að sveitarfélag taki að sér verkefni fyrir önnur sveitarfélög.</i> ☐ Sveitarfélög geta samið um að eitt sveitarfélag taki að sér verkefni fyrir annað eða önnur sveitarfélög. ☐ Þegar sveitarfélag tekur að sér verkefni fyrir annað eða önnur sveitarfélög er heimilt að ákveða að þau sveitarfélög sem teljast kaupendur þjónustu tilnefni áheyrnarfulltrúa með málfrelsi og tillögurétt á fundi viðkomandi nefndar í því sveitarfélagi sem telst þjónustuveitandi þegar málefni samstarfsverkefnisins eru þar til umræðu. ☐ Fulltrúar í sveitarstjórn þeirra sveitarfélaga sem hafa falið öðru sveitarfélagi að annast fyrir sig afmörkuð verkefni samkvæmt þessari grein eiga sama rétt á aðgangi að gögnum og upplýsingum um það verkefni hjá því sveitarfélagi sem veitir þjónustuna og þeir hefðu ella haft skv. 28. gr. ☐ Í samningi um samvinnu samkvæmt þessari grein skulu	110. gr. <i>Samningur um að sveitarfélag taki að sér verkefni fyrir önnur sveitarfélög.</i> ☐ Sveitarfélögum er heimilt að gera með sér samning um að eitt þeirra taki að fullu yfir framkvæmd og rekstur á lögbundnu eða samningsbundnu verkefni annars eða annarra sveitarfélaga. Með slíkum samningi er framselt til sveitarfélagsins sem tekur að sér verkefnið, allt ákvörðunarvald og þær stjórnsýsluheimildir sem nauðsynlegar eru til að sinna verkefninu. ☐ Þegar sveitarfélag tekur að sér verkefni fyrir annað eða önnur sveitarfélög er heimilt að ákveða að þau sveitarfélög sem teljast kaupendur þjónustu tilnefni áheyrnarfulltrúa með málfrelsi og tillögurétt á fundi viðkomandi nefndar í því sveitarfélagi sem telst þjónustuveitandi þegar málefni samstarfsverkefnisins eru þar til umræðu. ☐ Fulltrúar í sveitarstjórn þeirra sveitarfélaga sem hafa falið öðru sveitarfélagi að annast fyrir sig afmörkuð verkefni	Í frumvarpinu er gerð breyting á 1. mgr. ákvæðisins sem miðar að því að skýra betur réttarstöðuna þegar sveitarfélög semja sín á milli um að eitt þeirra taki yfir verkefni annars. Samningur af þessu tagi felur í sér fullt framsal verkefnisins. Það sveitarfélag sem framselur verkefnið afsalar sér þar með ábyrgð á daglegri framkvæmd þess, en sveitarfélagið sem tekur við verkefninu ber fulla ábyrgð á rekstri þess og framkvæmd, líkt og um eigið verkefni væri að ræða. Þetta á einnig við um starfsmenn sem sinna verkefninu. Mikilvægt er að valdmörk séu skýr og að starfsmaður hafi aðeins einn yfirmann í tengslum við viðkomandi verkefni. Því getur starfsmaður ekki starfað undir stjórn tveggja sveitarfélaga vegna sama verkefnis. Ákvæðið útilokar þó ekki að sveitarfélög geri samkomulag um að starfsmenn sveitarfélags sem framselur verkefni sinni ákveðnum

að lágmarki eftirfarandi atriði tiltekin: 1. hvaða sveitarfélög eru aðilar að samstarfinu, 2. hvert þeirra sér um rækslu verkefnis, 3. nákvæm tilgreining viðkomandi verkefnis eða verkefna, 4. hvaða valdheimildir færast til þess sveitarfélags sem sér um verkefni, 5. gildistími samnings og á hvaða tíma sveitarfélagið taki verkefnið yfir, 6. þörf á staðfestingu á ákvörðunum um framkvæmd verkefnis, 7. hvort sveitarfélagi sé heimilt að gera samning við einkaaðila um framkvæmd verkefnis skv. 100. gr., 8. upplýsingagjöf til annarra samstarfsaðila, 9. fjárhagslegt uppgjör og samskipti vegna verkefnisins, 10. eignarhald á mannvirkjum, rekstrartækjum og öðrum verðmætum, ef við á, og önnur mikilvæg atriði sem varða framkvæmd verkefnis og fjárútlát vegna þess. ☐ Ef sveitarfélög sem eru aðilar að samningi samkvæmt þessari grein eru um það sammála má slíta samstarfi þegar í stað. Að öðrum kosti getur hvert sveitarfélag sagt upp aðild sinni að samningi með eins árs fyrirvara hafi ekki verið samið um annan uppsagnarfrest.	samkvæmt þessari grein eiga sama rétt á aðgangi að gögnum og upplýsingum um það verkefni hjá því sveitarfélagi sem veitir þjónustuna og þeir hefðu ella haft skv. 30. gr. ☐ Í samningi samkvæmt þessari grein skulu að lágmarki eftirfarandi atriði tiltekin: 1. hvaða sveitarfélög eru aðilar að samningnum, 2. hvert þeirra sér um rækslu verkefnis, 3. tilgreining viðkomandi verkefnis eða verkefna, 4. hvaða valdheimildir færast til þess sveitarfélags sem sér um verkefni, 5. gildistími samnings og á hvaða tíma sveitarfélagið taki verkefnið yfir, 6. þörf á staðfestingu á ákvörðunum um framkvæmd verkefnis, 7. hvort sveitarfélagi sé heimilt að gera samning við einkaaðila um framkvæmd verkefnis skv. 115. gr., 8. upplýsingagjöf til annarra samstarfsaðila, 9. fjárhagslegt uppgjör og samskipti vegna verkefnisins, 10. eignarhald á mannvirkjum, rekstrartækjum og öðrum verðmætum, ef við á, og önnur mikilvæg atriði sem varða framkvæmd verkefnis og fjárútlát vegna þess. ☐ Þegar sveitarfélag annast verkefni fyrir annað sveitarfélag samkvæmt þessu ákvæði skal kostnaðarskipting sveitarfélaganna byggjast á árlegri greiningu á raunkostnaði verkefnisins hjá því sveitarfélagi sem þiggur þjónustuna. Sveitarfélaginu sem veitir þjónustuna er jafnframt heimilt að bæta við álagi á þá fjárhæð. Hvoru sveitarfélagi um sig er heimilt að krefjast mats óháðs sérfræðings á raunkostnaði sveitarfélagsins sem þiggur þjónustuna og skal kostnaðarskipting þá byggjast á niðurstöðu þeirrar greiningar ef sveitarfélögin geta ekki komist að annarri niðurstöðu. Kostnaður af störfum sérfræðings skal greiðast af því sveitarfélagi sem óskar eftir skipan hans nema um annað sé samið. Heimilt er að kveða nánar á um skipan og störf slíks sérfræðings í þjónustusamningi ☐ Ef sveitarfélög sem eru aðilar að samningi samkvæmt þessari grein eru um það sammála má slíta samstarfi þegar í stað. Að öðrum kosti getur hvert sveitarfélag sagt upp aðild sinni að samningi með eins árs fyrirvara hafi ekki verið samið um annan uppsagnarfrest.	þjónustuhlutverkum tengdum verkefninu. Slík samvinna getur til dæmis byggst á öðrum ákvæðum frumvarpsins um samninga við utanaðkomandi aðila. Grundvallarskilyrðið er þó að slíkir starfsmenn hafi ekki vald til að taka stjórnvaldsákvæðanir. Í nýrri 5. mgr. er lögð áhersla á að fjárhagslegur grundvöllur slíks samstarfs sé skýr og gagnsær. Meginreglan verður sú að greiðslur milli sveitarfélaga skuli byggjast á raunkostnaði við framkvæmd verkefnisins. Sveitarfélagið sem tekur að sér verkefnið þarf því að geta sýnt fram á raunverulegan kostnað við þjónustuna, til dæmis með bókhaldsgögnum og útreikningum. Kostnaðurinn getur meðal annars tekið mið af fjölda notenda þjónustunnar eða umfangi hennar. Ákvæðið heimilar einnig að sveitarfélagið sem tekur við verkefninu leggi ákveðið álag ofan á raunkostnaðinn. Slíkt álag er ætlað að standa undir óbeinum kostnaði sem getur fylgt verkefninu, svo sem stjórnunarkostnaði, umsýslu, auknu álagi á stoðþjónustu eða þeirri fjárhagslegu áhættu sem sveitarfélagið tekur á sig með rekstrinum. Jafnframt er eðlilegt að sveitarfélagið geti notið ávinnings af mögulegri stærðarhagkvæmni. Áréttað er þó að heimild til að leggja á álag er valkvæð en ekki skylda. Ef upp kemur ágreiningur um kostnað við verkefnið geta sveitarfélögin samið um að óháður sérfræðingur, til dæmis endurskoðandi, meti kostnaðinn og leggi fram niðurstöðu. Sú niðurstaða skal almennt gilda nema sveitarfélögin ákveði annað í sameiningu. Að lokum er í nýrri 7. mgr. lagt til að ráðherra fái heimild til að setja reglugerð um nánari framkvæmd slíkra samninga milli sveitarfélaga. Markmiðið er að ráðherra geti sett frekari reglur ef þörf krefur, til dæmis til að tryggja samræmda framkvæmd og skýrari ramma um samstarf sveitarfélaga af þessu tagi.
---	---	---

	☐ Ráðherra er heimilt að setja reglugerð þar sem nánar er mælt fyrir um samninga sveitarfélaga þar sem sveitarfélag annast verkefni annars sveitarfélags. Við setningu reglugerðar samkvæmt þessari málsgrein skal ráðherra gæta þess að sveitarfélögum sé veittur hæfilegur frestur til að aðlaga starfsemi sína og samning að breyttum reglum.	
97. gr. Landshlutasamtök sveitarfélaga. ☐ Sveitarfélögum er heimilt að starfa saman innan staðbundinna landshlutasamtaka sveitarfélaga er vinni að sameiginlegum hagsmunamálum sveitarfélaganna í hverjum landshluta. ☐ Starfssvæði landshlutasamtaka fer eftir ákvörðun aðildarsveitarfélaga sem staðfest hefur verið af ráðuneytinu. Landshlutasamtök skulu þó aldrei vera fleiri en átta á landinu öllu. Sveitarfélög sem liggja innan starfssvæðis landshlutasamtaka eiga rétt á aðild að þeim. Ráðuneyti og opinberar stofnanir skulu ávallt leita umsagnar hlutaðeigandi landshlutasamtaka um stefnumótun eða ákvarðanir sem varða viðkomandi landsvæði sérstaklega. ☐ Landshlutasamtök geta með samningum eða samkvæmt heimildum í sérlögum tekið að sér verkefni eða aðra starfsemi sem tengist hlutverki þeirra skv. 1. mgr., svo sem verkefni tengd byggðapróun eða öðrum sameiginlegum hagsmunum sveitarfélaga.	111. gr. Landshlutasamtök sveitarfélaga. ☐ Sveitarfélögum er heimilt að starfa saman innan staðbundinna landshlutasamtaka sveitarfélaga er vinni að sameiginlegum hagsmunamálum sveitarfélaganna í hverjum landshluta. Landshlutasamtök eru félagasamtök sem starfa í umboði aðildarsveitarfélaga sinna. Tryggja skal með samþykktum landshlutasamtakanna að ákvarðanatöku innan þeirra endurspegli vilja aðildarsveitarfélaganna. ☐ Starfssvæði landshlutasamtaka fer eftir ákvörðun aðildarsveitarfélaga sem staðfest hefur verið af ráðherra. Landshlutasamtök skulu þó aldrei vera fleiri en átta á landinu öllu. Sveitarfélög sem liggja innan starfssvæðis landshlutasamtaka eiga rétt á aðild að þeim. Ráðuneyti og opinberar stofnanir skulu ávallt leita umsagnar hlutaðeigandi landshlutasamtaka um stefnumótun eða ákvarðanir sem varða viðkomandi landsvæði sérstaklega. ☐ Landshlutasamtök geta með samningum eða samkvæmt heimildum í sérlögum tekið að sér verkefni eða aðra starfsemi sem tengist hlutverki þeirra skv. 1. mgr., svo sem verkefni tengd byggðapróun eða öðrum sameiginlegum hagsmunum sveitarfélaga. ☐ Ekki er heimilt að fela landshlutasamtökum verkefni sem fela í sér töku ákvarðana um réttindi og skyldur manna samkvæmt stjórnsýslulögum, nema um sé að ræða veitingu styrkja eða ákvarðanir á grundvelli laga. ☐ Áður en landshlutasamtökum er falið nýtt verkefni með lögum skal fara fram samráð við Samband íslenskra sveitarfélaga og viðkomandi aðildarsveitarfélög. Skal þar sérstaklega metið hvort verkefnið samræmist hlutverki landshlutasamtakanna sem svæðisbundinna hagsmunasamtaka.	Helsta breytingin felst í því að í 1. mgr. er tekið skýrt fram að landshlutasamtök skuli vera félagasamtök sveitarfélaga. Með því er áréttað að landshlutasamtök eru ekki stjórnvöld heldur samstarfsvettvangur sveitarfélaga sem starfar á grundvelli félagsréttar. Þau sækja því allt sitt vald og umboð til aðildarsveitarfélaganna sjálfra. Af þessu leiðir að landshlutasamtök geta hvorki verið sjálfseignarstofnanir né hlutafélög eða önnur hagnaðardröfin félög. Markmiðið er að tryggja að starfsemi þeirra byggist á lýðræðislegum grunni og að sveitarfélögin sjálf ráði skipulagi og starfsemi samtakanna. Í 4. mgr., sem er nýmæli, er sett skýr takmörkun á því hvaða verkefni sveitarfélög geta falið landshlutasamtökum. Samkvæmt ákvæðinu er sveitarfélögum almennt óheimilt að fela þeim verkefni sem fela í sér töku stjórnsýslusákvæðana. Slíkar ákvarðanir snúa að réttindum og skyldum einstaklinga og fyrirtækja og samkvæmt stjórnsýslurétti þurfa þær að vera teknar af aðila sem hefur skýra lagastöð og lýðræðislegt umboð. Slíkt umboð hafa sveitarstjórnir en ekki landshlutasamtök. Undantekningin frá þeirri er reglu er þó að h eimilt er að fela landshlutasamtökum að taka ákvarðanir um úthlutun styrkja. Rökin fyrir þeirri undantekningu eru meðal annars þau að slíkar ákvarðanir fela ekki í sér íþyngjandi stjórnsýslusákvæðanir gagnvart borgurum heldur dreifingu fjármuna eða stuðnings. Einnig getur verið hagkvæmt að nýta staðbundna þekkingu innan landshlutasamtaka við mat á styrkumsóknum sem tengjast þróunar- eða byggðaverkefnum á svæðinu. Að lokum er í nýrri 5. mgr. lagt til að ef landshlutasamtökum eru falin verkefni með lögum, sem fela í sér aukið vald eða ábyrgð, skuli tryggt aukið samráð við aðildarsveitarfélögin. Markmiðið er að tryggja að slíkar ákvarðanir byggist á skýrum vilja sveitarfélaganna sjálfra, þar sem landshlutasamtök starfa í þeirra umboði. Með þessu er leitast við að tryggja bæði lýðræðislegt aðhald og skýra ábyrgð í starfsemi landshlutasamtaka.

97. gr. a. Sóknaaráætlanir landshluta. ☐ Sóknaaráætlanir landshluta eru stefnumótandi áætlanir sem taka til starfssvæða landshlutasamtaka sveitarfélaga. Í þeim kemur fram stöðumat viðkomandi landshluta, framtíðarsýn, markmið og aðgerðir til að ná þeim markmiðum. Í sóknaaráætlunum landshluta skal mælt fyrir um svæðisbundnar áherslur sem taka mið af meginmarkmiðum byggðastefnu, landsskipulagsstefnu, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun. ☐ Landshlutasamtök sveitarfélaga skulu vinna sóknaaráætlanir hver á sínu starfssvæði og bera ábyrgð á framkvæmd þeirra. ☐ Sóknaaráætlanir eru unnar í samvinnu við samráðsvettvang viðkomandi landshluta sem er samstarfsvettvangur sveitarfélaga, ríkisstofnana, atvinnulífs, menningarlífs, fræðasamfélags og annarra hagsmunaaðila í hverjum landshluta. ☐ Þar sem atvinnu- og þjónustusóknarsvæði, eins og þau eru skilgreind í byggðastefnu, ná yfir tvo eða fleiri landshluta skulu viðkomandi landshlutasamtök sveitarfélaga samhæfa sóknaaráætlanir sínar. ☐ Byggðastofnun leggur mat á framvindu sóknaaráætlana og hefur eftirlit með fjárreiðum þeirra.] ¹⁾	112. gr. Sóknaaráætlanir landshluta. ☐ Sóknaaráætlanir landshluta eru stefnumótandi áætlanir sem taka til starfssvæða landshlutasamtaka sveitarfélaga. Í þeim kemur fram stöðumat viðkomandi landshluta, framtíðarsýn, markmið og aðgerðir til að ná þeim markmiðum. Í sóknaaráætlunum landshluta skal mælt fyrir um svæðisbundnar áherslur sem taka mið af meginmarkmiðum byggðastefnu, landsskipulagsstefnu, skipulagsáætlunum, menningarstefnu og, eftir atvikum, annarri opinberri stefnumótun. ☐ Landshlutasamtök sveitarfélaga skulu vinna sóknaaráætlanir hver á sínu starfssvæði og bera ábyrgð á framkvæmd þeirra. ☐ Sóknaaráætlanir eru unnar í samvinnu við samráðsvettvang viðkomandi landshluta sem er samstarfsvettvangur sveitarfélaga, ríkisstofnana, atvinnulífs, menningarlífs, fræðasamfélags og annarra hagsmunaaðila í hverjum landshluta. ☐ Þar sem atvinnu- og þjónustusóknarsvæði, eins og þau eru skilgreind í byggðastefnu, ná yfir tvo eða fleiri landshluta skulu viðkomandi landshlutasamtök sveitarfélaga samhæfa sóknaaráætlanir sínar. ☐ Byggðastofnun leggur mat á framvindu sóknaaráætlana og hefur eftirlit með fjárreiðum þeirra.	Samhljóða gildandi ákvæði.
98. gr. Samband íslenskra sveitarfélaga. ☐ Samband íslenskra sveitarfélaga er sameiginlegur málsvari sveitarfélaga í landinu. Öllum sveitarfélögum er frjálst að eiga aðild að Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Sambandið fer með sameiginleg hagsmunamál sveitarfélaganna eftir því sem þau ákveða og fyrir er mælt í lögum. Sambandið telst ekki vera stjórnvald. ☐ Sveitarstjórnir þeirra sveitarfélaga sem eiga aðild að sambandinu kjósa fulltrúa á landsþing sambandsins eftir þeim reglum sem ákveðnar eru í samþykktum þess. ☐ Þegar ráðherra setur almenn stjórnvaldsfyrirmæli á grundvelli laga þessara skal hann ávallt hafa samráð við Samband íslenskra sveitarfélaga um efni þeirra.	113. gr. Samband íslenskra sveitarfélaga. ☐ Samband íslenskra sveitarfélaga er sameiginlegur málsvari sveitarfélaga í landinu. Öllum sveitarfélögum er frjálst að eiga aðild að Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Sambandið fer með sameiginleg hagsmunamál sveitarfélaganna eftir því sem þau ákveða og fyrir er mælt í lögum. Sambandið telst ekki vera stjórnvald. ☐ Sveitarstjórnir þeirra sveitarfélaga sem eiga aðild að sambandinu kjósa fulltrúa á landsþing sambandsins eftir þeim reglum sem ákveðnar eru í samþykktum þess. ☐ Þegar ráðherra setur almenn stjórnvaldsfyrirmæli á grundvelli laga þessara skal hann ávallt hafa samráð við Samband íslenskra sveitarfélaga um efni þeirra. ☐ Sambandi íslenskra sveitarfélaga er heimilt, í þágu hlutverks síns sem sameiginlegur málsvari sveitarfélaga, að kalla eftir og miðla nauðsynlegum gögnum og upplýsingum frá sveitarfélögum. Tilgangur gagnaöflunar skal takmarkast við að:	Til að sambandið geti sinnt hlutverki sínu sem sameiginlegur málsvari sveitarfélaga er nauðsynlegt að það hafi aðgang að áreiðanlegum og samræmdum upplýsingum um starfsemi, rekstur og þjónustu sveitarfélaganna. Án slíkra gagna væri erfitt fyrir sambandið að meta áhrif lagasetningar, taka þátt í samningaviðræðum við ríkisvaldið eða vinna að stefnumótun fyrir sveitarstjórnarstigið í heild. Af þessum sökum er í nýrri 4. mgr. kveðið á um heimild sambandsins til að afla gagna frá sveitarfélögum og vinna úr þeim í þágu hlutverks síns. Í framkvæmd vinnur sambandið almennt með gögn sem eru ekki persónugreinanleg. Hins vegar getur smæð sumra sveitarfélaga valdið því að tiltekna upplýsingar, til dæmis um kostnað vegna einstakra málaflökka á borð við barnavernd eða félagsþjónustu, geti óhjákvæmilega orðið persónugreinanlegar. Af þeirri ástæðu er í nýrri málsgrein ákvæðisins sérstaklega kveðið á um að sambandinu sé heimilt að vinna viðkvæmar persónuupplýsingar þegar það

	1. safna saman og miðla tölfraðilegum upplýsingum um starfsemi, rekstur og þjónustu sveitarfélaga, 2. greina þróun í málaflokkum sveitarfélaga til stuðnings stefnumótunar, 3. undirbúa umsagnir og gæta hagsmuna sveitarfélaga gagnvart ríkisvaldi og öðrum aðilum, 4. styðja við þróunar- og rannsóknarverkefni á vettvangi sveitarstjórnarstigsins, 5. uppfylla skyldur sem Sambandið hefur tekið að sér fyrir hönd sveitarfélaga, svo sem við hönnun og rekstur stafrænna lausna og á sviði kjaramála. ☐ Sambandi íslenskra sveitarfélaga er heimil vinnsla persónuupplýsinga, þar á meðal viðkvæmra persónuupplýsinga, svo sem um kjaramál, mannauðsmál, fræðslu- og félagsþjónustu og barnavernd í þeim tilgangi að sinna lögbundnu hlutverki sínu sem sameiginlegur málsvari sveitarfélaga, að uppfylltum skilyrðum laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.	er nauðsynlegt til að sinna lögbundnu hlutverki þess sem málsvari sveitarfélaga. Slík vinnsla verður þó alltaf að uppfylla skilyrði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Jafnframt er gert ráð fyrir að sveitarfélög geti falið sambandinu ýmis önnur verkefni sem tengjast starfsemi sveitarstjórnarstigsins. Þar má til dæmis nefna greiningarvinnu, þróun og rekstur stafrænna lausna eða önnur sameiginleg verkefni sem geta stuðlað að aukinni skilvirkni og bættri þjónustu sveitarfélaga. Með ákvæðinu er því leitast við að styrkja hlutverk sambandsins sem samræmingar- og samstarfsvettvangs sveitarfélaga á landsvísu.
99. gr. <i>Samstarf um gerð kjarasamninga.</i>	114. gr. <i>Samstarf um gerð kjarasamninga.</i>	
☐ Sveitarfélög geta haft með sér samvinnu um gerð og samþykkt kjarasamninga við starfsmenn sína og önnur atriði tengd framkvæmd og stefnumótun í launamálum.	☐ Sveitarfélög geta haft með sér samvinnu um gerð og samþykkt kjarasamninga við starfsmenn sína og önnur atriði tengd framkvæmd og stefnumótun í launamálum.	Samhljóða gildandi ákvæði.
100. gr. <i>Samningar um þjónustustarfsemi og einstök rekstrarverkefni.</i>	115. gr. <i>Samningar um þjónustustarfsemi og einstök rekstrarverkefni.</i>	
☐ Sveitarstjórn er heimilt að gera samninga við einkaaðila um framkvæmd á þjónustu og öðrum verkefnum fyrir sveitarfélag, enda sé áætlað fyrir viðkomandi verkefni í fjárhagsáætlunum sveitarfélagsins. Með samningum um framkvæmd á þjónustu er átt við samninga um afmarkaða þjónustustarfsemi sveitarfélaga sem þeim er að lögum skylt eða heimilt að sinna. Með samningum um önnur verkefni fyrir sveitarfélag er átt við samninga um þjónustu við sveitarfélagið sjálft, svo sem um bókhald eða aðra þætti sem eru liðir í því að sveitarfélag geti rækt hlutverk sitt. ☐ Í samningi samkvæmt þessari grein skal m.a. skilgreina umfang og gæði þeirrar þjónustu sem sveitarfélag kaupir, samningstíma, greiðslur úr sveitarsjóði, eftirlit með þjónustu og meðferð ágreiningsmála. Samningstími skal lengstur vera sex ár í senn en þó er heimilt að semja til lengri tíma ef sveitarfélag gerir kröfu um að verksali byggi upp kostnaðarsama aðstöðu eða búnað vegna verkefnisins eða þjónustunnar. Uppsagnarfrestur samnings skal stytur vera sex mánuðir.	☐ Sveitarstjórn er heimilt að gera samninga við einkaaðila um framkvæmd á þjónustu og öðrum verkefnum fyrir sveitarfélag, enda sé áætlað fyrir viðkomandi verkefni í fjármálaáætlun sveitarfélagsins og í framkvæmdinni felist ekki vald til töku ákvarðana um réttindi og skyldur manna skv. stjórnsýslulögum. Með samningum um framkvæmd á þjónustu er átt við samninga um afmarkaða þjónustustarfsemi sveitarfélaga sem þeim er að lögum skylt eða heimilt að sinna. Með samningum um önnur verkefni fyrir sveitarfélag er átt við samninga um þjónustu við sveitarfélagið sjálft, svo sem um bókhald eða aðra þætti sem eru liðir í því að sveitarfélag geti rækt hlutverk sitt. ☐ Í samningi samkvæmt þessari grein skal m.a. skilgreina umfang og gæði þeirrar þjónustu sem sveitarfélag kaupir, samningstíma, greiðslur úr sveitarsjóði, eftirlit með þjónustu og meðferð ágreiningsmála. ☐ Ákvæði þessarar greinar skulu gilda með sama hætti um samninga sem falla undir l. mgr. og sveitarfélag gerir við einkaaðila með heimild í öðrum lögum nema ríkari kröfur	Í frumvarpinu er jafnframt lagt til að fella brott ákveðnar reglur sem er að finna í núgildandi ákvæði, um hámarks lengd slíkra samninga og uppsagnarfrest þeirra. Ástæðan er sú að þær hafa reynst óhentugar í nútímaumhverfi, sérstaklega þegar kemur að stafrænum lausnum og upplýsingatækni. Slík verkefni krefjast oft langtímasamstarfs, þar sem þróun, samþætting og viðhald kerfa geta tekið mörg ár og krefjast stöðugleika í samningssambandi. Þá hefur einnig verið bent á að þessar reglur hafi að einhverju leyti skarast við reglur laga um opinber innkaup, sem þegar setja ákveðinn ramma um samningsgerð hins opinbera við einkaaðila. Með breytingunni er því leitast við að veita sveitarfélögum aukinn sveigjanleika við gerð samninga við einkaaðila, á sama tíma og áfram er tryggt að slíkir samningar byggist á skýrum fjárhagslegum forsendum og séu í samræmi við fjármálaáætlanir sveitarfélaganna.

☐ Ákvæði þessarar greinar skulu gilda með sama hætti um samninga sem falla undir 1. mgr. og sveitarfélag gerir við einkaaðila með heimild í öðrum lögum nema ríkari kröfur séu gerðar til samninga í sérlægum. Lög um opinber innkaup gilda eftir því sem við á um útboð verkefna.	séu gerðar til samninga í sérlægum. Lög um opinber innkaup gilda eftir því sem við á um útboð verkefna.	
101. gr. <i>Skyldur einkaaðila sem sinna verkefni fyrir sveitarfélag.</i>	116. gr. <i>Skyldur einkaaðila sem sinna verkefni fyrir sveitarfélag.</i>	
☐ Geri sveitarfélag samning við einkaaðila sem fellur undir 1. mgr. 100. gr. eða felur honum á grundvelli sérstakrar lagaheimildar vald til töku ákvarðana um réttindi eða skyldur manna skulu verktaki og starfsmenn hans bundnir þagnarskyldu um það sem þeir fá vitneskju um við framkvæmd verkefnis eða þjónustu samkvæmt grein þessari. Um þagnarskylduna gildir ákvæði 2. mgr. 57. gr. og skal brot á henni varða refsingu samkvæmt almennum hegningarlögum. Enn fremur skulu ákvæði stjórnsýslulaga [og upplýsingalaga], ¹⁾ sem og almennar meginreglur stjórnsýsluréttar, gilda um þá stjórnsýslu sem verktaki tekur að sér að annast. ☐ Sama gildir geri byggðasamlag slíka samninga við einkaaðila.	☐ Geri sveitarfélag samning við einkaaðila sem fellur undir 1. mgr. 115. gr. eða felur honum á grundvelli sérstakrar lagaheimildar vald til töku ákvarðana um réttindi eða skyldur manna skulu verktaki og starfsmenn hans bundnir þagnarskyldu um það sem þeir fá vitneskju um við framkvæmd verkefnis eða þjónustu samkvæmt grein þessari. Um þagnarskylduna gildir ákvæði 2. mgr. 53. gr. og skal brot á henni varða refsingu samkvæmt almennum hegningarlögum. Enn fremur skulu ákvæði stjórnsýslulaga og upplýsingalaga, sem og almennar meginreglur stjórnsýsluréttar, gilda um þá stjórnsýslu sem verktaki tekur að sér að annast. ☐ Sama gildir geri byggðasamlag slíka samninga við einkaaðila.	Samhljóða gildandi ákvæði.

X. Samráð við íbúa.

102. gr. <i>Réttur íbúa til áhrifa á stjórn sveitarfélags.</i>	117. gr. <i>Réttur íbúa til áhrifa á stjórn sveitarfélags.</i>	
☐ Sveitarstjórn skal leitast við að tryggja íbúum sveitarfélagsins og þeim sem njóta þjónustu þess möguleika til að taka þátt í og hafa áhrif á stjórn sveitarfélagsins og undirbúning stefnumótunar. ☐ Áhrif íbúa má m.a. tryggja með: 1. virkri upplýsingagjöf til íbúa, 2. samráði við íbúa, svo sem á borgarafundum eða íbúafundum og í íbúakosningum, 3. skipun íbúa- og notendaráða, 4. því að skipuleggja starfsemi sveitarfélagsins eftir staðbundnum forsendum, 5. samstarfi eða annarri aðstoð við íbúa sem vilja vinna að málefnum sveitarfélagsins.	☐ Sveitarstjórn skal leitast við að tryggja íbúum sveitarfélagsins og þeim sem njóta þjónustu þess möguleika til að taka þátt í og hafa áhrif á stjórn sveitarfélagsins og undirbúning stefnumótunar. ☐ Áhrif íbúa má m.a. tryggja með: 1. virkri upplýsingagjöf til íbúa, 2. því að skilgreina samráðsferla þar sem fram komi upplýsingar um hvernig upplýsingamiðlun verði háttáð, svigrúm og möguleikar íbúa og þjónustunotenda til áhrifa eftir mismunandi samráðsleiðum og að hvaða leyti verði tekið mið af þátttöku þeirra í samráðinu, 3. skipun íbúa- og notendaráða, 4. því að skipuleggja starfsemi sveitarfélagsins eftir staðbundnum forsendum í samráði við svæðisbundin íbúaráð, nefndir fyrir hluta sveitarfélaga og almenna íbúa,	Breytingar á ákvæðinu samanborið við gildandi 102. gr. gildandi laga felast í því að bætt er við þeirri leiðbeinandi reglu í 2. tölul. 2. mgr. að sveitarstjórnir skuli leitast við að skilgreina samráðsferla sem þær hyggjast nýta vegna samráðs við íbúa þar sem m.a. komi fram hvernig upplýsingamiðlun verði háttáð, hvenær í ferlinu samráðið hefjist, hvaða hagsmunahópar taki þátt í hvaða samráði, hvernig svigrúmið sé til áhrifa og að hve miklu leyti tekið verði mið af sjónarmiðum íbúa, notendum þjónustu og öðrum hagsmunum. Gert er ráð fyrir að samráðsferlarnir geti skilgreint svigrúm íbúa til áhrifa í mismunandi málaflokkum, hvenær í ferlinu samráðið skuli fara fram, hvaða upplýsingagjöf sé nauðsynleg til að íbúar og þjónustunotendur geti tekið upplýsta afstöðu, hvernig ná eigi til ólíkra hópa innan sveitarfélagsins, hvernig samráði verði fylgt eftir og endurgjöf veitt að samráði loknu. Með því er skapaður sameiginlegur skilningur sveitarstjórna og íbúa á þeim hlutverkum sem hvor hópur um sig gegnir í

	5. samstarfi við þjónustunotendur og íbúa sem vilja vinna í þágu samfélagsins í sveitarfélögum.	viðkomandi samráðsferli og hvaða væntingar íbúar geta haft til áhrifa með þátttöku sinni.
103. gr. <i>Upplýsingar um málefni sveitarfélags.</i>	118. gr. <i>Upplýsingar um málefni sveitarfélags.</i>	
☐ Sveitarstjórn skal upplýsa íbúa sína um áætlanir sem sveitarfélag hefur til meðferðar og ákvörðunar og varða þá með almennum hætti. Sama gildir um einstök mál sem hafa verulega þýðingu fyrir sveitarfélagið. Sveitarstjórn skal leitast við að veita íbúum upplýsingar um áhrif slíkra mála og áætlana á þjónustu sveitarfélags til skemmri og lengri tíma, fjárhag sveitarfélagsins, umhverfi og markmið sem að er stefnt. ☐ Sveitarstjórn skal leitast við að upplýsa með almennum hætti um þær leiðir og aðferðir sem hún notar til samráðs við íbúa, m.a. við undirbúning mála og áætlana skv. 1. mgr. ☐ Sveitarstjórn skal enn fremur leitast við að íbúar sveitarfélagsins fái með reglulegum hætti upplýsingar um samstarf sem sveitarfélagið hefur við önnur sveitarfélög, umfang þess og kostnað.	☐ Sveitarstjórn skal upplýsa íbúa sína skýrlega og með aðgengilegum hætti um áætlanir sem sveitarfélag hefur til meðferðar og ákvörðunar og varða þá með almennum hætti. Sama gildir um meðferð einstakra mála sem hafa þýðingu fyrir sveitarfélagið. Sveitarstjórn skal leitast við að veita íbúum upplýsingar um áhrif slíkra mála og áætlana á þjónustu sveitarfélags til skemmri og lengri tíma, fjárhag sveitarfélagsins, umhverfi og markmið sem að er stefnt. ☐ Upplýsingagjöf skv. 1. mgr. skal eiga sér stað á meðan mál eða áætlanir eru til meðferðar hjá sveitarfélaginu og áður en þau eru fullnaðarafgreidd, nema nauðsyn krefjist hraðari málsmeðferðar. Skal þá getið um ástæður þess við afgreiðslu málsins. ☐ Sveitarstjórn skal leitast við að upplýsa með almennum hætti um þær leiðir og aðferðir sem hún notar til samráðs við íbúa, m.a. við undirbúning mála og áætlana skv. 1. mgr. ☐ Sveitarstjórn skal enn fremur leitast við að íbúar sveitarfélagsins fái með reglulegum hætti upplýsingar um samstarf sem sveitarfélagið hefur við önnur sveitarfélög, umfang þess og kostnað.	Í frumvarpinu eru gerðar breytingar á ákvæðinu sem miða að því að styrkja rétt íbúa til upplýsinga og auka gagnsæi í stjórnsýslu sveitarfélaga. Lögð er aukin áhersla á að íbúar fái upplýsingar áður en ákvarðanir eru teknar. Í frumvarpinu er því sérstaklega kveðið á um að upplýsingar um veigamikil mál og áætlanir skuli veittar með eðlilegum fyrirvara. Markmiðið er að tryggja að íbúar geti kynnt sér málin og tekið þátt í umræðu um þau áður en endanlegar ákvarðanir eru teknar. Undantekningar frá þessu geta þó komið til þegar sérstakar aðstæður krefjast þess að mál séu afgreidd með skömmum fyrirvara. Jafnframt er upplýsingaskylda sveitarfélaga rýmkuð. Í gildandi lögum er skyldan bundin við mál sem hafa „verulega þýðingu“ fyrir sveitarfélagið. Í frumvarpinu er lagt til að hún nái til allra mála sem hafa þýðingu fyrir sveitarfélagið. Með þessari breytingu er reynt að koma í veg fyrir að hugtakið „veruleg þýðing“ verði túlkað of þröngt og að sveitarfélög telji sig ekki þurfa að upplýsa íbúa um ákveðin mál sem í raun geta haft áhrif á þá.
104. gr. <i>Cþinber gagnaveita um fjármál sveitarfélaga.</i>	119. gr. <i>Cþinber gagnaveita um fjármál sveitarfélaga.</i>	
☐ Ráðuneytið og Samband íslenskra sveitarfélaga skulu í samstarfi við Hagstofu Íslands vinna að því að upplýsingar um fjármál sveitarfélaga og önnur mikilvæg atriði sem þau varða verði gerðar aðgengilegar almenningi í opnum rafrænum gagnagrunni eða með sambærilegum hætti. ☐ Ráðuneytið getur sett nánari fyrirmæli um gagnaveitu skv. 1. mgr. í reglugerð.	☐ Ráðherra og Samband íslenskra sveitarfélaga skulu í samstarfi við Hagstofu Íslands tryggja að upplýsingar um fjármál sveitarfélaga og önnur mikilvæg atriði sem þau varða verði gerðar aðgengilegar almenningi í opnum rafrænum gagnagrunni eða með sambærilegum hætti. ☐ Ráðherra getur sett nánari fyrirmæli um gagnaveitu skv. 1. mgr. í reglugerð	Samhljóða gildandi ákvæði.
105. gr. <i>Borgarfundir.</i>		
☐ Sveitarstjórn ákveður hvort haldinn skuli borgarafundur í sveitarfélagi, sbr. þó 108. gr. Til borgarafundar skal boða með opinberri auglýsingu ekki síðar en 10 dögum fyrir fundardag. Í auglýsingu skulu koma fram upplýsingar um form fundar, þar á meðal hvort þátttakendum gefist tækifæri til að taka þátt í umræðum og leggja fram fyrirspurnir og tillögur. ☐ Eigi atkvæðagreiðsla að fara fram á fundi skal það tiltekið í fundarboði ásamt þeirri tillögu sem greiða á atkvæði um. Telji sveitarstjórn ástæðu til skal hún gera kjörskrá yfir þá sem kosningarrétt eiga í sveitarfélaginu	Fellur brott.	Í ljósi fjölbreytileika samráðasleidda og hraðrar þróunar þeirra er til einföldunar lagt til að núgildandi 105. og 106. falli brott. Ekki þykir þörf á að tiltaka þær leiðir sem mælt er fyrir um í ákvæðunum þó að þær verði áfram heimilar, enda er sveitarfélögum áfram í sjálfsvald sett hvernig þau haga samráði.

samkvæmt lögum um kosningar ... ¹⁾ og eru þá aðeins þeir sem eru á kjörskránni atkvæðisbærir á borgarafundi. Að öðrum kosti hafa atkvæðisrétt allir þeir sem til fundarins mæta. Um gerð kjörskrár og auglýsingu gilda ákvæði [kosningalaga]. ¹⁾ ☐ Ályktanir almennra borgarafunda eru ekki bindandi fyrir sveitarstjórn.		
106. gr. <i>Íbúáþing.</i> ☐ Sveitarstjórn getur haldið íbúáþing. Íbúáþing geta m.a. verið bundin við ákveðin svæði innan sveitarfélags. Niðurstöður íbúáþinga eru ekki bindandi fyrir sveitarstjórn.	Fellur brott.	Sjá skýringar við nágildandi 105. gr.
107. gr. <i>Íbúakosningar um einstök málefni.</i> ☐ Sveitarstjórn ákveður hvort fram skuli fara almenn atkvæðagreiðsla meðal íbúa sveitarfélagsins, eða hluta íbúa sveitarfélagsins, um einstök málefni þess, sbr. þó 108. gr. ☐ Til atkvæðagreiðslu skv. 1. mgr. skal boða með a.m.k. [20 daga] ¹⁾ fyrirvara með opinberri auglýsingu. Samhliða skal sveitarstjórn opinberlega kynna þá tillögu sem borin verður undir atkvæði og þær upplýsingar sem kjósendum eru nauðsynlegar til að geta tekið til hennar upplýsta afstöðu. ☐ Atkvæðagreiðsla samkvæmt þessari grein, sem og skv. 108. gr., er ráðgefandi nema sveitarstjórn ákveði að hún skuli binda hendur hennar til loka kjörtímabils. Í auglýsingu skv. 2. mgr. skal koma fram hvort atkvæðagreiðsla er bindandi. Slíka ákvörðun má binda skilyrði um að tiltekið hlutfall þeirra sem voru á kjörskrá hafi tekið þátt í atkvæðagreiðslu. ☐ Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir ákvæðum 133. gr. ... ^{1) 2)}	120. gr. <i>Íbúakosningar um einstök málefni.</i> ☐ Sveitarstjórn ákveður hvort fram skuli fara almenn atkvæðagreiðsla meðal íbúa sveitarfélagsins, eða hluta íbúa sveitarfélagsins, um einstök málefni þess, sbr. þó 121. gr. ☐ Til atkvæðagreiðslu skv. 1. mgr. skal boða með a.m.k. 20 daga fyrirvara með opinberri auglýsingu. Samhliða skal sveitarstjórn opinberlega kynna þá tillögu sem borin verður undir atkvæði og þær upplýsingar sem kjósendum eru nauðsynlegar til að geta tekið til hennar upplýsta afstöðu. ☐ Atkvæðagreiðsla samkvæmt þessari grein, sem og skv. 121. gr., er ráðgefandi nema sveitarstjórn ákveði að hún skuli binda hendur hennar til loka kjörtímabils. Í auglýsingu skv. 2. mgr. skal koma fram hvort atkvæðagreiðsla er bindandi. Slíka ákvörðun má binda skilyrði um að tiltekið hlutfall þeirra sem voru á kjörskrá hafi tekið þátt í atkvæðagreiðslu. ☐ Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir ákvæðum 144. gr.	Samhljóða gildandi ákvæði.
108. gr. <i>Framkvæði íbúa sveitarfélags.</i> ☐ Ef minnst 10% af þeim sem kosningarrétt eiga í sveitarfélagi óska borgarafundar skv. 105. gr. skal sveitarstjórn verða við því svo fljótt sem unnt er. Um framkvæmd borgarafundar fer eftir ákvæði 105. gr. ☐ Ef minnst 20% af þeim sem kosningarrétt eiga í sveitarfélagi óska almennrar atkvæðagreiðslu [meðal allra íbúa sveitarfélagsins] ¹⁾ skv. 107. gr. skal sveitarstjórn verða við því eigi síðar en innan árs frá því að slík ósk berst. Sveitarstjórn er heimilt að ákveða hærra hlutfall í samþykkt um stjórn sveitarfélags en þó aldrei hærra en þriðjung þeirra sem kosningarrétt eiga í sveitarfélagi.	121. gr. <i>Framkvæði íbúa sveitarfélags.</i> ☐ Ef minnst 20% af þeim sem hafa kosningarrétt til sveitarstjórnar í sveitarfélagi óska almennrar atkvæðagreiðslu meðal allra íbúa sveitarfélagsins skv. 120. gr. skal sveitarstjórn verða við því eigi síðar en innan árs frá því að slík ósk berst. Sveitarstjórn er heimilt að ákveða hærra hlutfall í samþykkt um stjórn sveitarfélags en þó aldrei hærra en þriðjung þeirra sem kosningarrétt eiga í sveitarfélagi. Sveitarstjórnin á ákvörðunarvald um framkvæmd viðkomandi viðburðar og þá spurningu sem borin verður upp sé um að ræða almenna atkvæðagreiðslu meðal íbúa sveitarfélagsins. Um framkvæmd almennrar	Tekur breytt ákvæði mið af því að nágildandi ákvæði um borgarafund falli brott.

Sveitarstjórnin á ákvörðunarvald um framkvæmd viðkomandi viðburðar og þá spurningu sem borin verður upp sé um að ræða almenna atkvæðagreiðslu meðal íbúa sveitarfélagsins. Um framkvæmd almennrar atkvæðagreiðslu meðal íbúa sveitarfélags fer eftir ákvæði 107. gr. ☐ Almennrar atkvæðagreiðslu skv. 107. gr. verður ekki krafist um efni fjárhagsáætlunar skv. 62. gr. og viðauka skv. 63. gr., um tekjustofna sveitarfélaga eða álagningu annarra lögheimilla gjalda, um ráðningu í störf hjá sveitarfélagi, um laun og önnur starfskjör sveitarstjórnamanna eða starfsmanna sveitarfélags eða tillögu sem gengur gegn lögum eða mundi leiða til þess að lagaskyldu yrði ekki fullnægt af hálfu sveitarfélagsins. ☐ Ráðuneytið skal í reglugerð ²⁾ mæla nánar fyrir um það hvernig staðið verður að söfnun undirskrifta eða annarrar staðfestingar á ósk íbúa [skv. 1. og 2. mgr.] ³⁾ Þar má m.a. kveða á um að undirskriftir skuli lagðar fram á sérstöku eyðublaði sem ráðuneytið eða viðkomandi sveitarfélag lætur gera eða að staðfesting skuli lögð fram rafrænt á nánar tiltekinn hátt. Sé mælt fyrir um rafræna staðfestingu skal þó ávallt jafnframt gefinn kostur á að undirskriftir verði lagðar fram skriflega á þar til gerðum eyðublöðum. ☐ Við mat á því hvort tilskilinn fjöldi hafi lagt fram ósk skv. 1. mgr. skal miðað við þá einstaklinga [sem hafa kosningarrétt við kosningar til sveitarstjórna] ⁴⁾ á þeim degi sem söfnun undirskrifta og/eða staðfestinga lýkur samkvæmt [kjörskrá] ⁵⁾ sem Þjóðskrá Íslands lætur sveitarfélagi í té.	atkvæðagreiðslu meðal íbúa sveitarfélags fer eftir ákvæði 120. gr. ☐ Almennrar atkvæðagreiðslu skv. 1. mgr. verður ekki krafist um efni fjármálaáætlunar skv. 70. gr. og viðauka skv. 71. gr., um tekjustofna sveitarfélaga eða álagningu annarra lögheimilla gjalda, um ráðningu í störf hjá sveitarfélagi, um laun og önnur starfskjör sveitarstjórnarfulltrúa eða starfsmanna sveitarfélags eða tillögu sem gengur gegn lögum eða mundi leiða til þess að lagaskyldu yrði ekki fullnægt af hálfu sveitarfélagsins. ☐ Ráðherra skal í reglugerð mæla nánar fyrir um það hvernig staðið verður að söfnun undirskrifta eða annarrar staðfestingar á ósk íbúa skv. 1. og 2. mgr. Þar má m.a. kveða á um að undirskriftir skuli lagðar fram á sérstöku eyðublaði sem ráðuneytið eða viðkomandi sveitarfélag lætur gera eða að staðfesting skuli lögð fram rafrænt á nánar tiltekinn hátt. Sé mælt fyrir um rafræna staðfestingu skal þó ávallt jafnframt gefinn kostur á að undirskriftir verði lagðar fram skriflega á þar til gerðum eyðublöðum. ☐ Við mat á því hvort tilskilinn fjöldi hafi lagt fram ósk skv. 1. mgr. skal miðað við þá einstaklinga sem hafa kosningarrétt við kosningar til sveitarstjórna á þeim degi sem söfnun undirskrifta og/eða staðfestinga lýkur samkvæmt kjörskrá sem Þjóðskrá Íslands lætur sveitarfélagi í té.	
--	---	--

XI. Stjórnsýslueftirlit með sveitarfélögum.

109. gr. <i>Almennt s. jórnsýslueftirlit með sveitarfélögum.</i>	122. gr. <i>Almennt s. jórnsýslueftirlit með sveitarfélögum.</i>	
☐ Ráðherra hefur eftirlit með því að sveitarfélög gegni skyldum sínum samkvæmt lögum þessum og öðrum löglegum fyrirmælum. Eftirlit ráðherra tekur einnig til byggðasamlaga sem og til annarra að því leyti sem þeim hefur verið falið að sinna stjórnsýslu á vegum sveitarfélags samkvæmt heimild í lögum þessum eða öðrum lögum. ☐ Eftirlit ráðherra tekur ekki til Sambands íslenskra sveitarfélaga eða landshlutasamtaka sveitarfélaga nema þessum aðilum hafi verið falin stjórnsýsluverkefni fyrir hönd einstakra sveitarfélaga skv. 1. mgr. sem ráðherra	☐ Ráðherra hefur eftirlit með því að stjórnsýsla sveitarfélaga sé í samræmi við lög þessi og önnur lögleg fyrirmæli. Eftirlit ráðherra tekur einnig til byggðasamlaga sem og til annarra að því leyti sem þeim hefur verið falið að sinna stjórnsýslu á vegum sveitarfélags samkvæmt heimild í lögum þessum eða öðrum lögum. ☐ Eftirlit ráðherra tekur ekki til eftirfarandi: a. Sambands íslenskra sveitarfélaga eða landshlutasamtaka sveitarfélaga nema þessum aðilum hafi verið falin stjórnsýsluverkefni fyrir	Breyting frá gildandi lögum felst í skýrari uppsetningu á gildandi rétti á undantekningum frá eftirliti ráðherra.

hefði ella haft eftirlit með. Ráðherra hefur ekki heldur eftirlit með ákvörðunum sveitarfélaga í starfsmannamálum, um gerð kjarasamninga né stjórnsýslu sem fram fer á vegum sveitarfélaganna og öðrum stjórnvöldum á vegum ríkisins er með beinum hætti falið eftirlit með.	hönd einstakra sveitarfélaga skv. 1. mgr. sem ráðherra hefði ella haft eftirlit með. b. Ákvarðana sveitarfélaga sem teknar er á grundvelli einkaréttar, nema að því leyti sem almennar reglur stjórnsýslu- og sveitarstjórnarréttar gilda um málsmeðferð sveitarfélags. c. Ákvarðana sveitarfélaga í starfsmannamálum. d. Gerðar kjarasamninga. e. Skyldu sveitarfélaga að skrá upplýsingar um málsatvik og meðferð mála samkvæmt upplýsingalögum. f. Stjórnsýslu sveitarfélaga sem öðrum stjórnvöldum er með beinum hætti falið eftirlit með.	
110. gr. <i>Tegundir eftirlitsmála.</i>	123. gr. <i>Tegundir eftirlitsmála.</i>	
☐ Eftirlit ráðherra með einstökum ákvörðunum eða athöfnum sveitarfélaga fer fyrst og fremst fram á eftirfarandi hátt: 1. við staðfestingu reglna sveitarfélaga hafi ráðherra verið falið það hlutverk, 2. við meðferð mála sem lúta að fjármálum sveitarfélaga, sbr. VIII. kafla, 3. við meðferð kærumála, sbr. 111. gr., og 4. við meðferð frumkvæðismála, sbr. 112. gr. ☐ Þegar ráðherra þarf að beita úrræðum samkvæmt lögum þessum í tengslum við eftirlit með stjórnsýslu sveitarfélaga skal hann velja það úrræði sem líklegast er að nái því markmiði sem að er stefnt að teknu tilliti til sjálfstjórnar sveitarfélaga. Heimilt er að nota fleiri en eitt úrræði samkvæmt lögum þessum samhliða eftir því sem tilefni er til. ☐ Áður en ráðherra tekur ákvörðun um beitingu úrræða samkvæmt kafla þessum skal hann gefa sveitarstjórn færi á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri.	☐ Eftirlit ráðherra með einstökum ákvörðunum eða athöfnum sveitarfélaga fer fyrst og fremst fram á eftirfarandi hátt: 1. við meðferð mála sem lúta að fjármálum sveitarfélaga, sbr. VIII. kafla, 2. við meðferð kærumála, sbr. 124. gr., og 3. við meðferð eftirlitsmála, sbr. 125. -127. gr. ☐ Þegar ráðherra þarf að beita úrræðum samkvæmt lögum þessum í tengslum við eftirlit með stjórnsýslu sveitarfélaga skal hann velja það úrræði sem líklegast er að nái því markmiði sem að er stefnt að teknu tilliti til sjálfstjórnar sveitarfélaga. Heimilt er að nota fleiri en eitt úrræði samkvæmt lögum þessum samhliða eftir því sem tilefni er til. ☐ Áður en ráðherra tekur ákvörðun um beitingu úrræða samkvæmt kafla þessum skal hann gefa sveitarstjórn færi á að koma sjónarmiðum sínum á framfæri. Það á þó ekki við um úrræði ráðherra skv. 4. mgr. 117. gr. ☐ Ráðherra getur óskað eftir því að önnur stjórnvöld veiti, innan síns málefna sviðs, þá leiðsögn sem nauðsynleg er vegna eftirlits hans skv. 122. gr. ☐ Önnur stjórnvöld geta leitað eftir áliti ráðherra vegna álitaeftirbúnaðar er snúa að túlkun laga þessara og almennra reglna sveitarstjórnarréttar við meðferð eftirlitsmála.	Ákvæðið er endurskipulagt og skýrt nánar til að gera eftirlitskerfið gagnsærra og auðskiljanlegra sem og til að samræma það við breytingar á öðrum ákvæðum. Þá er lögð til breyting á 3. mgr. sem felur í sér að ráðherra þurfi ekki að leita sjónarmiða einstakra sveitarfélaga í málum sem varða öll sveitarfélög en honum ber þó í slíkum tilvikum að afla umsagnar frá Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Þá getur ráðherra, eftir sem áður, leitað sjónarmiða sveitarfélaga með öðrum hætti, t.d. með birtingu í samráðsgátt stjórnvalda. Einnig er bætt við nýjum ákvæðum um samstarf og upplýsingaskipti milli stjórnvalda. Annars vegar er áréttuð heimild ráðherra til að óska eftir leiðbeiningum eða upplýsingum frá öðrum stjórnvöldum þegar eftirlit hans skarast við eftirlit þeirra. Hins vegar er öðrum stjórnvöldum, svo sem kærunefndum, veitt heimild til að leita álits ráðherra um atriði sem varða túlkun sveitarstjórnarlaga. Markmiðið með þessu er að stuðla að samræmdri túlkun laganna og betra samstarfi milli þeirra stjórnvalda sem hafa eftirlit með sveitarfélögum.
111. gr. <i>Sjórnsýslukæra.</i>	124. gr. <i>Sjórnsýslukæra.</i>	
☐ Aðila máls er heimilt að kæra til ráðuneytisins ákvarðanir um rétt eða skyldu manna sem lúta eftirliti þess skv. 109. gr. ☐ Kæra skal borin fram innan þriggja mánaða frá því að	☐ Aðila máls er heimilt að kæra til ráðuneytisins ákvarðanir um rétt eða skyldu manna sem lúta eftirliti þess skv. 122. gr. ☐ Kæra skal borin fram innan þriggja mánaða frá því að aðila máls var tilkynnt um stjórnvaldsákvörðun, nema lög	Gerð er sú breyting á ákvæðinu samanborið við 111. gr. gildandi laga að lagt er til að gildandi 3. mgr. 111. gr. sem mælir fyrir að heimilt sé að hera undir ráðherra uppsögn starfsmanna þegar ákveðin skilyrði eru til staðar, verði ekki

aðila máls var tilkynnt um stjórnvaldsákvörðun, nema lög mæli á annan veg. Um kæruleiðbeiningar, kærufrest og meðferð kærumáls fer að öðru leyti að ákvæðum stjórnsýslulaga. ☐ Þrátt fyrir 2. mgr. 109. gr. er þó hægt að bera undir ráðherra samkvæmt þessari grein ákvörðun sveitarfélags um uppsögn starfsmanns, enda eigi hún rætur að rekja til brota hans í starfi, vankunnáttu eða óvandvirkni í starfi, til athafna í starfi eða utan þess sem þykja ósamrýmanlegar starfinu eða til annarra sambærilegra ástæðna.	mæli á annan veg. Um kæruleiðbeiningar, kærufrest og meðferð kærumáls fer að öðru leyti að ákvæðum stjórnsýslulaga.	tekin upp í ný heildarlög. Ákvæðið á sér hliðstæðu í 2. mgr. 44. gr. laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, nr. 70/1996, en eðlilegra og réttara þykir að ágreiningur vegna uppsagna starfsmanna sveitarfélaga sæti sömu málsmeðferð og önnur starfsmannamál. Þá er horft til þess að ágreiningur um ástæður fyrir uppsögn starfsmanna snýst oft um sönnunarfærslu. Slík mál eiga eðli sínu samkvæmt betur heima fyrir dómstólum en í kærufjerli hjá ráðherra sem hefur hvorki sömu stöðu né úrræði til að leiða fram sönnunargögn og vega og meta þau.
	<i>125. gr. Ábendingar vegna stjórnsýslu sveitarfélags.</i> ☐ Ráðherra tekur við ábendingum vegna mála sem falla undir eftirlit hans skv. 122. gr. og leggur mat á hvort þær gefi tilefni til umfjöllunar skv. 127. gr. ☐ Persónuupplýsingar þess sem veitir ráðherra ábendingu skv. 1. mgr. eru háðar þagnarskyldu og skulu ekki veittar þriðja aðila nema með samþykki viðkomandi.	Ákvæðið, sem er nýmæli, setur reglur um hvernig ráðherra skuli taka við og meðhöndla ábendingar frá íbúum eða öðrum aðilum um meinta ólögsmæta stjórnsýslu sveitarfélaga. Í framkvæmd berast ráðherra oft slíkar ábendingar, en gildandi lög gera ekki skýran greinarmun á þeim og formlegum kvörtunum. Með ákvæðinu er því verið að skýra betur málsmeðferð og skapa sérstakan farveg fyrir ábendingar sem ekki eru settar fram sem formlegar kvartanir eða kærur. Í ákvæðinu er gerður skýr greinarmunur á ábendingum annars vegar og kvörtunum hins vegar. Kvartanir, sem fjallað er um í 126. gr., fela í sér formlegra erindi þar sem sá sem kvartar á almennt rétt á frekari málsmeðferð og samskiptum við ráðherra. Þegar um ábendingu er að ræða er staða ábendingaraðilans hins vegar önnur. Eftir að ráðherra hefur tekið við ábendingu takmarkast samskipti viðkomandi við almenna leiðbeiningarskyldu stjórnvalda. Ráðherra er því almennt ekki skyldugur til að upplýsa ábendingaraðila um hvort ábendingin hafi leitt til frekari skoðunar eða formlegrar meðferðar máls samkvæmt ákvæðum um almennt stjórnsýslueftirlit. Samkvæmt 2. mgr. skulu persónuupplýsingar ábendingaraðila vera háðar þagnarskyldu nema viðkomandi veiti skýrt samþykki fyrir því að þær verði gefnar upp. Þetta felur í sér almenna reglu um nafnleynd gagnvart öðrum aðilum í málinu, þó svo að sá sem sendir ábendinguna þurfi sjálfur að gefa upp hver hann er gagnvart stjórnvöldum. Auk þess getur sá sem veitir ábendingu notið frekari verndar samkvæmt lögum um vernd uppljóstrara ef skilyrði þeirra laga eru uppfyllt. Markmiðið með þessum reglum er að auðvelda fólki að koma upplýsingum um mögulegt

		ólögmæti í stjórnýsly sveitarfélaga á framfæri án þess að þurfa að óttast neikvæðar afleiðingar.
	126. gr. <i>Kvartanir vegna s.jórnsýslu sveitarfélags.</i>	
	☐ Hægt er er að beina kvörtun vegna stjórnýslu sveitarfélags til ráðherra vegna mála sem falla undir eftirlit hans skv. 122. gr. og skal ráðherra leggja mat á hvort kvörtun gefi tilefni til umfjöllunar skv. 127. gr. Réttur aðila máls til að kæra ákvörðun skv. 124. gr. hefur ekki áhrif á þá heimild. ☐ Í kvörtun til ráðherra skv. 1. mgr. skal lýst þeirri úrlausn eða annarri háttsemi sveitarfélags sem er tilefni kvörtunar og öll tiltæk gögn um málsatvik skulu fylgja henni. Ráðherra skal upplýsa þann sem ber fram kvörtun skv. 1. mgr. hvort hún hafi gefið tilefni til umfjöllunar hans og um niðurstöðu málsins.	Akvæðið er nýmæli en felur ekki í sér efnislegar breytingar á gildandi framkvæmd, heldur er fyrst og fremst til aðgreiningar frá málum skv. 125. gr. Þá er í 2. mgr. gerðar nánari kröfur til þess í hvaða formi kvartanir skuli vera þegar þær berast ráðherra, m.a. ber að lýsa þeirri úrlausn og háttsemi sveitarfélagsins sem er tilefni kvörtunar og öll tiltæk gögn um málsatvik skulu fylgja kvörtun. Sé þetta skilyrði ekki uppfyllt getur ráðherra litið svo á að um ábendingu sé að ræða og fer þá um málsmeðferð erindisins skv. 125. gr. og ber þá að upplýsa viðkomandi um það.
112. gr. <i>Frumkvæðismál.</i>	127. gr. <i>Almennt eftirlit ráðherra með s.jórnsýslu sveitarfélaga.</i>	
☐ Ráðuneytið ákveður sjálft hvort tilefni er til að taka til formlegrar umfjöllunar stjórnýslu sveitarfélags sem lýtur eftirliti þess skv. 109. gr. Réttur aðila máls til að kæra ákvörðun skv. 111. gr. hefur ekki áhrif á þá heimild. ☐ Þegar ráðuneytið tekur mál til meðferðar að eigin frumkvæði getur það: 1. gefið út leiðbeiningar um túlkun laga og stjórnýslu sveitarfélagsins að öðru leyti, 2. gefið út álit um lögmæti athafna eða athafnaleysis sveitarfélags eða annars er eftirlit beinist að, 3. gefið út fyrirmæli til sveitarfélags um að það taki ákvörðun í máli, felli ákvörðun úr gildi eða komi málum að öðru leyti í lögmætt horf, 4. beitt öðrum úrræðum samkvæmt kafla þessum, sé tilefni til. ☐ Niðurstöður skv. 2. mgr. skulu rökstuddar eftir því sem tilefni er til. Í þeim skal einnig koma fram með skýrum hætti hvort og þá með hvaða hætti ráðuneytið muni fylgja niðurstöðu sinni eftir.	☐ Ráðherra ákveður sjálfur hvort tilefni er til að fjalla um stjórnýslu sveitarfélags sem lýtur eftirliti hans skv. 122. gr., sbr. þó 7. mgr. 20. gr. Mál getur hafist að eigin frumkvæði ráðherra, erindis sveitarstjórnar- eða nefndarfulltrúa skv. 7. mgr. 21. gr., vegna ábendinga skv. 125. gr. eða kvartana skv. 126. gr. ☐ Þegar ráðherra ákveður að fjalla um stjórnýslu sveitarfélags skv. 1. mgr. getur hann: 1. gefið út leiðbeiningar um túlkun laga og stjórnýslu sveitarfélagsins, 2. gefið út álit um lögmæti athafna eða athafnaleysis sveitarfélags eða annars er eftirlit beinist að, 3. gefið út fyrirmæli til sveitarfélags eða annarra er eftirlit beinist að, um að það taki ákvörðun í máli, felli ákvörðun úr gildi eða komi málum að öðru leyti í lögmætt horf, 4. beitt öðrum úrræðum samkvæmt kafla þessum, sé tilefni til. ☐ Niðurstöður ráðherra skv. 2. mgr. skulu rökstuddar eftir því sem tilefni er til. Í þeim skal einnig koma skýrt fram hvort og þá hvernig ráðherra muni fylgja niðurstöðu sinni eftir. ☐ Ráðherra getur að eigin frumkvæði tekið til umfjöllunar atriði sem falla undir eftirlit hans skv. 122. gr. og gefið út álit eða leiðbeiningar um túlkun laga eða stjórnýslu	Efnislega sambærilegt núgildandi ákvæði. Hugtakinu „frumkvæðismál ráðherra“ er þó breytt í „almenn eftirlitsmál“ til að auka skýrleika og gagnsæi, þar sem slík mál geta hafist á fleiri grundvelli en eigin frumkvæði ráðherra, til dæmis vegna ábendinga eða kvartana. Í samræmi við breytingar á ákvæðum um hæfi sveitarstjórnarfulltrúa er einnig mælt fyrir um að sveitarstjórnarfulltrúar eða nefndarfulltrúar geti leitað til ráðherra vegna mats sveitarfélags á hæfi þeirra. Í slíkum tilvikum hefur ráðherra ekki frjálst val um að taka afstöðu til erindisins heldur ber honum að veita álit eða leiðbeiningar. Þá er orðalag um að ráðherra geti gefið sveitarfélagi fyrirmæli um að fella ákvörðun úr gildi fellt brott úr ákvæðinu. Ástæðan er sú að slík heimild leiðir nú skýrt af öðrum ákvæðum frumvarpsins, sérstaklega ákvæðum um ógildingu ákvarðana og fyrirmæli ráðherra um að koma málum í lögmætt horf. Ný 4. mgr. veitir ráðherra heimild til að gefa út almenn álit eða leiðbeiningar þegar álitafni eru kerfisleg og varða mörg eða öll sveitarfélög. Markmiðið er að stuðla að samræmdri framkvæmd og skýrari túlkun laga í stað þess að fjalla um málið eingöngu í tengslum við eitt sveitarfélag. Áður en slíkar leiðbeiningar eru gefnar út skal ráðherra leita umsagnar Sambands íslenskra sveitarfélaga.

	sveitarfélaga með almennum hætti, að fenginni umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga.	
113. gr. <i>Aðgangur að upplýsingum.</i>	128. gr. <i>Aðgangur að upplýsingum.</i>	
☐ Sveitarfélög og aðrir aðilar sem eftirlit ráðuneytisins beinist að skv. 109. gr. skulu láta ráðuneytinu í té þær upplýsingar og skriflegar skýringar sem það óskar og því er þörf á vegna eftirlits síns. Þar á meðal getur ráðuneytið óskað afhendingar á skýrslum, skjölum, bókunum og öðrum gögnum sem mál snerta. ☐ Ráðuneytið getur óskað þess að starfsmenn þeirra aðila sem lúta eftirliti ráðuneytisins skv. 109. gr. veiti því upplýsingar og skýringar sem varða einstök mál, og ráðuneytinu er þörf á vegna eftirlits síns. Lögbundin þagnarskylda stendur ekki í vegi slíkrar upplýsingagjafar. ☐ Við framkvæmd upplýsingaöflunar skal taka tillit til hagsmuna viðkomandi stjórnvalda og einkaaðila ef við á og ekki ganga lengra en þörf er á.	☐ Sveitarfélög og aðrir aðilar sem eftirlit ráðherra beinist að skv. 122. gr. skulu láta ráðherra í té þær upplýsingar og skriflegar skýringar sem hann óskar og honum er þörf á vegna eftirlits síns. Þar á meðal getur ráðherra óskað afhendingar á skýrslum, skjölum, bókunum og öðrum gögnum sem mál snerta. ☐ Ráðherra getur óskað þess að starfsmenn þeirra aðila sem lúta eftirliti ráðherra skv. 122. gr. veiti honum upplýsingar og skýringar sem varða einstök mál, og ráðherra er þörf á vegna eftirlits síns. Lögbundin þagnarskylda stendur ekki í vegi slíkrar upplýsingagjafar. ☐ Við framkvæmd upplýsingaöflunar skal taka tillit til hagsmuna viðkomandi stjórnvalda og einkaaðila ef við á og ekki ganga lengra en þörf er á.	Efnislega samhljóðandi nógildandi ákvæði.
114. gr. <i>Ógilding ákvarðana og frestun réttaráhr. fa.</i>	129. gr. <i>Ógilding ákvarðana og frestun réttaráhr. fa.</i>	
☐ Ráðuneytið getur við meðferð mála skv. VIII. kafla og 111. og 112. gr. fellt úr gildi ógildanlegar ákvarðanir í heild eða að hluta. Ráðuneytið getur ekki tekið nýja ákvörðun í máli fyrir hönd sveitarfélags. ☐ Þegar sérstakar ástæður mæla með því getur ráðuneytið ákveðið að fresta réttaráhrifum ákvörðunar sem sveitarfélag hefur tekið meðan það hefur mál til meðferðar skv. VIII. kafla eða 111. og 112. gr.	☐ Ráðherra getur við meðferð mála skv. VIII. kafla og 124. og 127. gr. fellt úr gildi ógildanlegar ákvarðanir í heild eða að hluta. Ráðherra getur ekki tekið nýja ákvörðun í máli fyrir hönd sveitarfélags. ☐ Þegar sérstakar ástæður mæla með því getur ráðherra ákveðið að fresta réttaráhrifum ákvörðunar sem sveitarfélag hefur tekið meðan hann hefur mál til meðferðar skv. VIII. kafla eða 124. og 127. gr.	Efnislega samhljóðandi nógildandi ákvæði.
115. gr. <i>Ógilding samninga.</i>	130. gr. <i>Ógilding samþykpta eða samninga.</i>	
☐ Hafi sveitarfélag eða annar aðili sem eftirlit ráðuneytisins beinist að gert samning um samvinnu skv. 92.–96. gr. og samningurinn fullnægir ekki kröfum laga þessara telst hann ógildanlegur. Getur ráðuneytið þá lagt fyrir aðila að bæta úr ágöllum samningsins innan tilskilins frests. Sé þeim fyrirmælum ekki fylgt eða það reynist ógerlegt getur ráðuneytið fellt samning úr gildi. ☐ Hið sama á við hafi sveitarfélag eða annar aðili sem eftirlit ráðuneytisins beinist að gert samning sem í veigamiklum atriðum fullnægir ekki ákvæðum sem fram koma í VII. kafla um fjármál sveitarfélaga eða VIII. kafla um eftirlit með fjármálum sveitarfélaga, enda hafi eftirlitsnefnd með fjármálum sveitarfélaga lagt það til með rökstuddum hætti. ☐ Ákvæði þetta á þó ekki við ef samningur telst marklaus	☐ Ef samþykkt um stjórn sveitarfélags skv. 10. gr., eða samþykkt eða samningur um samvinnu sveitarfélaga skv. IX. kafla laganna fullnægir ekki kröfum laga þessara getur ráðherra lagt fyrir sveitarfélag eða sveitarfélög að bæta úr ágöllum innan tilskilins frest. Sé þeim fyrirmælum ekki fylgt getur ráðherra, auk úrræða sem mælt er fyrir um í 131. gr., fellt úr gildi: a. einstök ákvæði samnings eða samþykktar eða b. samþykkt eða samning í heild sinni. ☐ Hið sama á við hafi sveitarfélag eða annar aðili sem eftirlit ráðherra beinist að gert samning eða samþykkt sem í veigamiklum atriðum fullnægir ekki ákvæðum sem fram koma í VII. kafla um fjármál sveitarfélaga eða VIII. kafla um eftirlit með fjármálum sveitarfélaga, enda hafi	Í ljósi þess að staðfestingarhlutverk ráðherra gagnvart samþykktum sveitarfélaga og samvinnusamninga er með frumvarpi þessu fellt niður, er lagt til að ráðherra verði veittar skýrar heimildir til að gripa inn eftir á, samræmist slíkir gerningar ekki lögum. Getur ráðherra þannig lagt fyrir sveitarfélag að bæta úr ágöllum í samþykkt um stjórn sveitarfélags og einnig fellt úr gildi einstök ákvæði samþykktar.

gagnvart sveitarfélagi vegna veigamikilla ágalla á gerð hans.	eftirlitsnefnd með fjármálum og reikningsskilum sveitarfélaga lagt það til með rökstuddum hætti. ☐ Ákvæði þetta á þó ekki við ef samningur telst marklaus gagnvart sveitarfélagi vegna veigamikilla ágalla á gerð hans. ☐ Ákvörðun ráðherra skv. 1. og 2. tölul. 1. mgr. skal birt í Stjórnartíðindum.	
116. gr. <i>Vanræksla sveitafélaga.</i> ☐ Vanræki sveitarfélag lögbundnar skyldur, svo sem um skil á upplýsingum, að fylgja ákvörðunum sem ráðherra tekur skv. VIII. kafla, úrskurði skv. 111. gr. eða fyrirmælum skv. 112. gr. getur ráðuneytið, að undangenginni áminningu, stöðvað greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga eða beitt sveitarfélagið dagsektum þar til úr vanrækslunni hefur verið bætt. ☐ Ráðherra skal í reglugerð ¹⁾ ákveða lágmarks- og hámarksfjárhæð dagsekta. Ákvörðun um dagsektir skal taka mið af alvarleika brots og íbúafjölda sveitarfélags. ☐ Ákvæði þessu verður beitt gagnvart byggðasamlögum eftir því sem við á. ☐ Dagsektir renna í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga. Gera má aðför, án undangengins dóms, til fullnustu sekta. Dagsektir skulu innheimtar ekki sjaldnar en á tveggja mánaða fresti. Fresta skal innheimtu dagsekta ef það málefni sem um ræðir er borið undir dómstóla. Önnheimtar dagsektir falla niður þegar skyldu er fullnægt.	131. gr. <i>Vanræksla sveitafélaga.</i> ☐ Vanræki sveitarfélag að framfylgja fyrirmælum ráðherra skv. 3. tölul. 2. mgr. 127. gr. eða skili ekki upplýsingum, getur ráðherra, að undangenginni áminningu, stöðvað greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga eða beitt sveitarfélögum dagsektum þar til úr vanrækslunni hefur verið bætt. ☐ Hafi sveitarfélag, að undangenginni formlegri umfjöllun ráðherra skv. 128. gr. vanrækt að sinna skyldum sínum samkvæmt lögum þessum og öðrum löglegum fyrirmælum, sem falla undir eftirlit ráðherra skv. 122. gr, getur ráðherra lokið málinu með ákvörðun um stjórnvaldssekt sem lögð er á sveitarfélagið. Heimild ráðherra til að beita stjórnvaldssektum er bundin eftirfarandi skilyrðum: að skilyrði fyrir ógildingu ákvörðunar sveitarfélags séu ekki fyrir hendi, 1. að önnur og vægari úrræði þessa kafla hafi verið reynd án árangurs eða augljóst þykir að þau muni ekki ná árangri, 2. að um sé að ræða mjög alvarlega og/eða ítrekaða vanrækslu af hálfu sveitarfélags. 3. Ráðherra skal í reglugerð ákveða lágmarks- og hámarksfjárhæð dagsekta skv. 1. mgr. en hámarksfjárhæð stjórnvaldssekta skv. 2. mgr. skal aldrei miða við hærri upphæð en 1% af heildarrekstrartekjum sveitarfélags á undangengnu fjárhagsári eða aldrei hærri fjárhæð en 300 milljónir kr. Ákvörðun um stjórnvalds- eða dagsektir skal taka mið af alvarleika brots og íbúafjölda sveitarfélags. Hámarksfjárhæð stjórnvaldssekta skal uppfæra miðað við vísitölu neysluverðs eins og hún var reiknuð út af Hagstofu Íslands fyrir desember 2026. ☐ Ákvæði þessu er heimilt að beita gagnvart byggðasamlögum eftir því sem við á.	Breytingum á 1. mgr. er ætlað að skýra þá málsmeðferð sem ráðherra þarf að fylgja áður en gripið er til þeirra þvingunarúrræða sem ákvæðið heimilar. Gert er ráð fyrir að fyrirmæli ráðherra skv. 3. tölul. 2. mgr. 127. gr. verði ávallt undanfari áminningar og ákvörðunar um dagsektir eða stöðvunar greiðslna úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga nema um sé að ræða vanrækslu vegna skila á gögnum. Í öðru lagi er bætt við nýju þvingunarúrræði, þ.e. heimild ráðherra til að leggja stjórnvaldssekt á sveitarfélag. Þetta úrræði er ætlað að vera undantekning og verður aðeins beitt eftir formlega málsmeðferð samkvæmt ákvæðum um almennt eftirlitsmál. Sérstök og þröng skilyrði eru fyrir beitingu stjórnvaldssekta, en aðeins má beita þeim ef ekki er unnt að ógilda ólögmæta ákvörðun, vægari úrræði hafa reynst árangurslaus eða ófullnægjandi og um er að ræða mjög alvarlega eða ítrekaða vanrækslu sveitarfélags. Í þriðja lagi er kveðið á um að reglur um fjárhæð og innheimtu dagsekta gildi einnig um stjórnvaldssektir, auk þess sem sett er sérstakt hámark stjórnvaldssekta sem skal taka mið af alvarleika máls og stærð sveitarfélags. Í fjórða lagi er bætt við nýrri heimild ráðherra til að skuldajafna dagsektir og stjórnvaldssektir við greiðslur úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga, þannig að mögulegt sé að halda eftir framlögum til sveitarfélags til greiðslu sekta.

	☐ Stjórnvalds- eða dagsektir renna í Jöfnunarsjóð sveitarfélaga. Gera má aðför, án undangengins dóms, til fullnustu sekta. Dagsektir skulu innheimtar ekki sjaldnar en á tveggja mánaða fresti. Fresta skal innheimtu stjórnvalds- eða dagsekta ef það málefni sem um ræðir er borið undir dómstóla. Óinnheimtar dagsektir falla niður þegar skyldu er fullnægt. ☐ Ráðherra er heimilt að innheimta stjórnvalds- eða dagsektir með því að halda eftir samsvarandi fjárhæð af almennum jöfnunarframlögum úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga sem veitt eru á grundvelli laga um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga.	
117. gr. <i>Dómsmál til ógildingar á ákvörðun ráðuneytisins.</i>	132. gr. <i>Dómsmál til ógildingar á ákvörðun ráðuneytisins.</i>	
☐ Ef sveitarfélag, byggðasamlag eða einkaaðili sem lýtur eftirliti ráðuneytisins skv. 109. gr. og úrskurður, ákvörðun eða fyrirmæli ráðuneytisins samkvæmt þessum kafla eða VIII. kafla beinist að vill ekki una ákvörðuninni þá getur viðkomandi borið málið undir dómstóla eftir almennum reglum. Leiði almennar reglur til þess að málshöfðun eigi ekki að beina að ráðuneytinu skal því stefnt til réttargæslu. Mál skal höfðað innan sex mánaða frá því að viðkomandi fékk eða mátti fá vitneskju um ákvörðun ráðuneytisins.	☐ Ef sveitarfélag, byggðasamlag eða einkaaðili sem lýtur eftirliti ráðherra skv. 122. gr. og úrskurður, ákvörðun eða fyrirmæli ráðherra samkvæmt þessum kafla eða VIII. kafla beinist að vill ekki una ákvörðuninni þá getur viðkomandi borið málið undir dómstóla eftir almennum reglum. Leiði almennar reglur til þess að málshöfðun eigi ekki að beina að ráðherra skal honum stefnt til réttargæslu. Mál skal höfðað innan sex mánaða frá því að viðkomandi fékk eða mátti fá vitneskju um ákvörðun ráðuneytisins.	Samhljóða gildandi ákvæði.
118. gr. <i>Viðurkenningarmál.</i>	133. gr. <i>Viðurkenningarmál.</i>	
☐ Ráðuneytið getur höfðað viðurkenningarmál á hendur sveitarstjórn eða öðrum sem sætir eftirliti ráðuneytisins samkvæmt lögum þessum og tekið hefur ákvörðun sem ráðuneytið telur ólögmæta eða látið undir höfuð leggjast að framfylgja lögbundinni skyldu, ákvörðun ráðherra skv. VIII. kafla, úrskurði skv. 111. gr. eða fyrirmælum skv. 112. gr.	☐ Ráðherra getur höfðað viðurkenningarmál á hendur sveitarstjórn eða öðrum sem sætir eftirliti ráðherra samkvæmt lögum þessum og tekið hefur ákvörðun sem ráðherra telur ólögmæta eða látið undir höfuð leggjast að framfylgja lögbundinni skyldu, ákvörðun ráðherra skv. VIII. kafla, úrskurði skv. 124. gr. eða fyrirmælum skv. 127. gr.	Samhljóða gildandi ákvæði.

XII. Sameining sveitarfélaga.

119. gr. <i>Sameining sveitarfélaga.</i>	134. gr. <i>Sameining sveitarfélaga.</i>	
☐ Þegar tvær eða fleiri sveitarstjórnir hafa ákveðið að kanna möguleika á sameiningu viðkomandi sveitarfélaga skulu þær kjósa samstarfsnefnd til þess að annast athugun málsins. Skal hvor eða hver sveitarstjórn kjósa tvo fulltrúa eða fleiri í nefndina eftir samkomulagi. Nefndin kýs formann úr sínum hópi. ☐ Þegar samstarfsnefnd hefur skilað álitinu um sameiningu skulu viðkomandi sveitarstjórnir taka málið á dagskrá. Skal hafa [eina umræðu] ¹⁾ um málið án	☐ Þegar tvær eða fleiri sveitarstjórnir hafa ákveðið að kanna möguleika á sameiningu viðkomandi sveitarfélaga skulu þær kjósa samstarfsnefnd til þess að annast athugun málsins. Skal hvor eða hver sveitarstjórn kjósa tvo fulltrúa eða fleiri í nefndina eftir samkomulagi. Nefndin kýs formann úr sínum hópi. ☐ Þegar samstarfsnefnd hefur skilað álitinu um sameiningu skulu viðkomandi sveitarstjórnir taka málið á	Samhljóða gildandi ákvæði.

atkvæðagreiðslu. ☐ Að lokinni umræðu sveitarstjórna skal fara fram atkvæðagreiðsla meðal íbúa sveitarfélaganna um sameininguna. Viðkomandi sveitarstjórnir ákveða sameiginlega hvenær atkvæðagreiðsla fer fram og skal kosið sama dag í öllum viðkomandi sveitarfélögum. ☐ Samstarfsnefndin eða viðkomandi sveitarstjórnir skulu kynna íbúum sveitarfélaganna þá tillögu sem greiða skal atkvæði um og helstu forsendur hennar með a.m.k. [20 daga] ²⁾ fyrirvara, svo sem með kynningarfundum og/eða dreifibréfum. Tillagan skal innan sama frests auglýst opinberlega í Lögbirtingablaði og í fjölmiðlum. ☐ Sveitarstjórn lætur gera atkvæðaseðil til afnota við atkvæðagreiðsluna. Form atkvæðaseðils skal staðfest af ráðuneytinu. [Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir ákvæðum 133. gr. ... ²⁾ ¹⁾ Ekki er heimilt að hefja talningu atkvæða fyrr en öllum kjörstöðum hefur verið lokað í þeim sveitarfélögum sem taka þátt í atkvæðagreiðslu um sameiningartillögu.	dagskrá. Skal hafa eina umræðu um málið án atkvæðagreiðslu. ☐ Að lokinni umræðu sveitarstjórna skal fara fram atkvæðagreiðsla meðal íbúa sveitarfélaganna um sameininguna. Atkvæðagreiðslan skal fara fram samtímis í öllum viðkomandi sveitarfélögum sem sveitarstjórnir ákveða sameiginlega ☐ Samstarfsnefndin eða viðkomandi sveitarstjórnir skulu kynna íbúum sveitarfélaganna þá tillögu sem greiða skal atkvæði um og helstu forsendur hennar með a.m.k. 20 daga fyrirvara, svo sem með kynningarfundum og/eða dreifibréfum. Tillagan skal innan sama frests auglýst opinberlega í Lögbirtingablaði og í fjölmiðlum. ☐ Við framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt þessari grein skal að öðru leyti farið eftir ákvæðum 144. gr. ☐ Ráðherra er heimilt að setja reglugerð um nánari tilhögun við sameiningu sveitarfélaga.	
120. gr. <i>Skilyrði fyrir fjálsri sameiningu.</i> ☐ Sveitarfélag verður ekki sameinað öðrum sveitarfélögum nema fleiri kjósendur í atkvæðagreiðslu skv. 119. gr. séu fylgjandi henni en andvígir. ☐ Sveitarstjórnnum sveitarfélaga þar sem sameiningartillaga hlýtur samþykki meiri hluta kjósenda er heimilt að ákveða sameiningu þeirra sveitarfélaga þótt tillaga samstarfsnefndar hljóti ekki samþykki meiri hluta kjósenda í öllum sveitarfélögunum sem að tillögunni stóðu ... ¹⁾	135. gr. <i>Skilyrði fyrir fjálsri sameiningu.</i> ☐ Sveitarfélag verður ekki sameinað öðrum sveitarfélögum nema fleiri kjósendur í atkvæðagreiðslu skv. 134. gr. séu fylgjandi henni en andvígir, sbr. þó 2. mgr. ☐ Sveitarstjórnnum sveitarfélaga þar sem sameiningartillaga hlýtur samþykki meiri hluta kjósenda er heimilt að ákveða sameiningu þeirra sveitarfélaga þótt tillaga samstarfsnefndar hljóti ekki samþykki meiri hluta kjósenda í öllum sveitarfélögunum sem að tillögunni stóðu. ☐ Heimilt er að sameina sveitarfélög yfir mörk kjördæma en slík sameining hefur ekki áhrif á skipan kjördæma við alþingiskosningar.	Samhljóða gildandi ákvæði en 123. gr. gildandi laga færð í nýja 3. mgr.
121. gr. <i>Fjárhagslegar ráðstæfanir eftir samþykkt sameiningartillögu.</i> ☐ Hafi tillaga um sameiningu hlotið samþykki skv. 119. og 120. gr. er sveitarstjórnnum viðkomandi sveitarfélaga óheimilt að skuldbinda sveitarfélag eða samþykkja greiðslur úr sveitarstöði sem ekki leiðir af lögum, fjárhagsáætlun eða þegar samþykktum viðauka við hana nema allar hlutaðeigandi sveitarstjórnir samþykki slíka ráðstöfun.	136. gr. <i>Fjárhagslegar ráðstæfanir eftir samþykkt sameiningartillögu.</i> ☐ Hafi tillaga um sameiningu hlotið samþykki skv. 134. og 135. gr. er sveitarstjórnnum viðkomandi sveitarfélaga óheimilt að skuldbinda sveitarfélag eða samþykkja greiðslur úr sveitarstöði sem ekki leiðir af lögum, fjárheimild eða þegar samþykktum viðauka við hana nema allar hlutaðeigandi sveitarstjórnir samþykki slíka ráðstöfun.	Samhljóða gildandi ákvæði.
122. gr. <i>Undirbúningur að stæfnun nýs sveitarfélags.</i> ☐ Hafi sameining hlotið samþykki skv. 119. og 120. gr. skulu sveitarstjórnir sem hlut eiga að máli hver um sig	137. gr. <i>Undirbúningur að stæfnun nýs sveitarfélags.</i> ☐ Hafi sameining hlotið samþykki skv. 134. og 135. gr. skulu sveitarstjórnir sem hlut eiga að máli hver um sig velja	Breytingin á ákvæðinu, samanborið við 2. mgr. 122. gr. gildandi laga, felst í að skerpt er á ábyrgð og verkefnum

velja tvo til þrjá fulltrúa eftir samkomulagi til setu í sérstaka stjórn til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags. ☐ Stjórn til undirbúnings nýs sveitarfélags skal semja samþykkt um stjórn og fundarsköp hinnar nýju sveitarstjórnar sem gilda mun fyrir hið nýja sveitarfélag þar til því hefur verið sett sérstök samþykkt. Stjórnin getur ákveðið að samþykkt um stjórn og fundarsköp eins af hinum eldri sveitarfélögum muni gilda fyrir nýja sveitarfélagið þar til því hefur verið sett ný samþykkt. Hún skal einnig taka ákvarðanir um fjárhagsmálefni hins nýja sveitarfélags, taka saman yfirlit yfir allar samþykktir og reglugerðir sem gilda í þeim sveitarfélögum sem sameinuð hafa verið og hefja vinnu við endurskoðun þeirra og samræmingu. Ákvarðanir þessar skulu sendar ráðherra sem staðfestir sameininguna að því gefnu að það telji að sameiningin sé svo vel undirbúin að hún geti gengið hnökralaust. Ráðherra getur í þessu sambandi leitað umsagna viðkomandi sveitarstjórna um þær tillögur sem stjórn til undirbúnings að stofnun nýs sveitarfélags hefur gert.	tvo til þrjá fulltrúa eftir samkomulagi til setu í sérstaka stjórn til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags. ☐ Stjórn til undirbúnings nýs sveitarfélags skv. 1. mgr. ber ábyrgð á undirbúningi að stofnun nýs sveitarfélags þannig að starfsemi þess geti hafist hnökralaust við gildistöku sameiningarinnar. Í því skyni skal undirbúningsstjórn sinna m.a. eftirfarandi verkefnum: 1. ákveða hvaða samþykkt um stjórn og fundarsköp frá einu af eldri sveitarfélögum skuli gilda til fyrir hið nýja sveitarfélag þar til ný sveitarstjórn hefur sett því samþykkt, 2. ákveða fjölda kjörinna sveitarstjórnarfulltrúa í hinu nýja sveitarfélagi, 3. ákveða hvort í nýju sveitarfélagi starfi nefndir sem fara með málefni fyrir hluta sveitarfélags og hlutverk, skipan og valdheimildir þeirra, sbr. 43 gr., þ.m.t. heimastjórnir skv. 44. gr. Undirbúningsstjórn er jafnframt heimilt að ákveða að kosningar til slíkra nefnda, sem fram eiga að fara skv. 144. gr., fari fram fyrir gildistöku sameiningarinnar og hefja undirbúning þeirra, 4. gera tillögu um hvernig sameiningin tekur gildi sbr. 139. gr., 5. taka nauðsynlegar ákvarðanir um fjármál og rekstur hins nýja sveitarfélags fram að fyrsta fundi nýkjörinnar sveitarstjórnar, 6. semja drög að nýrri samþykkt um stjórn og fundarsköp sem ný sveitarstjórn tekur afstöðu til þegar sameiningin hefur tekið gildi, 7. yfirfara gildandi samþykktir og reglur aðildarsveitarfélaganna og hefja vinnu við samræmingu þeirra.	undirbúningsstjórnar við sameiningu sveitarfélaga. Í frumvarpinu er kveðið skýrar á um að undirbúningsstjórn beri ábyrgð á að leggja grunninn að nýju sveitarfélagi svo starfsemi þess geti hafist hnökralaust. Þá er kveðið á um verkefni undirbúningsstjórnarinnar í 1.–7. tölul. til að auka skýrleika ákvæðisins. Þá semur undirbúningsstjórn nú aðeins drög að nýrri samþykkt en setur hana ekki.
123. gr. <i>Sameining yfir mörk kjördæma.</i>		
☐ Heimilt er að sameina sveitarfélög yfir mörk kjördæma en slík sameining hefur ekki áhrif á skipan kjördæma við alþingiskosningar.	Fellur brott.	Fært í nýja 135. gr.
124. gr. <i>Birting ákvörðunar um sameiningu.</i>	138. gr. <i>Staðfesting ráðherra á sameiningu.</i>	
☐ Þegar ráðuneytið hefur staðfest sameiningu sveitarfélaga samkvæmt framanskraðu skal það gefa út tilkynningu um sameininguna sem birta skal í B-deild Stjórnartíðinda. Þar skal greint frá nafni hins nýja sveitarfélags, hvaða sveitarfélög hafa verið sameinuð, tölu sveitarstjórnarmanna og gildistöku sameiningar og kosningum skv. 125. gr.	☐ Ákvarðanir undirbúningsstjórnar skv. 1.–4. tölul. 2. mgr. 137. gr. skulu sendar ráðherra sem staðfestir sameininguna að því gefnu að hann telji að sameiningin sé svo vel undirbúin að hún geti gengið hnökralaust. Ráðherra getur leitað umsagna viðkomandi sveitarstjórna um þær tillögur	Breytingar á ákvæðinu eru til samræmis við breytingar á 2. mgr. 122. gr. gildandi laga, sbr. 137. gr. frumvarpsins, þar sem m.a. er fallið frá því að undirbúningsstjórn taki ákvörðun um samþykkt um stjórn hins nýja sveitarfélags. Þá er ákvæðið einnig til samræmis við þær breytingar sem mælt er fyrir um í 140. gr. sem gerir ráð fyrir að það verði í

Samhliða skal birt samþykkt um stjórn og fundarsköp hins nýja sveitarfélags sem öðlast skal gildi um leið og nýtt sveitarfélag tekur til starfa skv. 125. gr.	sem stjórn til undirbúnings að stofnun nýs sveitarfélags hefur gert. ☐ Staðfesting ráðherra skv. 1. mgr. skal birt í B-deild Stjórnartíðinda. Þar skal greint frá hvaða sveitarfélög hafa verið sameinuð, tölu sveitarstjórnarfulltrúa, hvaða samþykkt um stjórn sveitarfélagsins gildir þar til ný sveitarstjórn hefur sett því samþykkt skv. 5. tölul. 2. mgr. 137. gr., hvort í nýju sveitarfélagi starfi nefndir sem fara með málefni fyrir hluta sveitarfélags ef við á sbr. 3. tölul. 2. mgr. 137. gr. og með hvaða hætti sameining öðlast gildi skv. 139. gr.	höndum nýrrar sveitarstjórnar að ákveða heiti á hið nýja sveitarfélag.
125. gr. <i>Gildistaka sameiningar.</i>	139. gr. <i>Gildistaka sameiningar.</i>	
☐ Að tillögu stjórnar til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags tekur ráðuneytið ákvörðun um það með hvaða hætti sameining öðlast gildi. Verður það annaðhvort með því að kosið er til sveitarstjórnar fyrir hið nýja sveitarfélag eða með því að sveitarstjórn eins hinna sameinuðu sveitarfélaga tekur yfir stjórn þess nýja til loka kjörtímabils. ☐ Ef kosið skal til nýrrar sveitarstjórnar ákveður ráðuneytið að tillögu stjórnar til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags hvaða dag kosningar til hins sameinaða sveitarfélags fara fram. Um kosningar til nýrrar sveitarstjórnar fer að öðru leyti eftir ákvæðum laga um kosningar ... ¹⁾ Nýkjörin sveitarstjórn tekur við stjórn hins nýja sveitarfélags 15 dögum eftir kjördag. Á sama tíma tekur sameining gildi. ☐ Að öðru leyti gilda ákvæði laga þessara og laga um kosningar ... ¹⁾ um skipti á sveitarstjórnun. ☐ Ef sveitarstjórn eins hinna sameinuðu sveitarfélaga tekur yfir stjórn þess nýja til loka kjörtímabils tekur sameining gildi á þeim degi sem ráðuneytið ákveður. Sama dag fellur umboð annarra sveitarstjórna hinna sameinuðu sveitarfélaga úr gildi.	☐ Að tillögu stjórnar til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags tekur ráðherra ákvörðun um það með hvaða hætti sameining öðlast gildi. Verður það annaðhvort með því að kosið er til sveitarstjórnar fyrir hið nýja sveitarfélag eða með því að sveitarstjórn eins hinna sameinuðu sveitarfélaga tekur yfir stjórn þess nýja til loka kjörtímabils. ☐ Ef kosið skal til nýrrar sveitarstjórnar ákveður ráðherra að tillögu stjórnar til undirbúnings að stofnun hins nýja sveitarfélags hvaða dag kosningar til hins sameinaða sveitarfélags fara fram. Um kosningar til nýrrar sveitarstjórnar og um skipti á sveitarstjórnar fer að öðru leyti eftir ákvæðum laga þessara og laga um kosningar. Nýkjörin sveitarstjórn tekur við stjórn hins nýja sveitarfélags 15 dögum eftir kjördag. Á sama tíma tekur sameining gildi. ☐ Ef sveitarstjórn eins hinna sameinuðu sveitarfélaga tekur yfir stjórn þess nýja til loka kjörtímabils tekur sameining gildi á þeim degi sem ráðherra ákveður. Sama dag fellur umboð annarra sveitarstjórna hinna sameinuðu sveitarfélaga úr gildi.	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði.
126. gr. <i>Endurskoðun reglugerða og samþykkt.</i>	140. gr. <i>Endurskoðun reglugerða og samþykkt.</i>	
☐ Sveitarstjórn hins sameinaða sveitarfélags skal svo fljótt sem við verður komið taka til umræðu og setja nýjar samþykktir, reglugerðir og gjaldskrár fyrir hið nýja sveitarfélag. Sveitarstjórn er heimilt að ákveða að tilteknar reglur eða samþykktir sem gilt hafa í einu af viðkomandi sveitarfélögum skuli gilda fyrir hið nýja sveitarfélag í heild á meðan unnið er að setningu nýrra reglna. Um slíka ákvörðunartöku gilda sömu reglur og um setningu nýrra	☐ Sveitarstjórn hins sameinaða sveitarfélags skal svo fljótt sem við verður komið taka til umræðu og setja nýjar samþykktir, reglugerðir og gjaldskrár fyrir hið nýja sveitarfélag og ákveða nafn fyrir það. Sveitarstjórn er heimilt að ákveða að tilteknar reglur eða samþykktir sem gilt hafa í einu af viðkomandi sveitarfélögum skuli gilda fyrir hið nýja sveitarfélag í heild á meðan unnið er að setningu nýrra reglna. Um slíka ákvörðunartöku gilda sömu reglur og	Efnislega samhljóða nógildandi ákvæði en við er bætt að sveitarstjórn hins sameinaða sveitarfélags skuli ákveða nafn fyrir það.

reglna í viðkomandi málaflokkki, þar á meðal kröfur um tvær umræður eða staðfestingu ráðherra ef við á. Á meðan unnið er að því að setja viðeigandi reglur fyrir hið nýja sveitarfélag skulu eldri reglur gilda í hverju hinna eldri sveitarfélaga, þó ekki lengur en í þrjá mánuði frá gildistöku sameiningar. ☐ Að því leyti sem ákvörðunum, svo sem um skatta, verður ekki breytt innan ársins vegna ákvæða annarra laga er heimilt að hafa mismunandi reglur innan hins nýja sveitarfélags þann tíma sem af ákvæðum viðkomandi laga leiðir.	um setningu nýrra reglna í viðkomandi málaflokkki, þar á meðal kröfur um tvær umræður eða staðfestingu ráðherra ef við á. Á meðan unnið er að því að setja viðeigandi reglur fyrir hið nýja sveitarfélag skulu eldri reglur gilda í hverju hinna eldri sveitarfélaga, þó ekki lengur en í þrjá mánuði frá gildistöku sameiningar. ☐ Að því leyti sem ákvörðunum, svo sem um skatta, verður ekki breytt innan ársins vegna ákvæða annarra laga er heimilt að hafa mismunandi reglur innan hins nýja sveitarfélags þann tíma sem af ákvæðum viðkomandi laga leiðir.	
127. gr. <i>Fjárhagsleg aðstoð Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.</i> ☐ Ráðuneytið getur að fenginni umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga sett almennar reglur ¹⁾ um að Jöfnunarsjóður sveitarfélaga veiti fjárhagslega aðstoð til þess að greiða fyrir sameiningu sveitarfélaga. Slíka aðstoð má veita í allt að [sjö] ²⁾ ár eftir sameiningu.	141. gr. <i>Fjárhagsleg aðstoð Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga.</i> ☐ Ráðherra getur að fenginni umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga sett almennar reglur um að Jöfnunarsjóður sveitarfélaga veiti fjárhagslega aðstoð til þess að greiða fyrir sameiningu sveitarfélaga.	Ákvæðið er að mestu samhljóða 127. gr. gildandi laga og fjallar um fjárhagslega aðstoð Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga nema að því leyti að síðasti málslíður ákvæðisins sem mælir fyrir um að slíka aðstoð megi veita í allt að sjö ár eftir sameiningu, er ekki tekinn upp í frumvarp til nýrra heildarlaga. Fjallað er um sameiningarstyrki Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga í lögum um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga, nr. 56/2025, þ.m.t. að heimilt sé að veita slíka styrki í sjö ár. Ekki er því talið tilefni til að fjalla um þessa reglu á tveimur stöðum í lagasafninu.

XIII. Samskipti og samráð ríkis og sveitarfélaga.

128. gr. <i>Formlegt samráð og samstarf ríkis og sveitarfélaga.</i> ☐ Ríkisstjórnin skal tryggja formlegt og reglubundið samstarf við sveitarfélögin um mikilvæg stjórnarmálefni sem tengjast stöðu og verkefnum sveitarfélaga. Formlegt samstarf skal m.a. fara fram um framlagningu lagafrumvarpa sem varða sveitarfélögin og um stjórn fjármála hins opinbera, verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga og önnur mikilvæg mál sem varða hagsmuni sveitarfélaganna eða fjármál. ☐ Samstarfsráð ríkis og sveitarfélaga skal funda að lágmarki einu sinni á ári. Fast sæti á fundum samstarfsráðsins eiga ráðherra sveitarstjórnarmála og [sá ráðherra er fer með fjárreiður ríkisins] ¹⁾ og formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga. Aðrir ráðherrar sitja fundi samstarfsráðsins eftir því sem tilefni er til hverju sinni. Um skipan samstarfsráðsins fer að öðru leyti samkvæmt ákvæðum samstarfssáttmála, sbr. 4. mgr.	142. gr. <i>Formlegt samráð og samstarf ríkis og sveitarfélaga.</i> ☐ Ríkisstjórnin skal tryggja formlegt og reglubundið samstarf við sveitarfélögin um mikilvæg stjórnarmálefni sem tengjast stöðu og verkefnum sveitarfélaga. Formlegt samstarf skal m.a. fara fram um framlagningu stjórnarfrumvarpa sem varða sveitarfélögin og um stjórn fjármála hins opinbera, verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga og önnur mikilvæg mál sem varða hagsmuni sveitarfélaganna eða fjármál. ☐ Samstarfsráð ríkis og sveitarfélaga skal funda að lágmarki einu sinni á ári. Fast sæti á fundum samstarfsráðsins eiga ráðherra sveitarstjórnarmála og sá ráðherra er fer með fjárreiður ríkisins og formaður Sambands íslenskra sveitarfélaga. Aðrir ráðherrar sitja fundi samstarfsráðsins eftir því sem tilefni er til hverju sinni. Um skipan samstarfsráðsins fer að öðru leyti samkvæmt ákvæðum samstarfssáttmála, sbr. 4. mgr.	Samhljóða núgildandi ákvæði.
--	--	-------------------------------------

☐ Yfirlýsing með samstarfi samkvæmt þessari grein hefur samstarfsnefnd ríkis og sveitarfélaga. Í henni eiga sæti ráðuneytisstjórnar ráðuneytis sveitarstjórnarmála og [þess ráðuneytis er fer með fjárreiður ríkisins] ¹⁾ og þrír fulltrúar tilnefndir af stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga. Ef þörf er á getur samstarfsnefndin ákveðið að kalla til fulltrúa fleiri ráðuneyta. Samstarfsnefndin starfar í umboði samstarfsráðsins og er vettvangur fyrir reglulega umfjöllun um samskiptamál ríkis og sveitarfélaga. ☐ Samstarf samkvæmt þessari grein skal nánar útfært í samstarfssáttmála ríkis og sveitarfélaga sem unninn skal af samstarfsnefnd eða í sérlægum eftir því sem við á. Þar skal einnig fjallað um gerð árlegrar þjóðhags- og landshlutaspar sem leggja ber til grundvallar í samstarfi samkvæmt þessari grein og sveitarfélögum er skylt, eftir því sem við á, að byggja á við gerð fjárhagsáætlana.	☐ Yfirlýsing með samstarfi samkvæmt þessari grein hefur samstarfsnefnd ríkis og sveitarfélaga. Í henni eiga sæti ráðuneytisstjórnar ráðuneytis sveitarstjórnarmála og þess ráðuneytis er fer með fjárreiður ríkisins og þrír fulltrúar tilnefndir af stjórn Sambands íslenskra sveitarfélaga. Ef þörf er á getur samstarfsnefndin ákveðið að kalla til fulltrúa fleiri ráðuneyta. Samstarfsnefndin starfar í umboði samstarfsráðsins og er vettvangur fyrir reglulega umfjöllun um samskiptamál ríkis og sveitarfélaga. ☐ Samstarf samkvæmt þessari grein skal nánar útfært í samstarfssáttmála ríkis og sveitarfélaga sem unninn skal af samstarfsnefnd eða í sérlægum eftir því sem við á. Þar skal einnig fjallað um gerð árlegrar þjóðhags- og landshlutaspar sem leggja ber til grundvallar í samstarfi samkvæmt þessari grein og sveitarfélögum er skylt, eftir því sem við á, að byggja á við gerð fjármálaáætlana.	
129. gr. <i>Kostnaðarmat.</i>	143. gr. <i>Mat á fjárhagslegum áhrifum.</i>	
☐ Ef fyrirsjáanlegt er að tillaga að lagafrumvarpi, tillaga að stjórnvaldsfyrirmælum eða aðrar stefnumarkandi ákvarðanir af hálfu stjórnvalda ríkisins muni hafa fjárhagsleg áhrif á sveitarfélög skal fara fram sérstakt mat á áhrifum þeirra á fjárhag sveitarfélaga. Viðkomandi ráðherrar bera ábyrgð á því að slíkt mat fari fram. ☐ Þegar mat á fjárhagslegum áhrifum tillögu að lagafrumvarpi, tillögu að stjórnvaldsfyrirmælum eða annarra stefnumarkandi ákvarðana, sbr. 1. mgr., liggur fyrir skal það þá þegar lagt fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar. ☐ Mat á fjárhagslegum áhrifum á sveitarfélög samkvæmt þessari grein skal liggja fyrir áður en frumvarp er afgreitt úr ríkisstjórn til framlagningar á Alþingi eða áformuð stjórnvaldsfyrirmæli eða aðrar aðgerðir af hálfu stjórnvalda eru endanlega ákveðnar. ☐ Verði ágreiningur um niðurstöðu kostnaðarmats á lagafrumvarpi skal gerð sérstök grein fyrir því í kostnaðarumsögn sem skal fylgja frumvarpi þegar það er lagt fyrir Alþingi. Verði ágreiningur um niðurstöðu kostnaðarmats tillögu að stjórnvaldsfyrirmælum eða annarra stefnumarkandi ákvarðana af hálfu stjórnvalda ríkisins skal niðurstaða um það koma fram í endanlegu kostnaðarmati þeirrar ákvörðunar, sbr. 3. mgr. ☐ Ráðuneyti sveitarstjórnarmála skal árlega taka saman	☐ Ef fyrirsjáanlegt er að stjórnarfrumvarp, stjórnvaldsfyrirmæli eða aðrar stefnumarkandi ákvarðanir af hálfu ríkisins muni hafa fjárhagsleg áhrif á sveitarfélög skal viðkomandi ráð-herra tryggja að fram fari sérstakt mat á þeim áhrifum. ☐ Við mat á fjárhagslegum áhrifum skv. 1. mgr. skulu markmið og tilætluð áhrif dregin skýrt fram ásamt nákvæmri lýsingu á þjónustukröfum tillagnanna. Á þeim grunni skal meta áhrif þeirra á sveitarfélög. Í matinu skal m.a. lagt til hvernig sá kostnaður sem leiðir af fyrirhuguðum breytingum verði fjármagnaður. ☐ Þegar mat á fjárhagslegum áhrifum stjórnarfrumvarps, fyrirhugaðra stjórnvaldsfyrirmæla eða annarra stefnumarkandi ákvarðana liggur fyrir skal matið þegar lagt fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga og því gefinn hæfilegur frestur til umsagnar. ☐ Mat á fjárhagslegum áhrifum á sveitarfélög samkvæmt þessari grein og afstaða Sambands íslenskra sveitarfélaga til matsins skal liggja fyrir áður en stjórnarfrumvarp er afgreitt úr ríkisstjórn til framlagningar á Alþingi eða áformuð stjórnvaldsfyrirmæli eða aðrar aðgerðir af hálfu stjórnvalda eru endanlega ákveðnar. ☐ Verði ágreiningur um niðurstöðu mats á fjárhagslegum áhrifum getur Samband íslenskra sveitarfélaga eða viðkomandi ráðherra vísað ágreiningsefninu til	Í fyrsta lagi er bætt við nýrri málsgrein sem skýrir nánar hvað felst í fjárhagslegu áhrifamati á sveitarfélög. Þar er m.a. lögð áhersla á að ríkið þurfi að gera grein fyrir hvernig fjármagna eigi verkefni eða auknar kröfur sem lagasetning leggur á sveitarfélög. Í öðru lagi er aukin áhersla lögð á að Samband íslenskra sveitarfélaga fái hæfilegan frest til að veita umsögn um fjárhagslegt áhrifamat, þannig að sambandið hafi raunhæfan tíma til að yfirfara matið. Í þriðja lagi er fyrirkomulagi við úrlausn ágreinings um fjárhagsleg áhrif breytt. Í stað þess að einungis sé gerð grein fyrir ágreiningi í gögnum með frumvarpi er nú heimilt að vísa slíkum ágreiningi til samstarfsnefndar ríkis og sveitarfélaga, sem getur fjallað sérstaklega um málið og lagt fram umsögn. Í fjórða lagi er bætt við nýju ákvæði um afleiðingar þess að fjárhagslegt áhrifamat sé ekki unnið. Slíkur annmarki hefur ekki áhrif á gildi laga eða stjórnvaldsfyrirmæla, en ráðherra ber þá skylda til að grípa til viðeigandi ráðstafana, t.d. með breytingum á fjármögnun eða þjónustukröfum, ef ljóst er að ákvörðunin hefur veruleg fjárhagsleg áhrif á sveitarfélög.

yfirlit um kostnaðarmat samkvæmt þessari grein, þar á meðal um ágreining um slíkt mat. Formlegar viðræður skulu fara fram um yfirlitið og niðurstöður þess í samstarfsráði skv. 128. gr.	samstarfsnefndar ríkis og sveitarfélaga skv. 3. mgr. 142. gr. Skal umsögn nefndarinnar getið í greinargerð með stjórnarfrumvarpi eða tillögu til þingsályktunar. Þegar um er að ræða stjórnvaldsfyrirmæli eða aðrar stefnumarkandi ákvarðanir skal viðkomandi ráðherra upplýsa Samband íslenskra sveitarfélaga um afstöðu sína til umsagnar nefndarinnar. ☐ Komi í ljós að ekki hafi farið mat á fjárhagslegum áhrifum samkvæmt þessari grein og ljóst er að lagasetning, stjórnvaldsfyrirmæli eða stefnumarkandi ákvarðanir ríkisins munu hafa fjárhagsleg áhrif á sveitarfélag eða sveitarfélög skal viðkomandi ráðherra eiga frumkvæði að viðeigandi ráðstöfunum sem geta m.a. falið í sér breytingu á fjármögnun eða þjónustukröfum.	
---	---	--

XIV. Framkvæmd íbúakosninga sveitarfélaga.

	144. gr. Íbúakosningar sveitarfélaga. ☐ Til íbúakosninga sveitarfélaga samkvæmt ákvæði þessu teljast allar þær kosningar sem haldnar eru á grundvelli laga þessara og kveðið er á um að framkvæma skuli í samræmi við þessa grein. ☐ Atkvæðagreiðsla í íbúakosningu skal vera leynileg og atkvæðisréttur jafn. Ráðherra er heimilt að ákveða í reglugerð skv. 8. mgr. að í íbúakosningu skv. 1. mgr. skuli kjósendum vera heimilt að greiða atkvæði með pósti og/eða að íbúakosning fari fram á tilteknu tímabili í stað þess að hún fari fram á tilteknum kjördegi. Einungis er heimilt að auglýsa atkvæðagreiðslu sem fer fram á grundvelli laga þessara undir heitinu íbúakosning. ☐ Rétt til þátttöku í íbúakosningu á: - hver íslenskur, danskur, finnskur, sænskur eða norskur ríkisborgari sem náð hefur 18 ára aldri þegar kosning hefst og á skráð lögheimili í sveitarfélaginu, - erlendur ríkisborgari, annar en greinir í a-lið, ef hann hefur átt skráð lögheimili hér á landi í þrjú ár samfelld fyrir upphaf kosningar, enda fullnægi hann að öðru leyti skilyrðum a-liðar. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að veita þeim íbúum kosningarrétt í íbúakosningum sem verða 16 ára á kosningarári.	Ákvæðið tekur mið af gildandi 133. gr. Breytingarnar miða annars vegar að því að skýra betur og afmarka heimildir og skyldur sem lúta að framkvæmd íbúakosninga og kærumála. Hins vegar er lagt til það nýmæli að sveitarfélögum verði heimilt í tilteknum kosningum að miða kosningarrétt við 16 ára aldur þar sem miðað verði við afmælisár kjósenda en ekki afmælisdag.
--	---	---

	☐ Í íbúakosningu um einstök málefni sveitarfélags sem fram fer að frumkvæði sveitarstjórnar og ekki er bindandi, sbr. 3. mgr. 120. gr., er sveitarstjórn heimilt að ákveða að kosningarréttur sé bundinn ákveðnum aldri, að kosningarréttur sé bundinn við lögheimili í tilteknum hluta sveitarfélags, sbr. 1. mgr. 120. gr., og/eða að ekki sé gerð krafa um ríkisfang eða búsetutíma. Ákvörðun sveitarstjórnar er háð því skilyrði að hægt sé að gefa út kjörskrá fyrir þann hóp kjósenda sem um ræðir. ☐ Þjóðskrá Íslands skal gera kjörskrá fyrir atkvæðagreiðsluna og um gerð hennar gilda ákvæði reglugerðar, sbr. 7. mgr. Þjóðskrá Íslands er heimil vinnsla persónuupplýsinga við gerð kjörskrár fyrir íbúakosningar sveitarfélaga og skal hún vera í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Ákvörðunum Þjóðskrár Íslands um gerð kjörskrár, þ.m.t. um að taka kjósenda á kjörskrá og um leiðréttingar á kjörskrá, má skjóta til ráðherra. Nánar skal kveðið á um málsmeðferð slíkra kærumála, svo sem um kærufresti og aðild, í reglugerð sem sett er á grundvelli 8. mgr. ☐ Sveitarfélög setja sér reglur í samþykkt um stjórn sveitarfélags eða í sérstakri samþykkt hvernig kosið skuli í nefnd fyrir hluta sveitarfélags, sbr. 43. og 44. gr. Reglurnar skulu birtar eigi síðar en 30 dögum áður en atkvæðagreiðsla hefst. Að öðru leyti gilda um slíkar kosningar lög þessi og reglugerð, sbr. 8. mgr. ☐ Ráðherra skal setja reglugerð um þau lágmarksatriði sem skulu gilda um undirbúning, framkvæmd og fyrirkomulag íbúakosninga sveitarfélaga, þ.m.t. um skipan og starfshætti kjörstjórnar, kjörskrá, framkvæmd talningar, kjörgögn, aðstoðarmenn kjósenda, umboðsmenn, kostnað við kosningar, fyrirkomulag atkvæðagreiðslu með pósti, kærumál o.fl. Í reglugerðinni skal jafnframt mælt fyrir um þau lágmarksatriði sem fram skulu koma í reglum sveitarfélaga um íbúakosningar um skipan nefndar fyrir hluta sveitarfélags, sbr. 43. gr., þ.m.t. reglur um kjörgengi frambjóðenda. ☐ Kærur um ólögmati íbúakosninga skulu sendar ráðherra til úrlausnar innan sjö daga frá því úrslit kosninga voru kynnt opinberlega. Nánar skal kveðið á um málsmeðferð slíkra kærumála, svo sem um kærufresti, í reglugerð sem sett er á grundvelli 8. mgr.	
	145. gr. <i>Rc fræn íbúakosning.</i>	

	☐ Sveitarstjórnar getur ákveðið að íbúakosning skv. 144. gr. fari fram rafrænt og að kjörskrá vegna íbúakosninga verði rafræn. Ákvörðun sveitarstjórnar er háð staðfestingu staðfestingu Þjóðskrár Íslands á því að kosningin geti farið fram í samræmi við reglugerð um rafrænar íbúakosningar, sbr. 2. mgr. ☐ Ráðherra skal í reglugerð mæla nánar fyrir um hlutverk Þjóðskrár Íslands vegna rafrænna íbúakosninga, undirbúning, framkvæmd og fyrirkomulag rafrænna kosninga og gerð rafrænnar kjörskrár, þar á meðal um notkun rafrænnar kjörskrár, viðmiðunardag kjörskrár, auglýsingu um kjörskrá og heimild til breytinga á henni, um skipan og starfshætti kjörstjórna, meðferð kjörgagna, tímafresti, öryggi við framkvæmd sem tryggir leynd kosninga, gerð kosningakerfa, dulkóðun og framkvæmd öryggisúttektar, kröfur til auðkenningar, framkvæmd talningar, kosningakæur og eyðingu gagna úr kosningakerfum að afloknum kosningum. Að öðru leyti gilda ákvæði 144. gr. um framkvæmd rafrænna íbúakosninga og gerð rafrænnar kjörskrár. ☐ Þjóðskrá Íslands er heimilt að taka gjald í samræmi við gjaldskrá stofnunarinnar fyrir þá þjónustu sem stofnunin veitir vegna undirbúnings og framkvæmdar rafrænna íbúakosninga skv. 1. mgr. og rafrænna undirskriftasafnana skv. 108. gr., svo og fyrir gerð rafrænnar kjörskrár skv. 1. mgr. ☐ Ráðherra er heimilt að skipa þriggja manna ráðgjafarnefnd til að vera ráðherra til ráðgjafar og til að fylgjast með framkvæmd rafrænna íbúakosninga og gerð rafrænnar kjörskrár sem og að sinna öðrum verkefnum sem ráðherra felur henni á þessu sviði. Einn skal skipa samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga og tvo án tilnefningar. Þrír varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Ráðherra skipar formann nefndarinnar.	Samhljóða 134. gr. gildandi laga.
	146. gr. <i>Ráðgjafarnefnd vegna íbúakosninga.</i> ☐ Kærum vegna brota á grundvelli 144. og 145. gr., að svo miklu leyti sem þau heyra ekki undir úrskurð sveitarstjórna, kjörstjórna eða ráðuneytis, skal beina til héraðssaksóknara og fer um þau að hætti sakamála. Það varðar sektum nema þyngri refsing liggja við eftir öðrum lögum: a. ef sveitarstjórn, kjörstjórn eða starfsmaður sveitarfélags hagar fyrirskipaðri framkvæmd laga	Samhljóða gildandi 134. gr. a.

	þessara vísitandi á ólöglegan hátt eða vanrækir hana, b. ef kjósandi ónýtir af ásettu ráði atkvæðaseðil sinn við kosningu, c. ef maður njósnar um hvernig kjósandi kýs eða hefur kosið, d. ef maður vanrækir af ásettu ráði að koma til skila atkvæðisbréfi sem honum hefur verið trúað fyrir eða tefur vísitandi fyrir sendingu atkvæða og kjörgagna, e. ef maður gefur ónákvæmar eða villandi upplýsingar um sig eða aðra, svo sem um nafn, aldur, búsetu í landinu, heimilisfang eða annað, sem leiðir eða leitt getur til þess að maður verður settur á kjörskrá sem ekki á rétt á að vera þar, eða maður er ekki settur á kjörskrá eða er tekinn út af kjörskrá sem á rétt á að vera þar, eða maður verði látinn greiða atkvæði í stað annars manns sem stendur á kjörskrá; hér undir heyrir sérstaklega ef maður telur sig til málamynda eiga lögheimili í kjördæmi, aðeins til þess að verða settur þar á kjörskrá, ef ekki liggur þyngri refsing við eftir öðrum ákvæðum laga þessara eða eftir öðrum lögum, f. ef maður gefur út villandi kosningaleiðbeiningar, g. ef kjörstjórnarmaður eða starfsmaður sveitarfélags njósnar um hvernig kjósandi kýs eða hefur kosið, eða gefur vísitandi villandi kosningaleiðbeiningar, h. ef kjörstjórnarmaður, starfsmaður sveitarfélags eða aðstoðarmaður kjósanda sem aðstoð veitir segir frá því hvernig kjósandi sem hann hefur aðstoðað hefur greitt atkvæði, i. ef kjörstjórnarmaður, starfsmaður sveitarfélags eða sá sem tekið hefur að sér flutning kjörgagna tefur fyrir að þau komist til skila, j. ef maður greiðir atkvæði á tveimur stöðum við sömu kosningar, k. ef maður ber fé eða fríðindi á mann eða heitir manni fé eða fríðindum til að hafa áhrif á hvort hann greiðir atkvæði eða hvernig hann greiðir atkvæði, eða ef maður sviptir mann atvinnu eða hlunnindum	
--	---	--

	eða ógnar manni með sviptingu atvinnu eða hlunninda í sama skyni, l. ef maður tekur fé eða friðindi fyrir að greiða atkvæði, láta vera að greiða atkvæði eða greiða atkvæði á ákveðinn hátt, m. ef aðstoðarmaður kjósanda aðstoðar fleiri en þrjá kjósendur við sömu kosningu. ☐ Það varðar fangelsi allt að tveimur árum nema þyngri refsing liggi við eftir öðrum lögum: a. ef maður beitir þvingunarráðstöfunum eða ofbeldi eða hótunum um ofbeldi til að raska kosningafrelsi manns, með því að neyða hann til að greiða atkvæði, með því að meina honum að greiða atkvæði eða neyða hann til að greiða atkvæði á annan veg en hann vill, b. ef maður vísvitandi rangfærir atkvæðagreiðslu, annaðhvort með því að glata atkvæði, breyta atkvæði, skemma eða glata atkvæðasendingu, búa til kjörseðla, sem líkjast mjög þeim sem notaðir eru við kosningu, og hagnýtir þá sjálfur eða lætur þá frá sér til þess að aðrir geti ruglað úrslit talningar atkvæða eða á annan hátt.	
--	---	--

XV. Aðrar skyldur sveitarfélaga.

130. gr. <i>Málstefna.</i> ☐ Sveitarstjórn mótar sveitarfélaginu málstefnu í samráði við Íslenska málnefnd og eftir atvikum málnefnd um íslenskt táknmál. Þar skal koma fram að öll gögn liggi fyrir á íslensku svo sem kostur er og gerð grein fyrir heimilum undantekningum á þeirri reglu. Þar skulu settar reglur um notkun íslensks táknmáls og íslensks punktaleturs í gögnum og starfsemi sveitarfélagsins. Enn fremur skal koma fram hvaða gögn liggja að jafnaði fyrir í erlendum málbúningi og hvaða tungumál þar er um að ræða. Þá skal þar setja reglur um rétt íbúa af erlendum uppruna til samskipta við stofnanir sveitarfélagsins á annarri tungu en íslensku. ☐ Mál það sem er notað í starfsemi sveitarfélags eða á vegum þess skal vera vandað, einfalt og skýrt.	147. gr. <i>Málstefna.</i> ☐ Sveitarstjórn mótar sveitarfélaginu málstefnu í samráði við Íslenska málnefnd og eftir atvikum málnefnd um íslenskt táknmál. Þar skal koma fram að öll gögn liggi fyrir á íslensku svo sem kostur er og gerð grein fyrir heimilum undantekningum á þeirri reglu. Þar skulu settar reglur um notkun íslensks táknmáls og íslensks punktaleturs í gögnum og starfsemi sveitarfélagsins. Enn fremur skal koma fram hvaða gögn liggja að jafnaði fyrir í erlendum málbúningi og hvaða tungumál þar er um að ræða. Þá skal þar setja reglur um rétt íbúa af erlendum uppruna til samskipta við stofnanir sveitarfélagsins á annarri tungu en íslensku. ☐ Mál það sem er notað í starfsemi sveitarfélags eða á vegum þess skal vera vandað, einfalt og skýrt.	Samhljóða gildandi ákvæði.
[130. gr. a. <i>Stefna um ljónustustig í byggðum og byggðarlögum sveitarfélags.</i>	148. gr. <i>Stefna um ljónustustig í byggðum og byggðarlögum sveitarfélags.</i>	

☐ Samhliða fjárhagsáætlun, sbr. 62. gr., skal sveitarstjórn móta stefnu fyrir komandi ár og næstu þrjú ár á eftir um það þjónustustig sem sveitarfélagið hyggst halda uppi í byggðum og byggðarlögum fjarri stærstu byggðarkjörnum viðkomandi sveitarfélags. ☐ Við gerð og mótun stefnunnar skal sveitarstjórn hafa samráð við íbúa sveitarfélagsins. Málsmeðferð við afgreiðslu stefnunnar skal að öðru leyti vera skv. 3. mgr. 62. gr.] ¹⁾	☐ Samhliða fjármálaáætlun, sbr. 70. gr., skal sveitarstjórn móta stefnu fyrir komandi ár og næstu þrjú ár á eftir um það þjónustustig sem sveitarfélagið hyggst halda uppi í byggðum og byggðarlögum fjarri stærstu byggðarkjörnum viðkomandi sveitarfélags. ☐ Við gerð og mótun stefnunnar skal sveitarstjórn hafa samráð við íbúa sveitarfélagsins. Málsmeðferð við afgreiðslu stefnunnar skal að öðru leyti vera skv. 3. mgr. 70. gr.	Samhljóða gildandi ákvæði.
---	--	-----------------------------------

XVI. Ýmis ákvæði, gildistaka og breytingar á öðrum lögum.

131. gr. <i>[Neyðarástand í sveitarfélagi.]ⁿ</i> ☐ [Ráðherra getur ákveðið, að höfðu samráði við Samband íslenskra sveitarfélaga, að sveitarstjórn sé heimilt að víkja frá skilyrðum 14.–18. gr., 5. mgr. 35. gr., 1. og 2. mgr. 40. gr., 1. og 2. mgr. 42. gr., samþykktum um stjórn sveitarfélags og/eða lögákveðnum frestum sem getið er um í lögum þessum, til að tryggja starfhæfi hennar og til að auðvelda ákvarðanatöku vegna neyðarástands.] ¹⁾ ☐ Verði sveitarstjórn að mati ráðuneytisins óstarfhæf vegna neyðarástands í sveitarfélagi, svo sem af völdum náttúruhamfara, getur ráðuneytið falið sveitarstjórn og viðeigandi nefndum nágrannasveitarfélags að fara með stjórn sveitarfélagsins. Ráðuneytið getur einnig skipað sveitarfélagi sérstaka framkvæmdastjórn kunnáttumanna um rekstur sveitarfélaga sem þá tekur að fullu við hlutverki hinnar óstarfhæfu sveitarstjórnar, nefnda hennar og starfsmanna eftir því sem þörf er á. Ráðuneytið skal með reglugerð setja almenn fyrirmæli um starfshætti slíkrar framkvæmdastjórnar. ☐ Ráðuneytið skal birta ákvörðun ²⁾ skv. [1. og 2. mgr.] ¹⁾ í Stjórnartíðindum og getur hún aðeins gilt í fjóra mánuði í senn.	149. gr. <i>Neyðarástand í sveitarfélagi.</i> ☐ Ráðherra getur ákveðið að sveitarstjórn sé heimilt að víkja frá skilyrðum 15.–18. gr., 40. gr., 1. og 2. mgr. 47. gr., 1. og 2. mgr. 49. gr., samþykktum um stjórn sveitarfélags og/eða lögákveðnum frestum sem getið er um í lögum þessum, til að tryggja starfhæfi hennar og til að auðvelda ákvarðanatöku vegna neyðarástands. ☐ Verði sveitarstjórn að mati ráðherra óstarfhæf vegna neyðarástands í sveitarfélagi svo sem af völdum náttúruhamfara, getur ráðuneytið falið sveitarstjórn og viðeigandi nefndum nágrannasveitarfélags að fara með stjórn sveitarfélagsins eða falið sérstakri nefnd að fara með tiltekin verkefni sveitarfélagsins á ábyrgð þess. Ráðuneytið getur einnig skipað sveitarfélagi sérstaka framkvæmdastjórn sem tekur að fullu við hlutverki hinnar óstarfhæfu sveitarstjórnar. Ráðherra skal með reglugerð setja almenn fyrirmæli um starfshætti slíkrar framkvæmdastjórnar. ☐ Ráðherra skal birta ákvörðun skv. 1. og 2. mgr. í Stjórnartíðindum og getur hún gilt í fjóra mánuði í senn.	Samhljóða gildandi ákvæði.
132. gr. <i>Sérreglur um s.jórn og s.jórnskipulag einstakra sveitarfélaga.</i> ☐ Ef sveitarstjórn óskar er ráðuneytinu heimilt í tilraunaskyni að staðfesta samþykkt um stjórn og fundarsköp fyrir viðkomandi sveitarfélag sem gerir ráð fyrir öðru stjórnskipulagi en kveðið er á um í lögum þessum, þar á meðal um aukinn fjölda sveitarstjórnarmanna og aukið hlutverk einstakra nefnda eða starfsmanna sveitarfélagsins við daglega stjórn	150. gr. <i>Sérreglur um s.jórn og s.jórnskipulag einstakra sveitarfélaga.</i> ☐ Sveitarstjórn er heimilt í tilraunaskyni að setja sér samþykkt um stjórn sveitarfélagsins, að höfðu samþykki ráðherra, sem gerir ráð fyrir öðru stjórnskipulagi en kveðið er á um í lögum þessum, þar á meðal um aukinn fjölda sveitarstjórnarfulltrúa og aukið hlutverk einstakra nefnda eða starfsmanna sveitarfélagsins við daglega stjórn sveitarfélagsins því samfara.	Lagðar eru til breytingar á ákvæðin. Annars vegar vegna þeirra breytinga sem mælt er fyrir um í frumvarpinu um að fella brott staðfestingarhlutverk ráðherra með samþykktum sveitarfélaga. Er þó áfram gert ráð fyrir að breytingar á samþykkt um stjórn sveitarfélags sem mæla fyrir um aðrar reglur um innra stjórnskipulag sveitarfélags þurfi samþykki ráðherra.

sveitarfélagsins því samfara. ☐ Ráðuneytinu er á sama hátt og kveðið er á um í 1. mgr. heimilt við staðfestingu samstarfssamnings skv. 93. gr. að heimila í tilraunaskyni frávík frá ákvæðum IX. kafla um samvinnu sveitarfélaga og samninga um starfrækslu verkefna. ☐ Tilgangur heimildar skv. 1. og 2. mgr. er að veita færi á yfirvegaðri þróun á sveitarstjórnarstiginu, m.a. vegna stækkunar sveitarfélaga. Samþykktir um stjórn og fundarsköp sem staðfestar eru á grundvelli þessarar greinar skulu vera ítarlegar og taka til allra þátta sem nauðsynlegir eru svo að stjórn sveitarfélags geti gengið hnökralaust. ...¹⁾ ☐ Sé heimild skv. 1. og 2. mgr. beitt skal það ekki gert til skemmri tíma en átta ára í senn, nema veigamiklar ástæður mæli með að fallið sé frá því. Ef fallið er frá stjórnskipulagi sem ákveðið er samkvæmt þessari grein skal sveitarstjórn þegar setja sveitarfélaginu nýja samþykkt um stjórn og fundarsköp sem er í samræmi við ákvæði laga þessara. Verður þessari heimild þá ekki beitt á ný af hálfu viðkomandi sveitarfélags fyrr en að átta árum liðnum.	☐ Sveitarstjórnnum er á sama hátt og kveðið er á um í 1. mgr., að höfðu samþykki ráðherra, heimilt að gera með sér samning um samvinnu sín á milli sem felur í sér frávík frá ákvæðum IX. kafla um samvinnu sveitarfélaga og samninga um starfrækslu verkefna. ☐ Tilgangur heimildar skv. 1. og 2. mgr. er að veita færi á yfirvegaðri þróun á sveitarstjórnarstiginu, m.a. vegna stækkunar sveitarfélaga. Samþykktir um stjórn og fundarsköp sem settar eru á grundvelli þessarar greinar skulu vera ítarlegar og taka til allra þátta sem nauðsynlegir eru svo að stjórn sveitarfélags geti gengið hnökralaust. Sömu skilyrði eiga við um samninga ☐ Ef fallið er frá stjórnskipulagi sem ákveðið er samkvæmt þessari grein skal sveitarstjórn þegar setja sveitarfélaginu nýja samþykkt um stjórn og fundarsköp sem er í samræmi við ákvæði laga þessara. Verður þessari heimild þá ekki beitt á ný af hálfu viðkomandi sveitarfélags fyrr en að átta árum liðnum.	Hins vegar er lagt til að felld verði brott það skilyrði að tilraun þurfi að standa yfir í tvö kjörtímabil og bindi hendur fulltrúa sem kjörnir eru síðar. Mikilvægt er þó að ráðherra setji tilraunum ákveðnar skorður til að tryggja það að ekki sé farið of geyst við ákvarðanir um breytingar á stjórnskipulagi sveitarfélaganna eða ákvarðanir þar um teknar að vanhugsuðu máli.
133. gr. <i>[Íbúakosningar sveitarfélaga.</i> ☐ Atkvæðagreiðsla í íbúakosningu skal vera leynileg og atkvæðisréttur jafn. Heimilt er að halda íbúakosningu þar sem atkvæði er greitt með pósti og/eða að íbúakosning fari fram á tilteknu tímabili í stað þess að hún fari fram á tilteknum kjördegi. Einungis er heimilt að auglýsa atkvæðagreiðslu sem fer fram á grundvelli laga þessara undir heitinu íbúakosning. ☐ Rétt til þátttöku í íbúakosningu á: a. hver íslenskur, danskur, finnskur, sænskur eða norskur ríkisborgari sem náð hefur 18 ára aldri þegar kosning hefst og á skráð lögheimili í sveitarfélaginu, b. erlendur ríkisborgari, annar en greinir í a-lið, ef hann hefur átt skráð lögheimili hér á landi í þrjú ár samfelld fyrir upphaf kosningar, enda fullnægi hann að öðru leyti skilyrðum a-liðar. ☐ Sveitarstjórn er heimilt að miða kosningaaldur við 16 ár í íbúakosningum. ☐ Í íbúakosningu um einstök málefni sveitarfélags sem fram fer að frumkvæði sveitarstjórnar og ekki er bindandi, sbr. 3. mgr. 107. gr., er sveitarstjórn heimilt að ákveða að kosningarréttur sé bundinn ákveðnum aldri, að	Fellur brott.	Verður ný 144. gr.

kosningarréttur sé bundinn við lögheimili í tilteknum hluta sveitarfélags, sbr. 1. mgr. 107. gr., og/eða að ekki sé gerð krafa um ríkisfang eða búsetutíma. Ákvörðun sveitarstjórnar er háð því skilyrði að hægt sé að gefa út kjörskrá fyrir þann hóp kjósenda sem um ræðir. ☐ Þjóðskrá Íslands skal gera kjörskrá fyrir atkvæðagreiðsluna og um gerð hennar gilda ákvæði reglugerðar, sbr. 7. mgr. Þjóðskrá Íslands er heimil vinnsla persónuupplýsinga við gerð kjörskrár fyrir íbúakosningar sveitarfélaga og skal hún vera í samræmi við lög um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga. Heimilt er að kveða í reglugerð, sbr. 7. mgr., á um að ákvörðun Þjóðskrár Íslands um leiðréttingar á kjörskrá sé skotið til ráðuneytisins. ☐ Sveitarfélög setja sér reglur um hvernig kosið skuli í nefnd fyrir hluta sveitarfélagsins, sbr. 38. gr., og skulu reglurnar birtar í Stjórnartíðindum eigi síðar en 30 dögum áður en atkvæðagreiðsla hefst. Að öðru leyti gilda um slíkar kosningar sveitarstjórnarlög og reglugerð, sbr. 7. mgr. ☐ Ráðherra skal setja reglugerð ¹⁾ þar sem mælt er fyrir um undirbúning, framkvæmd og fyrirkomulag íbúakosninga sveitarfélaga, þ.m.t. um skipan og starfshætti kjörstjórnar, kjörskrá, framkvæmd talningar, kjörgögn, aðstoðarmenn kjósenda, umboðsmenn, kostnað við kosningar, fyrirkomulag atkvæðagreiðslu með pósti o.fl. Í reglugerðinni skal jafnframt mælt fyrir um þau lágmarksatriði sem fram skulu koma í reglum sveitarfélaga um íbúakosningar um skipan nefndar fyrir hluta sveitarfélags, sbr. 38. gr., þ.m.t. reglur um kjörgengi frambjóðenda. ☐ Kærur um ólögmati íbúakosninga skulu sendar ráðuneytinu til úrlausnar innan sjö daga frá því að lýst var úrslitum kosninga.		
134. gr. <i>Rc fræn íbúakosning.</i> ☐ Sveitarstjórn getur ákveðið að íbúakosning skv. 133. gr. fari fram rafrænt og að kjörskrá vegna íbúakosninga verði rafræn. Ákvörðun sveitarstjórnar er háð staðfestingu Þjóðskrár Íslands á því að kosningin geti farið fram í samræmi við reglugerð um rafrænar íbúakosningar, sbr. 2. mgr. ☐ Ráðuneytið skal í reglugerð mæla nánar fyrir um hlutverk Þjóðskrár Íslands vegna rafrænna íbúakosninga,	Fellur brott.	Verður ný 145. gr.

undirbúning, framkvæmd og fyrirkomulag rafrænna kosninga og gerð rafrænnar kjörskrár, þar á meðal um notkun rafrænnar kjörskrár, viðmiðunardag kjörskrár, auglýsingu um kjörskrá og heimild til breytinga á henni, um skipan og starfshætti kjörstjórna, meðferð kjörgagna, tímafresti, öryggi við framkvæmd sem tryggir leynd kosninga, gerð kosningakerfa, dulkóðun og framkvæmd öryggisúttektar, kröfur til auðkenningar, framkvæmd talningar, kosningakæmur og eyðingu gagna úr kosningakerfum að afloknum kosningum. Að öðru leyti gilda ákvæði 133. gr. um framkvæmd rafrænna íbúakosninga og gerð rafrænnar kjörskrár. ☐ Þjóðskrá Íslands er heimilt að taka gjald í samræmi við gjaldskrá stofnunarinnar fyrir þá þjónustu sem stofnunin veitir vegna undirbúnings og framkvæmdar rafrænna íbúakosninga skv. 1. mgr. og rafrænna undirskriftasafnana skv. 108. gr., svo og fyrir gerð rafrænnar kjörskrár skv. 1. mgr. ☐ Ráðherra er heimilt að skipa þriggja manna ráðgjafarnefnd til að vera ráðherra til ráðgjafar og til að fylgjast með framkvæmd rafrænna íbúakosninga og gerð rafrænnar kjörskrár sem og að sinna öðrum verkefnum sem ráðherra felur henni á þessu sviði. Einn skal skipa samkvæmt tilnefningu Sambands íslenskra sveitarfélaga og tvo án tilnefningar. Þrír varamenn skulu skipaðir með sama hætti. Ráðherra skipar formann nefndarinnar.] ¹⁾		
[134. gr. a <i>Refsiákvæði vegna íbúakosninga.</i> ☐ Kærum vegna brota á grundvelli 133. og 134. gr., að svo miklu leyti sem þau heyra ekki undir úrskurð sveitarstjórna, kjörstjórna eða ráðuneytis, skal beina til héraðssaksóknara og fer um þau að hætti sakamála. Það varðar sektum nema þyngri refsing liggi við eftir öðrum lögum: a. ef sveitarstjórn, kjörstjórn eða starfsmaður sveitarfélags hagar fyrirskipaðri framkvæmd laga þessara vísvitandi á ólöglegan hátt eða vanrækir hana, b. ef kjósandi ónýtir af ásettu ráði atkvæðaseðil sinn við kosningu, c. ef maður njósar um hvernig kjósandi kys eða hefur kosið, d. ef maður vanrækir af ásettu ráði að koma til skila atkvæðisbréfi sem honum hefur verið trúað fyrir eða tefur vísvitandi fyrir sendingu atkvæða og kjörgagna,	Fellur brott.	Verður ný 146. gr.

e. ef maður gefur ónákvæmar eða villandi upplýsingar um sig eða aðra, svo sem um nafn, aldur, búsetu í landinu, heimilisfang eða annað, sem leiðir eða leitt getur til þess að maður verður settur á kjörskrá sem ekki á rétt á að vera þar, eða maður er ekki settur á kjörskrá eða er tekinn út af kjörskrá sem á rétt á að vera þar, eða maður verði látinn greiða atkvæði í stað annars manns sem stendur á kjörskrá; hér undir heyrir sérstaklega ef maður telur sig til málamynda eiga lögheimili í kjördæmi, aðeins til þess að verða settur þar á kjörskrá, ef ekki liggur þyngri refsing við eftir öðrum ákvæðum laga þessara eða eftir öðrum lögum, f. ef maður gefur út villandi kosningaleiðbeiningar, g. ef kjörstjórnarmaður eða starfsmaður sveitarfélags njósna um hvernig kjósandi kys eða hefur kosið, eða gefur vísitandi villandi kosningaleiðbeiningar, h. ef kjörstjórnarmaður, starfsmaður sveitarfélags eða aðstoðarmaður kjósanda sem aðstoð veitir segir frá því hvernig kjósandi sem hann hefur aðstoðað hefur greitt atkvæði, i. ef kjörstjórnarmaður, starfsmaður sveitarfélags eða sá sem tekið hefur að sér flutning kjörgagna tefur fyrir að þau komist til skila, j. ef maður greiðir atkvæði á tveimur stöðum við sömu kosningar, k. ef maður ber fé eða fríðindi á mann eða heitir manni fé eða fríðindum til að hafa áhrif á hvort hann greiðir atkvæði eða hvernig hann greiðir atkvæði, eða ef maður sviptir mann atvinnu eða hlunnindum eða ógnar manni með sviptingu atvinnu eða hlunninda í sama skyni, l. ef maður tekur fé eða fríðindi fyrir að greiða atkvæði, láta vera að greiða atkvæði eða greiða atkvæði á ákveðinn hátt, m. ef aðstoðarmaður kjósanda aðstoðar fleiri en þrjá kjósendur við sömu kosningu. ☐ Það varðar fangelsi allt að tveimur árum nema þyngri refsing liggi við eftir öðrum lögum: a. ef maður beitir þvingunarráðstöfunum eða ofbeldi eða hótunum um ofbeldi til að raska kosningafrelsi manns, með því að neyða hann til að greiða atkvæði, með því að meina honum að greiða atkvæði eða neyða hann til að greiða atkvæði á annan veg en hann vill, b. ef maður vísitandi rangfærir atkvæðagreiðslu, annaðhvort með því að glata atkvæði, breyta atkvæði,		
---	--	--

skemmu eða glata atkvæðasendingu, búa til kjörseðla, sem líkjast mjög þeim sem notaðir eru við kosningu, og hagnýtir þá sjálfur eða lætur þá frá sér til þess að aðrir geti ruglað úrslit talningar atkvæða eða á annan hátt.] ¹⁾		
--	--	--